

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Aprilis, Maii & Ivnii

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Ivnivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42716

842 CERTAMEN SS. MAR. PAMPHILI &c.
illo caelesti, mox beatum Creatori suo spiritum
tradidit. Corpus eius honorificè sepulture man-
datum, constructo desuper nobili cœmeterio,
anniuersaria, natalis eius, côm memoratiōe illu-
stratum fuit.

I V N I V S.

C Bar. tom.
3. Annal.

CERTAMEN SS. MARTYRVM PAM-
phili, Valentii, Pauli, Seleuci, Porphyrii, Theodu-
li, Iuliani, & sociorum. Ex eo, quod est per Euse-
bium Casariensem, libro 8. cap. 21. Coronati sunt
anno incarnati verbi 308. Pontificatus Marcelli 5.
Imperij Constantini 3. sub Maximino in oriente
regnante, anno persecutionis 7.

1. Iunii.

AGNVM hîc, & gloriosum profectò
oculis nostris offertur spectaculum,
Pamphili, & sociorum virorum ad-
mirabiliũ, nã sicuti neruorũ vel vocũ
canticus, plurium sonorum varietate temperatus,
suauiter aures animũque oblectat: ita virtus
in duodenario hoc martyrum numero, in qui-
bus eiusdem virtutis splendor, & equali inæquali-
tate, mirificè congruit, non potest non animos
nostros, sui admiratione defixos, ad se rapere, &
summa quadam voluptate perfundere. Sũt enim
hîc adolescentes, simul & senes, serui simul & li-
beri, eruditi & rudes, obscuro generis homines,
vt multis videbatur, & gloria insignes, fideles si-
militer cœm catechumenis, & diaconi cum presby-
teris, qui omnes tanquam à sapientissimo musi-
co, nempe Dei verbo vnigenito, variè pulsati,
clarissimos, numerososque, & concinnos admo-
dum

dum in iudicijs sonos ediderunt.

Inter quos Pamphilus, & fortitudine & sapientia primus, Cæsariensium ecclesiæ ornamentum, presbyterij honore insignis, ex Berythen- sium ciuitate oriundus, omnibus diuinarum humanarumque rerum, disciplinis egregiè imbutus, à carnis mundi que illecebris semper se illibatam conseruauit. Cumque & generis dignitate, & diuitiarum gloria, præstaret plurimum, delicias respuens, amplissimas possessiones prædicaque sanè luculenta pauperibus distribuit: & multò antè quàm ad hoc certamen veniret, vita asperitate egregiè se Deo martyre exhibuit.

Secundus autem post ipsum, Valens senili prudentia vir, canitie ornatus, ipsoque aspectu uenerandus, diaconatus in Aeliensium ecclesiæ officio, cù laude summa fungebatur. Tertius uero erat Paulus, ex Iamnicarum ciuitate oriundus; vir acerrimus, & spiritu feruens, qui etiam in martyrio per cauterij tolerantiam, suscepit certamen confessionis. His in carcere duobus annis squallore cõtritis, martyrij occasio fuit Aegyptiorum quinque aduentus, qui post grauem afflictionem, è metallis dimissi, cùm domum reuerterentur, in ingressu portæ Cæsariensium, à custodibus quinam essent, & undè uenirent, interrogati sunt. Cumque qua erant animi fortitudine nihil celarent, sed intrepidè se Christianos esse faterentur, perindè ac malefici in ipso furto deprehensi, statim cathenis uincti sunt. Inde ad Præsidem adducti, & in carcerem coniectis sequenti die, qui quartus decimus erat Kal. Martij, vnà cùm Pamphilo & socijs, Firmiliano oblato. Ille autem Aegyptiorum solum periculum faciens, omni ratione antè tormenta eos

Pamphili
presbyterij
encomion.

Distribuit
sua pauperibus.

Valens martyr,
Diaconus.

Paulus Iam-
nites.

Martyres
quinque
Aegyptij.

Hhh 3 exer-

Nota respō
sū martyris.

* Antiqua-
tum erat tūc
penitus, ve-
tus, Hierusa-
lē ciuitatis,
nomen; AE-
liaque ab o-
mnibus vo-
cabatur;

Quinq; AE-
gyptij gla-
dio feriun-
tur.

Pamphili
exdes,

Porphyrus
adolescens
in signis.

Immani-
mē torque-
tur.

exercuit. Atque eorum quidem principem cum adduxissent, studiosè de nomine & patria quaesivit. Ille verò caelestem Hierusalem patriam suam, omniumque Christianorum esse respondit. Iudex autem cogitatione ac mente humi defixus, quænam illa ciuitas esset, & ubi terrarum sita accuratè perscrutari cœpit; & illatis tormentis urgere, ut verum sine ambagibus fateretur. Existimat enim tyrannus ciuitatem illam Romanis infestam, summum esse Christianorum robur. Vnde animi dubius, instabat vehementer tormentis, & curiosè de ciuitate illa Hierusalem multa inquirebat. Cum autem adolescentem diu flagellis cæsum, nullo modo ab animi constantia, & ab ijs, quæ prius dixerat, dimoueri posse cerneret, capitis eum sententia damnauit; reliquosque Aegyptios simili palæstra exercitos, idem supplicium subire fecit.

Deindè ad Pamphilum transiens, percunctatus est ab eo, num tantis supplicijs, quæ mente, oculisque in alijs hauserat edoctus, sanioribus statueret parère monitis. Cum verò ab unoquoque eorum responsum præclaris martyribus dignum accepisset, in eos similiter capitis sententiam tulit. Aderat tunc ibi Porphyrus, spectatæ indolis adolescens, nòdum totos octodecim annos natus; qui ut primum latam aduersus dominum suum cognouit sententiam, in media multitudine exclamans; Rogo, inquit, ut corpora humi mandètur. Iudex autem quauis fera agrestior, eam vocis libertatem indignissimè ferens, Porphyrum corripit, totisque viribus à tortoribus cruciari iubet. Cum verò sacrificare præcisè recusaret, ferro viscera, ossaque scrutari, & latera tormentis exagitata, pilorum textis atteri, ac de-
indè

indè lento & molli igne, generosum martyrem
 torreri iubet. Licebat videre Porphyrium instar
 inuicti athletæ, corpore puluerulentum, vultu
 læto, animoque exultanti, ad mortem progredi.
 Cumque ad rogam appropinquaret, eadem ani-
 mi alacritate, in medias flamas ingressus, notos
 ac familiares suos cõsolabatur: ac tandem Chri-
 sti Iesu nomine, sine intermissione inuotato, læ-
 tus martyrij palmam apprehendit. Atque hic qui-
 dem cum ante Pamphili consummationem pos-
 tremus accessisset ad certamen, prior, è corpore
 excessit ad Dominum.

Cõburitus.

Eo hoc modo coronato, Seleucus lætābundus,
 Pamphilo foelicem eius exitum nunciauit; cum
 que osculo salutasset martyres, compræhensus
 illicò à militibus, capitis supplicio affectus est. Is
 erat è Cappadocum regione oriundus, & præ-
 clara militaris virtutis indicia, in Romano exer-
 citu, varijs dignitatibus ornatus, ediderat. Quin-
 etiam statura, viribusque & magnitudine corpo-
 ris, reliquos omnes longè superabat; ipso quoque
 aspectu, tam propter magnitudinem animi, quàm
 corporis pulchritudinem, omnibus erat admira-
 bilis. Atque in principio quidem persecutionis,
 varijs in certaminibus, iam admodum clarus e-
 uaserat. Postquam autem à militia separatus
 fuit, totum se ad pietatis studium contulit; pro-
 fus ut pupillorum & viduarum patrocini-
 um sollicitè gereret, & paupertate, alijsque calami-
 tatibus oppressos, mirificè recrearet. Quamob-
 rem meritò dignus habitus fuit ea martyrij co-
 rona, quam vno & eodem die athleta decimus,
 fortiter viriliterque apprehendit.

Seleucus eõ
præhëditur,
& decolla-
tur.

Eius enco-
mion.

Christiani
omnes, Im-
peratorum
edicto, no-
tati erant in-
famia, & rã-
quam infã-
mes, militia
fuere existi-
mati indi-
gui.

Seleuci deindè vestigijs instatit Theodulus, vir
 & mo- rum grauitate, & cana prudentia admodum

F h h 4

vene-

Theodolus venerandus; qui primum honoris locum inter
seneximius Præsidis seruos, & morum & prouectæ ætatis
crucifigitur. gratia, obrinuerat; proauus enim erat, id est, ter-
 tiæ progeniei pater. Is autem quod exemplo Se-
 leuci, properantes ad certamen martyres osculo
 salutasset, ad Dominum adducitur, Crucique af-
 fixus martyrium subiit.

Iuliani præ-
stans virtus,

Cùm post hos vnus adhuc restaret Iulianus, is
 ea ipsa hora qua peregrè veniebat, ne ingressus
 quidem ciuitatē, statim vt erat ex itinere lassus,
 ad certaminis locum perrexit, visaque sanctorū
 corpora, humi hinc inde strata, vnumquodque
 eorum, peramanter amplexibus strinxit, & fufis
 præ gaudio lachrymis rigauit. His pietatis ope-
 ribus intentum compræhendunt lictores, addu-
 ctumque ad Præsidem, ex eius mandato, lento ig-
 ni subiiciunt. Iulianus verò incredibili gaudio
 inter ipsas flammæ exultans, magnaque voce
 Deo, qui tantis eum bonis dignatus esset, gratias
 agens, in choros martyrum assumptus fuit. Erat
 autem is quoque genere Cappadox, pietate ple-
 nus & fide, vir ingenio admodum miti mansue-
 toque, ideoque tantorum martyrum consortio
 dignus. Et quidem quatuor dies, totidemque no-
 ctes, sanctissima martyrum corpora, bestijs car-
 niuoris exposita fuere. Cùm autem diuino bene-
 ficio ab omni ferarum incurfu, salua & integra
 permanerent, à fidelibus debito sepulturæ ho-
 nore excepta, in quibus templorum reposita fu-
 re: vt à populo fideli, ad maiorem Christi
 gloriam, perpetua veneratione
 colerentur.

Corporas-
honoranda.

re: vt à populo fideli, ad maiorem Christi
 gloriam, perpetua veneratione
 colerentur.

VITA SIMEONIS, MONACHI TRE-
uirensis, ex ea qua est per Eueruinum, Abbatem
monasterij Doleiensis. Obijt vir sanctus, anno
1035.

C. Baron, in
not. Mar.
Rom.

Vir Dei Simeon patre Græco Antonio, ma-
tre Calabrica, in Sicilia ciuitate Syracu-
sana, nobilissimis parentibus progenitus,
optimæ incolis puer, à patre militari virtute
claro, Constantinopolim deductus, literis ibidē
imbuendus, viris eruditissimis traditus est. Adul-
tus itaque, & singulari iam virtute præditus, cum
cerneret quosdam eximios pietatis & religionis
cultores, Christi sepulchrum supplices adire,
ipse eodem religionis studio vehementer inflā-
matus, parentibus & patria relictis, Hierosoly-
mam abiit; vbi pijs votis persolutis, vt arctiori a-
moris vinculo Deo sociari posset, solitudinem
experiuit; inuentoque ad ripam fluminis Iorda-
nis viro quodam multis virtutibus claro, & san-
ctitatis opinione conspicuo, eidem se in disci-
plinam tradidit. Is autem ab omni hominum cō-
gressu, in turri quadam inclusus morabatur, &
admiranda vitæ seueritate, seipsum ad cælitum
vitam excitabat. Hunc verò Simeonem ad se ve-
nientem, benignè quidem complexus est; sed cū
cerneret aduentantium turbas, propositum san-
ctitatis studium plurimum impedire, clanculū
ex eo loco recessit. Simeon autem tanto patre or-
batus anxius animi, quid ageret cogitare cœpit;
cumq; neminem haberet, quo cum vitæ suæ cō-
silia conferre posset, sedulo Patrum vitas legit
quotidie, ex quibus tandem intellexit, valdè pe-
riculosum esse, yronem vastę se eremo commit-
tere, & inermem cum potestatibus tenebrarum

i. Iulij.

Parentes &
patria Si-
mconis.

Studet Con-
stantinopo-
li.

It Hierose-
lymam.

Vinit apud
quendam
Eremitam.

H h s

die

Degit in monasterio.

Item in spelunca.

Monasteriū in vertice montis Sinai.

Tētationes dāmonis.

die nocteque conflagrare. Itaque maturo secū habito consilio, Bethleem adiit, seque in monasterium S. Mariæ admitti petijt. Qua petitione benigne concessa, annos admodum duos, diaconi interim fungens officio, ibidem in omni sanctitate exegit. Indè ad montem Sinai abiit, vbi in loco, qui ardentis Rubi Mosaici visione celebris habetur, aliquot annos sub Abbate, Christo strenuè militauit. Crescente autem perfectioris vitæ desiderio, summa ipsius Abbatis voluntate, ad oram maris rubri secessit; vbi in spelunca quadā duos ferme annos, in omni disciplina sese exercuit. Paterne ei monasteriū suppeditabat. Aqua verò stillicis de rupe in qua latitabat, sitienti haustu præbebat.

Hic cum tota mente diuinis intentus rebus Deo famularetur, paulò post ab Abbate reuocatus, monasterium in vertice montis Sinai situm, omni habitatore, propter incurstantes Arabes planè desertum, incolere iussus est. Nec mora. Simeon, qui omnia sanctitatis officia ex vna obedientiæ virtute metiebatur, eò abiit, seseq; & ad prædonum incursiones, & ad dæmonum infestationes sustinendas, promptum paratumque exhibuit. Ibi verò nouas, & miras sanè dæmonum insidias est expertus. Nocturnis horis hostis Angelica specie assumpta, in somnis ei apparebat, monens atque impellens, vt sacra quotidie mysteria perageret; neque pateretur locum semel Deo consecratum, à diuinis mysterijs vacuū permanere. Cumque vir sanctus se ea sacri muneris functione præditum pernegaret, dæmon renitentem de lectulo educebat, & antè altare vigilante statuebat, districtè præcipiens, ne cunctaretur sacrosancti corporis & sanguinis oblationem facere, Tum sanè turbatus Simeon, cum sacris ornatus

us vestibus, ab ipso dæmone stola induendus es-
set, virtute orationis & signo crucis inimicum
repulit, seq; delusum ingemuit. Post hæc ad mo-
nasterium Abbatis regressus, hebdomadarum se-
mèdia maceravit, & dolens gemensque, dæmonis
insidias eidem exposuit.

Mira' absti-
nentia.

Eodem tempore tam dira fames AEGyptum
inuasit, vt in vna ciuitate Babylone, centum ho-
minum millia extincta fuerint. Qua sanè cala-
mitate constricti monasterij fratres, quotidie
precibus & vigilijs, cõtra inopiam instanter pu-
gnabant; aded, vt mirabili Dei beneficio, nullum
in exiguo frumenti tumulo qui supererat, detri-
mentum sentirent, quamuis ex eo larga manu,
præter domesticas necessitates, pauperibus sub-
uenirent. Interim Abbas vt aliquod sibi suisque
solatium præstaret, liberam omnibus quouis ab-
eundi potestatem fecerat. Qua occasione arrepta
Simeon, qui iam ante incredibili solitudinis de-
siderio tenebatur, ad eremum abiit; & ne quis i-
tineris vestigia, molli sabulo impressa sequere-
tur, eumque ab instituto retraheret, arte qua po-
terat, destruebat. Tandem post longa eremi spa-
tia emensa, ex altissima rûpe paruam contra mo-
rem eremi, raro virentem germine prospexit
planitiem, seq; illuc, non sine magno periculo
contulit. Fons natiuus gratum præbebat potum,
cibatum caulium semina, quæ trigesimo quoque
die iucundum præferabant fructû. Cum capreo-
lis tamen, alijsque eremi bestiolis, pabulatû ve-
nientibus, frequens gerebat prælium.

Nota famẽ
ingentem in
AEGYPTI Ba-
bylonia, oug
& Memphis.

Egregium
miraculum.

Viuit in lo-
co valdẽ so-
litario.

Post multos verò dies, dira fame iam extin-
cta, fuit imperio Abbatis, ad monasterium redu-
ctus, vt operam suam, quæ multis propter eam
qua pollebatur industriam utilis admodum erat,

omni-

omnibus collocaret. Ibi tum vir sanctus, in partes occidentales destinatur, ut certam quandam pecuniæ summam, monasterio debitam exigeret. Sed cum Babylonem appulisset, mox tanquam urbis explorator, in vincula est coniectus; at paucis post diebus, cognita viri innocentia & probitate, honorificè demissus. Inde verò nauem armis & munitione egregiè instructam conscendit, quanquam non ignoraret eam à piratis vastandam. Hortabatur nauclerum ut mora vnius & alterius diei, imminetent cladem euitaret; sed is robore nauis, & virtute sua confusus, sano eius cōsilio nullo modo acquiescere voluit. Itaque solutis anchoris, vela ventis commisit; sed insequenti die, in piratas incidit: qui statim acriter nauem expugnandam susceperunt. Sed ubi se nihil aperta vi, & irruptione proficere intellexere, dolo malo grassari instituunt. Signo igitur pacis sublato, ad colloquium admitti petière. Quo concesso, mira verborum blanditiæ, archipirata nauclero persuasit, se ad maris defensionem, non autem ut cuiquam exitium inferret, constitutum esse: existimasse autem nauem illam propter admirabile robur, & multiplicem munitionem hostilem fuisse: nam certum esse quoddam istiusmodi oberrare, quæ in mercatorum perniciem conspirassent. Hoc verborum lenocinio persuasus nauclerus, latrones illos in nauem suam recepit, ut communibus viribus imminens malum repellerent.

Inter ea prædones depositis armis pacem simulant, familiares cum omnibus sermones miscunt, de naue in nauem comitant, & cōceptum animo scelus mira calliditate tegunt. Postquam verò hoc modo, omnem fraudis suspicionem

Frans & se-
nitia pirata-
rum.

tem nauclero ademissent, repente ex insidijs
 præsiunt, gladios impiè stringunt, & ipsi nau-
 clero ante omnes caput amputant. Inde inimica
 eade in reliquos debacchantur, omnesque ad v-
 num crudeli internecione iugulant. Solus Chri-
 sti famulus Simeon in puppe supererat, quem
 cum certatim maectandum clamarent, vnusque
 stricto ense in eum irrueret, ille reiecta veste in
 mare defiliit, nandoque eadem effugit. Et illi
 quidem multa post eum spicula mittebant, sed
 frustra conabantur interimere, quem Christus
 volebat saluare. Ergò per vices natando, per vi-
 ces in fundo gradiendo, tandem nudus, & extre-
 ma lassitudine confectus, ad littus peruenit. In-
 de ad proximum vicum tetendit, sed gentis i-
 stius linguam, quanquam AEgyptia, Syria, Arabi-
 ca, Græca & Romana instructus eloquentia, in-
 telligere non poterat. Biduo igitur & nuditate
 & fame sitique miserrimè confictatus est. Ter-
 tia die quidam tantam calamitatem miseratus,
 vilissimum ei indumentum proiecit; quo indu-
 tus, ilico per incredibilem miseriarum cumu-
 lum, pedibus iter Antiochiam confecit. Ibi à fi-
 delibus peramanter exceptus, & benignè habi-
 tus breui Patriarchæ, & vniuersis principibus
 notissimus euasit.

Ea tempestate Richardus Abbas, pietatis &
 religionis studio celebris, sacra Hierosolymę lo-
 ca obire voluit. Dum ergo itineris necessitate
 compulsus, Antiochiam defleceret, captus in-
 signi Simeonis probitate, socium eum itineris
 assumpsit. Sed accidit cum ad ciuitatem Belle-
 gradum (quæ in confinio Bulgarorum & Hun-
 garorum sita est) appulissent, vt princeps ciui-
 tatis illius, Simeoni transitum precisè negaret.

Igitur

Vir Sanctus
 mittit se in
 mare & ena-
 dit eadem
 pyratarum.

Venit Anti-
 ochiam.

Rothomagum venit
Sanctus.

Poppo Archiepiscopus
Trevirensis.

Simeon e-
pud Trevi-
ros, in turri
degit solita-
rius.

Tentatio-
nes demo-
nis quas ibi-
dem susti-
puit.

Igitur flens, simulq; Deo gratias agens, tristē flen-
temq; similiter Abbatē relinquit. Per multas de-
nique angustias & latronum insidias, ad mare re-
uersus est. Quo prosperè trāsmissō Romā, in Frā-
ciam Rothomagū appulit. Ibi verò omni spe pe-
cuniarum propter quas tam multa viarum & la-
tronum pericula emensus fuerat, frustratus est.
Comes enim Richardus, qui censum monaste-
rio assignatum persolueret, vitam cū morte per-
mutauerat. Itaque vir sanctus, infinitis vndique
circumseptus angustijs, nihil habebat aliud,
quàm vt in altissimo diuinæ prouidentiae consi-
lio quiesceret. Occurrit interim animo vt cha-
rissimum sibi patrem Richardum Abbatem eius-
que comites, iterū inuiseret; quod fecit: & egre-
gium se apud illū exemplar sanctitatis præbuit.

Interea Poppo, Treuirensis Archiepiscopus,
religionis ergò Hierosolymam pergēs, hūc Dei
famulum itineris sui comitē habere voluit; cui-
us vitæ innocentiam, mentisq; puritatem, cū
fatis mirari non posset, ei post reditum, suo in
episcopatu manendi facultatem præbuit, præmi-
jsque, vt maneret, allexit. Hac nō tam benignitate,
quàm diuino prouocatus instinctu Simeon,
paruum tugurium in turri, quàm antea portā ni-
gram vocare solebant, elegit: vbi ipsa festiuitate
D. Andrea, solenni ritu à Poppone & Clero vni-
uerso, tãquàm huic seculo planè mortuus reclu-
sus est. Ibi verò quanta vitæ austeritate rebelles
corporis motus (quanquā iã antè vehemēter fra-
ctos) domauerit, explicatu est difficile. Nec de-
fuere continuæ demonum impugnationes & in-
sidia; quas certè nisi gratia Christi mirificè robo-
ratus fuisset, nequaquam sustinere diu potuisset.
Per noctes enim horrendi leonum rugitus, lupo-

rum

rum ululatus, porcorum grunnitus aures animu-
 que percellabant; ceteraque bestiarum dirae infesta-
 tiones, non raro ipsum tugurium subvertere vide-
 bantur. Et si autem immensos clamores audiri per-
 ceperet, penitus tamen videbat nihil; unde non
 dubitabat demonum eas esse praestigias. Tandem
 hac tempestate liberatus, nocte quadam perui-
 gil in oratione, totam sensit fabricam turris illius
 funditus concuti, & quasi facto terrae motu, in pro-
 fundum demergi. Sed eo terrore nihil motus vir
 Dei, persistit in precibus immobilis, & ecce cel-
 lula immenso illustrata lumine, admirandum val-
 de spectaculum praebuit. Sathan enim in Angelum
 lucis se transfigurans, hac ratione inuictum ath-
 letam in fraudem impellere conabatur. Sed Si-
 meon, cuius mens radijs sancti spiritus multo
 clarius fulgebat, protinus insidias cognouit, lu-
 menque per demonem illatum, ne oculis quidem suis
 aspicere dignatus est. Cum vero clausa aliquam-
 diu lumina rursus aperiret, ecce tibi mon-
 strum horrendum, hostis antiqui teterrima spe-
 cies, ipse, inquam, cacodaemon, multis modis in-
 eum saeuens, si non plane superaret, saltem ut pro-
 sterneret, nitebatur. Sed Simeon quanquam primo
 aspectu expauesceret, mox tamen oratione, & cru-
 cis signo hostem confidenter inuasit, eumque in
 fugam compulit.

vide cacodaemonem,
 horribili
 specie.

Tum vero inimicus cum omnes machinatio-
 nes per se illatas, in nihilum concidere cerneret,
 seruos suos in eum armauit, multoque per eos
 quam per se maiorem vim intulit. Ea tempesta-
 te aquarum flumina vehementer excreuerat, mul-
 tique oppidulis, & varijs locis exitium minaba-
 tur. huius mali causam demonis satellites Sime-
 oni imputabant, eumque maleficum esse, & pro-
 pter

Patiētis viri
sancti in
persecutio-
ne atroci.

pter multiplicem eius impietatem, cladem il-
lam à Deo immisam esse clamitabant. Vnde fa-
cto ex ciuitate impetu, lapidibus eius tugurium
obruere conati sunt. Iamque fenestram perfre-
gerant, & in furore perstabant, cum Simeon in
sui persecutione exultans, solis precibus furo-
rem eorum impetumque repressit.

Obitus eius.

Post hæc decursis annis a liquot, diuinitus de-
obitus sui die certior factus, totum se ad cele-
stia contemplanda, multò studiosius composuit:
donec Kalendis Iunij, sanctam animam benignis-
simo suo Creatori redderet. Abeo verò tem-
pore, tantis deinceps miraculis coruscavit, vt à

Claret mira-
culis post
mortem.

Benedicto Papa nono, Poppone Archiepiscopo
petente, statim ab obitu, in diuorum sit nume-
rum relatus.

C. Bar. tom.
2. Annal.

ILLVSTRE CERTAMEN, CLARIS SI-
morum Martyrum apud Lugdunum Gallia, Pho-
tini eius vrbis Episcopi, sancti Diaconi, Epagathi,
Maturi, Attali, Pontici, Biblidis, Alexandri, &
Blandina & aliorum; quorum fortia & iterata
certamina Christiani Viennenses & Lugdunen-
ses descripsere. Habetur apud Eusebium Cesa-
riensem Eccles. hist. lib. 5. cap. 1. & 2. Coronati
sunt anno Domini 179. Soteris Papa 5. Marci
Aurelij Imperatoris 17.

a. Iunij.

Persecutio
immanis in
Gallijs.

Magnitudo afflictationis quæ hoc loco
ingrauescit, ingens gentiliū odiū con-
tra sanctos incitatum, supplicia, quæ
beati Martyres placidè sustinuerūt, neque dicen-
do accuratè, explicari, neque scribendo facile à
quoquam comprehendi possunt. Nam aduersa-
rius noster, omnibus viribus, vt dicitur, Christia-
nos

nos adortus, ad eò ubique in nos grassatur, vt publicis non modò ædificijs, balneis, & foro nobis interdictum sit: sed etiam, vt nostrum nemini vsquam locorum in conspectum prodire liceat. At gratia Dei pro nobis cum diabolo decertauit, & hos, qui sunt paulò remissiore animo è periculo eripuit; illos autem, qui patientia armati, tanquam firmæ fidei columnæ, non modò impetum hostis nostri diaboli facilè latenti videbantur, verum etiam in sua ipsorum capita eundem quodammodo prouocaturi, ex aduerso opposuit: qui tum in acie fortiter cum aduersario cõtinuerunt, omne opprobrij & supplicij genus toleranter sustinendo: tum celeri gradu ad Christum maturarunt, ea mala, quæ erant ingentia & graua, exigua, & penè nulla existimãdo: perspicue reuera ostenderunt, quod non sunt condignæ passiones huius temporis, ad futuram gloriã quæ reuelabitur in nobis.

Ac primùm cruciamenta, quæ confertim erant, & tanquam cumulo multitudinis in illos conueruata, viriliter & magno animo subierunt. Cumque à Tribuno plebis alijsque magistratibus, qui ciuitati præerant, in forum deducti, coram vniuersa multitudine esset ab illis de fide quaesitum, & eam illi liberè confessi fuissent, cõtinuò in carcerem coniecti ad Præsidis vsq; aduentum, conclusique sunt. Deindè cum ad Præsidem ducti fuissent, & ille in iudicãdo omni crudelitatis genere vteretur, Vetius Epagathus, vnus ex fratribus, illam iudicij iniquitatè haud æquò animo ferens, audacter liberam pro fratribus in pleno confesso respondendi facultatem postulauit: perspicuè se probaturum asserens, nihil celeris, nihilve impietatis in nobis omninò

Inuicta mase
tyrum for-
titudò.

Rom 8.

Mittuntur
in carcerè.

Vetius Epagathus
Christianorum
aduocatur.

Martyribus
Epagathus
adiungitur.

posse reperiri. Contra quem cum multitudinis frequentia quæ tribunal circumsistebat, admodum vociferata fuisset (erat enim inter illos illustris atque eximius) simulque Præses propositam ab eo postulationem minimè tolerare posset, sed solum istud ab eo quæreret, vtrum esset Christianus, tum clarissima voce hoc ipsum confessus, in sortem & numerum martyrum relatus est, ac deinceps aduocatus Christianorum appellatus.

Decem à Christo
deficiunt.

Dum hæc geruntur, alij fortè astabant animo planè fracto & molli, qui decem numero, ac rem certaminis impetum formidantes, à confessione resiliebant. Qui profectò non modo magnū dolorem mentibus nostris, & immensam acerbiter inurebant, verum etiam aliorum, qui martyribus in acerbissimo cuiusque generis cruciatu iacentibus præsto semper aderant, alacritatem penitus retundebant. Nec tamen deerant quotidie, qui digni martyrij corona, illorum numerum supplerent. Cum autem propter incertum confessionis metum, graui essemus metu perculsi, & ipse Præses omnes passim perquireret, quidam Ethnici nostrorum serui, vnà capti, tormenta quæ sanctos tolerare cernebant, reformidantes, Thyestæas coenas, & incestus Oedipodis contra nos falsò commenti sunt. Quæ sanè cum essent fama & sermone hominum passim dissipata, omnes velut immanes belluæ contra nos furere cœperunt; ita vt si qui antea necessitudine nobis deuincti, moderatius se gessissent, tunc veluti rabie quadam incitati, dentibus frendere, insanireq; propè videbatur. Vndè deceterò sancti maiora quædam cruciamenta, quam quæ possunt oratione explicari, sufferre cogebantur.

Caluaniæ in
Christianos.

Supra modum igitur & Præsidis, & satellitum,

& multitudinis denique vniuersæ, lethale *Sanctus dia-*
 dium in Diaconum, nomine Sanctū, Viennæ *conus.*
 prognatum, & in Maturum etiam recens quidā *Maturus,*
 baptizatum, sed generosum tamen Christi ath *Attalus.*
 letam, efferbuit; in Attalum porrò genere Per *Blandinæ.*
 gamenum, columnam & stabilimentum conti *Blandinæ ad*
 nuum ecclesiarum, quæ hîc sunt; in Blandinam *miranda*
 leniq; virilis animi foeminam, & omnibus cru *constantia.*
 ciatibus lógè superiorem tanta rabie debaccha *Blandinæ ad*
 ti sunt, vt cum à primo mane ad vesperam vsque, *miranda*
 tam omni suppliciorum genere afflixissent, *constantia.*
 propè labore fessî languerent, seque *Blandinæ ad*
 tum ab illa victos, tum nihil amplius habere *miranda*
 cruciamenti reliquum quod ei irrogarent, fate *constantia.*
 retur; atque adeò magnoperè mirarentur, quo *Blandinæ ad*
 scio, cum totum eius corpus ita dilaceratum *miranda*
 esset, perseverans spiritum duceret; palamque *constantia.*
 ostentarentur, vnum tormenti genus satis habuisse *Blandinæ ad*
 ritium ad vitam ei eripiédam, nedum tam mul *miranda*
 ta & varijs opus fuisse. Verùm beata martyr *constantia.*
 generosum athletam decet, in ipsa fidei con *Blandinæ ad*
 stantione vires colligebat, atque prolato istorum *miranda*
 verborum; Christiana sum; &: Nihil apud nos *constantia.*
 admittitur sceleris; erat dolorum qui eam vrge *Blandinæ ad*
 rent summa leuatio, fomentum cruciatus, & cu *miranda*
 ique molestia depulsio. *constantia.*

Diaconus ille, Sanctus nomine, supra omnem *Item sanctus.*
 humanum captum, verbera à carnificibus impa *Item sanctus.*
 tolerantanter sustinens, cum scelerati illi carni *Item sanctus.*
 ces, assiduitate & magnitudine tormentorum *Item sanctus.*
 horarent se aliquid, quod indecorum & eius *Item sanctus.*
 confessioni parum consentaneum videretur, ab *Item sanctus.*
 audituros, ipse tanta animi celsitudine & *Item sanctus.*
 constantia, illis ex aduerso restitit, vt ne no *Item sanctus.*
 tum quidem, vel suum, vel gentis, vel ciuitatis *Item sanctus.*

unde fuit, neque utrum vel seruus an liber illis
 vellet dicere: sed ad omnia rogata, ita latino
 sermone responderet, Christianus sum; Unde
 tam graui & acerba bile animus cum Praefecti,
 tum tortorum contra illum inflammabatur, ut
 cum nihil haberent supplicij, quod ei deinceps
 imponerent, ad extremum laminas aeneas fer-
 uentes, & ignitas tenerrimis corporis membris
 affigerent. At ille quanquam vulneribus, & vi-
 bicibus totus cruentatus, firmus tamen, constans,
 & immutabilis in fidei confessione perstitit. Pau-
 cis vero post diebus cum rursus impij carnifices
 membris superiore cruciatu tumidis, eadem
 supplicia accumulare vellent, ut illum tandem
 vel tormentis extinctum, alijs horrore obijceret,
 vel euctum à Christi cultu abstraherent, tunc
 absuit, ut eiusmodi aliquid in illo cõtingeret,
 ut etiam praeter omnium opinionem, corpus
 in illis posterioribus tormentis recreatum, for-
 mam priorem, atque usum membrorum recu-
 peraret: adeo ut secunda illa carnificina, non in-
 flicta poena, sed medicina, per Christi gratiam
 adhibita, videretur.

Laminis i-
 gnitis tor-
 quetur.

Vide miram
 Christi vir-
 tutem.

Biblidis re-
 sursuscentia,
 & constantia.

Porro Biblidem, vnam ex eorum numero qui
 inani formidine victi à confessione resilierant,
 cum iam diabolus prorsus à se absorptam pu-
 taret, cupiens etiam per blasphemiam in Deum,
 condemnationem eius augere, ad supplicium
 deducendam curauit, eamque velut fractam
 & ignauam, impia in nos & flagitiosa probra
 loqui impulit. At illa in tormento velut ex
 profundo somno excitata, praesenti supplicio
 quodammodo submonita, de aeterna gehennae
 poena, serio cogitare coepit. Et contra quam dia-
 bolus expectabat, malucolis Christianorum ob-
 trecta-

rectatoribus, ex aduerso sic respondit: Quomodo eiusmodi viri liberos suos deuorare in animum poterunt inducere, quibus ne licitum quidem sit, sanguinem animalium ratione carentium comedere? Atque ab eo tempore se Christianam ingenuè cōfessa est, & forti numeroque martyrum adiuncta. At cū tyrannica, crudelique illa suppliciorum genera frustra impetrata, irrogataque viderentur, diabolus iniunctam martyrum patientiam Christi virtute firmatam, longo carceris squalore vexadam suscepit. Igitur alij in locis horrida caligine obsitis, & plenis molestiarum miserè iacebant; alij crassis compedibus vincti, distendebātur; alij fœcido odore, & loci angustia suffocati, è vita excedebāt. Non pauci tamen, omnibus his malis coarctati, & cura, omni humanoq; solatio destituti, superstities manebant: & admirabili virtutis exemplo, ceteros ad fidem constanter tenendam tuentiumque incitabant, gratoque sanè solatio subleuabant.

Moriuntur quidam, pro carceris fœtore.

Photini Episcopi, martyrii.

Dum hæc sunt, beatus Photinus vir & ætate nonagesimum enim annum excesserat) & episcopus honoris, & rerum gestarū gloria clarus, ad tribunal, propter corporis languorem gestatus est: vbi sanè præclarum fidei testimonium exhibuit. Cū enim à Præside rogaretur, quis esset Christianorum Deus? respondit: Si tu ea re dignus sis, cognosces. Indè igitur asperè & misericorditer raptatus, varias plagas excipit, cū ab his, qui stabant in proximo, qui manibus pedibusque contumeliosè in illum iniectabant, tum ab illis qui longiùs erant remoti, qui obuia quæque in illum iactabant; idque propterea: quòd ita se deorum suorum causas

Noluit facer Antistes, Antistitū dare canibus, nec margaritas mittere ante porcos. Math. 7.

260 MART. SS. EPAGATHI, MATVRI. &c.
vindicatos arbitrarentur. Ille autem & de-
crepita ætate, & nouis cruciatibus planè fati-
gatus, in carcerem cõiectus, biduo post, animam
efflauit.

Maturus &
Sanctus, de-
nuo imma-
piter cruci-
antur.

His ita peractis, Maturus, Sanctus, Blandina,
& Attalus die præstituto ad bestias ducebantur;
quò publicum, & commune gentilibus specta-
culum, plenum inhumanitatis & sæuitiæ exhi-
berent. Atque Maturus & Sanctus, in amphitea-
tro omne genus tormentorum denudè subeunt;
perinde ac si nihil cruciatibus antea perpessi fuis-
sent, imò verò ut generosi Athletæ, qui modo ad-
uersarium, per varias certaminum vices strenuè
profligassent, & postremum iam certamen, pro
corona in manibus haberent, de integrò tũ ver-
berum traiectiones, quibus homines illic plecti
solent, sustinent: tum crudeles ferarum tractus,
tum alia omnia cruciamentorum genera, quæ
insana & furiosa plebs, magna cum vociferati-
one, alij aliundè illis infligi postulabant, tũ fer-
reas denique cathedras, & ignitas membris eo-
rum supponebant, quibus corpora miserè fri-
xa & exusta, astantibus horrorem sanè incurie-
bant. Caterum sancti, cum tantis supplicij ex-
carnificati, nihil omninò de pristina animi forti-
tudine remitterent, ad extremum securi percussi
gloriosas certaminum suorum coronas perce-
perunt.

Securi ca-
duatur.

Blandinæ
præclara
virtus.

At Blandina trabi lignæ sublimis affixa,
præda bestiis incurstantibus obijcitur; quæ quo-
niam & in crucis specie suspensa cernebatur, &
ardenter preces fundebat, magnam concertanti-
um mentibus alacritatem iniecit. At cum nulla
bestia eius carnem tangere vellet, à trabe mox
abrepta, in carcerem iterum truditur, & ad al-
liud

illud referuatur certamen, vt suo exemplo fratres pariter ad constantiam incitaret; quæ licet imbecillis & propè abiecta virgo esset, armatura tamen Christi induta, & aduersarium superauit, & per illustre illud certamen, coronâ immortalitatis affecta est.

Attalus item clarus & magni nominis vir, importuno multitudinis rogatu ad supplicium euocatus, ob rectè factorum conscientiam, alacri animo certamen ingreditur. Ac cum undique per amphitheatrum circumduceretur, tabula in qua Latinis literis hæc inerat inscriptio; Hic est Attalus, Christianus: illum præcedebat, cumque in eum petulanter admodum populus insultaret, Præses, vt Romanum esse cognouit, eum denuo ad carcerem cum reliquis remisit, vt Cæsaris sententiam de omnibus expectaret. Tempus verò quod intereâ intercedebat, illis quidem neque otiosum, neque infrugiferum fuit. Nâ inter mortua Ecclesiæ membra, viuorum subsidijs fuerunt ad vitam reuocata; atque ita noua quadam latitia, mater Ecclesia exultauit, cum eos quos abortiuam mortuam eiecerat, viuos & incolumes recuperasset. Cum autem ad vitam essent restituti, viribus confirmati, ad tribunal spontè accesserunt, vt iterum à Præsede de fide rogarentur. Nam cum Cæsar per responsum, omnes Christi fideles tympanis torquendos esse renūciasset, eos verò qui fidem inficiarētur, in celeberrimo Lugdunensium mercatu dimittendos: Præses beatos martyres, tanquam gloriosum vniuersæ multitudini de illis spectaculum præstiturus, ad tribunal deduci iussit: & Romanos quidem municipes capitis, reliquos autem ad beatitudinem damnauit. Ibi tū Christi gloria, in his præcipue,

Attali certamen.

Respicunt qui à fide exciderant.

Constantia
eorum qui
antè defe-
cerant.
Alexandri
virt' & mar-
tyrium.

puè, qui antè fidem abnuerant, præter omnium
Gentilium opinionè, magnoperè illustrata fuit.

Cùm in quæstionem vocati fuissent, Alexan-
der quidam, genere Phryx, arte & scientia medi-
cus, doni & muneris Apostolici nequaquam ex-
pers, & omnibus eximie charus cùm astaret tri-
bunali, & nutu fratres ad fidei confessionem
hortaretur, & mente, oculisque præclarum ali-
quid parturiret, populus confessionem eorum,
qui antè inficias ierant ægrè ferens, contra Ale-
xandrum tanquam eius rei caput & auctorem,
vociferari cœpit. Vbi verò Præses cùm instaret
sciscitareturque quisnam esset, & ille intrepidè
se Christianum esse responderet. Præses in furo-
rem versus, protinus eum ad bestias condemnauit.

Attali cer-
tamen.

Igitur postero die, eandem cum Attalo dimi-
tationem Alexander ingreditur. Hi duo in am-
phitheatro, omnes machinas ad eorum crucia-
tum excogitatas tanquam præteruecti, maxi-
mumque certamen perpeffi, ad extremum gla-
dio feruntur. Alexander autem neq; ingemuit,
neque verbum quidem vllum protulit, sed
mente & cogitatione cum Deo sermones con-
tulit. Attalus verò, vbi in ferrea cathedra iam
candenti esset impositus, & eius incendio am-
bustus, quando nidor & fumus è corpore in fu-
blime ferebatur, Latino sermone multitudinem
sic affatus est; Ecce, ecce, hoc quod vos præstatis,
est homines, vorare. Nos verò neque voramus
homines; neq; aliud quicquã sceleris patramus.

Blandinæ &
Pontici pu-
eri marty-
gium.

Quibus omnibus confectis, postremo die sin-
gularium certaminum aduentante, Blandina
& adolescens Ponticus, circiter quindecim an-
nos natus (hi autem quotidie ad reliquorũ sup-
plicia contemplanda introducebatur) in ampli-
theatrum

theatrum adducti, omnibus tormentorum generibus obiecti sunt. Sauebat contra illos asperè & ferociter vesana multitudo, & sine intermissione nunc hanc, nunc illum, per ipsorum deos urare impellebat. Ceterum hoc nullo modo effugere poterant. Nam Ponticus, qui ita à sorore eorum exuscitatus, ut gentes eam esse animaduertent, quæ illum cohortata fuissent, confirmasset, post omnes cruciatus, viriliter & magno animo toleratos, extremum spiritum edidit. Beata Blandina omnium postrema, tanquam nobilis & generosa mater ubi liberos animauerat ad pernam, & victores ad Christum Regem premittat, ipsa eisdem cum liberis certaminum cursum remensa, ad eisdem lætitia gestiens, ac de ipsius vitæ exitu permagno gaudio exultans properabat, non quasi ad bestias crudeliter proiecitur, sed ad cœnam sponsi amicè inuitata. Atque post verbera, post bestiarum laniatus, post sartaginis exustionem, ad extremum in rete inuoluta, variis rictibus obiectatur. Quæ cum ab animalibus diu multumque icta exagitataque fuisset, nullumque doloris sentum, propter spem qua dei promissis firmè adhærescebat, dedisset, tandem ense iugulata, gloriosissimam longi certaminis coronam promeruit. Undè gentes ipsæ patam testabantur, mulierem apud se, nunquam necatamq; acerba tormenta, tam constanter perulisse.

Verùm eorum rabies & crudelitas in Sanctos sic quidem exaturata fuit. Nam in cadaueribus martyrum, suam de integro contumeliam ac malevolentiam exercuere. Etenim corpora eorum, quos carceris pestifer odor, & cruciatus suffocauerat. canibus laceranda obijciunt; & mem-

En rarū supplicij genus, Blandinæ adhibitum.

Corpora SS. canibus obijciuntur.

364 MART. SS. MARCELLINI & PETRY
bra, quæ nec bestia adhuc vorarant, nec ignis ab-
sumpserat, partim minutatim dilaniata, partim
instar carbonum ambusta, quin etiam securi per-
cussorum capita vnâ cum corporum truncis col-
lecta, dies complures militum excubijs insepul-
ta custodiunt. Vndè sanè magno moerore affecti
fumus: quòd neque nox ad hanc rem aliquid af-
ferre præsidij, neque magna pecuniæ vis eorum
animos flectere, neque preces vlla ex parte pla-
care poterant. Postquàm verò sex dies còtinuos,
sacra martyrum corpora sub dio iacuisent, ma-
ximaque ignominia affecta fuissent: ab impijs &
facinorosis carnificibus exusta, inque cineres re-
ducta, in Rhodanum fluuium dispersa sunt: ne vl-
læ illorum reliquiæ, super terram restarent. Ista
verò eo consilio ab illis patrata sunt, quòd Deû
se posse vincere, & illis regenerationem corpo-
rum prorsus eripere arbitrarentur; quòd ne vlla
quidem (sic enim dicebant) spes resurrectionis
reliqua sit ijs, qui prompto atque alacri animo
ad mortem properarunt.

Cineres SS.
corporum
in fluuium
sparguntur.

MARTYRIVM SS. MARCELLINI ET

Vide Baron.
Annal tom.
2. & no. mar.
Rom.

Petri. ex eo quod Damasus lector conscripsit, &
postea Episcopus eorum sepulchrum nobili Epita-
phio exornauit. Passi sunt anno Christi 302. Mar-
celli Papæ 6. sub Diocletiano & Maximiano, an-
no Imperij eorum 19. sub Sereno Vicario.

2. Iunij,

S. Petrus mit-
titur in car-
cerem.

Vigebat Romæ in Christi fideles, sæuissima
persecutio: quando inter alios, Petrus cle-
ricus exorcista, sæpè confessus, sæpè est
detrusus in carcerem. Cùm autem in vinculis
esset, Arthemius carceris custos, Paulinam fi-
liam à dæmone lugebat arreptam. Cui Petrus;
Si in

Si in Christum credis, Arthemius, salua erit filia tua. Ad quem ille; Miror valdè imprudens consilium; nam licet tu credas, Deus tamen tuuste liberare non potest, imò quotidie plagas & vincula, pro eius nomine miser perferre cogaris. Ac Petrus; Non semper liberat nos Dominus noster; sed vult vt patiendo, clariorem coronam consequamur. Si ergò cum me vinculis liberum vides, paratus es credere, certus sum, quod ab his me Deus noster soluet.

Consensit Arthemius, & ne quid humanitus posset accidere, duplicat illi catenas, & claustra quoque carceris communiuit. Cùm verò abiisset domum, ac de his sermonem haberet cum Candida vxore, atque hominem derideret, dicebatque nimis confectum afflictionibus delirare, & aliena loqui, illa verò prudentior commentaretur: ecce ex promisso, Petrus mox adfuit conuictus, Crucis trophæum manu gestans, cùmque tunc aderat vnà simul, Paulina filia, corruens ad pedes eius, fuit, pulso demone, liberata. Perculsi illi his magnis prodigijs, crediderunt: & vnicū ipsius alij plures, qui in domo erant, ad Christum accesserunt; quin etiam & vicini fama rei gestæ excitati, viri amplius trecenti, plures verò feminae conuenere, qui omnes à S. Marcellino presbytero lustralibus aquis expiati sunt. Porro Arthemius in percepta Christi gratia totus exultans, ad eos, qui in vinculis tenebantur, abiit; omnesque ad eandem gratiæ participationem beagnè inuitauit. At illi & Arthemij oratione & diuina gratia excitati, protinus ad eius domum uenerunt: vbi ab eodem Marcellino, ad Christum adiuncti sunt. Accidit autem peropportune, vt Serenus iudex, homo in Christianum nomen incre-

Miro modo
ex carcere
venit ad Ar-
themium, &
Paulina eius
filia sanatur,

Multi cre-
dunt in Chri-
stum, & ba-
ptizantur à
Marcellino.

866 MAR. SS. MARCELLINI & PETRI
incredibili furore accensus, aduersa valetudine
laboraret: quo tempore Marcellinus & Petrus
iam baptizatos, clariore disciplina confirma-
bant.

Post dies verò quadraginta, Serenus pristinae
valetudini restitutus, per Còmentariensem Arthe-
mio nunciauit, vt vinctos in carcere Christianos
tribunali offerret. Ille verò dimissis qui voluis-
sent abire Christianis, manè corā Vicario, quod
à Petro gestum esset, publicè narrauit; qui, his
auditis, mox Arthemium, ipsum custodem carce-
ris, mandat plumbatis cedi, & catenis alligatum,
in custodiam trudi; Marcellinum verò & Petru,
præconis voce admissos, interrogat primò ver-
bis pacificis: sed nihil proficiens, Marcellinum
Christi nomen magna gloria prædicantem, pu-
gnis grauiter cædi iussit, cæsumque mancipari
custodiæ, ibi & supra vitri fragmenta nudum
sterni.

Post hæc de Petro quæstionem habuit, quam
his iudex paucis absoluit; Nolo, inquit, existimes
te iterum equuleo & lampadibus esse torquen-
dum: sed ad palum cras ligaberis, & seris lace-
randus tradêris. Hisque dictis, recipi eum iubet
in carcerem, & ligneo quoque compede coar-
ctari; sed licet sæuiat iudicantis, hæcque præci-
pientis immanitas, tamen qui in eorum curam
ac ministerium inuigilat Angelus, soluit eum
rursus, ac potius frangit vincula, ac demit eos è
carcere, liberosque ducit ad eos qui nuper fue-
rant baptizati, vt eos roborarent in fide, iam bre-
ui passuros; eoque per dies septem perfuncti of-
ficio, ad Serenum Vicariū redire iubentur. Cùm
interim iudex, non inuentis illis in carcere, Ar-
themium & vxorem eius Candidam, atque Pau-
linam

Arthemius
exsus, trudi-
tur in custo-
diam.

Marcellinus
cæditur &
dirè crucia-
tur.

Petrus in
carcerem
ducitur.

Angelus am-
bos liberat.

linam filiam comperisset esse Christianos, nec admoniti respiscere, & sacrificare voluissent, prolata in eos mortis sententia, ruderum mole obruendos definiuit.

Cum autem ad supplicium ducerentur, Marcellinus & Petrus, magnaque Christianorum multitudo, eos affectantium illis occurrunt. His perterriti, qui eos ducebant, fugam arripuissent, nisi à Christianis retenti fuissent; quibus parentes, distulerunt eorū necem tanto temporis spacio, quousque Marcellinus Missas in proxima Crypta perficeret. Quibus absolutis, Arthemiu gladio percusserunt, Candidam & Paulinam in Cryptam impulsas, vt iussum fuerat, obruerunt; Marcellinum verò & Petrum spontè seipfos dantes, arbori alligârunt, donec quid de illis esset agendum, mandaret Serenus. Qui eos vt maleficos, nè nouis prodigijs alios (vt hactenus fecerāt) ad Christo credendum impellerent, longiùs amandans ab vrbe, ad Syluam nigram (quæ hodie in honorem illorum Sylua Candida appellatur) perducit, ibique capite truncari iussit. Quò cum peruenissent Marcellinus & Petrus, pacis se inuicem osculo salutantes, flexis genibus, sacras ceruices gladio submiserunt. Qui autem eos decollauit, testatus est, se vidisse animas eorū exeūtes è corporibus mira claritate, tanquam sponfas ornatas ab angelis in cælum ferri. Sed & Senatoriæ foeminæ Christianæ, Lucilla & Firmina, S. Tiburtij martyris propinquæ, diuinitus admonitæ, collegerunt corpora Marcellini & Petri, etque in Crypta inferiori, apud S. Tiburtium, adiuuantibus eas duobus accolythis, sepelierunt. Is verò qui eos decollauit, nomine Dorotheus, postea sub sancto Iulio Pontifice publicâ egit pœnitentiam,

S. Marcellinus Missas facit, Arthemius cum vxore & filia perimitur.

Idem locus sede quoq; Episcopali postea est insignitus.

Marcellinus & Petrus capite plectuntur.

Dorotheus baptizatur, & pœnitentiam agit.

368 PASSIO SS. PERGENTINI & LAV-
nitentiam, ac ætate grauis, reatum suum sacris
aquis, & copioso lachrymarum imbri expiauit:
omnibusque SS. Martyrum gesta, & animarum
eorum ad cælos tendentium, immensam pulchri-
tudinem indicauit: & sic demum gloriosa con-
fessione, ad Saluatoris misericordiam perue-
nit.

In honorem verò eorundem SS. martyrum
Marcellini & Petri, Cōstantinus Imperator ere-
xit Basilicam, via Lauicana: quam & muneribus
exornauit, ac redditibus locupletauit. Damasus
porrò, postea Apostolicæ sedis factus Antistes,
in eorum sepulchro, his versibus, limina deco-
rauit.

*Marcelline tuos, pariter Petre, nosce triumphos.
Percussor retulit Damaso mihi, cum puer essem,
Hæc sibi carnificem rabidum mandata dedisse:
Sepibus in medijs, vestra ut tunc colla secaret;
Ne tumulum vestrum quisquam cognoscere posset,
* fodisse
Vos alacres vestris manibus mundasse * sepulchra.
Candidulo occultè postquam iacuisistis in antro,
Postea commonitam vestra pietate Lucillam:
Hic placuisse magis sanctissima condere membra.*

Corpora eorum, postea in Gallias translata
sunt, sub Gregorio IV. Romano Pontifice.

*C. Bar. tom.
2. Annal.
3. Junij.*
PASSIO SS. PERGENTINI ET LAV-
rentini fratrum martyrum. ex ea quæ est apud
Surium. Coronati sunt anno ab orbe redempto
254. Romana sede vacante. Imp. Decij 2.

DEcius Cæsar cum furore in Christianos
ebrius, varias cum ministris suis regiones
peragraret, ut omnes religionis Christia-
næ cul-

ae cultores, internecone deleret, tãdem Aretiu
delatus, multa ibidem de duorum fratrum Per-
gentini, & Laurentini pietate, & sacrarum lite-
rarum studio, auditione percepit: Quos statim
Tiburtius, qui Cæsari à consilijs erat, suo conspe-
ctui offerri præcepit. Capti itaque à militibus,
cum ad tribunal ducerentur, Pergentinus ad fra-
trem conuersus: Mî frater, inquit, iam nostrum
certamen propinquat. Cui Laurentinus: Noli
formidare præsentis vitæ tormenta sed illa po-
tius quæ omnibus impijs & perfidis, in omni æ-
ternitate cõstituta sunt, timeamus. Tum Pergen-
tinus: Eamus igitur virili animo, spretoque tyrã-
ni imperio, fidei nostræ præmia consequamur.
Sed tu, inquit, frater iudici responsa redde, qui
me ad respondendum instructor es, & dicendi
facultate vales plurimum.

Inter ea ventum ad Tiburtij conspectum, qui
eos statim arguere cœpit, quòd Christum, à Iu-
deis in Crucem sublatum, pro Deo colerent. At
illi è contra Christi virtutem & diuinitatem
prædicantes, in sanæ mentis esse dixerunt, dijs o-
mnino turpitudine inquinatis, nullaque videndi
vel audiendi facultate præditis, diuinos honores
aspicere tribuere. At Tiburtius quanquam eo re-
sponso martyrum ad iram prouocatus fremeret,
illæfos tamen abire permittens, ait: Propter ge-
neris vestri nobilitatem, in præsens quidem par-
to vobis, sed si secũdò ad me delati fueritis, mul-
tarijs vos supplicijs excruciatos interficiam.
Abeuntes igitur, omnibus iustitiæ ornamen-
tis, multò quam antè diligentius, animos suos
incoluere, & precibus, diuini que verbi prædica-
tione, aliorũ etiam mentes, clarissima sanctitatis
specie, ad Christi fidẽ allegerunt; Quorũ studio
& vir-

Offeruntur
iudici fra-
tres.

Secundò ea-
piuntur, &
ducuntur ad
tribunal.

& virtutibus permoti infideles, iterum compræ-
henfos ad Tiburtium adduxerunt immane voci-
ferantes magicis eorum artibus totum populū
euerti. Quod cum audiret Tiburtius, è sede ma-
gno cum furore exiliens, scidit vestimenta sua,
iussitque Sanctos fustibus diuissimè cædi. Illi
verò inter verbera, Dei opem & auxilium sine
intermissione implorabant; & ecce carnicum
brachia subito arefacta sunt, stupenteque Tibur-
tio, haud exigua astantium turba, vnà cum carni-
ficibus, qui martyrum precibus sanitati restitui
sunt, Christum prædicârunt: eum que verum cæli
terræque Dominum esse confessi sunt.

Cælesti pane
reficiuntur
martyres.

Tum verò Tiburtius timore perculsus, festi-
nante martyres ad carcerem abduci, & cibo po-
tuque destitutos, foedoque ergastulo reclusos
relinqui iussit. Illi autem post triduanum
ieiunium, & angelica visitatione, & pane cælesti
per eos allato, refecti sunt. Carcer verò immen-
so lumine illustratus, custodes aded exterruit, vt
viribus & sensu destituti, humi laberentur. De-
indè illi qui crediderât, vnà cū Pergentina sore-
re eorū, magnis cū munerib⁹ superuenère carce-
ris custodes rogaturi vt ipsis copiâ ad Sanctos in-
grediendi facerēt. Sed cū & carcerè apertū, & cu-
stodes humi stratos, mortuorū instâr inuenirent,
summo pfusi gaudio, ad pedes martyrum sese ab-
iecerunt, multisq; cū lachrymis precati sunt, vt
quandoquidem pateret carcer, sese è mortis pe-
riculo subducerent. Quod martyres constanter
recusabant, imò durioribus eos verbis increpa-
bant, quòd oblatam cælestis gloriæ coronâ, blâ-
dimentis suis eripere conarentur. Cumque hac
via, charissima sibi capita, è carcere abstrahere
non possent, obnixè rogârunt, vt eorum saltem
miserere.

miserentur, qui nondum vndis salutaribus expiati, de salute periclitabantur. At martyres, eis Cornelium quendam sacerdotio iniciatum indicarunt, ut illo in salutis negotio vterentur, qui eos iam antè, & parentes, sororemque eorum, aquis Iustralibus tinxerat. Illi igitur his martyrum monitis acquiescentes, ad Cornelium abiērunt; qui viros circiter sexaginta, & fide instruxit, & vndis salutaribus expiavit.

Martyres verò, paulò pòst à Tiburtio ad idollis sacrificandum euocati, cum eadem constantia recusarent, ignitas prunas calcare iussi sunt. Sed mox prunæ extinctæ sunt. Tum iudex, allatam solis statuam eos adorare iussit. At illi flexis ante statuam genibus, preces ad Dominum fuderunt; & ecce idolum, mox instar ceræ liquefactum est. Tunc verò magni in populo animorum motus facti sunt, & viri amplius ducèti, ad Christum conuersi. Gentiles autem facto in Sanctos impetu, eos atrociter mactatos ac cæsos diuitissimè semiuiuos reliquerunt. Porro Tiburtius, prolata mortis sententia, capitis eos damnauit: quam læti extra vrbs portam exceperunt. Christiani autem, cum Pergentina sorore eorū, noctu corpora martyrum ad mille ferè extra Aretium passus condiderunt.

MARTYRIVM S. QVIRINI, EPISCOPI Scisciani. ex eo quod extat apud Surium optima fide.

Diocletianus Imperator, cum diuersis persecutionum tempestatibus Christi Ecclesias ventilaret, tum per Illyricum præcipue in fideles sauebat, multosque egregie pietate sacerdotes, & Christi ministros, sacrilegis

K k k luis

Illæsi calcant ardentes prunas.

Multi conuertuntur ad Christum.

Flectuntur capite.

C Baron. in annal to. 3 & fufius in no. mart. Rom. 4. Iulij.

Quirinus
comprehē-
ditur.

suis legibus, vel parere cōpellebat, vel atrocissimis supplicijs confectos vita spoliabat. Inter quos Quirinus, Sciscian⁹ Antistes, à Maximo Præsīde cōpræhensus, iussus est idolis immolare, nī mallet inauditis tormentis prius excarnificatus, vitam cum morte permutare: atque post mortē ignominia notari, quæ nulla vnquam temporis longinquitate delenda esset. Cui Quirinus; Eam, quam tu mihi ignominie notam proponis, summa apud nos gloria est; & mors, quæ minaris, si tamen promereor, vitam dabit æternam. Præsēs cernens viri constantiam, istiusmodi minis non frangendam, fustibus eum cædi iussit, celsum, nī respisceret, Amantio Pannoniæ Præsīdi letrāmissurum minatus est: qui suppliciorū atrocitate, facilē illum superaret, vel certē morte crudelissima deleret. Post hæc verò minas amplissima ei dona ac munera proposuit, & primā inter honoratos Iouis sacerdotes, dignitatē obtulit. Quirinus verò Maximo respondens: An ignoras, inquit, summum apud nos sacerdotiū esse, seipsum Deo vero & viuo sacrificium offerre? Ideoque si tu me maioribus supplicijs afficere pergis, tum maiore sacerdotij honore decorabis.

Mittitur in
carcerem.

Marcellus
custos car-
ceris credit.

Præsēs ea martyris constantia victus, ac pudore suffusus, iussit eum catenis oneratum in carcerem abduci. Quem vir sanctus lætus subijt, suisque protinūs ad Deū precibus, media nocte immensus splendor apparuit, tantaque admiratione Marcellum carceris custodem perculit, vt aperto carcere, sese ad viri sancti pedes posterheret, supplexque in numerum fidelium admitti postularet. Post triduum verò, sacer Antistes ad Amantium Pannoniæ Præsīdem transmissus est: à

est; à quo cū de fide & religione interrogaretur, tale responsum dedisse fertur; Apud Sciscia verū Deū confessus sum. Ipsum colui semper, ipsum corde teneo. Neque tibi persuadeas velim, vllis vel minis vel supplicijs ab eo me separādum. Ad quæ Amantius; Miseret me ætatis tuæ, quā tu mentis inconsideratæ impetu contra naturæ leges, crudeli supplicio obijcis. Sed respisce, quæso vitamq; tuam, deorum sacrificio redime, vt cana illa senilis ætatis prudentia, cum gaudio & honore perfruaris. Cui rursus Quirinus; Ego à Deo meo didici, vt temporalē huius vitæ terminum despiciam, si cupiā ad illam vitam, quæ nulla mortis intercisione clauditur, peruenire. Tum Præses; quādoquidē nullis verbis, animi tui durtiem molliendam cerno, eris mortis tuæ exēplo, omnibus Christianis terrori: prorsus vt deinceps vitæ illos tēdebit. Hæc cū dixisset, post alia atque alia illata supplicia iussit virum sanctum molari lapide collo eius appēso, in vndas demergi. Cumq; de ponte in fluuiū præcipitatus fuisset, diuissimè supernatans, spectantes fideles, præclara oratione hortatus est, ne quem ea supplicia terrerent: neve suo exemplo fracti, à confessione deficerent. Hæc aliaque verbis sanè luculentis identidem repetens, tandem precibus à Deo vt mergeretur obtinuit. Cuius corpus, nō longè ab eodē, quo demersus fuerat, loco inuētū, honorificè à fidelibus, in Scarabatensi basilica sepultū est.

Facta autem Barbarorum in partes Pannoniæ incursione, populus Christianus de Scarabensi vrbe Romam fugiens, sublatū sancti martyris corpus secum asportauit, & via Appia, tertio ab vrbe milliario, in loco qui ad Catacūbas dicitur, Sebastiani martyris sepultura celebri,

Kkk z

condi-

Mittitur vis
sanctus in
Pannoniā.

Ligato ad
collum Sa-
xo, in flumē
deieitur.

Corpus eius
Romā trāf-
festur.

874 VITA S. BONIFA. ARCH. MOOYN.
condidit; extructaque nomini eius Ecclesia
gloriosum certamen dignis laudibus profecu-
tus est.

C Baron. in VITA S. BONIFACII, ARCHIEPI-
not martyr scopi Moguntini, Germanorum Apostoli, & mar-
Ro & to. 9. tyris, ex ea qua est apud Suriū fide integra. Quo
anaal. tempore floruerit & martyriū palmam adeptus
sit, ex actis constat.

s. Iunij.
Anglia sã
storū viro
rum ferax-

Cum gens Anglorum sub fidei iugum bea-
tissimi Pontificis Gregorij studio missa
fuisset, & eius suffragantibus meritis, præ
multis nationibus sanctorum virorum ferax &
fertilis imprimis esse cœpisset, quorum doctri-
nis tanquàm luminibus quibusdam, hominum
pectora obræcata illustrarentur: inter illos et-
iam sanctum Bonifacium, ceu Luciferum quen-
dam cæteris syderibus illustriorem edidit. Is ve-
rò magna parentum cura educatus, magnarum
quoque virtutum, pro ætatis incremento, factus
est studiosus. Et quidem cùm adhuc puellus es-
set, si quem fortassis siue Clericum siue laicum
audisset diuini verbi notitiam adferentem, mox
quantum ea permitteret ætas, secum expendere
solebat, quidnam indè ad suos vsus & profectus
accommodare posset. Cumque eiusmodi medi-
tatione diuturna, ad superna & cælestia appe-
tenda se erigeret, patri aperuit mentem suam o-
rans vti nè deesset proposito suo. Vt verò audiuit
isthuc pater, primo quidem obstupuit: deindè
eum obiurgans, nunc minis, nunc blandimentis,
ad mundi huius curas conatus est pertrahere: &
vt animum tenerum facilius à sententia deduce-
ret, promisit se eum post obitum, omnium facul-
tatum & prædiorum suorum hæredè scripturū.
Ac

Pater eū re-
trahit à vita
monastica.

At puer sanctus iam virtute diuina plenus, quanto eum pater enixius reuocabat, ad ea quæ sunt mundi huius, tanto proposito suo tenacius inhæsit, & ad sacrarum studia literarum ardentius aspirauit. Itaque miro diuinæ moderatiōnis iudicio factum est, vt pater, qui solus reftebat, repentino correptus morbo, à sua sententia discederet, puerumque per idoneos homines ad monasterium, quod prisco vocabulo Adescanctus dicitur, mitteret. commendans eum, s Bonifacius religioni se dat.

Volfhardo venerabili eiusdem monasterij Abbati. A quo sanè, pro monasticæ vitæ instituto, benignè susceptus, fratribusque commendatus, vniuersa religionis exercitia, quæ illa ætas admitteret, & probè inchoauit, & in dies meliùs persecutus est. Vbi autem è puericia excessit, vique adèd in venerabilium Patrū instituta, & sacram lectione incubuit, vt momentis omnibus, sua in illo virtutes capefferent incrementa. Cùm verò in illo monasterio, propter doctorū hominum penuriam, in exhausto suo sacras Scripturas cognoscendi desiderio non posset facere satis permisso Abbatis ad monasterium quod hodiè * Nutscelle dicitur, se contulit, & beatæ memoriæ Vviberti Abbatis, qui tunc illi præerat, magisterio se subdidit. Ibi verò optata eruditione potitus, adèd cœpit haberi celebris, vt fama doctrinæ eius passim diffusa, alios etiã alliceret, vt se in eius traderet disciplinã. Cùm igitur insigni iam præditus sapientia, alios nihilominus humilitate & subiectione anteuertret: & illum alij partim sapientiæ eius opinione incitati, partim saluberrima eius doctrinã imbuti, honore ceu patrem afficerent, cunctique eum laude & prædicatione efferrerent, & singulis Ecclesiastici ordinis

Kkk 3 gradi-

Discēdi causa, aliud petit monasterium forè * Nouacella.

Fit Sacer-
dos.

gradibus dignum affirmarent tandem aetatis suae anno plus minus trigesimo, sacerdotio initiatus est. Ea vero adeptus dignitatem, qualem se exhibuerit ex operum eius testimonijs certius ac melius, quam illis verborum indicijs colligi potest.

Synodus
Anglicae,

Per id tempus, regnante in Occidentali Angliae regione Saxonum rege, nouus exitit tumultus, cuius compescendi causa, regis iussu & procerum eius consilio Synodus indicta est; ad quam cunctis confluentibus, & controuersiam nuper ortam dirimentibus, visum est sapientibus quibusdam, ut, quae illis definita essent, ad Bricthvaldi Cantuariensis Archiepiscopi notitiam perferrentur. Tum vero inter omnes Bonifacius tantae rei expediendae idoneus inuentus est.

Legatione
fungitur,

Itaque Bonifacius ea legatione sibi demandata praclare eo munere apud Archiepiscopum functus est, & regem & omnes Dei seruos magno gaudio affectit. Ea autem re nomen eius, tam apud eos qui in clero numerantur, quam homines laicos, adeo celebre euasit, ut deinceps sapientissime rogatus sit, ut se in ipsorum Synodis praesentem exhiberet. Sed quia ab humano fastu abhorrebat plurimum, coepit tractare serio, quem admodum relictis parentibus & cognatis omnibus, ad loca remotiora Christi causa emigrare posset. Qua in cogitatione, cum diu & quidem accuratè versaretur, eam tandem supradicto Abbati aperuit; qui vehementer eum talia moliri admiratus, primo eius voluntati praecise reluctatus est; ad extremum tamen, Bonifacio constantè in proposito & precibus perseverante, assensus est; prorsus ut diuina prouidentia id agente, & sumptus ei ad iter necessarios & duos fratres cum primis fideles, quorum & corporalibus

Humanos
respuit fa-
uores,

ralibus & spiritualibus adminiculis f...
 supeditauerit. Ità ergò veriusque hominis
 solatijs instructus, prospero cursu iter ingres-
 sus est peruenitque ad locum, qui antiquitùs
 Anglo Saxonum vocabulo dicitur *Lundenwyck*:
 nec multò post abiit in Dorstet, vbi aliquam-
 diù moratus, die ac nocte debitas Deo persoluit
 laudes.

Ea tempestate inter Carolum Francorum
 Principem & Ducem egregium, Frisonumque
 Regem Rathbodum, hostilis orta dissensio, po-
 pulos verinque perturbabat, & maxima eccle-
 siarum pars, quæ in Frisia, ditioni Francorum
 subditæ fuerant, Rathbodo persequente, & Chri-
 sti seruos profligante, vastata & destructa est:
 demonumque cultus, prophanis extructis fa-
 nis, miserandum in modum instauratus. Cuius
 rei indignitate permotus vir Dei, ab illis locis
 recessit, peruenitq; Traiectum, vbi Rathbodum
 Regem, pijs monitis & precibus à tanta impie-
 tate reuocare conatus est. Deindè peragratis e-
 ius terræ locis, cum frustra se illic verbi Dei se-
 mentem facere cognosceret, vacuis spiritali fer-
 cilitate aruis relictis, ad natale solum se rece-
 pit. Interea monasterij sui pater vitæ munere
 perfunctus fuerat, cuius obitu valdè afflicti fra-
 tres, sancti viri spiritalibus colloquijs recreati
 sunt, hortatis eos vt in monasticæ disciplinæ ob-
 seruantia permanerēt, & aliquē sibi rectorē eli-
 gerēt. Illi verò vnanimiter eū precabātur, vt pa-
 tris apud ipsos vice fūgi nē recusaret. At ille al-
 tiora animo volutās, non quidē illorū preces vl-
 lo superbiæ fastu cōtempfit: sed ait se patriæ ho-
 norib⁹ & facultatib⁹ despectis, pro Christi amo-
 re & aliorum salute peregrinationes meditari.

In Frisia
 Christi Ec-
 clesie de-
 struuntur.

Abbatis fū-
 ctionem re-
 cusat.

878 VITA S. BONIFA. ARCHI. MOGVN.
Quod ut illi audierunt, summa benevolentia eius proposito assensere. Ut autem maior accederet auctoritas, loci eius antistitem Danielem adiit, ut eius benedictione & literis Romam iturus, frui mereretur.

Ea igitur benedictione fretus mox valedicens fratribus, itineri se dedit, collectisque non paucis eodem spiritu feruentibus, terrarum & maris longa spatia & ignotas vias emensus est: ac tandem Romam delatus, Apostolicæ Sedis Præsulem Gregorium II allocutus est, eique tum causam aduentus sui, tum desiderium, quo diu flagraret, exposuit. Mox Pontifex hilari vultu eum intuens, peramanter excepit, seduloque deinceps cum illo sermones conferens, per omnem Germaniam prædicandi ei munus demandavit. Igitur acceptis à venerabili Papa literis, profectus est inde ad Lōgobardorum regē Luitprandum. A quo honorificè susceptus, aliquādiu apud illum hospitio vsus est. Porrò ab illo discedens, ardua & prærupta Alpium iuga transcendit, ignotosque Bajoariorum & Germaniæ fines perlustrans, in Thuringiam peruenit: accuratè explorans ubique instar apis prudentissimæ; ubi postmodum nectarea sanctæ fidei mella colligere, & comportare posset. Cumque dies aliquot in Thuringia hæreret, omnes interim illius prouinciæ principes, ad sacram fidem & religionem inuitauit; Sacerdotes quoque, quos varijs deditos flagitijs comperit, sermonibus Evangelicis, ad institutionis Canonicæ normam correxit. Audita autē Rathbodi Frisonum regis morte qui per id tēpus magnā in Christianos persecutionē exercuerat, multo affectus gaudio, in Frisiā nauigauit, ibique verbi diuini semina spargens, per-

Venit Romā cū socijs, Gregoriū II. committit illi Euangelij munus per Germaniā.

Venit ad Thuringos.

Item in Frisiā.

permulto
Eodem
Traiecten
doctrinæ i
cuius mirif
pud illum
lebrordus
que discip
solatium,
nixè roga
reputans,
Gregorio
tas nation
dioni eius
to Pontifi
suscipere,
set, sine m
brordus il
fecit.
Arille
que ingen
ficeret, &
dijis illustr
bus, mona
sue Cath
fectus est.
taribus vn
cessus Rom
rebus vari
conuersi r
tificem ce
dio accep
mes conue
tificis lito
summun

per multos ab errore idololatriæ retraxit.

Eodem tempore, venerabilis VVillebrordus, Traiectensis ecclesiæ Præsul, buccinam cælestis doctrinæ in Frisia inflavit, cuius studijs S. Bonifacius mirificè gratulans & adhærens, triennio apud illum suam nauavit operâ. Erat autem VVillebrordus deuectâ prorsus ætate, suggerentibusque discipulis, hunc Dei seruum, senectutis suæ solatium, ad suscipiendum Episcopi munus obnixè rogauit. At ille tanta se functione indignû reputans, respondit se euangelizandi causa à B. Gregorio Papa in Germaniam missum esse, & in eas nationes barbaras delatum, sponte se sua ditioni eius subiecisse. Itaque non licere, posthabito Pontificis mandato, aliud quoduis negocium suscipere, sed it illas regiones, ad quas missus esset, sine mora properandum. His auditis VVillebrordus illi berè precatus, abeundi potestatem fecit.

Manet apud
V Villebror-
dum.

Recusat epî
scopatum.

At ille proficiscens, venit Amanaburgû; cumque ingentem populum in Frisia Christo lucrificeret, & plurimos ardentioribus charitatis radijs illustraret, tum collectis non paucis fratribus, monasterium extruxit: atque inde in Hassiam sine Cathorum regionem, prædicandi causa profectus est. Ibi verò multa hominum millia salutaribus vndis tinxi, ac prosperos Euangelij successus Romano Pontifici nunciauit: simulque de rebus varijs, quæ ad quotidianam populi recens conuersi necessitatem pertinebant, eundem Pontificem consuluit. Literæ fuere magno cum gaudio acceptæ, & responsum ad propositas quæstiones conuenienter datum: & ipse vir sanctus Pontificis literis Roman euocatus. Mox igitur ad summum obedientiæ gradum contendens, fra-

Extruxit
Monasteriũ

Multos in
Hassia ad
fidem Chri-
sti conuer-
tit.

trum agmine stipatus, Italiã petijt, & humiliter se suaque omnia Pontifici subiecit. Pontifex autem post multos vltro citroque sermones habitos, aperuit, quod decreuerit illum Episcopum ordinare, vt ampliori Apostolica dignitatis auctoritate suffultus, tanto apud omnes eius conciones gratiores essent, quanto certius constaret, à Præsule Apostolico, ipsum vt concionetur, esse destinatum. Tum vir Dei omnia sagaciter perpendens, metuensquenè illud Propheticum in ipsum competeret, Noluit benedictionem & elongabitur ab eo, tantæ benedictionis gratiam minimè recusauit. Vt autem adfuit dies ordinationis eius, qui fuit pridie Kalendas Decēbris, id est, in sancti Andreæ Apostoli ferijs, Pontifex eum & cōsecrauit episcopum, & Bonifacium deinceps dici voluit, cū antea VVinfri- dus diceretur: & vt ad obedientiam sibi suisque successoribus exhibendam, omniemque sacræ fidei traditionem obseruandã, arctius eum astringeret, iuramentum ab eo exegi, & accepit: quod quidem in antiquis exemplaribus ita scriptum habetur: In nomine Domini Dei Saluatoris nostri Iesu Christi imperante Domino Leone magno Imperatore, anno septimo post consulatum eius: sed & Constantini magni Imperatoris, eius filij anno quarto indictione sexta: Promitto ego Bonifacius Dei gratia Episcopus, tibi beate Petre Apostolorum princeps vicarioque tuo beato Gregorio Papæ & successoribus eius, per Parem Filium & spiritum sanctum, Trinitatem, inseparabilem & hoc sacratissimum corpus tuum, me omnem fidem & puritatem sanctæ fidei catho-

**A Pontifice
euocatus
Romã profi-
ciscitur.**

Psalm. ros.

**Cōsecratur
à Pontifice
Episcopus.**

**Bonifacius
antea VVin-
fridus dictus.**

**Iusiorandū
Bonifacij,
nihil muta-
ta phrasi.**

bollicæ exhibere, & in vnitatē eiusdem fi-
dei, Deo operante, persistere, in quo omnis
Christianorum salus esse sine dubio compro-
batur: nullo modo me contra vnitatem com-
munis & vniuersalis Ecclesiæ suadente quo-
dam consentire, sed vt dixi, fidem & purita-
tem meam atque concursum tibi & vtilitati
tuæ Ecclesiæ, cui à Domino Deo potestas
regandi soluendique data est, & prædicto vi-
tario tuo & successoribus eius per omnia exhi-
bere. Sed & si cognouero antistites contra in-
iurata antiqua sanctorum Patrum conuersa-
tum eis nullam habere communionem, aut
coniunctionem: sed magis si valero prohi-
bere, prohibeam: Sin minus, fideliter statim
Domino meo Apostolico renunciabo. Quod
quod absit, contra huius promissionis meæ
aliquid facere quolibet modo seu in-
iurio vel occasione tentauero, reus inueniar
eterno iudicio, vltionem Ananiæ & Saphi-
ræ incurram, qui vobis etiã de rebus pro-
prijis fraudem facere præsumperunt. Hunc au-
tem indiculum sacramenti, ego Bonifacius e-
piscopus manu propria scripsi, at-
que ponens supra sacratissimum corpus S. Pe-
tri, ita, vt præscriptum est, Deo teste & iudice,
feci sacramentum, quod & conseruare pro-
mitto.

Ego autem iuramento præstito, Pontifex vi-
ssim eum quibuscunque potuit modis proue-
here, & venerari studuit; datisque ad reges, &
vires principes, atque antistites literis, eum om-
nibus & singulis tuendum commendauit. Qua-
rum litterarum auctoritate fretus, in Germaniã
ad Ca-

Matth. 16

Act. 5

882 VITA S. BONIFA. ARCHI. MOGVN.
 singulis tuendum commendavit. Quarum literarum auctoritate fretus, in Germaniam ad Carolum Martellum profectus, exhibitisque Rom. Pontificis literis, se eius ditioni & patrocinio commisit, illoque annuente, ad Cathorum, quos Heflos vocant, quibus iam antè prædicare cœperat, regionem abiit. Illos autem præter spem atque opinionem, Christiana religione abiecta, in varios incidisse errores reperit. Alij enim lignis & fontibus sacrificabant; alij præstigias & incantationes sectabantur; plerique alijs nefandis sacrilegijs erant addicti; pauci verò in via veritatis quam semel didicerant, persistebant; quorum quidem consilio, arborem quandam miræ vastitatis, quam prisca voce Iouis arborem nuncupabant, in loco qui Geismere dicitur, feruis Dei ipsi assistentibus, excindere tentavit. Accurrit autem magna ethnicorum multitudo, illum tanquam hostem suum necare volentium. Sed cum arbor paulùm cæderetur, mox quasi divinitus agitata, in quatuor partes dirupta est. Quod cernentes ethnici illi, Dominum laudantes, fidem complexi sunt. Sanctus autem Præsul, ex illa ingenti vastæ arboris mole, oratorium in beatissimi Petri Apostoli honorem construxit.

Errores Heflorum.

Arborẽ ingentem divinitus subvertit.

Hæresis auctores in Thuringia.

Hæretici à S. Bonifacio excommunicantur.

His ita gestis, in Thuringiam profectus est, ut eius gentis principes, hæretica prauitate corruptos, ad sanitatẽ adduceret. Quidam enim pseudo-christiani, Dorthuvinus, Bertherus, Banbertus & Humedus apud eos hospitio recepti, hæreseos illis auctores fuere. Cumque illi ipsi impuri scortatores & adulteri viro Dei certamẽ excitassent, ab illo egregiè confurati, dignam suæ vesania mercedem retulere, excommunicati, & expulsi ab ecclesia. Maabat interim longè lateque fa-

de fama prædicationis eius . & credentium numero magna fiebant accessiones, templa instabantur, monasteria construebantur; in quibus quod in Ordo ff, in honorem S. Michaelis Archangeli conditum est, facile primas tenet. Omnes enim qui se Deo ibidem consecrabant, Apoblico more vsuentes, iustis laboribus, quæ ad eum vestitumque necessaria sunt sibi comparabant. Qua autem de causa illud Archangelo missimum dedicatum fuerit, non erit abs re explicare.

Cum vir Dei in Thuringia prædicando Evangelio incumberet, & nocte quadã apud Oraham in fixis tentorijs permaneret, lux cælitus diffusæ, totum illum locum mirabiliter illustravit: que in ipsa luce S. Michael Archangelus apparuit, eum in Domino confortavit. Mane vir Dei, delibutus consolatione, Missarum solenne illic celebravit, ac deinde prædium sibi paravit. Dicente autem ministro deesse cibum, pro velceretur, ille respondit: Itanè qui tot hominum millia in deserto annis quadraginta paravit manna, mihi indigno seruulo suo, non potest unius diei alimoniam suppeditare; His dictis iuxta apponi mensam. Interea avis quædam, piscem ferens aduolavit; eumque antè mensam deposuit. Tum verò sanctus Præsul gratias Deo agens, piscem illum ocysus per ministros præparatum sumpsit, & reliquias in flumen projici iussit. Inde cceptum carpens iter, Thuringiamque peragrans, loci illius, vbi ea visio ipsi fuit oblata, hominum inquisiuit; compertoque eum Hugonis senioris esse, eum sibi donari petijt; Annuit Hugo Primusque apud Thuringos, hæreditatem suam, venerando Præsuli tradidit; post eum Altboltus,

S. Michael
ei apparet.

Nota rem
miram.

**Ecclesiam
construit,**

boltus, pluresque alij prædia loco illi vicina, donarunt: quibus adeptis, sanctus Bonifacius templum extruxit.

**Gregorius
Tertius luc
cedit Gre-
gorio Secū-
do.**

Postquam verò multa hominum millia, tam per se quam per suos conterraneos, quos ad societatem tam præclari facinoris euocauerat, ad Christi religionem traduxisset, defuncto Gregorio Secundo, Sedis Apostolicæ Pontifice, tertioque Gregorio eandem Sedem obtinente, Romam legatos misit, qui cum nouo Pontifice, prioris amicitiaæ fœdera renouarent, & pristinam beneuolentiam atque humanitatem eius, erga ipsum expeterēt. Pontifex auditis legatis, omnia amicitiaæ & beneuolentiaæ officia pollicitus est, maioraque quam expetita fuerant præstitit. Quibus mirificè gauisus Bonifacius, Deo laudes gratesque agens, mox duas ecclesias construxit; alteram quidem in Fritisar; quam Apostolorum Principi Petro dedicauit; alteram verò Amanaburgi, in honorem S. Michaelis Archangeli consecrauit; duo quoque monasteria, duabus adiunxit ecclesijs, non minima illic adunata Deo seruiuentium cōgregatione: ubi etiam hæctenus, laudis & cultus diuini officia peraguntur.

**Item alias
duas, & mo-
nasteria duo
fundat.**

His ita confectis, S. Bonifacius Baioariorum regiones, quibus per id tempus dominabatur Hughebertus Dux, inuisit, prædicationisque munus apud illos studiosissimè exercens, Ermvol-
fū, hæreticum pestilentem, magno diuinæ æmulationis seruore incensus, ex Canonum præscripto damnauit, & ab Ecclesia eiecit; ac deinde ad suæ diocesis homines reuersus, omnia circuibat, instaurans ea, quæ ecclesiarum cura potestere videbatur. Eodem tēpore multa Francorū, Baioariorum & Britannorum stipatus caterua, Romam

**Ermvol-
fus hæreti-
cus, damna-
tur a S. Bo-
nifacio.**

romam profectus est, vt noui Pontificis conspe-
 ctu fruere- tur; à quo per amanter acceptus. & mu-
 neribus ac Sanctorum reliquijs honorificè do-
 ctus est. Ea tempestate cum Carolus Dux in-
 dyrus, vitæ suæ cursum exegisset, & filij eius Ca-
 rolomannus & Pipinus ei in imperio successis-
 sent, cum ad nutum Carolomanni, qui erat ma-
 ior natu, omnia paterni regni iura disponderetur,
 Bonifacius eum accessit, modisque omnibus
 contigit, vt Christianæ religionis cultum, quem pa-
 tris eius animo promptissimo inchoauerat & e-
 terauerat, ipse quoque, pro Dei amore & regni sui
 stabilitamento, atque pro omnium sibi subiecto-
 rum salute, eadem beneuolentia prosequeretur. Qui-
 bus ille verbis haud aliter atque diuino oracu-
 lo permotus, omnes suæ ditionis homines, tum
 clericos tum laicos, qui à Christiana religione
 abesserant ad viam iustitiæ reuocare studuit, &
 sancta monasteria multis beneficijs auxit: nihil
 que non fecit, vt instituta religionis pietas, per
 Bonifaciū ad perfectionem duceretur. Cū itaque
 Carolomanno auctore & protectore, multi non so-
 lum clerici quilibet, heretica prauitate infecti, sed
 etiam episcopi capitaliū criminum maculis infam-
 es, extra Ecclesiæ communionem pellerentur:
 tum etiam Geruilio Moguntinæ Sedis Antistes,
 dignitatis munere defunctus est; quod qua-
 si non acciderit, operæ precium est comemorare.
 Ea tempestate Saxonibus Thuringiam vastan-
 tibus, eius provincie homines Carolomanni
 auxilium implorabant. Ille mox coacto exercitu
 (cui Geroldum Moguntinum Episcopū, Gerui-
 lionis patrem præfecit) firma periclitantibus
 subsidia misit. vt verò pugna commissa est, in
 solo consilio, Geroldus cum alijs quibusdam
 primis

Iterum Ro-
 mam profi-
 ciscitur

Adit Care-
 lomannum.

Geruilio
 Moguntin^o
 Episcopus.

primæ nobilitatis viris occubuit. Geruilio verò filius eius, qui tum adhuc laicus in aula degebat, in clerum asciscitur, leniendique doloris causa quem ex patris morte conceperat, eidem in Moguntino pontificatu subrogatur. Non diu post Carolomannus militem contra Saxones ducturus, Geruilionem secum sumpsit. Exercitu autem utroque, vltra citraque ripam fluminis Visurgis consistente, Geruilio quendam ex suis ad hostium castra transmisit, ut interfectorem patris eius inquireret, eumque benignè ad colloquium inuitaret. Abijt famulus, inuentoque patrati facinoris auctore, Dominum suum certiolem facit eum, qui cum sermonem miscere cupiat, adesse. Tum Geruilio adventu eius denunciato, ad necem paternam vlciscendam obuiam procelfit, hominèque, simulata humanitatis specie excipiens, post pauca admodum verba vltra citraque habita, educto clam pugione, quem ad illum usum abderat, confodit: qui mox ex equo corruens, in ipso flumine exspirauit. Repentè autem comperta cede, sublato clamore, vtrinque ad arma concursum, & atrox sanè prælium commissum est: in quo Carolomannus, victis Saxonibus, præclarâ victoriam obtinuit. Porro Geruilio quanquam eo facto nullum non modò homicidij crimen, sed laudem potius sibi peperisset, tamen quia humano se sanguine cruentauerat, functionibus sacris renunciare debuit. Quod quidem fecit minimè inuitus, sed libens episcopali se munere abdicauit; cui protinùs à Carolomanno & Pipino, S. Bonifacius substitutus est; atque ut eius dignitas foret eminentior, Moguntinam ecclesiam, quæ tum alteri subiecta erat, in totius Germaniæ ecclesiarum metropolim, summa Romani Pontificis

Geruilio in
terfectore
patris sui
occidit.

S. Bonifacius
fit Archiepi-
scopus Mo-
guntinus.

ificis volu
Ea verò
igili cura
diuinaque
re, & eccl
ere. Nam
ros antifi
betensis, &
gorium T
Lullum
substituit
humanitat
prosecutu
potest. H
mum pate
Christo ge
mò fortite
gando, sa
tanta suos
incenso ac
datione,
eret.
Præcla
& comm
temque R
uinciam
præcipua
stitueret.
riburg te
citur, or
sua aucto
stantini x
firudine
se appell
disciplin

fificis voluntate, prouexerunt.

Ea verò fretus auctoritate S. Bonifacius, coepit vigili cura, pestifera Sathanæ zizania extirpare, diuinaque in cordibus hominum sementa iacere, & ecclesijs suis solertissimos pastores præfere. Nam præter multos, iam antè ab ipso institutos antistites, in quibus fuere VVilliboldus Eibetensis, & Burchardus Herpipoletensis. etiã Gregorium Traiectensi vrbi ordinauit episcopum, & Lullum, sibi adhuc viuenti, in Sede Moguntina substituit. Denique quanta cura, beneuolentia, humanitate suos, quos in Christo genuit, filios, persecutus fuerit, nulla vis orationis explicare potest. Hinc non immeritò Germanorum omnium pater dici meruit, quos tantis laboribus Christo genuit, exemplo confirmauit, ac postremo fortiter viriliterque, pro eorum salute pugnando, sanguinem fudit. Nec mirum sanè, quòd tanta suos charitate complecteretur, qui Deum incenso adedò amore colebat, vt in illius recordatione, & quasi amplexu, assiduo conquiesceret.

Episcopi à Bonifacio ordinati.

S. Bonifacii Germanorum Apostolus.

Præclarè hoc ad commissi sibi gregis salutem & commodum, atque ad splendorem dignitatemque Romanæ Ecclesiæ excogitauit, vt prouinciam in tres parœchias partiretur: tresque præcipuas, in Germania, Sedes Episcopales constitueret. Vnam in VVirtzburg, alteram in Baurzburg tertiam verò, in loco qui Erphesfurt dicitur, ordinauit: quas deindè Zacharias Papa sua auctoritate confirmauit, anno Imperij Constantini xxiiij. Monasterium quoque, in vasta solitudine construxit, quod à Fulda fluuio, Fuldense appellatum est: atque in eo viros seuerioris disciplinæ amantes, sub Benedicti regulâ militantes;

Episcopatus tres à S. Bonifacio instituti.

Item Fuldense monasterium.

Sturmis pri-
mus Abbas
Fuldensis.

Carolomā-
nus fit mo-
nachus.

Vltio diui-
na in peri-
105.

rantes, constituit, cui Sturmis Abbas primò præ-
fectus est, qui ex eiusdem S. Bonifacij cōsilio, tot
tantisque locum illum virtutibus adornauit, vt
cūm alijs permulti, splendore earum mirificè il-
lustrarentur: tum ipse etiam Carolomannus, re-
lictis omnibus mūdi huius opibus & honoribus
(rarum profectò virtutis exemplum) ad Calsoni
montem, vbi tunc arctissima monastica vitæ dis-
ciplina vigeat, profectus sit: ibidemque in san-
ctissimā monachorum societate sese receperit.

Per idem tempus clericus quidam inculparæ
vitæ, Adalgerus nomine, S. Bonifacio adhaesit, ei-
que fidelem in omnibus operam præstitit. Non
diū post, is idem morbo graui correptus, cūm se
in extremis positum sentiret, prædia omnia, quæ
ex paterna hereditate, ad ipsum deuoluta erant,
S. Martino tradidit. Eo verò defuncto, fratres e-
ius Aspertus & Trutmundus omnia, quæ testamē-
to legauerat, sibi vendicauerunt: & iuramento affir-
mâcunt, eam extremam fratris voluntatem fuisse,
vt exclusis ceteris omnibus, soli ipsi ex asse he-
redes essent. Et iuramento Episcopus cūm inter-
esset, dixit: inultum id non abiturum. Illi cūm
nefario iuramento parta hereditate exultarent,
propheticum sanctissimi Antistitis spiritum a-
beutes parui fecerunt: sed mox diuina eos vin-
dicta subsequente, didicerunt magno suo malo,
quam seuerus ultor eiusmodi scelerum Deus es-
set. Nam paulò post Asperto ad mensam sedenti,
cūm nuntiatum esset, insolitæ magnitudinis vr-
sum in agris discurrere, ille ascenso equo, non
expectatus socijs, cum venabulo coepit vrsum
persequi. Sed ex equo delapsus, membris omni-
bus contractis perijt, ita vt serui ad illum pro-
perantes iam extinctum inuenirent. Id vbi Tru-
tmundus

mundus
nam in
que per
tini rest
inter à
Gallia
fructum
redire,
errores
duceret
gè abera
plicijs, i
riculo se
Lullum
rum suo
delectis
nem per
ritu, cin
rum ac
multas
pietatis
omni in
longè la
borum
delem h
nectutis
pum in
Vvalter
dem dia
nem, pra
Cūm
rissent,
Bonifac
tentoria
ticipatos

mundus audiuit, cernens sanctissimi viri vaticiniam in fratre completum, valde pertinuit; moxque per nefas ablata prædia, ad altare sancti Martini restituit.

Inter eam vir Dei, cum sparsa inter Germaniæ & Galliæ fines, diuini verbi semina, vberem satis fructum producere cerneret, statuit ad Frisones redire, ut quos, fallente diabolo ad Ethnicismi errores relapsos didicerat, ad viam veritatis reduceret: vel certè, vitam quæ à termino suo non longe aberat pro Christi causa, cum cruciatu & supplicijs, ibidem finiret. Antè verò quam se tam periculoso itineri committeret, proprijs ouibus, Lullum fidißimum prædicationum & laborum suorum comitem, præfecit: lætusque, cum delectis ad illud iter socijs, ad Frisonum regionem peruenit. Ibi tum, nouo quasi afflatus spiritu, circumquaque progrediens, multa virorum ac mulierum millia Christo lucratus est, multas ecclesias extruxit, & collapsa ubique pietatis fundamenta ira erexit; ut profligata omni impietate, mirabilis virtutum splendor longè lateque manaret. Inter alios autem laborum suorum socios, Eobanum imprimis fidelem habebat, quem etiam, ut labantibus se neccitatis viribus subueniret, Traiecti Episcopum instituit: reliquos verò VVintrugium, VValterum, & Adalherum presbiteros, & totidem diaconos, Striebaldum, Harmütum, & Bosonem, præclaros martyrij sui comites habuit.

Cum enim per latas Frisonum terras discurrissent, & ad Bortnam fluuium peruenissent, S. Bonifacius tolis comitibus stipatus, iussit ibi tentoria figi: ut ibidem, lustralibus nuper aquis baptizatos, vinctiois gratia, ad spiritualem pugnam

Redit in Frisiam S. Bonifacius.

Multos convertit in Frisia.

Eobanum, Traiecti Episcopum ordinat.

Bortna fluuius.

890 VITA S. BONIFACII ARCHIEPISCOPI MOGUNTINENSIS.
gnam confirmaret, iamque instabat dies, eidem
confirmationi destinatus; cum ecce ingens ne-
ophytorum turba, ex filijs in lictores mutati, ad
spiritalia castra, cum horrendo armorum strepi-
tu aduolârunt. Id cernentes famuli, sumptis ar-
mis, contra illam furentis populi multitudi-
nem, sanctos tueri nitēbantur. At Bonifacius, au-
dito tumultuantis turbæ impetu, primò quidem
ad spiritalis præsidij asyllum confugit: arreptis
que Sanctorum reliquijs, quas secum circum-
ferre solitus erat, è tentorio processit, famulos-
que ad resistendum paratos, mira orationis le-
nitate compefcuit, dicens; Fratres charissimi,
si qua vobis cura diuini amoris, si qua apud vos
mearum admonitionum residet memoria, hac hora
iam declarate. Iamdiu optatus adest dies, iam
tempus illud aduenit, quo de laboriosa seculi hu-
ius ærumna, ad æternæ beatitudinis gaudia inui-
tamur. Cur ergo tantam gratiam, tantam gloriâ
à nobis excludere vultis? Nolite, obsecro, di-
na inuidiarum mentium prælia, in hoc temporis
puncto amittere, nolite improbis gentiliu blan-
dimentis eneruari: sed hoc præsentissimum mor-
tis discrimen, quod nobis impendet, pro illius a-
more, qui nostra causa passus est, constanter &
viriliter perferre, ut cum illo, æternum gaudere
possitis.

S. Bonifacii
oratio ad
socios, in
te martyrio

Trucidatur
cum socijs
vir sanctus.

Necdum sanctus Antistes, huius salutiferæ ex-
hortationis verba absoluerat, cum ecce furens
illa paganorum turba, cum gladijs, & omnis ge-
neris infesta armatura, in eos irruit, cruentisque
manibus, barbara quadam feritate trucidat. In-
de ad tentoria eorum properantes, in libros &
sacrarum capsulas reliquiarum inuolant, arbi-
trantes se magnos in eis argenti & auri thesau-
ros

vos reperturos . Mox ad naues digressi, parum quod ibi vini repperunt, hilari inter se com-
 poratione absumperunt . Postea tractarunt de
 diuidendo inter ipsos thesauro: quem se inue-
 nisse falso existimabant . Cumque longa disce-
 patione, nihil inter se, pacifice constituere pos-
 sent, repente inter eos immanis exitit discor-
 dia, quæ eo usque processit, vt eodem furore, eâ-
 dem vesania, iisdemque armis, quibus sanctos
 Martyres, suæ salutis ministros iugularant, mu-
 tuo se conficerent . Ea cæde peracta, qui ex ijs su-
 pererant, iterum spe pecuniarum incitati, ad the-
 sas illas properant: ijsque contractis, pro auro
 & argento codices & diuinæ doctrinæ chartas
 inueniunt . Tum furore & amentia perciti, co-
 dices illos per campi planitiem abiecerunt:
 frustratiq; sua spe carnifices, domum tristes
 abierunt . Vbi autem vicini Christiani eam san-
 ctorum necem percepere, terras latronum illo-
 rum, armata manu, inuaserunt: & tanti sceleris
 conscientia pressos trucidarunt .

Non diu post Traiectensis ecclesiæ Clerici,
 corpus viri sanctissimi Traiectum, multa cum
 veneratione deportarunt, & in monumentum
 tanto Pontifice dignum, intulerunt . Id postquam
 rescivit S. Lullus, conuocatis permultis, tam
 clericis quàm laicis, eis antistitis necem exposuit:
 hortatusque est omnes, vt sacrum eius corpus, à
 Traiectensibus repeterent . Illi sese promptissi-
 mos certatim obtulerunt, & partim nauibus,
 partim equis subuecti, Traiectum propera-
 unt . At Traiectenses cognito illorum aduentu, sese
 ad resistendum compararunt; cumque de sacro
 pignore vtrinque contentio oborta esset, cam-
 pana ecclesiæ, nullo mouente, insonuit . Quod

sepelitur
 Traiecti.

892 VITA S. BONIF ARCHI. MOGVN.
audientes incolæ, qui se ad pugnam parauerant,
nutu diuino perterriti, sancti viri corpus peten-
tibus reddendum censuerunt. Atque irâ vene-
rabiles legati, sacrum corpus honorificè, & sine
remigantium labore tricesimo ab obitu eius die
Moguntiam attulerunt. Quo accepto pignore,
Moguntinenses incredibili perfulsi gaudio, exul-
târunt: atque vñ eo in loco, vbi episcopum egerat
concederetur, à Lullo postu-ârunt. Et quidem vs-
que ad eò omnium sententia præualebat, vt pro-
pmodum etiam ipse Lullus consentire videretur.
Sed cuidam venerabili Diacono Oberto,
Sancto Bonifacius per visum apparens, manda-
uit, vt corpus ad monasterium suum in quo vi-
uens adhuc sepulchrum delegerat, sine vlla hæ-
sitatione transferretur. Multis autem huic visi-
oni fidem derogantibus, Sanctus Lullus voluit,
Obertum ad sanctorum reliquias iurare, se nõ
nisi vera loqui: Quod cum ille incunctanter fe-
cisset, omnes mox in eam iuere sententiã, sacrũ-
que corpus hymnis & canticis & psalmodia, ad
monasterium profecuti sunt. Ad eius autem tu-
mulum, multa congrua fide petentibus, vtriusq;
hominis cõtingũt beneficia. Vixit in episcopatu
annos triginta sex, menses 6. & dies totidẽ. Passus
verò est cum socijs, anno peregrinationis suæ,
quadragesimo; Incarnationis autem Domini-
cæ septingentesimo quinquagesimo quar-
to, regnante eodem Domino, cui laus
est & gloria in omni seculo-
rum æternitate.

Amen.

VITA

Corpus S.
Bonifacij
deportatur
Moguntiam.

S. Bonifaci-
us. Fuldam
transfertur.

VITA S. CLAVDII, ARCHIEPISCOPI

Bisuntini. Ex ea qua est apud Surium fide bona. Interfuit Synodo Epaunēsi, cui & subscripsit. Migravit e corpore an. 4. Childeberti 3 Regis Frācorū, qui fuit Dom. incar. 696. Sergij Papa 9. Leōtij verò Imp. 3. Fato etenim perfunctus est idē Childebertus, anno regni sui 17. qui fuit Christi 709.

C Baron.
annal r. 8.
& in not.
martyr Ro.

Batus Claudius illustri Salinensium sive Palatinorum Principum ortus familia, ad annum ætatis suæ usque septimū, in domo parentū summa cura ac studio in Dei timore nutritus est. Inde liberalium artium disciplinis admotus præclaro dociliq; ingenio, insignem eruditionem assecutus est; qua lubricos adolescentiæ annos tam egregiè moderatus est, ut nihil in eo puerile nisi la summa prudentia ac gravitate alienum cerneretur. Inerat ei sermo sane sapientiæ mirè conditus, prorsus ut omnium in se studia & affectus prouocaret.

6. Junii
Familla, c. 14

Crescente verò prudentiæ & sanctitatis eius opinione, cum iam vigesimum ætatis attingisset annum, contempta militia seculari, in Bisuntinæ ecclesiæ Canonicorum collegium sese recepit; ubi in sanctis operibus, & sacra doctrina breui temporis spacio adeò clarus euasit, ut in tota Burgundionum ditione parem sibi non haberet, quemadmodum ex editis ab illo lucubrationibus, quæ hodiè etiamnum in Iurenfi monasterio asseruatur, facile perspici potest. Quotidiè demptis Dominicis & solènioribus diebus, ieiunabat. Crebrò noctes orādo, legēdo meditādo, per uigil exigebat. Castitatis verò propositū & mentis & corporis, præcipuo quodam studio conseruabat, Denique tanto virtutum splendore

Fit Canonis
cus.

lucebat, vt cuncti eum propter sanctitatis studium, tanquam ciuem quendam cælestem sine fine mirarentur.

Diuinitus
designatur
Episcopus.

Interim duodecimo à suscepti canonicatus eius anno, Bisuntinus Antistes aduersa correptus valetudine decedit; & ecclesia suo orbata pastore, in luctu & lachrymis versatur. Cumque de eligendo pastore omnes solliciti dies noctesque precibus iungerent, ecce vox cælitus demissa, iubet eos omisissis lachrymis, beatum Claudium creare antistitem. Ea voce cuncti mirifice exhilarati, virum sanctum confestim aduocant (recesserat enim ad parentes vt eam dignitatem, quam sibi imminere præuidebat, subterfugeret) & precibus lachrymisque cogunt, vt orbam pastore ecclesiam, regendamque suscipiat. Victus his precibus, simulque ne diuinæ resistere voluntati videretur, electioni consentit; quam summus Pontifex ratam habuit confirmatque; anno à Christo nato, sexcêtesimo vigesimo sexto. Factus autem Archiepiscopus eandem quam prius animi humilitatem, ac modestiam in omnibus seruauit; placideque se ad omnes, quæ occurrere poterant molestias viriliter ferendas composuit; annisque admodum septem, cum summam sanctitatis laude, eam dignitatem administravit.

Relicto enim
scopatu, fit
monachus.

Eo temporis spatio exacto, diuino eum amore magis ac magis perurgente, omnes mundiopes & pompas adeo fastidire cœpit vt episcopatu se abdicauerit, quod posset Christi spiritu suauius perfrui. Cumque varia cum animo suo, de loco vbi Deo famulari posset consilia ageretur, ab Angelo est admonitus, vt in S. Eugendi monasterio, Bisuntinæ dicecesi finitimo, S. Bene-

benedicti institutum complecteretur. Eò igitur
se contulit vir sanctus, vbi tam præclaro perfe-
ctionis & sanctitatis lumine omnibus præluxit,
ut Inuirosus eius monasterij tunc Abbas, vir sa-
ne eximia tum sanctitate tum prudentia, mo-
nasterium ei regendum obtulerit. Quod quidem
vir sanctus cum recusaret modestissimè & omni
via ac modo honores declinaret, post annos ta-
men quinque, Abbati Inuiroso cum magna me-
ritorum copia ad Dominum migranti, succede-
re vel inuitus coactus fuit.

Fit Abbas
licet inui-
tus.

Porro in ea prælatura constitutus, breui non
ad suos tantum, sed ad externos sanctitatis suæ ra-
dios diffundere cœpit, prorsus ut & intra illa
tecta, parietesque, angelorum in humanis cor-
poribus quidam conuictus videretur: & multi
omnium ætatum ac ordinum homines, Claudij
consuetudine exemplisq; incitati, ad monasticæ
vitæ disciplinam confugerent.

Eius præcla-
rū regimē.

Anno autem quarto Childeberti Regis Fran-
corum, cum iâ annis quinquaginta seruis Chri-
sti in hoc monasterio multa cum laude præfu-
isset, deuexa planè ætate, leni quodam morbo
corruptus est. Indè magno lachrymarum imbre
perfusus præmissa confessione, cæleste epulum,
vltimum vitæ nostræ solatium recepit, atque
ita defixis in cælum luminibus, sanctissimam a-
nimam reddidit Creatori. Corpus eius usque in
præsens, in illa S. Eugendi ecclesia, cunctis
aduertantibus incorruptum, & in-
tegrum monstratur, innumeris
miraculis coruf-
cans.

Moritur.

Claret mi-
raculis po-
bitum.

C. Baron. in
not. martyr.
Romani.

VITA S. NORTBERTI, EPISCOPI

Magdeburgensis, & primi auctoris Ordinis Premonstratensis. ex ea qua est ab Hugone, in regimine monasterij successor eius, sincerissime conscripta. Obijt diem anno Domini 1134. numeraturq; Sedis Magdeburgensis, decimus quintus Episcopus.

6. Iunii.

Regnante Hérico iuniore Cæsare Augusto, Paschali verò Summo Pontifice, Sedis Apostolicæ regimen administrante, anno restauratæ salutis 1115. Nortbertus illustri Francorum & Germanorum ortus profapia, vir eximia & animi & corporis indole, summo Dei beneficio à miserabili errore, certoque æternæ vitæ periculo, in quod cœca mente, & iuuenili furore adolescens ruebat; ad rectum salutis iter reuocatus fuit. Natus fuit, patre Heriberto, matre verò Hadevige, in municipio Xanctis, quod antiquitus Troia dicebatur: cumque haud ita seuera disciplina à suis educatus fuisset, atque ab ipsis incunabulis profanos admodum hausisset mores, adultæ iam ætate, primo quidem ad Fridericum Coloniensem Archiepiscopum se contulit. Inde verò in aulam Imperatoris concessit. Civis egregius huius seculi, & inclitus Babylonæ colonus: religionis & quietis impatientis, inquietudinis autem & impatientiæ servus, per vias difficiles & laboriosas semper vadens & nunquam rediens; errans & nesciens, vagus & profugus fluctuans nec sentiens, periclitans & securus, exhauriens ventum & aucupans vanitatē. Tandē verò summa animi ægritudine, quæ ex istiusmodi voluptatū nausea contraxerat, affectus, pedē ab aula retraxit, ac domi desidens

Parētes eius,

Est in honore apud principes.

expe-

expectabat & quasi tyrocinia quędā futurę con-
uersionis exercēs, apud se dispō- bat. & quicquid
paupertatis, quicquid afflictionū, quicquid cer-
taminū accidere posset, infatigabili præmedita-
tione leuabat.

Imbut⁹ itaq; noua interioris virtutis gratia cū
dies instaret quo sacri ordine foret in ecclesia ex
more celeb: ādi vir Dei pia exultatione replet⁹,
festināter Fredericū Archiepiscopū ad se adēn-
q; ad pedes p̄cidēs. cū lachrymis & gemitu, pec-
catorū suo: ū veniā postulās omnia tua cōsilia &
cogitationes, de imitatione Christi exposuit.
Deindē. ne se à sacrorū Ordinū cōmuniōe repe-
leret. rogauit. Antistes vehemēti admiratiōe cō-
mou⁹ primo cōtrixit. Cūq; vir Dei vehemēti⁹ in-
hareret. & precib⁹ lachrymisq; vim inferret. Frede-
ric⁹ agnita virtute dextere excelsi, adē annuit. cer-
tū potentē Deū præclarū aliquid p̄ eū moliri.

Interim adueniēte die Ordinationi prælitato
inter alios Nortbert⁹ corporis ornatu elegācissi-
mus aduenit. cūctis spectaculo rei nouę cōmo-
tus. Cumq; custos sacrarij sacras ei vestes offerret
ille, in cuius pectore Spiritus sanctus iā templū
sū inchoauerat, astā: i sibi famulo annuit, vt ve-
stem pelliceam agninā, quā ad huiusmodi opus
preparari iusserat. depromeret. Qua recepta. cū-
ctis ad spectaculum auidē cōfluētibus, indumē-
tum mirę æstimationis magnę que pretij quo in-
dutus erat, reiecit, vesteque vilissima, & loci il-
lius hominib⁹ pror⁹ insolita, sese alacer induit.
Tunc ad sacrarij custodem, manum conuertens,
oblatis ornamentis, ad sacros Ordines ritē susci-
piēdos se cōposuit. Sacris ergo omnibus initiat⁹
ne pallio ten⁹ philosoph⁹ foret, omni sibi ope e-
uitēdū putauit, vt illa exterioris humilitatis indi-
cia, ad

Hęc est mu-
tatio dexte-
re excelsi.

Degit ali-
quamdiu in
Sigebergensi
monasterio

cia. ad intimos animi recessus transferret. Confestim igitur ad Sibergense monasterium, quod tunc opinione sanctitatis celebre habebatur, se contulit, ubi diebus admodum quadraginta, diuinum numen intenta supplicatione propitiare sibi non destitit.

Cum multo
feruore, cō-
cionatur a-
pud Xantē
ses.

Indè domū reuersus, sacro presbyterij munere apud suos Xātenses (erat enim maioris Ecclesie canonicus) sanctissimè fungi cœpit. Cùm verò die quodam celebriori Decanus ceterique vrgerent, vt sacra Missæ mysteria perageret, passuit ille; sed ubi lecto Euangelio, ad oblationem pergendum erat, zelo quodam diuini feruoris mirabiliter accensus, ad ecclesie vestibulum se conuertit, ibidemque luculenter, conuocata concione, de breuitate vitæ huius, eiusque vanis & perituris gaudijs differuit. Post hæc verò non destitit palàm, priuatim, opportunè importunè, corruptos hominum mores, & præcipuè canonicorum corripere, hortarique omnes, vt ètatum sibi tempus, ad negotiationē salutis æternæ diligenter expenderent.

Lidulphus
eremita.

Cum autem multas propterea insidias & persecutiones pateretur, iterum se ad Sibergense cœnobiū conferebat, aliquando verò ad canonicorum monasterium, cui Roda nomen est. sepius autem ad Lidulphum, quendam miræ sanctitatis & abstinentiæ virum, eremiq; cultorem insignem; ad quos ideò diuertebat, quotiescunque persecutiones patiebatur ab his quibus verba veritatis, erāt molesta, vt fessum spiritum recrearet, & sanctæ vitæ addisceret instituta ac spei cælestis susciperet incrementa. Inde rursus ad intermissam prædicationis munus redibat. Et quia diuinæ gloriæ, salutisque omnium mirè

mirè studiosus erat, ne quid impedimento esset, quo minus liberè diuini verbi semina spangere, & vberes indè fructus colligere posset, primò quicquid, beneficiorum & reddituum, quibus plurimùm abundabat, in ecclesia consecutus fuerat, Archiepiscopo resignauit: paternamque hereditatem, cum lautissima suppellectili pauperibus benignè diuisit, nihilque sibi ex omnibus, præter decem marcas argenti, & mulam reseruauit. Hoc tam exiguo viatico instructus, exemplo Patriarchæ Abrahæ, spontaneam adiit peregrinationem. Cumq; ad castrum quoddam Hoyù super Mosam fluuiũ situm peruenisset, ibi quicquid habuit pecuniarum, totum in Christi domini gratiam pauperibus distribuit. Indè rectà ad Gelasium Papam, qui Paschali successerat, contendit: cui cum animi sui propositum, magna animi submissione panderet, Pontifex viri sancti ingenio & moribus delectatus, eum secum retinere voluit. At Norbertus, ne id fieret, qualiter seipsum in aulis regum, ac pompis pontificum lasciuiendo dissipasset, exposuit; orans atque obsecrans, vt quod reliquum esset, in studio pœnitentiæ, & salute proximi procuranda exigere cederet. Pontifex igitur visa hominis constantia & animi ardore, publico diplomate, euangelij munus ei confirmauit. Quo fretus, Norbertus, nudo pede, tunica lanea indutus, sine tecto, sine certo domicilio, in opus euangelij tota mente ac virtute incubuit. Tanta enim meti eius in Deum inerat fiducia, tanta charitas, vt nec frigoris asperitas, nec inedia, nec corporis lassitudo, ab eo, quod cœperat illum reuocaret.

Cum igitur lætissima Euangelij sata ubiq; seminaret, tãdem Valencenas delatus, vnum ibidè è Burchar-

Abdicat beneficia ecclesiastica,

Vendit omnia sua,

Pontifex Gelasius ei facit concionandi potestatem.

Venit Valencenas.

è Burchardi Cameracensis episcopi familia, suæ
 prædicationis comitem inuenit. Is erat Hugo vir
 iam antè miro religionis studio incensus, qui sa-
 nè fidelem se diuini verbi ministrũ exhibuit. Eo
 adiutore multo ardētius in Euāgelij munere ver-
 sari cœpit, prors⁹ vt nō tamē māuetos humiles-
 que & ad studiũ pietatis sua sponte propēfos sed
 feros quoslibet & barbaros homines aggredi nō
 dubitauerit, vt instar boni agricolæ, nō tantũ re-
 ctas, & fructuosas arbores, sed etiā deprauatas
 excoleret. In primis autem paciẽ conciliandæ
 fuit studiosissimus, tantaque solertia, in mor-
 talium animis, à discordia ad vnitatem tradu-
 cendis, vt vbicunq; pedem poneret, homines il-
 lum, vt paciẽ & concordiaẽ angelũ veneratũ.
 Et sanè quos rationibus à veteris odij rixis reuo-
 care non poterat, diuina virtute, vel inuitos à
 tetra peste liberabat. Cum aliquando in villa
 Cobrois, de pace & concordia ad populum verba
 habuisset, fuit à concione quidam ad eum de-
 latus, quem inuidiæ rabes miserè confecerat, qui
 tamen viro sancto optimè monenti, nullo mo-
 do aures præbere volebat. Imò cum acriori ver-
 borum stimulo premeretur, foras exiliens, equũ
 ascendit. (miles enim erat) vt fuga se è conspe-
 ctu viri sancti proriperet. Sed cum ad motus e-
 quo calcaribus, fugam tentaret, equus in ipso ve-
 stigio immobilis perstitit, prorsus vt omnium
 cachinnis miser exciperetur. Northbertus in-
 terim precibus insistebat, ad quem reuersus sup-
 plex miles, scelus suum agnouit, prostratoque
 in terram corpore, veniam petijt.

Hugo se ei
adiungit.

Paciẽ est stu-
diosissimus.

Vide mira-
culum.

Gelasius Pa-
pæ moritur
& Calixtus
succedit.

Hoc eodem anno qui fuit seculi istius 1188 Ge-
 lasius Pontifex Maximus vita functus est, in cu-
 ius locum, Calixtus Viennensis antistes, summo
 omni-

omnium Patrum consensu, substitutus est; qui cognita Nortberti probitate, ac vitæ sanctimonia voluit eum ecclesiæ B. Martini, quæ in suburbio Laudunensi sita est, cum potestate præesse. Quod munus obedientiæ cum subterfugere non posset, admisit quidem; sed cum degentes ibidem canonicos, vita & moribus dissolutos, ad severiorem disciplinam reuocare non posset, noluit ibidem diutius oleum & operam perdere, neque tamen loco excessit, sed priuatis pietatis operibus, strenuè sese die nocteque exercens, Pontificis voluntatem præstolabatur.

Interea Bartholomæus Laudunensis antistes, hominem quibuscunq̄ue modis poterat fouere, & quotidianis precibus fatigare non desistit, ut aliquem sibi manendi locum in Laudunensi episcopatu ex omnibus eligeret. Circumducebat eum quotidie si quæ fortè ecclesia, si qua solitudo, si qua terra culta vel inculta arrideret. Victus tandem ipsius, & aliorum precibus, locum valdè desertum & solitarij, qui ab incolis antiquitus Præmonstratum vocabatur, deligit. Transacta igitur hyeme, vir Dei Cameraicum abiit, ut ibidem pro more, diuini verbi semina iaceret. Ibi verò cum sacri verbi semina diffunderet quidam egregia indole iuuenis Euermodus statim relictis omnibus, ei adhæsit, tamq̄; arctè intimo amoris vinculo ei colligatus est, propter admirabile virtutū eius studiū, ut non nisi mortis violētia, se ab eo separari passus sit. Perueniens deindè Niuellam, alium quendam pietate ac virtute iuuenem Antonium inuenit, qui similiter in eius disciplinam, magno spiritus ardore concessit. Hi duo & tertius, quem prius receperat, radices & fundamentum fuere futuræ multi-

Præmonstratum sibi deligit vir Dei

Quidam se ei adiungūt.

Initium or-
dinis Prae-
monstraten-
sis.

rae multitudinis, quae paulatim subsecuta est. Ante verò quam Niuella discederet, procacem daemone[m] è puella duodenaria, quam miserè valde exagitabat, eiecit.

Vir Dei ve-
nit Coloniam.

Indè Coloniam abiens, fuit honorificè admodum à clero, populoq[ue] vniuerso exceptus. Deceuerat ibidem vir sanctus, fratribus suis ali- quod pietatis domicilium erigere, illudque sanctorum reliquijs, quarum sc̄elix Colonia diues est, quàm decentissimè exornare. Hac de causa ipsum Archiepiscopum adiit, qui ei benignè omnia concessit, & auferendi reliquias potestatem fecit. Qua obtenta, indicto suis ieiunio, diuinam

Inuenitur
corpus inte-
grum sancte
virginis.

opem instàter implorauit, vt preciosa virginù & martyrum corpora, quae varijs in locis abdita nõ dubitabat, ostendere dignaretur; & ecce nõcte vna, virgo quædam, ex numero vndecim millium, cuidam per visionem & nomen & locum vbi iacebat, designauit: quod manè integrum inuentum est. Sequenti verò die, Nortbertus diuinitus admonitus, in medio monasterij, S. Gereonis martyri sacro, vbi nullum alicuius sepulchri patebat vestigium, terram aperiri præcepit, vbi corpus S.

Item S. Gereonis.

Gereonis nobilissimi martyris integrum, absq[ue] cerebro repertum, honorificè & cum omni diligentia collocatur. Susceptum est itaque corpus cum festiuo gaudio, & honore, tanto martyre digno, parsq[ue] inde viro sancto data; quod reliquum fuit magnificè à clero & populo repositum. Assumptis, non diu post reliquijs, collectoq[ue] fratrum collegio, quos Deo prædicationis verbo genuerat, reditum maturauit. Cumq[ue] iam nominis celebritate vbique clarus, Namurcum veniret, nobilis Comitissa Ermenfendis, eum excipiens, villam ei Floressiam obtulit, vt eam religioni consecra-

Monasteriũ
Floressia.

consecraret, & monasterio diuino cultui accom-
modato, exornaret. Accepit vir sanctus piam ma-
trona voluntatem, egitq̄, vt debuit, gratias, ibi-
demque a ltero reliquiarū vasculo relicto, Præ-
monstratum festinauit.

Adunatis igitur clericis fermè quadraginta,
& laicis quā plurimis, visum est viro sancto, de
stabilienda religione quàm maximè ad Dei glo-
riam animarumque salutem consulere. Ad eam
quippè diem communi tantum officio ac pieta-
te ducti, sine certis ac proprijs legibus vixerant.
Ergò precationibus, ieiunijs, & sacrificijs, in eam
rem quam accuratissimè adhibitis, placuit post
alias atque alias consultationes, nominatim in
regulam beati Augustini iurare.

Interea pium hoc religionis institutum maio-
rem in modum crescere cœpit, multiq̄ue certa-
tim ad militiam spiritalem, Nortberto nomina-
dederunt. Cumq̄ue locus ille planè incultus, ar-
bustis, & paludibus, & cæteris incommodis oc-
cupatus, multis horrorem incuteret, suaq̄ue as-
peritate Dei famulos terreret. Nortbertus inten-
ta supplicatione, diuinam mentem consuluit, vt
alium quendam ædificandæ magis idoneum o-
stenderet; & ecce per visionem, eo in loco vbi
nunc ecclesia sita est, Christus in cruce pendens
apparuit: ad quem ex quatuor mundi partibus,
innumerabilis peregrinorum multitudo conflu-
ere videbatur. Loco autem hoc modo cælitus ad-
ædificandum assignato, mox vir sanctus funda-
menta iacere, & architectos operi necessarios
præficere non distulit: vt dum ipse ad exterâ
loca, animarum saluti daturus operam excur-
reret, illi sine intermissione operi instarent. Sed
accidit vt dæmon his tam foelicibus successib-

Amplecti-
torem suis
regulam S.
Augustini:

Viso de Præ
monstrato:

M m m inuidens

Dæmon eos
infestat qui-
busdam præ-
stigijs.

Vide vim a-
quæ sacratæ
& S. Crucis.

Simplicio-
ribus qui-
busdam illu-
dit dæmon.

inuidens, insidias fratribus moliretur. Ipsa me-
ridiana luce, dùm quisque pro viribus labori
incumberet, ecce tibi armata phalanx (dæmo-
num hoc præstigium erat) in eos impetum fa-
cit. Illi verò non segniter ad resistendum se com-
parant, arreptisque quæ fors offerebat armis,
irruentes repellere conantur. Cumque diu
multumque certatum esset, alij quidam fratres
aliundè venientes, quorum oculi ijs præstigijs
minimè tenebantur, illos insaniam correptos e-
xistimabant. At illi qui pugnabant, an non aspi-
citis, aiunt, quanta nobis vis ab inimicis infe-
ratur. Iam penè in frustra concisi, summo cum
dedecore morimur, & vos insaniam esse dici-
tis? Tunc fratres scientes eos infestatione dæmo-
num illudi, aquam benedictam sparserunt, si-
gnoque crucis, malignorum spirituum turbam
in effusam fugam compulerunt.

Sed quanquam hoc modo victi è prælio exce-
dere cogentur, nequaquam tamen victoriæ
spem abiecerunt: sed novis semper insidijs, præ-
cipuè idiotas simplicioreque aggressi sunt. Et
quidem nonnullos, quos per carnis illecebras
arctius aliquando possederat, falsa suæ illusi-
onis sapientia ita replerunt, vt qui prius lite-
rarum planè rudes, ne legere quidem nouerant,
iam ex libris magna quædam dicerent: & quasi
prophético afflati spiritu, stupenda prædiceret:
Et sanè eo vsque progressa erat dæmonis arro-
gantia, vt in angelum lucis mirè transmutatus
in publica concione sermonem ad eos instituire
non dubitaret. Et tamen miseri diuinitus se affla-
tos esse putabant, dæmonumque præstigias diuinæ
virtuti impiè asseribebant. Hæc autè omnia viro
sancto absente, & Euangelij operi intèro accide-
runt:

runt: cu
te, & ob
Inter
ria adm
& ad au
uenit. I
bus, in
ingens.
posito se
tur. Sed
egregiè
cur blan
ut leoni
onis hab
Post h
te, in situ
profectu
susceptu
ter adm
lim iter
ris orbat
autem v
eo vt mi
quadam
ille, & e
afflatu
Post h
culis cla
bernand
sui negli
præcep
an fractu
pias, ied
reticus, T
cum suæ

runt: cuius aduentu & dæmonis fraudes dissipate, & obsessa ab eo corpora liberata sunt.

Inter hæc fama viri Dei rerum gestarum gloria admodum celebris, longè lateq; percrebruit, & ad aures Godefridi Comitis Westphalię peruenit. Is sanctitate viri permotus relictis omnibus, in eius disciplinam se tradidit. Certamen ingens. Vxor, frater, cognatique omnes, eius proposito se opponerant: ac totis viribus reluctabatur. Sed cum ille monitis Nortberti instructus, egregiè pugnam sustineret, non modò vxoris vitæ blanditias, sed fratrem etiam ad eum permouit, ut Leonino deposito furore, vna cum illo religionis habitum susciperet.

Post hæc Nortbertus ut Pontificis diplomate, institutam à se religionem firmaret, Romam profectus est; ubi à Papa Honorio honorificè susceptus, quidquid iustè petijt ab eo, liberaliter admodum impetrauit. Indè verò Herbipolim iter habuit, quæ ciuitas, pastore tunc temporis orbata, magno in luctu versabatur. Aduentu autem viri sancti nonnihil recreata, petijt ab eo ut missam celebraret, hostiasque Deo pro quadam utroque orbato lumine, offerret. Paruit ille, & ecce mulier peracta oblatione accedens, afflaturis eius, visum recepit.

Post hæc vir sanctus maioribus indies miraculis clarescens, ad Antuerpiensem ecclesiã gubernandam euocatus fuit, quæ propter pastoris sui negligentiam, & mores planè corruptos, per præceptum in vitia ruebat, & per multos errorum anfractus, miserè deuiabat. Quæ occasione arrepta, ieducto, quidam, & miræ subtilitatis hæreticus, Tanchelinus nomine, in eadem gente locum suæ imposturæ inuenit, Is cum ex occasione

Comes quidam conuertitur, & fit monachus.

Romæ, vir sanctus, honorificè à Pontifice excipitur.

Cæca restituit lumen.

Venit Antuerpiam vis sanctus.

Tachelinus
execrandus
hereticus de-
mentat An-
tonet piea-
les.

906

VITA S. NORTBERTI

in hominum cœtus sese infereret, verbisq; vena-
tis clericorum vitam ac mores summam in inui-
diam vocaret, & sacrosancti corporis & sangui-
nis Domini nostri Iesu Christi perceptionem ad
salutem prodesse negaret. eò demētix populum
pertraxit. vt lotiones eius biberent, & reliquiarū
loco absportantes, recondent. Præterea filias,
in matrum præsentia, sponsasq; maritis videnti-
bus corrumpēbat, eosq; inſœlices dicebat, qui
huic nefariæ coniunctiōni misceri non merui-
ſent. Hæc autem detestanda hominis impostura,
tam altas radices egerat, vt ne post mortem qui-
dem eius extirpari posset: licet duodecim cleri-
corum congregatio, ab episcopo in subsidū sa-
cerdotis, qui solus in ecclesia, D. Michaeli sacra
verlabatur, instituta esset. Tum verò clerici eui-
denti necessitate compulsi, patri Nortberto, eiuſ-
q; fratribus, summa Episcopi voluntate, hanc ec-
clesiam, cum quibusdam redditibus, tradiderunt:
confidentes, quòd Deus eorum meritis, mortife-
ræ pestis auferret sœuitiam, & depulsis ignoran-
tiæ tenebris, lumen veritatis repararet. Suscepta
est ecclesia, & clerici eodem in oppido aliã vir-
gini Matri lacram ædificã unt: quarum vtraque
in hodiernum vsq; diem Dei seruitio mancipata
permanet. At Pater Nortbert⁹ assumptis fratrib.
& pietate & eruditione præstantibus, mortifero
vulneri, salutare medicamentum adhibere cœ-
pit, breuiq; Deo bene iuuante pestem ita proſpi-
gavit, vt homines vtriusq; sexus plurimi luctu la-
chrymisq; ob contractas animi sordes deſor-
mati, sacrosancta corporis & sanguinis Domini
mysteria, quæ in cistis & foraminibus, per de-
cem aut quindecim & eo amplius annos abdi-
derant, viro sancto tum dæmum proderent.

Ecclesia bea-
te marię, ex-
truitur. An-
tonet piea.

Cum

Cum aliquando noctem totam in somnem orando transegiſſet aſtitit, retrò eum ſa:han horribilis vriſi aſpectu, dêribus & vngulis impetum in eum faciens. Cumque primò quidem expaueſceret mox tamen cognitis perſecutoris ſui inſidijs, in fugam eum virtute diuinorum verborum compulit.

Per eos dies religione optimè iam ac firmiſſimè conſtituta, vt ſanctiſſimam Chriſti fidem latius propagaret, fratribus ſuis vltimùm vale dixit, certamque pecuniæ ſummam, quæ in alimenta centum viginti pauperum ſufficeret, dono dedit; idque eam ob cauſam, quòd aliquando fratribus iucenſuerat, quòd ſe abſente quingentos pauperes extremæ famis tempore, alendos lumpſiſſent. Eam offenſionis notam, culpamque vt expiaret, poſteriſque beneficentiæ exemplum relinqueret, ſtatuit aſſignata certa pecuniæ portione, præſatum numerum perpetuò ibidem alendum. Hoc poſtremo virtutis exemplo ſuis relicto, iter ingreſſus eſt; ac primò Spiram delatus, inuenit Saxones, & Clericos Parthenopolis ciuitatis, coram Lothario rege congregatos, vt Archiepiſcopum, Parthenopolitanis patre orbatis, eligerent. Nec longa fuit conſultatione opus, cum protinus aduenienti Nortberto omnium ſuffragijs, volenti nolentique, ea dignitas obtruſa eſt. Cumq; vir ſanctus graui dignitatis ſarſina onuſtus ad ſedem duceretur, conſpecta procul ciuitate, ilicò detractis ſibi calceis, nudis pedibus incedebat. Indè cum iam ad aulam ventum eſſet, & alij viri principes magno veſtium ſplendore fulgentes, ingrederentur, Nortbertus vili amictus pallio, ab oſtario non agnitus,

M m 3

repul-

Liberaliter
Præmonſtra
tentum in
pauperes.

Creatur vir
Dei Made-
burgi Epi-
ſcopus.

vide Sancti
viri humili-
tatem, in tã-
to honore.

repulsam patitur . Dicebat enim : iam ingens pauperum numerus intromissus est , non decet , vt te importunè ingeras , & principem antè alios locum præoccupes . Hæc cum alij ponè sequentes cernerent , magnis vocibus ianitorem increpare cœperunt , & illum ipsum quem repellibat , antistitem esse clamabant . Tum ille confestim fugiens , latitabat , patre Nortberto eum reuocante , & subridendo , dicente . Ne fugias , mi frater . Meliùs enim me nosti , & perspicaciori oculo intueris , quàm illi qui ad tam alta palatia me compellunt , ad quæ non debueram , qui tam pauper & abiectus appareo , sublimari .

In eo igitur honoris fastigio constitutus , mox animum ad dissipata , & à principibus per fas perque nefas occupata ecclesiæ bona colligenda appulit ; quo haberet vndè pauperum necessitatibus , pro viribus (sicut decet episcopum) subueniret . Hic quàm ingentem molestiarum cumulum deuorauerit , dictu est difficile . cum ij qui prius immensis laudibus eum extulerant , tunc propter sacram auri famem , vituperijs & improperijs deijcerent . Sed nihil mouebant virum sanctum improborum calumniæ ; qui sua constantia non modo directas ecclesiæ possessiones recuperauit , sed amotis etiam clericis (quorum vita ab omni spe melioris frugis longè aberat) ordinis sui fratres in ecclesiam , cui præsidebat , introduxit ; perpetuisque temporibus Dei cultum , ab iisdem ibidem prosequendum constituit . Fremebant interim Saxones , fremebant Parthenopolitani , ac diris odij & inuidiæ stimulis concitati , nefaria de eius morte consilia captabant .

Aderat

Aderat
Christo
quo hom
eram cor
dam sub
piscopun
iterum
populi m
antistitis
ferre, sub
quo indu
vtraque p
sancto ne
termatus
nefandæ
Dei se ab
viris qui
ductum e
cie & vul
antiquus
molitur,
put nostr
gredi non
Alia
nefarius
rem peti
eo vulner
ci rabies
populum
concitau
rebus inc
suros cla
tis, vt ip
liassent. F
de viro

Aderat dies memoria ultimæ illius cœnæ à Christo cum discipulis peractæ celeberrimus, quo homines contractas animi sordes per sacram confessionem eluere solent; cùm ecce quidam sub specie pœnitentis, pallio amictus ad Episcopum intromitti postulat. Cum q̄; semel atq̄ iterum repulsam passus esset, tandem cum alia populi multitudine irruit. Sed mox ut cōspectui antistitis oblatas est, iussus pedē ulterius non inferre, substitit. Tum aduocatis ministris, pallio quo indutus erat spoliatus est, sub quo cultellū utraque parte acutum abdiderat, ut eo ipso viro sancto necem inferret. Quæsitus deinde cur sic armatus venisset, tremens stupensque (utpotè nefandæ crudelitatis sibi conscius) ad pedes viri Dei se abiecit, seque ad necem illi inferendam, à viris quibusdam primarijs, promissionibus inductum esse confessus est. At vir iustus, hilari facie & vultu sereno: Quid mirum, inquit, si hostis antiquus per instrumentum suum hæc in nos molitur, qui in hac sacratissima nocte, ipsum caput nostrum, Christum Iesum, iisdem insidijs aggredi non dubitauit.

Alia verò quadam nocte, Clericus quidam nefarius, ex insidijs eum ad diuina properantem petiuit, sed errore decœptus, alium pro eo vulneribus concidit. Neque hîc tamen inimici rabies conquieuit, sed novo quodam furore populum vniuersum ad eum in virum sanctum concitauit, ut stricis gladijs diuinis in templis intencum peterent, seque non prius recessuros clamitarent, quàm pontificem suum mortis, ut ipsi dicebant, reum vita ac dignitate spoliassent. Hic autem tantus populi furor, ex sparsa de viro sancto calumnia originem traxerat:

Mmm 4

quòd

Sicarius specie pœnitentis immittitur ad eundem virum Dei.

Seditio populi, excitatur in virum Dei.

quoddam mirum, cum vniuerso Ecclesie thesauro, fugam meditaretur. Iamque eò rabies eorum peruenerat, ut quidam ex eis, qui antistitem iam trucidatum existimabant, vnum ex eis cubicularijs, foedis vulneribus miserè laniarent; cum ecce vir sanctus contempto mortis periculo, in mediam turbam prosiliit, ut ab alijs sibi charissimis, suæ potius vitæ interitu, mortem propulsaret. Cernens autem eum ille idem, qui ministrum eius mortiferis concisum vulneribus, penè exanimem reliquerat, diabolico furore plenus, euaginatam eumque cruentam adhuc gladium, summis viribus in eum vibrauit, sed ictus quanquam sanè validus, nullam omninò lesionem, cunctis ad tantæ rei miraculum stupescitentibus, viro sancto inferre valuit. Neque tamen potuit concitatus semel furor, tam præclaro etiam miraculo sopiri; sed paulò post, coactis iterùm peruersis conuenticulis suis, sese delusos asserabant, sensusque arte magica, ac tenebrarum caligine perstrictos fuisse dicebant, quod hominem illum vivere permisissent, qui honorem ipsorum, dignitatemque vrbis violare non metueret. Consultatione itaque nefaria habita, certa dies cædi eius destinata est, & ne qua ratione ab audaci facinore tardarentur, statutum est ut singuli certam vini mèsuram exhaurirent, quo mente magis effrænata sanguinem funderet. Estque præterea inter ipsos sancitum, ut quicumque decreto huic non obedi- ret, domus eius, totaque suppellex direptioni subiaceret.

Illustre mi-
raculum.

Nonus in eū
tumultus
excitatur.

Adfuit interea dies præfixus, cum subitò ciui-
tas immensis clamoribus perstreperere cœpit. At
lacer antistes, comperto nefario eorum cona-
tu, quòd

ru, quod fratres eius ecclesia eijcere vellent, subridens ait: Plantatio quam plantavit pater celestis, eradicari non potest. Ipse tamen eorum furori cessit, & in suburbiū civitatis, ad Abbatiam S. Iohanni sacram cōcessit. Inde Hallam, ad quoddam episcopatus sui castrum, sed ab inimicis præoccupatum inuenit. Indè omni humano auxilio destitutus, totus ad opem diuinam de morte confugit: quæ tantum valuit, vt omnem voluntates repente immutatæ fuerint: vt qui ad perimendum venerant, ex hostibus, in defensores prodirent. Et has quidem aliasque graues sanè molestias, anno pontificatus sui tertio pertulit, quinque verò alios, quos in ea functione cōpleuit, maiori tranquillitate, ac fructu animarum vberimo, exegit. Cùm enim & nominis eius fama, bonusque odor virtutum manaret quotidie latius, vndique ad eum concursus fieri cœptus est; vt à viro tanto, tantaque constantia, in rebus dubijs & afflictis, & consilium & opem peterent. Quibus ille sanè benignè admodum consulebat. Bonos incredibili amore complectebatur, schismaticos, & sanctæ Ecclesiæ perturbatores persequabatur, pauperes & orphanos, viduasque singulari patrocínio defendebat, ac larga manu sustentabat: denique cunctis se affabilem ac eorum exhibebat.

Inter hæc fuit ab Innocentio, qui ad summi pontificatus honorem ac regimen legitimè electus fuerat euocatus, vt secum vna Romam pergeret. Quidam enim Petrus Leo dictus, vi acque armis sanctam sedem inuaserat, humanisque viribus fretus, contra Innocentium sese muerat; vt si fortè vis inferretur, eum summa contentione propulsaret. Itaque vt sacrilegum illū,

M m m 5 quem

Petri Leonis Antipapæ nefarij actus.

912 VITA S. PAVLI ARCHIE. CONST.
 quem spiritalis gladius quo iam sapissimè concussus fuerat penetrare non poterat, materialis tandem conficeret, expeditione in Italiam facta, Romam peruenerunt, Papamque Innocentium, inuitis hostibus & aduersarijs, in sancta sede collocarunt. Eo negotio feliciter peracto, Nortbertus Parthenopolim reuersus est: vbi non diu post, graui ægitudine correptus, eadem post menses quatuor penitus confectus, è vita migravit, anno Restauratæ salutis, millesimo centesimo trigesimo quarto. Octauo Idus Iunij. Pontificatus Innocentij quinto, regni verò Lotharij nono. Corpus eius diebus aliquot inhumatum, in maximis æstatis caloribus, ab omni corruptione ac foetore illæsum permansit: ac tandem cum multis suorum lachrymis, præ desiderio eius fufis, ante Altare Sanctæ Crucis, in medio monasterij sepultum fuit. Indè verò post annos aliquot, vt tanti Patris memoria perpetuè ante oculos eorum versaretur, in claustrum illud transtulerunt, vbi tumulo honorificè adornato conquiescens, diem certa resurrectionis & gloriæ spe expectat nouissimum.

Innocentius, in sua sede collocatur.

Fœliciter vir sanctus migravit è corpore.

VITA S. PAVLI, ARCHIEPISCOPI

C. Baro. an. naliu to 3. & in not. mart. Rom.

Constantinopolitani, contra impietatem Arianam bellatoris egregij. Martyrium subiit, anno Domini, 355. Arbetione & Lolliano conf. qui fuit liberij Papæ 4.

7. Iunij Anno Imperij eius 9. & præced.

Constantio Constantini Magni filio* regnante, cum Ariana persecutio acerrimè in Orthodoxæ fidei cultores desæuaret, Alexandro Bizantinæ vrbis antistiti fœlici morte subla-

ablato, Orthodoxorum suffragijs suffectus est Paulus, vir & doctrina & virtutibus per omnia clarus. Sed Constantius cum haud ita mltò post Antiochia Constantinopolim redijisset, iratus electo quòd ex eius sententia non processisset, congregato Arianorum conciliabulo, condemnauit Paulum, & Eufubium, Arianæ factionis hominem, ex Nicomediæ antistite, vrbis regiè creat episcopum.

Interim Paulus è sede sua eiectus, cū Athanasio, alijsque non paucis insigni virtute episcopis, Romam abiit, vt illatam matri ecclesiæ, ac ipsi Christo iniuriam, apud vicarium eius Iulium, iustitia ac pietate vindicaret. Quod viro sancto nequaquam difficile fuit. Iulius enim mox cogitata aduersariorum fraude atque calumnia, non modo Paulum, sed & ipsum Athanasium ceterosque Catholicæ fidei antistites, suis sedibus restituit. Sed Constantius, vt cognouit Paulum restitutum, misit continuò Hermoginè exercitum Ducem, qui eum ex ecclesia exturbaret. Et ille quidem cum venisset Constantinopolim, non sequebatur Imperatoris sui voluntatem exequi volens, sed populus tantarum in antistitem suum iniuriarum impatiens, & illum arreptis armis interuenit, & domum eius flammis absumpsit. Cuius rei fama commotus sanè Constantius ipse indignatione ac furore repletus, Bizantium venit, & Paulum quidem ciuitate expulit: ciuitatem verò multis ornamentis, & præcipuo quodam rei frumētariè beneficio, à patre eius vrbe collato, spoliauit. Beneficium autè illud octoginta millia panum quotidianorum summam excedebat.

Paulus autem hoc modo pulsus, iterum Romam venit, & Iulio Pontifici illatas denuò iniurias exponit

Paulus succedit Alexandro, in Episcopatum Bizantio.

Eiecitur è sua sede.

Paulus recipit sedem suam.

Rursus expellitur.

Iterum redit, & paulo post in exilium deportatur.

exponit; qui rursus & iuis, & Constantis Imperatoris literis eum munitum, ad Sedem remisit. Fuit quidem magno civium gaudio exceptus, sed Constantius ea re graviter offensus, statim eum exilio multavit, ac Macedonium per vim intrusit. Impius autem Macedonius cum Philippo praefecto, collecta militari manu, ecclesiam inuasit crudeli prius ferro tribus hominum milibus & quinquaginta miserabiliter deletis.

Cum autem triennio hoc modo suis pastoribus, & vero fidei cultu ecclesiae spoliatae iacerent, Constantius Imperator, qui orthodoxae fidei partes strenue tuebatur, literas ad Constantium fratrem dedit, quibus ut Athanasium & Paulum suis restitueret sedibus, persuadere conabatur; nisi faceret, intentabat minas, se vi & armis imperaturum, quod aequitate ac iustitia consequi non poterat. His sane perterritus Constantius, Paulum quod minus rediret non prohibuit; Athanasium vero literis peramanter scriptis ad Sedem occupandam inuitavit. Sed hos felices successus, Magnentius impia tyrannide mox subvertit. Nam & Constantem Imperatorem interemit, & sopitas non nihil Arianae insaniae procellas turbulenta tempestate vehementius excitavit. Itaque Athanasius rursus fuga sibi salutem quaerere est coactus. Sacer hic vero presul Cuculus relegatus, ab Eusebianis in arctissimo, & obliturissimo loco fuit reclusus, relictusque ibi, ut fame periret; Deinde post sex dies cum eo ingressi, hominem adhuc spirantem inuenissent: per vim laqueo strangularunt; atque eo genere mortis, ad caelum martyr emigravit.

Interea Arianæ haeresis liberè grassabatur, donec pietate Theodosij exterminata, vera fides longo

Constantius Imperator orthodoxus, à Magnentio necat, proditorie. Paulus relegatur Cuculus, & ibi strangulatur.

longo ex
berrimur
stantinop
ius reliqu
te transfe
ingentem
onis sol
tanti tam
erant, ip
norem sa
quidem r
nis nuper
& quater
fuerat.

VITA S
stertier
fide ap
anno L

R
cer
te
probitat
in ecclesi
culosum
denter in
sticæ disc
didit. Pe
rij S. Mar
stino Arc
sum me
opinion
sticit ho
laborib

longo exilio reuocata est. Quo tempore celeberrimum illud Concilium œcumenicum Cōstantinopolitanum, sacratissimas sancti viri huius reliquias, è Cucuso, maxima cum celebritate transferendas decreuit. Ibi tum videre licuit ingentem populi frequentiam, ad eam translationis solennitatem confluentem; præsertim cum tanti tamque eximij Patres qui Concilio præfuerant, ipsi per se id muneris obirent; & eum honorem sanctissimi viri corpori deferrent; quod quidem reconditum fuit in ecclesia Macedoniæ nuper ablato; quorum sæuitia læpius pulsus, & quater exilio mulctatus, grauissima passus fuerat.

Celeberrima reliquiarum eius translatio.

VITA S. ROBERTI, ABBATIS Cisterciensis Ordinis, in Anglia. Ex ea, quæ optima fide apud Surium extat. Migravit ex hac vita anno Domini 1159.

C. Baron. in not. mart. rom.

7. Iunii

Robertus optima indole puer, ex Eboracensi prouincia oriundus, literis & pietate ab infantia imbutus. propter morum probitatem, adulta iam ætate, animarum curæ in ecclesia quadam præfectus est. Sed cum periculofum admodum illud regimen sibi esse prudenter intellexeret eo protinus abdicato, monasticæ disciplinæ in Vitebiensi cœnobio sese tradidit. Per id tempus Richardus Prior monasterij S. Mariæ Eboracensis, locum quendam à Turstino Archiepiscopo accepit, ut in eo Cisterciensium mores (qui præcipua quadam sanctitatis opinione florebant) vitamque æmularetur. Præstitit hoc egregiè; prorsus ut nocte dieque in laboribus versaretur, & in summa vitæ asperitate, pro-

Monasticæ institutionis.

propter conscientia puritatem, incredibili sanè gaudio exultaret. Ijs vitæ spiritualis delicijs captus Robertus, eâdem in sodalitatem, summa Abbatis sui voluntate, concessit; in qua annis admodum quinque exactis, tantam sanctitatis apud omnes opinionem consecutus est, vt nobilis quidam, in Northûbria regione, amplissima, possessione eum inuitauerit, vt nouum monasterium ibidem exstrueret, suisque precibus mala cuncta profligaret. Paruit ille, & Abbas loci illius constitutus, tanta cura ac sollicitudine pro commissi sibi gregis salute inuigilabat, vt cælitus quandoque vocem audiret, preces suas à Deo exauditas esse.

Creatur
Abbas.

Dæmonis
malignos
conatus im-
pedit.

Porro quàm grata ea sollicitudo, quàm pro omnium salute gerebat, Deo fuerit, non erit abs re exemplo declarare. Cùm quandoque per nouum castrum iter haberet, incidit in copiosam iuuenum turbam, inter quos vnus procaci vultu huc atque illuc discurrebat, & quasi ad rem arduam extimulabatur. Animaduertens vir sanctus id esse dæmonis ludibrium, iussit illum relicto officio se sequi. Confestim ille demisso vultu, Abbatis vestigia tanquàm ad caudas equorum alligatus, per luctu platearum, cunctis ad eam rem valdè attonitis, sequutus est. Vbi autè extra urbem an semitarum diuerticula ventum est, statim vir Dei; Quisnam, inquit, tu es, & tibi cùm illis quid rei erat? Ad què ille; Quis ego sum non te latet, & conatus meos probè nosti. Nuptiæ magna cum pòpa in vico illo celebrantur; & ego eam in curam intectus eram, vt sponsus ab æmulis suis in cõuiuio caderetur, sicque ira & ebrietate occæcati mutuis se vulneribus conficerent; denique, vt intra urbem seditione concitata, multorum animæ, trucidatis corporibus, in nostras manus peruenirent. Iamque
mihi

nihil persuaserat de parta victoria gaudium ingens
me principi meo allatum: at nunc per te disci-
pulo consilio, vacuus & inanis abscedo. His audi-
tis, vir Dei nequitiam eius execrans, precepit ei in
nomine Domini, ut ad deferta se loca conferreret,
neque deinceps hominibus illuderet. Ad eam ius-
sionem nequam spiritus evanuit, ingenti horro-
re relicto prorsus ut equi vix ullis habenis cohi-
beri possent.

Nocte quadam vir sanctus vidit malignum ad
thori aditum consistere, & fratrum actiones at-
tentè observare, si quid fortè in ijs deprehende-
ret, quod calumniari posset. At vir Dei instantius
pro fratrum suorum salute orare, & singulos sui
officij monere coepit, hostemque tandè indigna-
tione repletum expulit. Mox tamen reuersus, re-
perit iuuenem quèdam inter novitios animo ad
illicita euagantem, imò clandestinam fugam
meditantem. Animaduertens igitur illum suæ
fortis esse, fuscinula apprehensum, in fiscellam
sua coniecit, & celeriter indè se proripuit. Cer-
tens id vir Dei, anxius pro salute illius preces
multiplicauit, sed ille antè aurorà vagus & pro-
digus, excusso suavi iugo Christi, sequutus erat
mimicum. Adiunctis autem se hominibus scele-
ratiss, deditusque latrocinij, non diu post captus
est, & capite plexus miserimè è vita excessit.

Gedricus, vir pietate & eruditione inclytus,
sui Roberto confitèri aures præbere solebat, vi-
dit animam eius niueo candore fulgentem, cum
corpore migraret, angelorum manibus ad ca-
elos de ferri. Corpus verò in terris conditum, mul-
ta admodum miraculis clarum, cuius apud Deum
meriti essent, egregiè declarauit.

VITA

Videt demo-
nem, fratrum
culpas ex-
plorantem.

Apostata
miserè pe-
nit.

Oblitus vi-
ri Dei.

C. Baro. to. 7
annalium &
in. not. mar.
Roma.

VITA S. MEDARDI, EPISCOPI NORTONOMENSIS. ex ea, qua est per Fortunatum presbyterum. Migravit à corpore anno Domini 564 Ioan. Papa 5. Iustiniani Imp. 38. sub Clotario Francorum rege: numeratur verò 14, eius sedis Episcopus.

3. Iunii.

Benignitas
eius in pau-
peres.

Beatissimus Medardus egregiæ sanctitatis vir, patre Nectardo, matre verò Protagia genitus, apud Salentiacum, hæreditariam prædecessorum suorum possessionem, natus atque altus est. Puer itaque sanctus sub parentum tutela diligenter educatus, studioque literarum adhibitus, breui temporis spatio, præ cæteris consodalibus suis scientiæ lumine eminentius claruit. Porro adhuc puerulus, præcipuo quodam pauperum alendorum studio tenebatur; aded ut frequenter, & cibum, & vestitum sibi necessarium detraheret, ac pauperibus benevolè admodum largiretur. Et quanquam non rarò ea propter, parentum indignationem incurreret, pius tamè puer cui pauperum cura assiduò sub pectore vivebat, nullo modo ab eo benefaciendi studio renocari poterat.

Cùm die quodam parens eius ex itinere fessus, equos suos in prato viridi ei custodiendos committeret, & fortuitò hominem quendam ephippio onustum, pertransire videret, percunctari puer coepit, qua de causa, tam gravi onere onustus incederet, cum ipsa via, satius laboris ac molestiæ adferret, Cumque ille tristi voce responderet, equum suum casu deperiisse, puer qua erat benignitate, statim unum ei ex patris sui equis obtulit, ac hæsitanti viatori penè inui-
obtru-

obtrufit. Eques tam inſperato munere exhilaratus, cum multis gratiarum actionibus lætus abſceſſit.

Post eius diſceſſum, cum iam inſtructo prandio, puer per quendam ſeruitorum ad menſam vocaretur, ille qui ad id miſſus venerat, eminens proſpiciens, vidit puerum, propter effuſam imbrum vim, latebras quærentem; & ecce aquila expansis ſuper eum alis volitans, tam congruenter puerum cooperuit, vt cum circumquaque pluuia illa graſſaretur, puer tamen nullam eius iniuriam perciperet. Quo viſo, ſeruulus ingenti ſanè admiratione captus, concitus reuertitur, & parentibus, totiſque familiæ non ſine multa ſtupefactione, aquilæ ſuper puerum ex ordine pandit obumbrationem. Illi auditis mirabilibus, ruunt certatim ad locum, ſi fortè viſu etiam probare poſſent, quod auditu didicerant. Vbi verò illò ventum eſt, intuentur diligentius, & ipſo ſeruatorum oculorum teſtimonio, miraculum veraciter conſtitentur. Pater & mater præ gaudio ſuper filio illachrymâtes, Deo puerum cõmendant, ac non ſine multa deuotione, chariſſimæ ſuæ ſobolis innocentiam retractant. Inter hæc milites, quibus equorum cura incûbebat, reſenſis equis, vnum deeſſe reperiunt; quæ à puero indagantes, blandè ac leniter paruulum demulcèt, inſtanter ab eo requirentes, ſi quem per eum dâni huius adinuenire poſſent recuperationẽ. Cũque à ſamulis ea de cauſa, & priuatim, & publice argueretur, appropinquans patri rê ei ex ordine pandit, Miratur pater filij benignitatem, & licet damni aliquantulũ ſibi non ignoraret imminere, tamen de optima pueri indole ſibi gratulatus eſt plurimum.

Nnn

Inte-

Aquila cum
a pluuia tu-
etur.

Equus diuinitus relictus.

Interim Christus Dominus qui nulla re magis, quam benignè faciendi disciplina delectatur, ipso eodem momento, magnum subito dignatus est declarare miraculū. Nam cum denuò equorum suorum sollicitè recenserent numerū, diuina sic operante maiestate, totam eorum integritatem ex improviso reperiunt. Mirantur astantes, familia cūcta lætatur. Pater cum matre, filium quam familiariter amplexatur, & vt in altiora se subrigat, lachrymabiliter cohortantur. Filii, aiunt, omnia nostra tua sunt; Tuo, aiūt, & nostro, vt tibi visum fuerit, in Dei gratia vtere patrimonio: vt nos tecum consortes perennis vitę habeas in premio. Non diffidebant enim, se eius oratione saluari, quem tantis à Deo virtutibus illustrari videbant.

Vestigium pedis eius, in saxo perdurat.

Accidit postmodum, vt inter indigenas de terminis non modica oriretur altercatio. Cumque post longam contentionem, ad dirimenda agriculturę suę processissent confinia, contigit & puerum Medardum adesse. Vbi verò ventum est ad locum, cum diuersi diuersa sentirēt, puer cernens lapidem terrę fixum, qui agrorum terminos distinguebat, super eum pedem iniecit, dicens; Hic est terminus, & huius contentionis limes certissimus. Et ecce, ad leuissimum eius cōtactum, lapis ille ita subsidit, velut cera à facie candentis ferri liquefcit. Apparet equidem figura plantę pedis eius, in eadem caute, adeò subtiliter expressa, vt à nullo artificum expressius exsculpi possit. Ita contentione sedata, Dominum qui magna operatur in minimis glorificantes, redierunt in sua. Extat idem lapis in hodiernum vsque diē, magnęq; apud omnes venerationis habetur. Perspicientes autē boni paren-

tes,

tes, bonæ sobolis suæ indolem, Episcopo eū, qui runc Viromandensi præerat Ecclesiæ, commendauerunt; qui eū beneuolè amplexatus, in omni disciplina, ingenuè, & liberaliter admodum educauit. Decursis autem magna cum sanctitatis laude inferiorum graduum ordinibus, tandem sacerdotale coactus est ad officium. Postquam verò sacerdotio initiatus est, Deus per multa eū insignia, mundo non dedignatus est declarare.

Fit Sacerdos.

Intercè Viromandensis antistes, magno sui relicto desiderio, ad superos migravit: & Medardus, licet inuitus, ad ecclesiastica gubernacula admotus est. Quod verò inuitus suscipit, foeliciter & intentè administravit. Plurimos siquidè de ipsis mortis faucibus, ad vitam & verbo, & exemplo reuocauit. Verùm cum vniuersa ferè Gallia antè deuastata esset, quàm ad eam Sedè promoueretur, & adhuc infinitis subiecta miserijs, intolerabiles Vandalorum, Hunnorum, Hungarorum, & aliarum gentium irruptiones lamentaretur: profusus, vt præ nimia desolatione, ad internecionem vsque, indigenæ omnes penè deuenissent; vir sanctus Viromandensem Sedem, sano satis vsus consilio, Nouiomum transtulit. Dum autem hæc fiunt, Eleutherius Tornacensis Antistes, (qui à puero intima familiaritate Medardo coniunctus fuerat) vitæ munere sanctè perfunctus, ad cælos migravit, & Medardus regis ac procerum, plebisque totius voluntate, eiusdem Ecclesiæ curam suscipere cogitur.

Creatur Vt Viromandensis Episcopus.

Episcopatus Nouiomum instituitur.

Igitur cum importunis populi clamoribus volens nolensque, ad eam pariter dignitatem traheretur, paruit vir sanctus, & duas illas ecclesias, vtrique tamen Cathedrali suo honore

Suscipit eura ecclesie Tornacensis coactus.

nore permanente, vnam fecit. Ibi verò quot, & quantas à fera & barbara planè gente & idololorum superstitioni nefariè addicta, passus sit iniurias nullis verbis explicari potest. Vicit tamen viri sancti constantia impios eorum conatus, quibus non rarò ad supplicium eum expetebant. Vicit, inquam, & duriora adamante, infidelium corda, pietatis studio ita emoluit vt ferocem illam Flandrensiū gentem, suæ Nouiomensi ecclesiæ associasse gauderet; quas totis quindecim annis, licet aliquo itineris interuallo remotæ essent, ad diuinum cultum informare non destitit.

Obitus eius. Huius autem temporis spatio in omni sanctitate transacto, grauiſſima corporis infirmitate correptus, migravit ad Dominum. Ijs fortè diebus Clotarius Rex decumbentem inuiserat, atq; vt se post mortem Suelſſionem transferri pateretur, & precibus & auctoritate perucit. Itaq; vt primùm obitus eius certior factus est per medias plorantium lachrymas, cum Episcopis irumpens rex, suis ipse humeris corpus sanctissimum sustulit, & ad urbem Suelſſionicam tranſtulit. In via verò cæcus quidam ad feretrum accessit, eiusq; contactu, fidei virtute, qua mirabiliter incensus erat, oculorum lumen recepit.

Rex Clotarius suis humeris corpus gestat.

Miracula ad feretrum eius.

Cùm verò ad locum sepulturæ peruentum esset, quidam vastis cathenarum loris brachia, surasq; deuinctus, per medias sese properantiū turmas, non sine multa difficultate iniecit. Cui mox vt sancti Confessoris concessum est tangere operimētum, omnia dissiluire repagula cathenarum, diruptisq; compedum vinculis, cum multa gratiarum actione lætabundus exultabat. Postquam verò secratissima membra tu-

mulo

mulo clausa fuere, duæ niuei candoris columbæ
cælitus demissæ, alarum applausu sancto gratu-
lari visæ sunt; & eccè alia quædam de tumulo
descendens, pari candore cum duabus illis ad
cælos euolauit.

Peractis autem beatissimi athletæ inferijs,
Rex Clotarius viri sancti corpus, nouæ ecclesiæ
fabrica honorare voluit, sed morte præuentus,
id negotij Sigeberto filio suo commisit; qui ec-
clesiam sanè insigni opere visendam, construxit
& auro atque argento, ac necessarijs in officio
ecclesiastico ornamentorum varietatibus exor-
nauit egregiè, ac postremò, censu, redditibusq;
regijs excellenter ditauit; & quod multo præ-
clarior est, viros pietate & eruditione præstan-
tes, vndecunq; euocauit: qui die nocteq;e, di-
uinas ibidem Deo laudes exoluerent. Ibi verò
per beatissimi Põtificis Medardi meritum, glo-
riosa fulgent miracula; ibi varijs detenti infir-
mitatibus, grata consequuntur remedia; ibi pec-
catores graui conscientie pondere pressi, sub-
leuamen sentiunt, & Christi gratiam abundan-
ter obtinent; quam nobis idem Dominus, sancti
Confessoris sui intercessione quoque largiri di-
gnetur.

MARTYRVM SS. PRIMI & FELICI. C Baron.
Annal. rom.
& in not.
mart. rom.

*ani. ex eo quod est apud Surium. Passi sunt anno
Domini 303. Marcell. Pap. 7. Dioclet. & Max. 20.*

Primus & Fœlicianus ciues Romani, ac Iunij.
Christianæ religionis cultores eximij, eâ
maximè ob rem compræhensi, & in vincu-
la missi sunt: quòd idola negarent, se responsa
Nnn 3 dare

dare posse, nisi prius hi duo athletæ dijs sacrificarent. Sed cùm illi de Christi bonitate egregiè confisi, non modò vincula, sed mille mortis genera, impio dæmoniorum cultui præponerent, lætiq̃ue carceris squallorem vinciti subirèt, nocte concubia, Angelus Domini, fractis cathenarum vinculis, illæfos abire concessit.

Angel' eos
è carcere li-
berat.

Post dies verò aliquot iterum compræhensi, Imperatoribus Diocletiano & Maximiano oblati sunt, qui eos ad phanum Herculis deduci iusserunt, vt thura idolo offerret. At illi, spreto eorum imperio, constanter amentiam redarguerunt, impietatemq̃ue detestati sunt. Igitur carnifices cùm cernerent beatos martyres in confessione Christi immobiles, mortem in desiderio habere, virgis eos crudeliter ceciderunt; sed eo supplicio, virtutem constantiamq̃; illis maiorem addiderunt. Quod cùm ex militum relatione Imperatores audirent, irati vehementer, tradiderunt eos Promoto, Numentana ciuitatis præsidis; qui eos ferro vincitos, tertio decimo miliario, via Numentana, in carcerem misit; vbi sancti martyres, precibus & hymnis, Dei bonitatem nunquam celebrare cessarunt.

Ceduntur a-
trociter vir-
gis.

Rursus in
carcerem
mittuntur.

Post multum verò temporis, in foro ad tribunal producti, dijs sacrificare iussi sunt. Cumq̃ue eadem constantia qua prius, tam immane scelus execrarentur, alter ab altero separatus est, vt diuisos facilius ad impietatem impelleret. Et primò quidem Feliciano minæ pariter ac blanditiæ adhibita, quas ille cùm irrideret, plumbatis immaniter cæsus est. Cæsum deindè Præses interrogat: vellentne potiùs dijs immolare, & iucundos cum gloria dies eligere, quàm no- uis iterù supplicijs macerari. Cui Sanctus; Quos
tu

Felicianus
plumbatis
verberatur.

tu mihi dies iucundos commemoras? Octoginta iam ætatis annos habeo, & triginta plus minus, Christi cognitione illustratus, illi summa cum animi mei voluptate deseruio: & iam tu mihi caduca, & vana huius mundi oblectamenta arripienda persuadebis? Ego verò Christo Deo meo, ad extremum vsq; vitæ spiritum adhærere decreui, qui me tuis è manibus liberabit. Hęc & his similia dicentem, Præses ad stipitem ligari, & manibus pedibusq; acutos clauos insigi præcepit. At ille confixus, in Christi laudibus permansit immobilis, totoq; triduo varijs tortus supplicijs, Deo sine fine gratias agebat, cælestique alimonia reffectus, tyranni inuidiam mirabiliter superabat. Ea res Præsidentem habebat pessimè. Itaque præcepit vt flagellis cæsum, è ligno deponerent: & omni solatio destitutum, in custodia seruarent.

Eo amoto, confestim Primum adduci iussit, cui falsò persuadere conatus est, Felicianum, abiurato Christi cultu, dijs immolasse. At Primus ab Angelo iam antè de Feliciani constantia edoctus, constanter Præsidentem mendacij redarguit, dixitq; fratrem suum in vinculis pro Christi nomine comiectum, haud secus atque in paradyso lætari. Tunc Præses fustibus eum validissimè cædi, & latera lampadibus exuri iussit. At ille in eculeum leuatus, & lampadibus vstus plallebat. Igne nos examinasti, sicut examinatur argentum. Post hæc, Domine, dicebat, benedico te, Iesu Christe, Rex meus, quia in te confidens, nihil sentio eorum quæ mihi à Sathanæ ministris inferuntur. Præses his auditis in furorem conuersus, iussit eum de eculeo deponi, simulq; bulliens plumbum, in os eius infundi. Hęc

Atrocissimè
cruciatur,

Primus fustibus
immaniter cæditur.
Psalm. 65.

Vide tyrannidem.

autem supplicia, præfente Feliciano ei infer-
bat, ut is horrore eorum victus, à confessione re-
filiret. At Primus plumbum instar aquæ frigidæ
exhaustit, dixitque Præsidi: Ecce non est à me se-
paratus, quem tu dicebas dijs vestris immolaf-
se. En adunati sumus in gloriam redemptionis,
ne vlla nos tenebrarum caligo circumueniat.

Tunc Præses seu furijs quibusdam agitatus,
iussit eos in amphitheatrum deduci, simulque
duos leones ingentes, quorum rugitus omnes e-
ius vrbs ciues exterruit, immitti. Sed leones cū
impetu currentes, mox ut ad martyres venêre,
& ad pedes illorū se volutantes, mirè illis blandi-
diri, & gratulari visi sunt. Voluit igitur Præses,
ut illis reuocatis, vrsi ferocissimi dimitterêtur:
sed illi quoque omnis feritatis oblitī, ad eorum
se vestigia pronoluebant. Tum verò martyres:
En Præses inique, inquit, feræ agnoscunt crea-
torem suum, & vos cæcitate mentis percussi,
non agnoscitis eum, qui vos ad imaginem & si-
militudinem suam creare dignatus est? Tum ve-
rò populus inter se fremitus dare, & infinitos in
cælum clamores tollere cœpit; & viri ampliùs
quingenti, fidē ex animo amplexi, Christo cum
omnibus suis nomina dederunt.

Cernens verò Præses se illos superare non
posse, permultosque eorum constantia permo-
tos, ad Christum accedere, capitis in eos senten-
tiam protulit: quam læti martyres exceperunt.
Corpora autem illorum canibus proiecta sunt;
sed neque canes, neque aues, neque muscæ qui-
dem ea attigêre. Porro noctu à Christianis fide-
libus rapta, & ad Arcus Numentanos, intra are-
narium deportata sunt. Vbi hymnis & psalmis
per dies triginta fideles vacantes, honorificè ea
sepe-

Leones in
martyres
immissi, mā-
suehant.

Item vrsi.

Multi cre-
dunt.

Ceduntur
capite mar-
tytes.

sepelierunt. Magna verò illic beneficia in præsentem vsque diem exuberant. Annis autem aliquot euolutis, cessante persecutione, honorificam eis basilicam ibi construxerunt, quartodecimo ab vrbe Roma milliario. Corpora verò prædictorum martyrum, à Theodoro Papa indè eleuata, & in urbem translata, recondita sunt in Basilica S. Stephani protomartyris, multaq; dona ibidem ab eo oblata. Exstant autem adhuc, vetustissimæ ipsorum sacræ imagines, musiuo opere intextæ, in eadem antiqua S. Stephani memoria, in monte Cælio posita.

MORS SPONTANEA, S. PELAGIAE, C. Bar. To 3. Annal. & in Not. Mat. R.
virginis Antiochena: ex præclaris Encomijs S. Chrysostomi; quam oppetijt, Anno Domini 309. persecutionis 3. sub Maximino in Oriente regnante,

Beaata virgo Pelagia, tanta cum voluptate Iunio. Mira alacritate properat ad mortem.
 ad mortem cucurrit, vt neque carnificum manus expectârit, neque in iudicium ingressa fuerit, sed proprij animi studio & summa alacritate, illorum sæuitiam anteuertit. Parata erat ad cruciatus, tormentaque, & omne suppliciorum genus perferendum: sed metuebat amen, ne virginitatis coronam perderet. Cum enim capta à militibus, ad iudicem duceretur, illa se consilium mutasse prudenter simulauit: atque vt eius rei fidem faceret, vultu ipso hilaritatem præ se ferebat. Figmento igitur illo milites capti, & puellæ hilaritate decepti, humaniùs in illam se gerere ceperunt. Quæ cum ab ipsis petijisset, vt tamdiu liceret abesse, quoad ornatum sponsæ conuenientem sibi indu-

Nnn 5   due-

dueret, eundi potestatem milites ei concesserunt: quippe qui ea re non solum illi virgini gratum facturi essent, sed futurum etiam cogitabant, ut à iudice ipso magis laudarentur, si puellam veste ornatam duxissent. Illa verò consilij sui compos facta, statim se veste induit, quæ verè decora est. Cum enim animi fortitudine, & resurrectionis spe multa, se corroborasset, ad ipsius tecti vestigium cucurrit, & illinc se ipsam precipitem dedit.

Virgo sancta
se precipi-
tio interficit.

O puellam genere quidem & sexu feminam, animo autem ipso marem. O virginem duobus nominibus extollendam, quod in virginum grege, & martyrum choro numerata sis. O puellam ita continentem, ut neque ad spectum quidem ipso, fruendi facultatem, intemperato iudici praeberis. Huius igitur puella temperantiam, & nos imitemur, & contra voluptates ipsas victoriae trophaea erigamus. Hucusque ex D. Chrysost. Encomijs; Cui D. Ambros. haud dissimilis, lib. 2. Epist. epist. 7. ad Simplicianum, virginem hanc summo opere commendat, sanctamque nuncupat. Idemque lib. 3. de Virginibus, quaestione movens, quid super eorum meritis existimandum sit, qui se precipitauerunt ex alto, vel in fluvium demerserunt, ne in persecutorum inciderent manus, cum scriptura divina, vim sibi Christianum prohibeat inferre, hoc tandem modo eam soluit. Et quidem de virginibus in necessitate custodiae constitutis, enodem habemus assertionem, cum martyrij extet exemplum: Praecipue S. hanc Pelagiam, virginem Antiochenam, quae se precipitavit, sororesque eius duas cum matre, quae & ipsa, in vndas semetipsas dederunt, adducit in medium, easque ad martyrium omnes properasse commemorat.

Cui

Cui quidē adstipulatur D. Aug. de ciu. Dei, lib. 1. c. 6. vbi eiusdem Pelagiæ, ac sociarū martyria, in Ecclesia Catholica, veneratione celeberrima frequētari testatur; excusatq; eas, quod priuato quodam Dei consilio, sibi ipsis necē intulissent. Scribit & Athanas. in Apolog. quod nonnullæ virgines Alexandrinæ, dum grassarentur in eas Ariani, sese in puteos præcipites egerint. Sunt & alia complura de his exempla, admiranda quidem, sed non imitanda.

MARTYRIVM SS. GETVLII, CEREALIS

Amantij & Primitiui, ex eo quod est apud Sularium. Passi sunt anno Christi 138. Sixti Papæ 7. Hadriani Imp. 19.

C. Bar. Ann. Tom 2.

Getulius omnis diuinæ legis peritissimus, Hadriani Imperatoris temporibus, in Sabinorum regione, haud procul ab vrbe Roma degens, studio religionis Christianæ propagandæ mirificè flagrabat. Itaque permultos quotidie, tum ex Italia, tum Græcia cōuocabat, quos ad omnem pietatem diligēter instruebat: & alimentis rebusq; omnibus ad vitā necessarijs sustentabat. Eius rei fama cum ad aures Hadriani peruenisset, misso cōfessim Cereale Vicario, eū cōprehendi iussit. At Cerealis ingressus cubiculū, vbi Getulius magna cū audientū voluptate & profectu, de rebus diuinis differebat: Audisti, inquit, quæ à principibus edicta sint proposita: cui Getulius; Itane principū iussis parere necesse est? Tu ipse quæso, edicito, cui obtēperare æquius sit; Mortaline homini, & mox in putredinem abituro, an verò præpotētis Dei filio? Tum Cerealis; Velim inquit, edoceas, quo signo nosse liceat, cum verum Dei filium esse, quem vos tā-

Iunij 10.

Getulij humanitas in Christianos

tis

930 MARTYR. SS. GETVL. CER. &c.
tis laudibus extollitis. Respondit Getulius. Cer-
te non potest non fides adhiberi ei, qui mortuos
solo verbo suscitauit, cæcos illuminauit, lepro-
fos mundauit, siccis plantis mare inambulauit,
uentis & tempestatibus imperauit, dæmones ex
obsessis corporibus proffigauit: & postremò di-
uinam virtutem omnibus in rebus declarauit.
Cerealis his auditis, animo in Christi fidem pro-
pendere cœpit. Getulius verò vt eius increduli-
tatem penitus expugnaret, Amantium tribu-
num, fratrem suum aduocauit, qui Hadriani
metu latitabat. Porro Cerealis tantam ex Amā-
tij conspectu voluptatem hausit, vt Imperatoris
ediçti planè oblitus, sermonem cum eo confer-
re vehementer cuperet. At Getulius vehemen-
tius eum impellere cœpit, vt nefario dæmonio-
rum cultu relicto, Christi fidem amplecteretur.
Similiter & Amantius vrgere non destitit, nè
oblatam cælestis vitæ coronam negligeret.

Amantius
tribunus fra-
ter Getulij.

Cerealis vi-
carius Ha-
driani con-
uertitur.

Cerealis ba-
ptizatur.

Tum verò Cerealis, pijs eorum hortatibus
inflammatum, paratum se ostendit etiam pro
Christi gloria sanguinem fundere. Getulius ve-
rò ea re mirificè exhilaratus, triduanum omni-
bus ieiunium indixit; vt toto illo tempore, in-
tenta supplicatione, diuinam mentem consule-
rent, quo ordine Cerealis in numerum fidelium
referendus esset. Vna igitur nocte in vigilijs &
precibus exacta, dilapsa cælitus voce, admoniti
sunt, vt Sixtum Romanę vrbs Episcopum voca-
rent, qui eum cælesti lauacro expiaret. Porro
Cerealis cum sacro latice tingendus esset, vidēs
Spiritus sanctum è cœlo descendentem, igna-
rus quid esset, exclamauit: Ecce video lumen
quoddam ipso Sole illustrius in me delabi.

Eodem tempore officarij Cerealem quæren-
tes,

tes, intellexerunt eum, relicto idolorum cultu, Christianis sacris initiatum esse. Qua re vehementer offensi, Hadriano detulerunt; qui protinus Licinio viro consulari in mandatis dedit, ut sacrificare recusantem ignibus cremaret. Igitur Licinius urbem Sabinorum ingressus, Cerealē, Getulium, Amantium & Primitium, vinculis constrictos, in carcerem abduci iussit. Indè in civitate Tyburtina, suo oblatos tribunali, atrociter cædi iussit: cæfosque iterum carcere concludi; vbi diebus septem & viginti, in precibus & gratiarum actione, mirabili alacritate perdurârunt.

Sancti martyres in carcerem mittuntur.

Post hæc, Hadrianus certaminum illorū certior factus, furore percitus flammis eos exuri iussit. Ducti igitur sancti martyres ad flumen Tyberim, tertio decimo ab vrbe Roma milliaro, manibus pedibusque arctissimè ligatis, in rogam iniecti sunt. Porrò Getulius in medijs flammis illæsus persistens, alios luculentis verbis ad constantiam hortabatur, & solutis vinculis, Christi gratiam, summis laudibus extollebat. Qui tandè post alios omnes, fustibus crudeliter verberatus, gloriosam martyrum palmam adeptus est. Cuius sacrum corpus, quod flamma non combufferat, beata Symphorosa, Getulij coniunx, in arenario prædij sui honorificè sepeliuit. Quæ non longè post, eundem ipsam martyrem, cum septem filijs, pari virtute ac constantia, secuta est: nam 27. eiusdem mensis, gloriosè de hoste triumphata, cum charissimis pignoribus cælos conscendit.

Flammis obijciuntur.

Symphorosa cum septē filijs necatur.

M A R-

VITA S. MARGARETAE, REGINAE

C. Baron. in
Not. M. Ro.

Scotia, ex ea, quæ est apud Surium. Excessit è corpore, Anno Christi 1097. quo & eius maritus, Scotorum rex, Malcolmus, teste Ioan. Molano in Appendice ad Vsuardi Martyrologium.

10. Iunij.

Parentes S.
Margareta.Nubit Mal-
colmo regi
Scotiz.

Mortuo Edmundo rege cum primis strenuo, qui ab Anglis, propter insuperabilem fortitudinem, ferri lateris cognomen acceperat, Canutus rex, Angliæ conqueror, filios eius Edmundum & Eduardum, propter fœdus cum patre illorum ictum, præ pudore ferire non valens, ad regem Sueuorum ferriendos transmisit; qui pietate motus, eos ulterius ad regem Hungarorum Salomonem, vitæ reseruandos misit. Edmundo verò sine liberis decedente, Eduardus frater eius, Agatham Imperatoris filiam duxit, ex qua sanctam Margaretam, postea Scotiæ reginam progeniuit. Quæ cum primæua adhuc florente ætate, insigne pietatis specimen de se præberet, suorum magis quàm propria voluntate, Regi Scotorum Malcolmus, in matrimonium collocatur. Vbi licet ea quæ mundi sunt, agere compelleretur, attamen mundi rebus & desiderijs postpositis, pietatis operibus sedulo incumbebat.

In loco, vbi nuptiæ eius fuerant celebratæ, sanctissimæ Trinitati nobilem ecclesiam construxit: eamque varijs magni precij ornamentis decorauit. Liberos suos cum omni diligentia nutrir, & honestis moribus institui voluit: eoque frequenter ad Dei amorem hortabatur, & præcipua fidei nostræ capita edocebat.

Rege cum magno comitatu aliquò proficiscente comites & satellites eius tanta seueritate

coerce-

coercebat, vt nemo vel leuem alicui iniuriam inferre præsumeret. Porrò ne qua peccati macula in illa resideret, crebrò suum admonebat confessarium, vt quicquid in ipsius dictis vel factis reprehensione dignum inueniret, id secretò indicare non dubitaret. Quod cum ille rariùs & remissius, quam ipsa vellet, faceret, importunam se illi ingerebat, somnolentum illum, & suæ salutis incuriosum ac negligentem vocitâs. Malum aliquè si vidisset, admonebat vt ad meliorem frugem se reciperet: bonos hortabatur, vt studerent fieri meliores.

Cum autem ingente illa Scotorum, multa contra vniuersalis Ecclesiæ consuetudinem illicita fieri videret, varia adhibuit consilia, vt ad veritatis viam, errantes reduceret. Solebant Scoti, neglecta Dominici diei reuerentia, quemadmodum alijs diebus, laboribus insistere. Quod illa summa impietatis esse, & ratione & auctoritate peruicit. Illicita etiam nouercarum coniugia similiter & vxorem fratris defuncti superstitem ducere, quæ ibi antea fiebant, nimis execranda ostendit, & à fidelibus, veluti ipsam mortem detestanda. Multa quoque alia contra morem Ecclesiæ inoleuerant, quæ pia regina de regni finibus extirpauit.

Quando prodibat in publicum, miserorum, orphanorum, viduarum greges, quasi ad matrem piissimam consuebant. Interdum quicquid erat regis proprium, egenis, erogandum abstulit. Neque enim sua dumtaxat, sed seipsam quoque, si licuisset, pauperibus libenter impendisset; atque interim omnibus pauperibus suis, erat ipsa pauperior. Illi enim non habentes, habere cupiebant. Illa verò ea quæ habebat, dispergebat. Neque modo pauperi-

Petit sua errata reprehendi a confessario.

Scoti non colebant diem Dominicum.

Illicita Scotorum coniugia.

Liberalitas in pauperes.

pauperibus indigenis, verum etiam omnium penè nationum, suam munificentiam impendit, innumerabilesque captiuos, dato precio, libertati restituit; quos de gente Anglorum, hostilis Scotorum vis in seruitutem abduxerat. Occultos etiam exploratores per prouincias misit, ut qui duriore premerentur seruitute, eius liberalitate redimi possent.

Christi seruos, & à mundi strepitu separatos, summa veneratione prosequabatur, eorumque alloquio gaudebat plurimum; Diuinis laudibus & precibus in Ecclesia persolui solitis, summa cum attentione, semper intererat. Quibus finitis, in cubiculum rediens, sex pauperum pedes lauabat: eosque pecunijs, alijsque rebus necessarijs iuuabat. Deinde parumper sopori indulgebat. Mane facto surgens, nouem infantulos orphanos, omni auxilio destitutos, prima diei hora, ad se introductos, cibus mollioribus flexis genibus reficiebat. Præter hæc, trecentos pauperes in aulam consuetudo erat introduci, & clausis ostijs, rex ab vna, regina verò ab altera parte, Christo, in pauperibus, seruiabant, cibosque specialiter præparatos offerebant. Quo facto, regina ad Ecclesiam se conferens, prolixis precibus & lachrymis atque gemitibus, seipsam Deo sacrificium immolabat. Ante refectioem, 24. pauperes, magna cum humilitate eis ministrando, reficiebat. Deinde tenui cibo potuque, seipsam potius refocillabat, quam reficiebat. Quadraginta ante Pascha, & natalem Christi dies, incredibili abstinentia se affligebat semper; sed propter nimium ieiunij rigorem, vsque ad finem vitæ suæ, acerrimos passa est stomachi dolores: nec tamen ægra corporis valetudo, virtutem operis

Quotidiana
eius exerci-
tia.

Nota exi-
miam regis
& reginæ
pietatem.

peris debilitare potuit. Sacris lectionibus & precibus, die noctuque intentā, animum ad cælestia erigebat.

Confitenti ei aures præbebat Turgotus, secundus Dunelmæ Prior. Illo ergo ad se accersito, vitam suam, cum profuso lachrymarum imbre detegerē cœpit. Cumque de necessarijs sermonem pertexuisset, duo quidem ab eo postulavit; Vnum, ut quo ad vinceret, animæ suæ, in Missis & orationibus meminisse vellet; Alterum verò, ut liberos suos summè commendatos haberet; & cum quemlibet eorum ad culmen terrenæ dignitatis euectum conspiceret, illum strenuè officij sui admoneret; ne propter mundi prosperitatem, æternæ vitæ scælicitatem, sua negligentia amitteret.

Dimidio post hæc annò, ingrauescente morbi molestia, raro è lecto surgere potuit; quarto autem ante obitum suum die, cum rex Malcolmus in expeditione esset, tristior solito effecta, assidentibus ait; fortè hodie tantum mali regno Scotorum accidit, quantum vix multis retrò temporibus. Post dies aliquod, nunciorum relatione eodem die quo regina dixerat, regem cum filio Eduardo fuisse occisum cognouerunt; quem illa, ceu futurorum præscia, multum prohibuerat, ne quòquam tunc cum exercitu progrediretur. Et quàmquam multis esset angustijs oppressa, in altissimo tamen diuinæ providentiæ consilio conquiescens, Christo Domino gratias agebat, quòd eam in hac potiùs vita, quam in futura, ab omni peccati macula, multiplici afflictione mundare dignaretur.

Cum verò mortis circumventa doloribus, iam iam anima è corporis ergastulo vocaretur, Feliciter
migrat ad
Dominum.

Ooo

Christi

Vult sui in
Missis post
obitum habe-
ri memoriã.

Malcolmi
regis cædes.

Christi Iesu nomine suauiter inuocato, ad caelos migravit, foelicitatis eorum particeps effecta, quorum virtutis est exempla secuta. Facies, quae tota in morte palluerat, ita post obitum rubeo candore perfusa est, vt dormienti magis, quam mortuae similis appareret. Corpus eius fuit in ecclesia Sanctissimae Trinitatis, quam ipsa construxerat, ante altare honorifice tumulatum.

VITA & MARTT. S. BARNABAE AP O-
stoli, ex ea quae est per Alexandrum Monachum.
Castigata tamen ad Eruditissimi Caesaris Baronij
Chronologiam.

C. Baro. an.
aa. tom. i.

11. Iunij.

Barnabas
Leuitica
stirpe ortus.

Esaiæ 4.

in Cypro
natus.

Beatissimus hic vir Barnabas, de tribu Leui ortus, auorum & proauorum stemmate valde clarus fuit. Qui vt diuitiarum, ita multo magis religionis opinione, apud omnes celebres ac honorati fuere. Cum autem bellorum tempestas ingrueret, ad Cypriorum regionem migrarunt, ne aliquod religionis suae detrimentum paterentur. Porro quod diuitiarum & possessionum amplissimarum gloria excelleret, non hoc ex cupiditatis vel superbiae radice, quasi vitium pullulabat, sed eam maxime ob rem, facultates multas Hierosolymis, & agrum propè urbem aedificiorum magnitudine valde illustrem possidebant, quod Esaias Propheta ita scriptum reliquisset: Beatos illos fore qui semen in Sion haberent, & domum in Hierusalem. Cuius Prophetiae sensum, Hebraeorum filij carnali sensu interpretantes, diligentissime operam dabant, vt aliquid Hierosolymis possiderent.

Porro parentes eius in Cypro cum degerent, ex sanctissimo matrimonio, hunc Barnabam, elegantissimum

elegantissimum
nato,
cum n
morese
verò a
neus
duxerit
diuinar
gem a
Habuit
lum &
omni a
rò tum
diè pro
ges, &
compro
admod
men ei
Acci
sus Ch
lyticum
fanè qu
& pro
cum at
statim a
diction
simis m
ens, eum
Qua Ch
matus, c
teræ suæ
obtinui
quæ à C
re coepi
turus era

elegantia forma puerum procreârunt. Cui mox nato, Ioseph nomen imposuerunt, vt simul cum nomine, veteris illius Patriarchæ vitam, moresque tanto ardentius æmularetur. Cum verò ætate iam adulta, literarum studijs idoneus esset, parentes eum Hierosolymam perduxerunt, & Gamalieli, qui cognitione rerum diuinarum admodum celebris habebatur, legem ac Prophetas edocendum tradiderunt. Habuit autem studiorum suorum sodales, Paulum & Stephanum, viros. quorum memoria in omni æternitate, apud omnes viget. Barnabas verò tum virtute, tum eruditione, mirificè quotidie proficiebat; prorsus vt tenaci memoria leges, & reliqua diuina scripta tam excellenter comprehenderet, vt literarum monumentis nõ admodum indigeret. Quã ob rem, apud omnes nomen eius in magna existimatione & gloria erat.

Barnabas primò Ioseph dictus.

Traditur Gamalieli institutus.

Accidit autem, vt tempore illo Dominus Iesus Christus Hierosolymam veniret, & paralyticum in probatica piscina sanaret, aliaque sanè quamplurima admirandæ virtutis signa & prodigia, in templo ederet. Quæ Barnabas cum attentè consideraret, sanè obstupuit; ac statim ad Christi pedes se abiciens, eius benedictionem precatus est. Cui Christus sacratissimis manibus, benignè quod petebat, impartens, eum diuini sui congressus participem fecit. Qua Christi charitate magis magisque inflammatus, quamprimùm adijt domum Mariæ, matris suæ, matris Ioannis, qui postea Marci nomè obtinuit. Ad illam igitur vt peruenit, cuncta quæ à Christo patrata viderat miracula, enarrare coepit: additque multis illum ipsam, qui venturus erat, Messiam videri.

Fit Christi discipulus.

Hospitium
Christi in
Hierusalē.

Septuaginta
discipuli.

Luc. 12.

Barnabas o-
mnia sua vē-
dit, & dat
pauperibus.

Hæc cum audisset mulier illa, relictis omnibus, concito gradu ad Iesum, in templum perrexit; eiusque se pedibus prosternens, vancillæ suæ domum subire dignaretur, humillimè rogavit. Eius petitioni Christus Dominus assensus est; quem mulier illa incredibili gaudio delibuta, in cœnaculum suum accepit. Ex illo igitur die, quoties Dominus Hierosolymam venisset, illic una cum discipulis versabatur, quibuscum & Pascha illic fecit, & mysteriorum sacramenta, eosdem discipulos suos edocuit. Porro Barnabas ex illo die Christo adherens, in Galilæam Hierosolymis reuertentem securus est. Cum autem indies credentium numerus excresceret, & multi ad eum confluerent, designavit septuaginta illos discipulos, quorum dux & antesignanus erat Barnabas. Fuit autem hoc nomen viro sancto impositum, propter sanctitatis præstantiam, qua omnibus consolationi fuit; ut quemadmodum Iacobus & Iohannes propter virtutem filij conitruui, ita & Barnabas virtutis suæ causa, filius consolationis appellatus sit.

Cum autem Dominum docentem audisset, ut quicumque nunquam deficientem in celis thesaurum, inuenire vellet, venderet quæ possideret, faceretque sibi sacculos qui non veterascunt, Barnabas nihil moratus, preciosissima cuncta à parentibus sibi relicta vendidit, & egentibus distribuit: vnico tantum agro in alimentum sibi reseruato. Postquam verò à morte & resurrectione Domini, vberiori spiritus sancti gratia afflatus fuisset, illū etiā agrū vendidit: preciumque ad pedes discipulorū deposuit, ac exemplo suo, omnes ad eandem virtutem allexit. Post hæc

hæc fidei Christianæ propogandæ cupidissimus, ubique mirabili pietatis splendore, horrendas impietatis tenebras fugabat. Ardebat autem incredibili cupiditate lucrandi Saulum, & non raro cum illo disputationem instituebat; sed Saulus accurata legis institutione subnixus Barnabam tanquam in fraudé impulsam irridebat, & in Christum maledicta iaciens, fabri filium, idiotam, & agrestem hominè appellabat quem ut & morte violenta sublatum, deridebat. Verùm cum expleto in Stephanum furore, Damascum pergeret, ut Christi Ecclesiam internecione deleteret, cælirùs à Christo in terram prostratus, tandem errorem agnouit, mentisque aciem ad cæli celsitudinem erexit. Cum vero Hierosolimam reuersus esset, dabat operam ut Christi discipulis adhæreret; quem tamen omnes, hominis sæuitiam formidantes, fugiebant. At magnus Barnabas illi occurrens, auditis ijs quæ in via illi acciderant, manu, apprehensum, duxit ad Apostolos, eisque ait: Quid pastore fugitis, lupum existimantes? Cur bellatorem optimum, ut proditorem execramini? Hunc sibi Dominus pro pastore elegit? Tunc Paulus sibi Dominus narravit, quomodo sibi Dominus in via prostrato, tanquam abortiuo apparuisset, & singulari benignitate ab ipsis mortis sempiternæ faucibus ad vitam reuocasset.

His auditis Apostoli obstupère; & lachrymis præ gaudio profusis, in oscula & amplexus eius ruerunt, iterumque eum Damascum Evangelizandi gratia destinârunt; Barnabam verò Antiochiam miserunt, ut adunatù ibidem Christi gregem, fidelis pastor regendù susciperet. Postea ad Aegypti urbem Alexandriam venit; ubi

Disputat eum Saulo.

Barnabas Paulum ad Apostolos ducis.

Barnabas Antiochiâ mittitur.

Ooo 3

sparsa

sparsio diuini verbi semine, omnes deinde vrbes peragrauit, quoad iterum Hierosolymam veniret. Cumque florentem Ecclesie Antiochena statum percepisset; rursus eò contendit atque vt omnibus tandem bonis eam mirificè exornaret, Tarsum abiit, vt Paulum secum in opus Euangelij Antiochiam perduceret. Ibi verò vterque cum annum integrum incredibili cum fructu exegissent fideles primùm Christianos appellârunt. Igitur cum eam ecclesiam bonis omnibus mirificè efflorentem reddidissent, rursus Hierosolymam, quartodecimo à nece Christi anno ascenderunt. Completo autem ministerio, dextrisque ab Apostolis datis & acceptis, vt ipsi gentium salutem procurandam susciperent, descenderunt Antiochiã. Marco in ministrũ assumpto. Inde impulsu Spiritus sancti, Cyprum venerunt; totamq; insulã peragrantes, Salamina Paphum vsq; Euangelium prædicãunt.

Inde multis iam ad Christum conuersis, discedentes venerunt Pamphyliam. Ibi tũ Marcus, cum videret Apostolos in hoc mundo inglorios degere, & infinitis mortis periculis expositos, intrepidè certamina quæuis subire, ipse turpi formidine victus, ad pericula subeunda claudicare cœpit; prorsus, vt relictis Apostolis, Hierosolymam ad matrem suam rediret. Sed cum paulò post eisdem varijs mortis periculis & verberibus constanter superatis, robustiores & multis honoribus claros videret; inconstantia suæ pœnitudine ductus, supplex Barnabam cum lachrymis adiit, orans vt superioris errati venia concessa, iterum in beatam sortem admitti posset. Quibus permotus Barnabas benignè eum suscepit, hortatusque vt omisso

Barnabas
Paulum An-
tiochiam
ducit.

Marcus ab
eis recedit.

Assumitur
iterũ à Bar-
naba.

luctu
se sequi
Barnab
si glo
Marcu
gaur
pericu
huc fid
Hinc i
sio ob
raretu
tente
multa
Neque
à se in
lo; cum
cæ pro
bas ve
humar
Igi
profec
ibi era
guria
que M
gè lat
uit. Po
bili ar
pugna
scien
iacien
admo
contra
eius b
bas cū
men in

Iuctu animum ad constantiam firmaret, eum se sequi iussit. Interea Paulus omnes vrbes cum Barnaba peragraré, & maiora quæque, ad Christi gloriam moliri constituit. Tunc Barnabas vt Marcum itineris illius socium admitteret, rogauit. At Paulus contrâ rogabat, vt hominem periculorum & mortis timidum, & fragili adhuc fide præditum, domi residere permetteret. Hinc inter eos pia quædam animarum dissensio oborta est: prorsus vt alter ab altero separaretur; diuina prouidentia vtiliter id permitte[n]te; quæ Marcum populorum & gentium multarum pastorem ac magistrum destinabat. Neque enim iracundiæ aut furoris impulsu, à se inuicem separati sunt, sed magno pietatis zelo; cum Paulus accuratam censuram Apostolicæ professioni congruentem requireret: Barnabas verò ad humanitatem propensior, aliquid humanæ imbecillitati tribuendum putaret.

Igitur Barnabas assumpto Marco, Cyprum profectus est; ac visitatis confirmatisque quæ ibi erant ecclesijs, in Italiam nauigauit: & in Liguria Euangelium prædicauit nobilissimam que Mediolanensium ecclesiam erexit; ac longè lateque Christi fidem foeliciter propagauit. Postremò Salaminam petijt, vbi cū incredibili ardore Iudeorum perfidiam in Synagoga expugnaret, quidam è Syria Iudæi, legis Mosaicæ scientia tumidi, venerunt; qui maledicta in eum iacientes, turbam concitârunt, vt hominem (quæ admodum ipsi dicebant) perfidum, & Deo ipsi contrarium, supplicio traderent: meritaque de eius blasphemia poenas expeterent. At Barnabas cum à Christo admonitus, vltimū sibi certamen instare nō ignoraret, conuocatis fratribus,

ooo 4

postre-

Paulus & Barnabas à se inuicem separantur, propter Marcū.

Vide Baron. Tom. 1. An. nal vbi docet falsum esse, Barnabam Romæ, Euangelium omniū, primum, prædicasse.

Missâ ce-
lebrat.

postremam ad eos orationem instituit, luculen-
ter sanè multa de extremo iudicio spe vitæ æ-
ternæ, & fluxa huius mundi gloria differens:
hortans vnumquemque, vt in percepta Christi
gratia & fide perseueraret. Hæc aliaque cum suis
dixisset, diuina mysteria insigni cum pietate
peregir, populo interim vberimo flatu & cre-
bris singultibus, dolorem quem ex imminen-
ti, vt prædixerat, recessu conceperat, attestante.

A Iudæis in
Cypro in-
terficitur.

Post hæc Synagogam ingressus, igne diuina-
moris mirabiliter incensus. iterum Iudæis Chri-
stum prædicauit. At illi furore perciti, conie-
ctis in eum manibus, in obscuram quandam Sy-
nagogæ illius cellam, vsque ad multam noctem
custodierunt. Tandem educentes, multis
eum cruciatibus affecerunt, ac postremo la-
pidibus obrutum, flammis exurendum tradide-
runt. At sacræ reliquæ ab igne planè illæ se per-
manferunt, ac postridie, Marci vigilantia, ex im-
piorum ludibrijs subductæ, in spelunca quadam,
stadijs ferè quinque ab vrbe distante, sepultæ
sunt, ybi postmodum infinitis admodum mira-
culis eius sanctitas coruscavit; adeò, vt multo
tempore ab eius morte, propter multiplicem
beneficiorum gratiam, quæ omnibus, alijs at-
que alijs calamitatibus oppressis, ibidem confe-
rebantur, Regionem illam sanitatis locum ap-
pellarent.

*Anno Do-
mini 474
Baron teste
to. 6. annal.
Petrus Fullo
persecutur
Ecclesiam.

Cum autem causam copiosæ illius gratiæ
incolæ ignorarent, qua demùm ratione id ipsum
cunctis innotuerit; non erit alienum explicare.*
Ea tempestate, qua Zeno Isaurus imperium te-
nebat, Petrus Fullo dolo acriter in ecclesiam
grassabatur, & Antiochenæ vrbis sedè inuaserat;
eoque audaciæ & impietatis homo nefarius pro-
ruperat

ruperat, ut spretis Patrum decretis, postquam
 innumerabilibus malis, Orientis ecclesias affe-
 cisset. eitam Cypri Sedem sanctissimam sibi sub-
 dere contenderet. Præerat tunc Salaminæ An-
 themius, vir cunctis virtutibus egregiè ornatus,
 & viræ innocentia admodum clarus; sed in hæ-
 ticorum versutijs, cognoscendis superandisque
 penè nullus. Is igitur iussus ad regiam urbem
 se conferre, & aduersus Antiochenos causam
 dicere, cum ancipiti animi cogitatione flu-
 tuaret, incertus num pro Ecclesiæ defen-
 sione Constantinopolim proficisci deberet,
 vidit secundum quietem virum quendam
 diuina specie præditum, & multo luminis
 splendore coruscantem; qui blandè pla-
 cideque, cur tanta tristitia absorptus iaceret,
 quæsiuit; nihilque ab aduersarijs mali passurum
 promisit: Anthemius hac visione perterritus,
 corpus è strato corripuit, ac humi stratus multis
 cum lachrymis Deum precatus est, ut secundo,
 & tertio si ea consolatio diuina foret, ostendere
 dignaretur. Interea Episcopus, ut precibus atten-
 tius vacaret, ab omni hominum congressu re-
 motus degebat; & ecce nocte insequenti, idè qui
 prius sacro decorus habitu apparuit, eumque
 monuit, ut prompto animo Constantinopolim
 pergeret. At Episcopus peractis Deo gratijs, mul-
 tum anxius, tertiam visionem præstolabatur:
 & ecce tertia nocte idem affuit vultu graui, &
 ad seueritatem composito, increpans eum ut sine
 mora iter Constantinopolim susciperet: nihil
 ab aduersarijs mali passurus. Tum Anthemius:

Anthemius
 Salaminæ
 Episcopus.

S. Barnabas
 apparet An-
 themio Episcopo, Sala-
 minæ.

Item ei
 apparet.

Itemq; ter-
 tio.

Quæso, inquit, Domine quis es tu, qui mecum
 loqueris? Tum ille: Ego sum Barnabas Christi
 Iesu discipulus. Huius rei signum hoc habebis.

Ooo 5

Egre-

Egredere extra urbem, Occidentem versus stadijs quinque, in eam regionem quae Sauritatis locus appellatur, & sub arbore Siliqua effodias, speluncam ibidem atque arcam inuenturus: in qua corpus meum integrum, & Matthaei Euangelium, manu mea propria scriptum, recondita iacent. Et quia aduersarij tui sursum & deorsum omnia miscentes, Antiochia sedem Apostolicam esse contendunt, tu contra ius tuum opponas, sedem quoque tuam Apostolicam esse, quippe qui Apostolum habebas in patria tua. His dictis Barnabas discessit.

S. Barnabae reliquiae reperiuntur.

Anthemius, Fullosem confutat.

Anthemius verò, clero populoque vniuerso conuocato, eoque in modum supplicationis celeberrimè instructo, ad locum abiit, quo paulum effosso, speluncam lapidibus obstructam inuenit. Quibus sublatis apparuit, arca illa; qua detecta, venerandas sanctissimi Apostoli reliquias, suauissimum odorem spirantes inuenerunt, codice Euangelij super pectus eius decenter imposito. Tùm Episcopus incredibili gaudio exultans, sine mora Constantino polim abiit, & coactò Concilio, Patriarcham contra Fullonem illum, ad derimendam litem prouocauit. Adfuit ille superbia tumidus, facilèq; sibi victoriã promittens, Antiochenam sedem Apostolicam & Patriarchicam sedem esse dixit, ob idque & alias prouincias sibi subiectas esse debere. At Anthemius paulum moratus, Salaminam quoque sedem, non minus Apostolicam quàm Antiochenam esse dixit; ut potè quae Apostoli Barnabae sanctarum laudù præconijs celeberrimi, integris reliquijs diues adhuc esset. Hoc cum Anthemius opposuisset, aduersarij, respòso illo tam iusto perculsi, conticuere; Imperator verò Zeno, ut eius rei certior

certior factus est, ingēti admiratione permorus, Cypri antistitem ad se accersiri iussit, pleniusque ab eo edoctus, valdè gauisus est, quòd tam illustri miraculo, Deus Imperij sui tempora illustrare dignatus esset. Itaque Antiochenæ vrbis episcopum illinc expulit, & Salaminam sedem integra libertate donauit. Porro Euangelium illud, precibus ab Anthemio impetrauit, & Constantinopoli honorificè asseruari præcepit. Barnabæ verò, in Cypro templum insigni opere construxit vt sacrum tanti Apostoli corpus, multo maiore cum honore illic requiesceret.

Zeno Imp. extruxit templum s. Barnabæ.

VITA. S. PARISII BONONIENSIS,

excerpta ex libris Iacobi de Voragine, à doctissimo viro Carolo Sigonio. Migravit ex hac vita anno 1267. annum agans circiter 116.

C. Baron. in not. ad mart. Rom.

BEatus Parisius, Bononiæ natus circa annum salutis 1150. magna à primis annis, singularis & insolitæ cuiusdam in illa ætate probitatis ac sanctitatis argumenta dedit. Postquàm verò sese corroborauit, eodem illo religionis studio sic exarsit, vt seculo relicto, Camaldulensibus adscribi se cœnobitis voluerit. Ibi verò cùm per annos aliquot ita vixisset, vt non dubium omnibus summæ temperantiæ, eximiæ castitatis, omnisque demum monasticæ moderationis opinionem attulisset, visus est cœnobij præfectis idoneus, qui sacerdotis officio, quem Capellanum appellant, monachas sanctæ Christianæ Taruisij gubernaret. Quam curam libenter ille obedientiæ Christianæ causa suscepit: ac minus illud plurimos annos, maxima cum sui laude administravit; vita assiduè in ieiunijs, vigilijs,

11. Iunij.

Parisij Patria.

Fit monachus Camaldulensis.

Præficitur monialibus.

lijs, diuinis precationibus, corporis afflictionibus, & manuum operibus, sine vlla omninò hominum obrectatione, aut virginù ipsarum querela, traducta.

Valde granda
uus deccedit.

Quin etiam in eo officio, iam effectis corporis viribus, vt qui annos circiter centum sexdecim ageret expirauit, cum annus salutis ageretur 1267. tertio Idus Iunias; Cæterùm cum & viuens & mortuus, aliquot miraculis editis, hominum in se oculos conuertisset, Albertus Episcopus Taruisinus homo grauilissimus, faciendum sibi putauit, vt vitam eius certis adhibitis de morte Ecclesiæ testibus, exploraret; atque constanti eorù testimonio cognitum est superiorem omnem longissimæ illius vitæ consuetudinem, mortificatissimæ obitæ & multis signis illustratæ, facillimè respondisse.

C. Baron in:
not. martyr
Romani.

VITA S. ONVPHRII FREMITAE, EX
ea, quæ est à Paphnutio Anachoreta conscripta.

12. Iunij

Quodam die incredibili desiderio interiorum solitudinem penetrandi accensus, inueni in quadam spelunca impressum hominis vestigium; quo viso, magnam in spem adductus sum, aliquem ibi sanctitate admirabilem latitare. Cùmq; integro ibi die hominis egressum vel aduentum præstolarer, ecce à longe inter bubalorum gregem, vidi quendam veste nudum, pilis autem toto corpore testum. Qui vt primum me conspexit, ratus spiritum esse, conficit; ego verò eam opinionem illi adimens, vt me ad cellulam suam perduceret enixè rogavi.

Eremita in:
ter bubalos
domine filio
motheus.

Fecit hoc perquam libenter, & me instante totius vitæ suæ seriè, in vasta illa eremo transacta narra-

narravit. Quam ad aliorum utilitatem & profectum abs re non erit explicare; is itaq; non sine lachrymis & crebro singultu, dæmonis fraudem in quam miserè impulsus fuerat pandebat. Cum enim ex Thebaidis cœnobio maioris perfectionis studio in eam solitudinem concessisset, quædam religiosæ vitæ scœmina, paulò post eò venit cuius ille miser amore inflammatus turpi se libidini contaminavit: & menses admodum sex in eo scelere permansit. Postea verò singulari Dei beneficio, è tantis mentis tenebris ereptus, commissum facinus agnoscere, acerbissimeque lamentari cœpit: ac protinùs ab impurè se mulieris conspectu subducens, in vastam illam solitudinem, & horridam sanè speluncam confugit. Ibi verò cū rerum omnium indigus degeret, nihilque præter vnam palmam quæ tenuem ei victum suppeditabat, inueniret, cœpit acerbissimis iecoris doloribus conficari: prorsus vt iam iam mortis aculeo se configendum putaret. Cumque abiecta spe vitæ prostratus iaceret, subito vir quidam insigni ornatu decorus afficit; qui manus suæ contactu languorem depulit, & integras planè corporis vires restituit, dicens: Ecce iam sanitati restitutus es, vide ne deinceps aliqua te peccati contagione macules; sed quod reliquum est vitæ, id strenuè in Dei seruitio expendas. Hæc mihi Timotheus (hoc namque viro illi sanctissimo nomen erat) cū narraret, ego quasi facibus quibusdam accensus, eandem cū illo societatem vitæ expetij; sed illo dehortante, ac dicente maiores dæmonum insultus esse, quam à me superari vt possint, mœstus ac quietusque munitus benedictione eandem solitudinem latius peragrarè cœpi.

Cum.

Diuinitas
iēcū eius
curatus.

Onuphrij
forma ter-
ribilis, pro-
pter vitæ a-
speritatem.

Cumque septemdecim dierum iter, in magnis angustijs & frequenti mortis periculo confissem, vidi procul virum venientem, aspectu valdè terribilem, hirsutum pilis, eisq; toto corpore instar feræ tectum. Erat veste nudatus, lumbos herbarum folia velabant. Aspectus eius tantum mihi terrorem incusserat, vt homicidam eum existimarem; quare concito gradu montis cacumen conscendi, illo interim subsequente, & clamante, vt eius me conspectui sisterem, & sermones cõferrem. Parui tandem, ac cognita protinus viri sanctitate, humi ad eius pedes me abieci, enixè contendens, vt vitæ suæ rationem ac seriem panderet. Confedimus pariter ac primum debitis Deo laudibus persolutis, sic exorsus est: Sexagesimus iam annus agitur, ex quo in hac vasta eremo, me Deo consecraui, quo tempore hominem omninò nullum, te solo excepto, conspexi. Cùm enim antea in cænobio in vrbe Hermopoli Thebarum degerem, & multa de admiranda sanctitate Elię & Præcursoris Christi, eorumque vita planè cælesti, quam in eremo Angelicæ puritati conformem duxerant, auditione perciperem, idem institutum vehementer æmulari cœpi: ac tandem Christi gratia adiutus, è cænobio in hanc solitudinem Angelo duce commigraui. Hæc ego cùm audirem, gaudis plurimum rogavi, vt si quos confictus cū aduersario subsisteret, enarraret. Tum ille ingemiscens: Mi pater, inquit, labores quos primo ingressu sustinui, nullis verbis explicari possunt. Sed cùm maxima eorum mole oppressus, diuino auxilio me planè destitutum putarem, tùm plerunque splendor diuinæ bonitatis in horrendis tenebris emicabat, qui pulsa desperationis caligine, incredibili-

Sexaginta
annis nullū
vidit homi-
nem.

lem ani-
tem ex-
quo lan-
Domini
ditabat:
consola-
rem E
ta Dei
in vasta
propugn-
quiesco.

Hæc a-
verba vi-
phnuti P-
Domino
randæ re-
simè corp-
lorum co-
tu eum p-

IN SIG-
lina
sten.

IN vrb-
batur:
ipsis
fuerant,
alligatus
sanè Chr-
enim Vo-
septimo
nem acce-
ratoris o-
obsequio
rannide,

lem animo tranquillitatem inferebat. Cùm autem extrema inedia exhaustus, nihil haberem quo languentem naturam roborarem, Angelus Domini quotidianum mihi alimentum suppedibat: prorsus vt tanta Dei bonitate mirificè consolatus, nullas deinde afflictiones formidarem. Exultabam itaque die nocteque, in tanta Dei erga nos clementiæ consideratione, & in vasta hac solitudine, tanquam munitissimo propugnaculo, securus ac lætus dormio & requiesco.

Angelus ei
cibum sup-
pedibat.

Hæc aliaque suauissima sanè consolationis verba vir sanctus cùm dixisset: Ecce, inquit, Paphnuti Pater, hodie è corporis huius ergastulo à Domino vocor: ac statim insitæ pietatis, & admirandæ religionis documenta præbens, placidissimè corporeis vinculis solutus, in cælum Angelorum comitatus obsequio, qui suauissimo cantu eum prosequabantur, immigrauit.

Felicissimo
obitus S. O-
auphrij.

IN SIGNE MARTYRIVM S. AQVILINÆ Virginis. ex ea qua est apud Metaphrasten.

C. Bar. rom.
2. Annal.

In vrbe Palestinæ regionis, quæ Biblos dicebatur, inter alios insigni pietate viros, qui ab ipsis Apostolis Christi cognitione imbuti fuerant, Entelmus sacro matrimonij vinculo alligatus, Aquilinam genuit, puellam egregijs sanè Christianæ virtutis trophæis inclytam. Cùm enim Volusianus, Diocletiani Imperatoris anno septimo *, prouinciæ Palestinæ administrationem accepisset, homo nefarius, vt terreni Imperatoris oculis placeret, eiusque animum grato obsequio sibi deuinciret, inaudita quadam tyrannide, omnes pietatis cultores persecutus est.

13. Iunij.

Aquilinæ
patria & pa-
rentes.

* qui fuit
domini 290.
Volusianus
crudelis Pa-
lestinae Per-
secutus.

Cum

Cumque multi admiranda animi fortitudine, certamina maxima iustinerent, Aquilina nullo modo Christianae pietati pro sua parte defuit; sed quotidie, quascunq; poterat virgines & matronas, ad suum colloquium pertrahebat: eisque & Christianae religionis praestantiam, & impium idolorum cultum ardentè sanè exponebat. Haec cum fortè Nicodemus quidam audiret, statim ad proconsulem detulit, Aquilinam; spreto Imperatorum dicto, Christianam religionem colere, & diabolica fraude, multas virgines, matronasque à deorum cultu auertere.

Aquilina
feminas
pie prouo-
cat ad fide.

Aquilina fi-
ditur Volu-
siano.

Constantia
S. Aquilinae.

Hac accusatione audita Proconsul Volusianus, suo eam tribunali sisti iussit. Anaem tunc agebat virgo sanctissima duodecim annorum, eratque pulchritudine eximia, & specie adèd liberali, ut Proconsul multis blanditijs eam frangere cuperet, ne magno animi sui dolore, tam teneram tamque praecalam virginem, carnificum manibus tradere cogeretur. At illa cum Proconsuli assisteret, eiusque blanditias & amplissima promissa audiret, animo planè virili respondit; nolo ut me misericordia prosequaris; nam ea quae à te misericordia aestimatur, maiori me damno afficiet; quare peto, ut ferocem te ostendas, & scruitiam in me maximam expromas; quod cognoscas vires nostras Christi sanguine roboratas, nullis supplicijs frangi posse.

Colaphis
caeditur.

Haec cum Volusianus puellam dicentem audiuisset, iussit carnifices colaphis eam caedere, & in insultans, ait: Vide Aquilina num istè tormentorum primitiae, tibi suaues & iucundae videantur. Ad haec Aquilina; Tu quidem, tyranne, non veritus es Dei imaginem colaphis foedare, sed nec tibi Deus in die iudicij parcat. Proconsul ut con-

ceptum

ceptum animi sui furorem exprimeret, iussit eam à duobus carnificibus distentam acriter verberari. At Christi martyr in eo supplicio exultans, tyranni cruciatus contemnebat. Volusianus autem aures eius ignitis subulis perforari, ac cerebrum ipsum candenti ferro exuri iussit.

Eo cruciatus virgo sancta aliquamdiu fatigata, tandem instar mortuæ iacuit. Pro consul itaque ratus eam vitali spiritu destitutam, corpus eius canibus ac volucris proieci iussit. Cùm verò Aquilina, totum diem tanquam exanimis in via, ludibrium vulgi, proiecta iacuisset, ecce nocte cõcubia, Angelus Domini eã erexit, & integræ sanitati, cù admirabili decore restitutã ad portã vrbis perduxit; qua statim patefacta, Vade, inquit, ad Volusianum, eiusq; insaniam constanter redargue.

Iuit illa, & Proconsulem his verbis affata est; Nondum, ò tyranne, Christi potentiã agnosces? Etsi enim cordis lumine à patre tuo diabolo priuatus es, ad corporeis saltem oculis crede. Ego sum Aquilina, quæ hîc incolumis, vt vides assisto. Proconsul ingenti stupore oppressus, animũ in omnes partes tacitũ versabat. Tandem ait; Pessima hæc Christianorũ sectæ propugnatrix, quæ beneficijs suis vim tormentorum superat, gladio feriat. Hac lata sententia, virgo Christi præ gaudio exultãs, Creatori suo gratias egit. Vt autem ad locum certaminis ventum est, obtento orandi spatio, hora vna, ardenti spiritu Christi numen precata est; & ecce antè quàm cruentus carnifex, gladium in virgineam eius ceruicem vibraret, placidissimè animam efflauit. Carnifex tamen vt sententiam Proconsulis exequeretur, sacrum eius caput præcidit, ex quo pro san-

PPP guine

Candētib;
subulis per-
foratur.

Ab Angelo
sanatur.

Sententiã
Volusianũ
in eam.

Expirat nec-
dum casã à
carnifice.

Reliquiæ eius, gemmis præstantiores

guine lac in terram defluxit. Christiani autem cum præstò essent, eius reliquias gemmis præstantiores sustulerunt, & preciosis vnguentis ac linteis nouis inuolutas, in monumentum apud urbem Babilon sepelierunt.

VITA S. ANTONII OLYSSIPONENSIS,

C. Baron. in. nou. mart. Romani.

professione Franciscani quem vulgò de Padua vocitant: ex ea qua extat apud Surium. Migravit ex hac vita anno Domini 1231. Sequenti verò anno à Gregorio Nono, Rom. Pont. receptus est in numerum Sanctorum.

13. Iulij

Patria S. Antonij.

In baptismo Fernandus appellatur.

Parentes eius.

Traditur literis.

Olyssipone in regno Lusitaniæ, templum est Virgini matri sacrû, in quo Beati Vincentij martyris sacrum corpus honorificè asseruatur. Ad eius templi partem occidentiuam B. Antonij parentes domicilium habuere, ipsis templi foribus valdè propinquû. Ibi natus Antonius (qui in sacro fonte Ferdinandi nomen accepit) ab ipsis incunabilis, multa morum probitate ac vitæ integritate admirabili, optimorû parentum studia, sedulò æmulatus est. Pater eius vir nobilis, Alphonfi regis miles, Martinus nomine, honoratus fuit. Mater eius Maria, non infimo genere nata, virtutum splendore, generis quoque claritatem superauit.

Vt autè puer rationis capax factus est, à parentibus in ea quâ diximus ecclesia literis traditus est imbuendus, simulque Christi ministris, cuius erat futurus præco, ad omnem vitæ sanctitatem informandus. Cùm verò accedentibus annis, improbos corporis motus spiritui acriter reluctantes sentiret, ne impotenti eorum dominatu

natu opprimeretur, ad Augustinianorū monasterium extra vrbis muros situm se contulit, vt ibidem apud viros spectatæ religionis, quos Canonicos Regulares vocant, acatē fragilē à peccati illecebris tueretur. Igitur dulcissimo pietatis studio captus, spretis mundi oblectamentis, in eodem vitæ instituto, Deo se ibidem consecrauit. Sed cū biennio ille quo apud eos mansit, crebra amicorum visitatione, ab ardentiore cælestium rerum meditatione plurimū retardaretur, locum deserere decreuit: vt apud externos, Domino tranquillius & liberius vacare posset. Impetrata igitur à superiori recedendi copia, non vitæ institutum sed locum mutauit, ad monasterium S. Crucis de Conimbrica zelo seuerionis disciplinæ commigrans.

Fit Canonicus Regularis.

Cū autem per id tempus sanctorum martyrum quinque Franciscanorum reliquias, dominus Petrus Infans serenissimi Lusitanicæ regis filius primogenitus, Marochio adduxisset; & se illorum meritis à magnis periculis liberatum, per omnes Hispaniæ prouincias diulgasset: Christi seruus Fernandus, multo cœpit desiderio flagrare, instar illorum, pro Christo hauriendi martyrij calicem. Itaque cum die nocteq; intenta supplicatione Deum rogaret, vt menti ipsius aspirare dignaretur, quod & illius voluntati gratius, & proximorum saluti vtilius esset, tandem summo Abbatis sui consensu, ad D. Francisci institutum transmigravit. Et quia parentum suorum molestias vehementer formidabat simul cum habitu nomen mutauit, ac deinceps Antonium se dici voluit.

Reliquiæ martyrum Franciscanorum.

Fit Franciscanus.

Nomen suum mutat.

Interea cū ardens martyrij sitis, magis magisque eum extimularēt, à fratribus ad Saracenos

Ppp 2 profici-

Cupit apud
Saracenos
mori pro
Christo sed
impeditur.

proficiscendi copiam postulavit. Qua impetra-
ta, celeriter se in viam dedit, sed præpotens
Deus, qui eum plurimorum saluti seruabat, co-
natus eius vi morbi, qui eum in itinere inuasit,
repressit. Qua re compulsus, vt affectam graui-
ter valetudinem curaret, ad natale solum nau-
igare constituit: sed ventorum impulsu in Sici-
liam se delatum sensit.

Ex Sicilia
venit Assi-
sum, ad Ca-
pitulum ge-
nerale.

Degit soli-
tarius.

Non longè tunc aberat dies, qui apud Assisum
fratrum omnium conuentu celeberrimus habe-
tur. Id vbi Messanæ ex fratribus vir Dei rescivit,
eò licet affecta valetudine, profectus est. Eo au-
tem conuentu soluto, cum ille, quem Ministrum
dicunt, commissos sibi fratres ad loca sua remit-
teret, solus Antonius, vtpotè ignotus, & pro ho-
mine nihili habitus à nemine expetitus fuit. Ita-
que vir Dei Antonius Fratrem Gratianum (qui
tunc Ministri officio in Aemilia fungebatur) ad-
dijt, eumque supplex rogauit, vt ipsum in Aemi-
liam disciplinis regularibus illic erudiendum
perduceret. Gratianus eius petitioni libèter as-
sensus est, secumque eum in Aemiliam abduxit;
vbi venia impetrata, ad eremum Montis Pauli,
quietem animi captare volens, secessit. Perstitit
illic vir sanctus in precibus & vigilijs, tantaque
inedia carnem maceravit, vt hora refectionis
ad fratres rediturus, nutante præ nimia imbe-
cillitate ingressu, seipsum interdum sustentare
nò posset. Nec deerant illi crebræ dæmonum in-
festationes; quas mirabili constantia, spei suæ
anchora in cælestibus solidissimè defixa, elide-
bat.

Accidit interim, vt fratres sacris ordinibus
initiandi ad forum Liuij, quæ est Aemiliæ ciui-
tas, confluere; inter quos cum Antonius adesse-
ret, &

set; & Minister, instante collationis hora, singulos vrgeret, vt salutis monita depromerent, & illi recusarent, iussit tandem Antonium, de cuius eruditione nihil comperti habebat, quicquid spiritus Dei suggereret, in mediū proferre. Et certè cū tantus ille esset, vt memoria pro codicibus vteretur, & mystici eloquij gratia mirè afflueret, peritior tamen apud fratres habebatur abluendorum culinæ vtenfilium, quam scripturæ sanctæ mysteria explicandi. Verum enimverò cū ministri voluntati, & omnium precibus parere cogeretur: primò quidē cū timore Domini, simpliciter ad eos orsus est dicere, sed in orationis progressu, tanto verborū splendore, tanta mysticarum sententiarum altitudine vsus est, vt omnes in summam admirationem adducerentur: nec affirmare dubitaret, eiusmodi sermonem se nunquam antehac audiuisse.

Non diu pòst huius rei fama ad aures Ministri perlata, illius voluntate cōpulsus est, rupto diuturno silentio, in publicum prodire: & diuini verbi fata vbiq; dispargere. Igitur ex eremico cultore factus Dei præco, ad conciliandam proximorum salutem strenuè se contulit; eam in concionibus suis iustitiæ adhibens æquitatem, vt siue magnis, siue paruis loqueretur, veritatis iaculis indifferentè omnes feriret. Qui iam ante passionis calicem sitienter concupierat, nulli mortis discrimini pro veritate cedebat: sed mirabili strenuitate, etiam potentiam tyrannidi sese opponebat. Videbatur quasi alter quidam prodijisse Elias zelo Dei feruens, qui ignitis sermonibus tepida auditorum accendebat corda. Personas quasdam sublimes reprehensione dignas, tanta nonnunquam seueritate ob-

Ppp 3 iurga-

Celat diu
scientiam
suam.

Mittitur ad
Concionas
dum.

Zelus eius.

956 VITA S. ANTONII OLYSSIPONEN.
iurgauit, vt plerique alij celebres concio-
natores, ad intrepidam illius constantiam tre-
pidarent, vultusque suos quodam pusillani-
mitatis rubore perfusi, obtegerent. Circumibat
per vicos, castra, vrbes, & agros, & plurimos
quotidiè è facibus peccatorum, ad salutare pen-
itentiae fructus reuocabat. Arimini cum mul-
tos nefaria haeresi correptos inueniret, conuo-
cata concione, versuta eorum dogmata lucu-
lenter confutauit. In quibus Boniuillum haeresi-
archam, triginta annis errorum tenebris occu-
ratum, ad sanitatem adduxit, effecitque vt ad
mortem vsque Ecclesiae madae deuotus staret.

**Boniuillum
haereticum
conuertit.**

**Arca Testa-
menti voca-
tur à Ponti-
fice.**

Postea verò priuato quodam negotio vrgen-
te, à Ministro Ordinis Romam missus est; vbi o-
retam facundo Scripturae mysteria deprome-
bat, vt Pontifex Maximus eam arcam Testamen-
ti appellaret. Nec immeritò à Pontifice hoc illi
tributum fuit. Ita enim vtriusque instrumenti
paginas memoriae planè affixas habebat, vt in-
star Estrae potuerit, si sic res postulasset, omnes
scripturas diuinas in integrum de sua memoria,
etiam codicibus omnibus prorsus abolitis, re-
stituere.

**Primus Pre-
lector, in
suo ordine
fuit.**

Multa verò insignia Ordinis sui monasteria,
scientiae lumine illustrauit. Cum enim per id
tempus, Ordo propter imperitiã, apud pleros-
que in contemptu esset, ipse, consentiente bea-
tissimo Patre Francisco, primus omnium Bono-
niae, in Theologica facultate suis praefuit, &
scripturas diuinas è cathedra professus est. Cum
in ciuitate Podiensi Guardiani, vt vocant, mini-
sterio fungeretur, erat illic notarius quidam
omninò lubricus, carni & mundo totus additus.
Eum vir Dei obuium sibi, magna solebat vene-
ratio-

ratione, psequi. Ille verò existimans se ludibrio peti, eamque venerationem in sui derisionem fieri, quodam die admodum exacerbatus dixit Antonio; Profectò nisi diuinum numen reuererer, istud ludibrium quo me afficis, ego ferro in te vindicarem. Quid ita me ridiculum facis? At vir beatus; Equidem libes, inquit, Deo me martyrem obtulisset, sed ego ea gloria dignus non sum. Tu verò præclara martyrij corona ornatus cælos conscendes. Oro itaque, vt vbi ad martyrij agonem perueneris, mei quoque memor esse velis. Hoc audiens, risit ille; sed non multo post tempore, Podicæsis antistes Hierosolymam profecturus, notarium illum itineris sui comitem habere meruit. Cumque episcopus ad Saracenos frequenter concionem haberet, & frigidius Christi fidem propugnaret, notarius instar Vincetij, facibus amoris diutini accensus, antistitè increpans, multo cum feruore ipse Saracenorù impietatem redarguit, & Mahumetem Satane filium esse constanter asseruit. Qua hominis libertate pariterque constantia irritati Saraceni, per triduum diris eum supplicijs excruciant: ac postremò martyrij palma insignitum ad cælos transmittunt.

Porro Antonius vt liberiùs animarum salutì incumberet, ab omni fratrum regimine absolutus, in opus Euangelij totus destinatus est. Habuit autem in concionibus tantam auditorum frequentiam, vt eos ad patentes sese campos, ex ecclesiarù ambitu transferre compulsus sit, quò ita demù salutaris doctrinæ pluuia irrigaret sitibundos. Còfluebat ex vicinis pagis, castris, vrbibus, innumera propè hominù multitudo. Surgebat intèpesta nocte, & alij alijs nitebantur ante-

Lubrico ho-
mini præ-
stat reueren-
tiam, tan-
quam furo-
re martyri.

Zelus inge-
s cuiusdam
Notarij.

Notarij mar-
tyri.

Frequentis-
simum ha-
bet auditori-
um dum cõ-
cionatur.

Fructus concionū eius,

uertere; & qui in multam lucem prius stertere consueuerant, absque vlla molestia vel tadio concionaturum vigiles expectabant. O quot ille tum odia inexpiabilia, & implacabiles inimicitias, ad pacem & concordiam reuocauit. Quam multos diuturna captiuitate miseros, libertati restituit; quot ille res, per vsuram & nefariam vim alijs ereptas, restituendas curauit. Coeperunt tum primū homines cateruatim sese verberando, & pia cantica deuotē depromendo procedere. Atque ea consuetudo à tanto auctore profecta, deinceps suis est aucta incrementis, ita vt in omnibus ferè Italiae locis accuratissimè etiamnum hodiè obseruetur.

Multi se p̄ illam verberibus commulcant.

Est malleus hæreticorū.

Fuit autem viri Dei id præcipuū semper studium & conatus perpetuus, vt pestilentes hæreticorum sectas internecione penitus deleret. Tanta autem virtute, fraudes & versutias eorū detegebat, tantisque viribus impios eorum conatus retundebat, vt passim ab omnibus indefessus hæreticorum malleus diceretur. Nec fuit sine fructu labor viri Dei, plerisque hæreticis eorum ipsorum fantoribus, ad veritatis agnitionem, & obedientiam S. Matris Ecclesie reuertentibus.

Cum aliquandò in partibus Tolosanis in hæresiarcham quendam insigniter perfidiosum incidisset, qui veritatem corporis ac sanguinis Christi, in Eucharistia pernegabat, multis eorum rationibus & varijs scripturæ locis ita pressit, vt planè victus veritati accedere cogeretur. Tandem verò post multa & varia, per quæ elabirebatur argumēta, in hæc verba prorupit: Omis-
sa verborum contentione, ad res veniamus. Tu si miraculo testatum facere potes, verum corpus Christi in Eucharistia cōtineri, omni perfidia

dia abiurata, mox ceruices meas Catholicæ fidei iugo submittam. Tum hæreticus iumentum quoddam triduana inedia maceratum, in populi conspectum adduxit: & ex vna quidem parte pabulum ei proposuit, ex altera verò virum Dei cū sacrosancto illo pane cōsistere voluit, aitq;: Si iumentum, posthabito pabulo suo, properauerit ad adorandum illum Deum tuum, vestræ fidei decretis totus accedam. Assensit vir sanctus, & ingenti Catholicorum frequentia stipatus, hæreticorum etiam caterua nequissima cōcurrente, peracto Missæ sacrificio, cum corpore Domini foras egreditur. Tum imperato silētio, bruto animanti cum fiducia ait: In virtute & nomine Creatoris tui, quem manibus indignus gesto, tibi præcipio, vt confestim huc accedas, & eam quam par est, illi reuerentiam exhibeas; vt hinc perspicuè intelligat hæreticorum peruersitas, omnem creaturam suo creditori subditam esse, quem dignitas sacerdotalis in altari contrectat. Necdum Christi seruus dicendi finē fecerat: & ecce iumentum illud, neglecto pabulo, ad poplites vsque submisso capite accessit, & coram illo viuifico corporis Christi Sacramento genu curuauit. Mox ingenti gaudio perfusi Catholici, benedicunt Deum, & hæresiarcha, abiurata coram omnibus perfidia, ex animo Catholicæ fidei nomen dedit.

Cum Patauij degeret vir Dei, Olyssipone duocies in expiabili odio laborantes, mutuo sibi necē machinabantur. Accidit autem vt alter alterius filiū hora vespertina per summā crudelitatem iugularet, & intempestæ noctis silentio, in horto parentum viri Dei, facta fouea sepeliret. Mane factō, cædis auctor & cadauer diligēter

Insigni miraculo, mulus adorat Eucharistiā.

960 VITA S. ANTONII OLYSSIPONEN-
ter questum est, ac tandem in hoito Martini in-
uentum. Itaque pater viri sancti cum tota fami-
lia in vincula coniectus, tanquam cædis reus ha-
bitus est. Eius rei vt per spiritum Patauij certior
factus est vir Dei, eadem nocte magno miracu-
lo Olyssiponem perductus est: & proxima luce
ad iudicem se conferens, petijt vt insontes è vin-
culis dimissos, domum abire pateretur. Illo om-
nibus modis recusante, petijt cadauer perem-
pti pueri ad se adferri. Quo allato, iussit defun-
ctum edicere, num parentes cædis illius rei es-
sent. Res stupenda, puer defunctus corpore se e-
rigens, respondit illos cædis eius prorsus con-
scios non esse. Mansit toto illo die cum parenti-
bus suis, honorificè ab omni suspitione patratæ
cædis absolutis, & mane angelico ministerio
Patauium reductus est. Neque hoc solo miracu-
lo, sed alijs sanè plurimis admirandæ virtutis
insignibus claruit.

Defunctus
loquitur.

In vltima verò ætate, cum signis minimè du-
bijs, terminum vitæ appropinquare cerneret, ab
hominum turbis planè recessit, & arcta se soli-
tudine conclusit, vt spiritum ab omni rerum ter-
renarum contagione repurgaret, & sic demùm
lætus ad cælestia regna tenderet. Cum autem
leni infirmitate correptus, eaque paulatim cre-
scente, tandem ad finem vitæ festinaret facta
prius confessione, atque extrema vnctione per-
cepta, sublatis sursum oculis, Christum Iesum
videre meruit, eiusque conspectu mirificè exhi-
laratus, iunctis manibus psalmos, quos Poeni-
tentiales vocant, cum fratribus perlegit. Indè
quasi dimidia elapsa hora, inter adstantium ma-
nus dormienti similis leniter exspirauit.

Obitus viri
sancti.

ILLV.

ILLUSTRE CERTAMEN VITI, SAN-
ctissimi pueri, Modesti & Crescentia. ex eo quod
est apud Surium: Passi sunt anno Christi 303.
Maxcelli Papæ 7. Diocletiani & Maxim. 20. Te-
ste C. Baronio tom. 2. Annal.

Quotempore Valerianus Præses sub Dio-
cleriano Imperatore, acerbissimam in
Christianos persecutionem mouebat, Vi-
tus Hylæ nobilissimi viri filius, insigni religione
& pietate aded clarus extitit, ut ipsi dæmones,
publica voce admiranda ipsius merita fateren-
tur. Nam & cæcis visum, diuina gratia confere-
bat, & dæmonia mirabili virtute ex obsessis cor-
poribus profligabat. Hæc Valerianus ut rescieuit,
patrem pueri accersit, eumque sedulo monuit,
ut si filium saluum & incolumem veller, à Chri-
sti cultu abduceret. Pater minis Præsidis vehe-
menter exterritus, & de filij sui capite sollicitus,
nullum non mouit lapidem, ut filium sibi vnictū
ab imminente mortis periculo eriperet. Fili dul-
cissime, dicebat, discede ab hac mentis tuæ stuiti-
tia, qua inani labore, mortuum hominem vene-
rando consistaris, ne princeps pro suæ potesta-
tis furore læuiat in te, ad tui perniciem, & aug-
mentum doloris mei. At Vitus græte quidem par-
uulus, sed mente canus: Vtinam, dicebat, mi pa-
ter, veritatis lumen intra mentis tuæ penetralia
admittere velles, profectò tu mortuum illum
hominem, qui crucis supplicium propter scele-
ra nostra voluntariè sustinuit, pari mecum vene-
ratione prosequeris; à cuius charitate, quod te-
certissimum habere volo, nemo me vnquã qua-
cunque afflictione poterit separare.

15. Iunii.

Hylas nobi-
lissimus, pa-
ter Viti.Nititur Vitū
à Christo
auertere.

Intos

**Sifitur ad
tribunal.**

Inter hæc Præses, & Hylam & Vitum suo tribunali sifiti iussit: Et Hylam quidem blandè iterum atque iterum monuit, vt videret quo iminentem suppliciorum atrocitatem à filio, & sempiternam ignominiam à familia sua, ad eum vsque diem illustrissima auerteret: Vitum verò minis horribilibus terrere conatus est, vt relicto Christi cultu, dijs sacrificaret. At Vitus S. Spiritu plenus cùm Christi filij Dei signum expressisset, intrepidè ait Præsidi: Ego dæmonibus non assentior, neque sculprilibus vllam venerationem impendo. Habeo enim Dei filium Deum viuum, cui fideliter seruit anima mea.

**De diuersa
huius vocis
intelligen-
tia, consule
Notas Bar.
in mart. Ro.
hoc die.**

**Curat manū
aridam Præ-
sidis.**

Præses pueri constantia ad iram prouocatus, fustibus eum mactari, mactatumque cathomocædi iussit. Sed cùm ministri manus in eum iniicere vellent, brachia eorum, & manus quoque Præsidis protinùs arefacta sunt. Tunc Valerianus: Hem, inquit, hic puer magicis nos artibus superat: At Vitus: Non magicis artibus, sed diuina vos vindicta persequente hæc fiunt. Ego enim seruus Christi Iesu sum, cuius virtute manus tua restitui potest; & eleuatis ad cælum oculis Deum precatus est, statimque sanam & incolumem eam recepit.

**Tætatur va-
rijs modis
S. puer.**

Valerianus admiratione defixus, Hylam aduocauit, traditoque ei filio, mandauit vt secum domum illum abduceret: & ad mentem saniorum, deorumque cultum reuocaret. Parens igitur recepto filio, magna cum lætitia domum abiit: ac varijs illecebris, piam pueri mentem emollire studuit. Tandem post cymbala & organa, post epulas & cantica, post varia puellarum blandimenta nequicquam adhibita, cubiculum tapetijs, & inæstimabilis pretij gemmis ornari & om-

& omnibus delicijs instrui iussit: vt in eo puer luxurians, paulatim in obliuionem rerum cælestium veniret. At Vitus flexis genibus, sine intermissione Christi numen precabatur, ne à diabolo in fraudem pelleretur. Interim dum hæc fiunt, incredibilis quædam odoris fragrantia, totum istud cubiculū impleuit; adeò vt parens, totaque familia accurrerent, & studiosè tanti odoris causam explorare vellent. Sed cum Hylas introspicere vellet, ecce miser vtroque lumine orbat. Erât enim cum Vito Angeli Dei, quos ille impuro mentis intuitu cum vellet contemplari, protinùs excæcatus est. Itaque amissis luminibus miser, præ nimio dolore horrédè eiulari cœpit; prorsus vt ad eius clamores, tota ferè ciuitas cum ipso Præsidente conflueret. Porrò Valerianus vt vidit Hylam inter seruulorum manus luminibus orbatum, & ingenti stridore clamantem, sollicitè perquisiuit, quinam id accidisset. Cui Hylas respondit, deos cum filio in cubiculo agere, radiantibus instar stellarum oculis, & aspectu planè fulgureo, quorum splendorem intueri cum vellet, oculorum acie priuatum esse. Tum Valerianus collaudata deorum potentia, ad Iouis fanum eum deduxit; vbi multis precibus & votis diu frustra sudatū est, quò amissum lumen recuperaret. Sed cum acrioribus dolorum stimulis vrgeretur, domum redijt & ad Viti pedes se abiecit. Tum Vitus: Si, inquit, sanitatem consequi velis, necesse est vt repudiatum idolorum cultu, Christum verum cæli terræque Deum agnoscas. Ille doloris aculeo victus: Agnosco, inquit, mi fili, tantum sanitatem restitue. Cui Vitus; Hæc confessio nequaquam ex se de procedit. Veruntamen vt cognoscat omnis

Hylas fit cæcus.

popu.

populus Christi Domini virtutem, eius potentia visum consequeris. His dictis manibus oculis patris admotis, amissum lumen illi restituit. At ille qui iam erat dæmonis vinculis miserè astrictus, nequaquam Christi gratiam agnouit, sed beneficium à Deo sibi collatum, dæmoniorum virtuti impiè attribuit.

Recipit Hy-
las lumen
quidem cor
poris, at nō
animæ.

Hanc tam immanem patris sui impietatem Vitus cum execraretur, & pater interim animo volueret, quibus potissimum supplicijs filium suum excarnificaret, fuit angelo duce, ad locum quendam, quem Aleetorium vocant, deductus.

Modestus se
Vito adiun-
git.

Adiunxerat se illi Modestus, vir religione & pietate haud mediocri, qui Viti curam iam antè habuerat. Itaque cum nauicula ad Silerum fluuium appulsi essent, fessà labore membra quieti tradiderunt.

Aquila eis
cibos adfert

Ibi verò cum se totos pietatis studio traderent, fuit illis aquilæ ministerio cibis porrectus, tantusque ab hominibus eò quotidie confluentibus honor exhibitus, ut dæmonia quæ ex obsessis corporibus fugabantur, eorum virtutes longè lateque diuulgarent. Peruenit tandem fama eius ad Diocletianum, cuius filius ab impuro spiritu miserrimè exagitabatur. Nec mora. Imperator si quam fortè per Vitum filio suo opem adhibere posset, per milites suos eum adduci iussit.

Accitur S.
Vitus à Dio-
cletiano.

Adductus cum Modesto Vitus, Diocletiani filium, non sine multorum strage infidelium, qui impias in Christi numen voces iactabant, à dæmone liberavit. Imperator & pueri virtute, & formæ eius elegantia raptus, blandè comiterque hortari eum cœpit, ut dijs sacrificaret, seque ab omni suppliciorum ignominia vindicaret, & opibus ac honoribus circumfluens, inter regni sui primates ageret. Ad

Blanditur ei
tyrannus.

Ad
quæ

quæ Vitus: Ego verò, inquit, & regnum, & diuitias, & honores flocci facio: totusque ex vno Christo Iesu Deo meo dependeo, qui stola immortalitatis me induet.

Diocletianus hoc pueri responsum vehementer admirans, iussit eum vnà cum Modesto, ferro octoginta pondo oneratum, teterrimo carcere concludi. Inclusi ac omni solatio destituti, votis precibusque Christi opem implorârunt; & ecce repente, ingenti terræmotu carceris fundamenta quassata sunt, & ferrea vincula instar cineris dissipata, & voces angelorum cum suauis melodia auditæ, aliæque multæ; quibus exterriti carceris custodes, pauidi cuncta Imperatori nunciârunt. At ille furore percitus, iussit Vitum in clibanum, plumbo, resina & pice feruentem, conijci. Mox autem adfuit Angelus Domini, qui excussa ignis flamma, puerum planè illæsum & niueo candore nitentem eduxit.

Mittitur eū Modesto in carcerem.

In Clibanū ardentē conijcitur S. Vitus.

Imperator ea re in furorem ac rabiem verius, ferocissimo eum leoni obiecit: quem Vitus, edito Crucis signo, ira domuit, vt prouolutus ad pedes eius, plantas illius lamberet. Tum Vitus: Nondum, inquit, ô impijssime, agnosces creatorem tuum, quem bruta animalia venerantur? Eo miraculo mille ferè homines permoti, Christi fidem amplexati sunt. Diocletianus verò furij totus agiratus, beatum Vitum cum Modesto & Crescentia, quæ Viti prædicatione in Christum crediderat, in catasta atrociter torqueri iussit: adeo vt dissipatis ossibus, viscera apparent. Cum aut tam atroci supplicio cruciarentur, Vitus ingenti voce exclamauit: Deus in nomine tuo saluos nos fac, & in virtute tua libera nos. Statimque

Signo crucis leonem domat.

Multi credunt.

Torquentur SS. martyres atrocissime. 1. salm 53.

timque terræ motus extitit, & terribiles fulgurum coruscationes, & crebra tonitrua omnes in effusam fugam compulerunt: & stragem ediderunt. Sancti verò martyres è supplicijs erepti, fuere angelico comitatu, ad Silerum flumè perducti, vbi paulò pòst corporeis soluti vinculis, ad cælos migrarunt: & corpora eorum à fidelibus, preciosis condita aromatibus, honorificè in loco, qui Marianus dicitur, sepulta sunt.

**Migrant ad
caelum.**

**De Viti trās-
latione.**

Porro anno Dominicæ Incarnationis 836. Indictione 14. Ludouici Imp. anno 23. VVarinus, Abbas monasterij noui Corbeiensis, obtinuit à viro religioso Hildeuino, Abbate monasterij S. Dionysij Parisiensis, beati pueri Viti Lucani sacratissimum corpus, (à temporibus enim Pipini regis Francorum, vsque ad illam diem, in eo loco, multis insigne miraculis, permanserat, postquam Folradus S. Dionysij Abbas, Roma in Franciam transtulit) illudque magna cum celebritate ac honore, Saxonix finibus inuexit; atq; idibus Iunij, in Corbeiam nouam perueniens, spem salutemque patriæ, totiusq; Saxonix specialem patronum, cum incredibili populorum gaudio, illic deposuit. Ab eo verò tempore, vt in Gestis Saxonis legitur, sub tanti defensione aduocati, res Saxonum ita crescere coeperunt, vt dilatata, iam ipsa sua magnitudine laborent. Vnde non solù in Saxonix, sed in cunctis penè Europæ finibus, eius nomini permultis constructis & consecratis templis, illius fidele patrocinium imploratur ab omnibus; quod quanti apud Deum sit, miraculis declaratur.

tur.

VITA

VITA S. LANDELINI, ABBATIS CRISTIANI. C. Baro. to.
*spiniensis, ex ea, qua extat apud Maurum Clavium. 8. Annal.
 anno Domini 650. Sub Clodoveo, Francorum re-
 ge, Dagoberti filio.*

Landelinus claris Francorum natalibus,
 in villa quam Vallem vocant, civitate Ca-
 meracensi, Dagoberti inclyti regis tempo-
 ribus ortus, Auberto antistiti, qui eum de sacro
 fonte susceperat, literis & pietate imbuendus
 traditus est. Cumque & insita naturæ bonitate, &
 optima præceptoris educatione, non mediocres
 in omni virtute progressus faceret, prorsus ut re-
 lictis mundi vanitatibus, se totum Deo cōsecre-
 re proponeret, quidam eius cognati venenatis
 sermonibus eum ab amore rerum cælestium planè
 abduxerunt, falsisque promissis eò impietatis o-
 ptimæ indolis iuvenem impulerunt, ut relicto
 clanculum Auberto, nefandis se totum scelere
 bus traderet, ac tandem cædibus ac rapinis, præ-
 donum instar, se, suamque familiam turpissimè
 inquinaret. Et ut liberius huic insisteret negotio,
 mutato nomine, Maurosum se appellari voluit,
 scilicet ne nomen quandoque proderet eum, qui
 se in perditionis latebris totum abdiderat.

15. Iunii.

Aubertus,
 Cameracens.
 Episcopus.

Landelinus
 seductus, vi-
 nit flagitio-
 se.

Maurosum
 se vocat.

Interea Aubertus Pontifex quanquam incre-
 dibili mœrore affectus, planè contabesceret, nō
 tamen salutis eius spem penitus abiecit: sed
 precibus variisque corporis afflictionibus, die
 nocteque diuinum numen fatigabat, ut errantem
 oculos tandem aliquando in viam reduceret.
 Nec despexit Deus preces supplicantis. Cum e-
 nim nocte quadam insigni flagitio diuitis cuius-
 dam domum cum socijs deripere statuisset &
 quidam ex eius complicibus e vita excederet,

Q99

Landel-

VITA

Landelinus morte eius vehemēter afflictus, mēbra sopori dedit; viditque miseri illius animam, (dētū mirabile) in tartarum abduci. Cumque non sine ingenti tremore id adspiceret, adstitit ei Angelus Domini & voce terribili hoc modo Landelinum compellat; En præmia laboris tui Landeline; vide ut anima socij tui ad inferorum æterna supplicia pertrahatur; simulq; considera, vtrū tibi præstabilius sit, in barathrum æstuantis gehennæ ita protrudi, an nobiscum potius gaudijs perfrui sempiternis. Missa igitur fac opera satanæ, & amplectere Christi militiā. Excute iā iam à cervicibus tuis, iugum diabolicę seruitutis, ut post brevis huius vitæ curricula, possis æternū regnare cū Christo. His alijsq; multis Landelinus non mediocriter terrefactus relictis omnibus pedes Cameracū festinat, & S. Auberti pedibus se aduoluens, pro admisis criminibus pœnitentiæ multam sibi irrogari orat. Ille verò pius pater, gaudens pœnitentem suscipit, & quem diu à se profugum fleuerat, lætabundus sanctæ matri Ecclesiæ restituit.

per visū ab Ang-
lo a-
riter admo-
nerur vt se
corrigat.

Redit ad sa-
nitatem, &
agit pœnitē-
tiam.

Itaque Landelinus sathanico vulnere sanato, in monasterium se recepit, vbi corpus ieiunijs ac vigilijs macerās, debitum de sceleribus suis supplicium sumpsit; ac tandem diuturna pœnitentia excoctus, cęlestis militiæ chlamyde se induit. Eo autem diuinæ gratiæ munere affectus, ut peregrinationis etiam labore se affligeret, Romam ad prædulcia Apostolorum limina, accepta antistitis benedictione, abiit; vbi persolutis votis precibusq; celeriter in Gallias redijt; ac Diaconatus officium, virtutis & sanctitatis opinione præstans, ab Auberto accepit. Præstitit verò illi Deus tantū animi ardorem, ut cōmuni pietatis officio

Romæ vi-
sit limina
Apostolo-
rum.

Fit Diaconus.

officio minime contentus, crebro lachrymarum
imbre se perfunderet, nec vlla omnino seuerio-
ris disciplinæ studia prætermitteret.

Non multò post, secundo Romam petijt, ex-
pletisque pro voto, quæ illic facere constitue-
rat, ad beatum Autbertum redijt qui eum presby-
terij tunc honore insigniuit. Porro ad eum hono-
ris gradum euectus, tãcum sanctitate excreuit, vt
omnibus ingentem sui admirationem commo-
ueret. Volens autem sibi cumulare labores, licet
iam defesso esset corpore, tertio se Romano cõ-
misit itineri, cum duobus discipulis, Adelino
& Domitiano, qui ei iamdudum in verbi Dei
prædicatione adheferant; adoratisque Apostolo-
rum liminibus, foeliciter ad sua redijt; impetra-
taque à beato antistite facultate, Haynauū locū
Sabi fluuii adiacentem adiit; qui à riuulo in hūc
ipsum fluuium decurrente, Laubacus vocatur;
atq; illic sibi & discipulis monastica domicilia
construxit. Aliud quoque monasterium in pago
quem Alnam dicūt, edificauit; quod sacris prin-
cipis Apostolorum pignoribus egregiè exorna-
tum, præclaris eiusdem virtutibus cõmunitur.
His addidit tertium in pago Templutensi, quod
sicut & superiora, principi Apostolorum con-
secrandum curauit. Et hæc quidem duo postre-
ma monasteria egregiè ditauit. Laubias verò re-
gijs auxit muneribus, quæ regum liberalitate &
munificentia, passim per Fracorum regna ei col-
lata fuerant.

His ita gestis, diuino vt credimus instinctu,
ad alium quendam locum, Non fluuii vicinum
concessit; vbi in sylua quadam Ambliagis, ex-
tirpatis virgultis, oratorium Virgini Mariæ sa-
crum construxit. Sed cum locum illum extrema

Fit presby-
ter.

Sabis vulgò
Sambra.

Construit
monasteriū.

Laubiense
vellobiense
monasteriū

Fontem suis
precibus
impetrat.
Crispinium

Degit soli-
tarius.

Moritur vir
sanctus in
cilicio &
cinere.

aquæ penuria laborantem fratribus inutilè cer-
neret, & omnia circumquaque loca perlustrans,
frustra huic malo remedium quæreret. fuis ad
Deû precibus, semel scipione suo terrâ percussit
statimque fons crispantibus aquis largiter ma-
nans erupit; Quæ res loco nomê dedit. viro san-
cto illum Crispinium appellâre. Interim & no-
minis & sanctitatis eius fama vbiq; divul-
gata S. Martinus Papa prædicandi munus ei in-
iunxit; quod aded nauiter impleuit. vt magnus
quotidiè ex diuersis partibus. ad eum cõcurfus fi-
eret. At ille cum cerneret populi frequentiam
diuinæ lucis radios multum impedire, quò mi-
nus mentis eius domicilium penetrarent, haud
ita procul ab eo loco (recedens, solitarium sibi
habitaculum delegit. In loco autè vbi fons Cri-
spiniij in flumen influit. templum principi Apo-
stolorum sacrum condidit. Ibi verò non multò
pòst leni febricula correptus, fratres aduocauit,
& in cinere ac cilicio iacens, astantibus (quos vi-
de quaque ad Christum adduxerat) charissimis fi-
lijs. animam bonorum operum floribus redimi-
tam, Christo reddidit. Discipuli venerabile cor-
pus multis cum lachrymis, quas desiderium eius
prouocabat, eodè in monasterio honorificè con-
diderunt; vbi eius meritis & intercessione multis
ac stupendis miraculis clarum, requiescit.

VITA S. ABRAHAE ABBATIS: EX EA
quæ est per Gregorium Turonensem Episcopum.
cap. 3. lib. sanctor. Patrum. Claruit circa annum
Domini 460.

C. Baran in
not. marty.
Rom.

15. iulij.
Abraham pa-
tria.

Abraham super Euphratis fluij lictus exor-
tus, à puero pietatis operibus mirificè
deus-

deditus, adulta iam ætate, Aegypti solitudines
 visitare constituit. Eo autem cum tenderet, à
 paganis comprehensus, & multis pro Chri-
 sto verberibus affectus, in vincula missus fuit; in
 quibus annis admodum quinque exultans, ran-
 dem ab Angelo libertati restitutus est. Inde Oc-
 cidentalem plagam religionis ergò lustrare vo-
 lens, Aruernos aduenit; vbi ad Basilicam S. Cyrilli
 monasterium collocavit. Erat autem tantæ virtu-
 tis, ut demones fugaret. cæcis visum, & alijs qui-
 busuis morbis oppressis, sanitatem restitueret.
 Cum autem festiuitas supradictæ basilicæ adue-
 nisset, iussit Præpositum, populo qui solennita-
 ti intererat, cibum potumque ministrare, & va-
 sa vino plena, in atrio ex more componere. Mo-
 nachus ea re offensus: Quid, inquit vix nobis qua-
 tuor vini amphoræ supersunt, & vnde quæso tan-
 tam populi multitudinem reficerem? At ille:
 Aperite, inquit, mihi penum. Quo aperto, ingres-
 sus est, & mox elevatis cum inæta pietate ad celum
 manibus, ac infusus fletu luminibus: Domine
 Deus, inquit, ne deficiat, quæso de hoc vasculo
 vinum, donec cunctis ministretur in abundantia.
 Quo dicto, vinum adeo redundavit, ut populo
 ex eo abundè promeretur, neque tamen vel tan-
 tum die altero minutum inueniretur. Ex
 hoc sancti viri virtus in populis declarata est.
 Obijt autem in ipso monasterio, plenus dierum
 ac operum bonorum, ibidemque cum honore
 sepultus requiescit: cuius laudes Sidonius, tunc
 temporis antistes, eleganti Epitaphio prosecutus
 est. Ad huius autem beati Abrahamæ sepulcrum, ple-
 rumque frigoritici decubantes, medicinæ cæle-
 stis præsidio subleuantur.

Miraculis
 claret.

vinum pre-
 cibus obti-
 net.

Decedit à
 vita.

Lib. 7. Epi-
 stola 17. ad
 Volusianum.

In not. mart.
Romam &
annal. to. 2

rici & Iulitta, ex actis quæ Simeon Metaphra-
stes fideliter conscripsit. Suntq; (teste Baromo)
alia ab ijs, quæ Gelasius Papa inter apocrypha
numerat. Coronati sunt circa annum Domini
trecentessimum secundum. Temporibus Diocle-
tia. & Maxima. Impp.

26 Junij.
Patria Qui-
rici & Iulit-
te.

Iulitta admiranda sanè pietate matrona, no-
bilissimo genere Iconio Lycaoniæ ciuita-
te oriunda, postquam marito, cui breui tem-
poris spatio sanctissimo matrimonij vinculo
copulata fuit orbata est, totum amorem suum
ad Christum transtulit. Erat ei filius vnicus Qui-
ricus, trium admodum annorum puer, in quo
propter insitam naturæ bonitatem, magnam
spem repositam habebat. Cùm autem furor Dio-
cletiani, qui ea tempestate imperium admini-
strabat acerbissimè in nomen Christianum sequi-
ret, locaq; oïa pietatis opinione præstantia, po-
pularetur; Iulitta vt à charissimo sibi capite, im-
minens discrimen auerteret, relictis possessio-
nibus sanè amplissimis, Seleuciam abiit. Sed Im-
peratoris rabie loca omnia peruagante, cùm nec
Seleuciæ quidem diu agere liceret, indè Thar-
sum, non longo ab ea ciuitate interuallo distan-
tem confugit.

Iulitta se cõ-
fert Seleu-
ciam.

Inde Thar-
sum.

Cõprehen-
ditur.

Ceditur bo-
uæ neruis.

Eam protinus Alexander præses, immani cru-
delitate ponè infecutus est: & vix ciuitatem
ingressam, comprehendit. Et quidem cùm mul-
tis blanditijs frustra eam à Christi fide auertere
conatus esset, iubet ipsam, infante ab eius vlnis
auulso, crudis boũ neruis atrocissimè flagellari
puerũ verò, osculis & promissis deliniri. At puer
manibus pedibusque renitens, & pro viribus
repug-

repugnans, inimici oscula auersabatur: totoque animi studio ad matrem contendebat. Sed manibus præsidis mox interceptus, iterum è laqueis venatoris, unguibus faciem eius lacerans, pedibus verò latera pulsans, modis omnibus evadere conabatur. Tum præses, homo natura ad eadem propensus, apprehenso pede, ex alto tribunali, subiectis gradibus lapideis eum allisit, unaque cum sacro capite, totum athletæ corpusculum, aduersis petrarum aculeis, miserando valdè spectaculo contriuit. Sic corporis Infans à tyranno integre scitatur. contracta compage, victrix eius anima cælos petiuit.

Porro mater eius, cum cerneret dulcissimum ventris sui pignus glorioso triumpho coronatū, incredibili gaudio exultans his verborum insultibus Tyrannum sauciabat; Noli putare, dicens, Fortissimus animus S. Iulittæ. me esse aded timidi & pusilli animi, ut vincar à tuis supplicijs; Non enim me terreat carnis laniatio, neque me membrorum conturbabit ruptura, non ossium fractiones, nō ignis minæ, nec mortis denique, quæ ea consequitur, me separabit à charitate Christi. Nullius tui (ut semel dicam) tormenti rationem duco, ò acerbe Tyranne. Sunt enim mihi omnia iucundissima, quæ vos ad me torquendum minitami: & quidem tantò magis, quanto videntur violentiora. His enim spero me citius esse peruenturam ad meum charissimum, & cum eo coronam iustitiæ à Christi dextera consecuturam.

His verbis Iudex vehementer irritatus, & furore percitus, in ligno egregiam victricem suspendi iussit, carnesq; ferreis laniari pectinibus ac bullienti ex lebere pice perfundi: & lacera

Q99 4

matronæ

Valdè eius
corpus lace-
ratur.

Gladio ces-
ditur.

matronæ membra, inauditis supplicijs torque-
ri. Ea verò Christi spiritu roborata, cum hisce
tormentis omnibus inuisa animi fortitudine
resisteret, seq̄ e sine intermissione Christianam
effeceret, postremo capitis sententia præcla-
ram certamen finiuit. Translata porro fuisse ho-
rum SS Martyrum corpora in Gallias, per S. A-
matorem, Episcopum Antifiodorensis, præde-
cessorem S. Germani, cum in Orientem esset pere-
grinatus, tradit Mombrit. Tomo 2.

• VITA LVTGARDIS SANCTISSIMAE

C. Baron. in
no. marty.
Roma.

*Virginis, ex ea, qua est per Thomam Cantpra-
tensem Dominicanum eius contemporaneum. Ob-
ijt anno Domini 1246.*

16. Iunii
Patria Lut-
gardis.

Tradit se
monasterio,

Lvtgardis virgo, ex illa quondam Tungro-
rum celeberrima ciuitate patre ciue, ma-
tre nobili, originem trahens, cum & in sua
quadam naturæ leuitate, & patris simul hortatu
vehementer nuptias ambiret, mirumque in mo-
dam ornatu vestium delectaretur; mater, quæ
tota pietatis studio dedita erat, modò minus, mo-
dò blandimentis, ab ea mundi vanitate eam a-
nuocare conabatur; hortabaturque assiduò, vt
Christo potius, quàm mortali sponso nubere in-
animum induceret. His alijsque piæ matris ex-
citata stimulis, anno ætatis suæ duodecimo, in
monasterio Sanctæ Catharinæ, propè oppidum
Sancti Trudonis in Hasbania sito, diuino se ser-
uitio mancipauit. Occulto namque diuini spiri-
ritus instinctu adeò mouebatur, vt iam tum a-
matoris leuitatis pertæsa, nihil suauius esse cre-
deret quàm mundi vanitate calcata, totum amo-
rem ad Christum transferre. Interim non deerant

rant grauissimæ dæmonum infestationes, per impudicos iuuenum quorundam amores excitatæ, qui eam sibi sponsam expetebant: sed illa Christi amore iam ebria, mortale coniugiû plânè respuebat.

Cumque assiduis precibus & ieiunijs, ad celestium rerum amorem indices magis magisque ipsam prouocaret, mirabiliter commiserationis affectu erga pauperes & ægros permoueri coepit, adeo ut nulla re magis, quàm miserorum calamitatibus affligeretur. Contulit autè illi Dominus gratiam curationum sanè admirandam, ita ut ad contactum saluæ, vel manus eius affecta ægritudine membra sanarentur. Igitur ut cætarum gratiarum fulgor omnibus appareret, vno omnium consensu, eodem in monasterio ad Priorissæ officium (neque enim Abbatissa nomen consuetudo loci admittebat) electa est. Sed cum virgo humilitatis studiosissima, grauissima hac in re iniuria se affectam putaret: diuino instinctu, & hortatu etiam Iohannis Lyrani, Leodiensis diocesis, viri eximia sanctitate præditi, abdicato Priorissæ officio ad Aquinani, Cisterciensis ordinis monasterium se transtulit.

Ibi verò cum incredibili spiritus seruore die nocteque Domino seruiret, & ardentes pro omnium salute preces funderet, vidit nocte quadam meditationi vehementius intenta, Virginem Mariam, vultu lugubri, & quasi graui luctu deformatam. Cui compatiens in visione Lutgardis, cum quæsiuisset ab ea vnde tantus esset faciei squalor, quæ alioqui plena esset omnis gratiæ, beatissima virgo respondit: Ecce ab hæreticis & pseudochristianis rursus conspuitur, rursus crucifigitur filius meus. Tu ergo assume tibi

995 lamen-

Pius eius affectus erga pauperes.

Fic Priorissa

Transfert se ad Ordinem Cisterciensè.

Videt beatam Virginem.

Assumit septennae ieiunium.

lamentum, & perpetuo septem annorum ieiunio, imminente vniuerso orbi diuini numinis iram placare stude. Grassabatur eo tempore sanissima Albigenisum hæreticorum pestis. Iraque virgo sacra, vt pro suarum virium reuinitate pestem profligaret, & iratum Christi numen ad misericordiam inflecteret, toto septennio tale sibi ieiunium indixit, vt pane & cereuisia contenta, totam se lamentis daret: aded vt si aliquandò superiorum volūate coacta tentaret aliquid pulmenti ore haurire, protinus nauseante stomacho illud reijceret.

Aliud septennae ieiunium.

Expletis autem septē illis annis, rursus aliud ei pro peccatoribus ieiunium iniunctum fuit, quod mirabili charitate alijs septem annis, solo pane & olere transegit. Porro eo tempore sacratissimum Christi corpus, sub specie panis singulis Dominicis diebus percipiebat; quod cum Agnes Abbatissa, parū cauto vsa consilio, ei interdixisset, pia Lutgardis æquo & tranquillo id quidem tulit animo: sed admonebat illam Christum eam iniuriam vlturum. Nec defuit dicto fides. Nam Agnes paulò post intolerabili morbo correpta, non prius vel pedibus insistere vel ecclesiam ingredi potuit, quàm agnita indiscretionis suæ culpa, Lutgardem pristino more cælesti pane frui permetteret.

Ab angelis virgo suscipitur.

Vt autem quarundam monialium, quæ minus dignè de illa sentiebant temeraria iudicia contempserentur, illiusque meritum clariùs innotesceret, accidit præclaro sanè miraculo, vt die quodam Dominico ad altare pergens, cum præmia corporis debilitate, sub graui casu periclitaretur, angelico fulciretur ministerio; profus vt sacrae virgines, viso splendore immenso, qui

eam circundabat, timore percussa, summa eam deinceps veneratione prosequerentur. Quin & aliorum quorundam sanctorum familiari colloquio. Dominus eam in vita consolari dignatus est. Ipsa verò mira sollicitudine afflictos & tentatos consolabatur: adeò vt nemo non eius sermonibus se refectum gauderet. Vndecimo ferè ante obitum suum anno, instar Patriarcharum Isaac & Iacob, ambobus est orbata luminibus, pro quibus. cælestis luminis splendoribus solito clarius perfusa, tandem ad liberam auras supernæ Hierusalem exultans & lætabunda euolauit.

Exceatur
sacra virgo.

Moritur fo-
liciter.

VITA S. BENNONIS, MISSNENSIS Ecclesiæ Decani Episcopi; sanctitate & miraculorum gloria præclari: ex ea quæ est per Hieronymum Emser, sacrorum canonum Licentiatum. Excessit ex humanis anno à Christo Domino 1106. Aetatis suæ 96, sedis autem quadragesimo.

C. Baron. in
no. ad mart.
Rom.

Beatus Benno inclyta Saxonie ciuitate Hildesheim, olim Bennopolis nuncupata à Bennone quodâ (vt aiunt) conditore Phrysi: parentibus quidem cum insigni nobilitate, tum eximia in Deum pietate spectatis (Patre nimirum Saxonie Comite, Matre verò, & re & nomine Bezela, quasi benè zelante) oriundus, et iamnum quinquennis in obsequium S. Bernardi Hildesimensis Anstittis, ac fundatoris S. Michaelis, sui consanguinei traditus est. Qui eum mox in rebus diuinis ac bonarum artium doctrinis solerter instrui curauit. In quibus sub disciplina VVigeri S. Michaelis Præpositi, breui tempore tantum profecit; vt eidem B. Pontifici

16. Iunij.

Fatria & pa-
rentes eius.

Conditor
ciuitatis Hil-
desheim
quis.

extre-

S. Bernwardus
Hildesem.

Pium propo-
situm S. Ben-
nonis.

S. Benno fit
Monachus
apud S. Mi-
chaelem

extrema iam vitæ senectâ quinquennali febre afflictato, vnico esset solatio: modò poetando; modò legendo: modò disputando. Quo paulò post summo omnium mœrore ac luctu ex humanis sublato, vanam mortalium sortem puer Domini perosus, apud se firmiter decreuit, vbi primùm per parentes liceret, sacrum suscipere habitum: & in eodem monasterio quantulumcunque vitæ spatium fata concederent, Deo seruiendo traducere, saluberrimo sanè conuersationis instituto.

Porro cum iam magnæ spei adolescens, varisq; tam corporis quàm animi dotibus decoratus ad pubescentes peruenisset annos; nulla vnquàm leuitate notatus, nec alio quam communi fratrum cibo vsus, nec minori quàm illi inedia ac labore fatigatus, ad omnem Christi militiam diligenter à magistro suo exercebatur: vnde genitore ipsius, qui eum propagandæ stirpis gratia vehementius ad seculum inuitauerat, vita functo; & à pia genitrice in crandæ religionis veniam consecutus; cum iam virili togæ esset proximus, doctus à Spiritu sancto reprobare malum & eligere bonum, octauodecimo ætatis suæ anno monasticum suscepit habitum, vna & sanctarum incrementa virtutum. Euoluto autem anno edita ibidem professione, puerilia studia & poeticas nugas postponens, sacrosancta Prophetarum volumina, & vtrunque Testamentum, ac Patrum desuper commentaria diu noctuque ruminabat; Orationibus vigilijs ac ieiunijs impensius multò quam antè vacabat. Ferunt nonnulli, priusquàm religionem ingressus sit, in Francia Theologiæ studio dedisse operam, atque in ea facultate doctoralibus insignijs (qui honos tunc omnium

mnium erat excellentissimus) fuisse decoratum. Doctor fuit
sacrae Theolo-
logiae
Vnde & abstrusi quæque ac recondita Theolo-
gæ sententiæ, quæ cæteris altius meditata explora-
taque habebat, non inuitus referabat: moestos
sacratissimo eloquio consolans, ac peccatores à
laqueis antiqui hostis sapienter eruens.

Quinto autem à suscepto Diaconatus ordine Post Diaconatum ini-
tiatur sacerdo-
dotio.
anno, qui fuit trigessimus vitæ eius, ob insignem
in religionis ac morum probitate profectum,
volente & iubente Abbate suo Adelberto, sa-

cerdotium adiit, tanta cum reuerentia ac digni-
tate; gessitque tanta munditia & puritate; ut fra-
tribus etiam stupori ac admirationi fuerit. Ac-
cidit proinde ut anno dehinc quarto, defuncto
Adelberto præfato, à maiore parte conuentus

fuerit in Abbatem electus. At vir Dei cõtempla- Fit Abbas S.
Michaelis,
tiuum magis feligens vitam cum tribus tantum
mensibus in officio stetit, exteriores curas ac

actiones pertesus, id ipsum in Sigebertum quen- Eandem di-
gnitatem re-
signat.
dam sibi in electione propinquiorem, & ipsum
quidem virum bonum resignauit. Deposita verò
ecclesiastica hac præfectura Benno noster reli-
quum vitæ cursum in priuato, & vel in oratione,
vel lectione diuina solummodò transigere de-

creuerat: cum ecce omnipotens & gloriosus in
sanctis suis Deus, qui humiles corde sublimat, &
superbos de sede deturbat: non passus candela-
brum hoc lucidissimum sub modio diu delitescere;
maximis Imperatoris Henrici eius nomi-

nis precibus; annuente & iubente Leone Nono Fit Ecclesiæ
Goslariensis
Magister &
Canonicus.
Pontifice maximo, monasterio suo extractus, Ec-
clesiæ Goslariensis in Magistrum ac Canonicum
præfectus est.

In qua dignitate decem & septem annos con-
uersatus, in omni genere virtutum spectabilem
se præ-

se præbuit, crebris vigilijs, frequenti inedia; affi-
 dui orationibus; tum largis patrimonijs sui elee-
 mosynis: vndè omnium eorum qui suo tempore
 secum ibidem Deo militabant non vulgare me-
 ruit gratiam. Arcitissima autem fuit illi consue-
 tudo cum Annone Goslariensi tunc Præposito;
 postea verò Colonienſi Archiepiſcopo: viro qui
 tot Rerumpub. turbationes & incendia, quot suo
 tempore in imperio paſſim exitère, ſolus vel æ-
 quanimiter ferre, vel ab vrbe ſua ſingulari pru-
 dentia nouerat arcere.

S. Annonis
 Colonienſis
 Archiepiſc.
 laus cuius
 vita habetur
 4. Decemb.

Vacante verò nõ ita multo poſt Eccleſiæ Miſſi-
 uenſis ſede, facile effecit idem B. Anno, vt eadem
 veteri amico ſuo Bennoni, cuius vitæ innocentia
 & dignitatem dudum exploratam habebat, et-
 iam nihil tale cogitanti ac omnimodis reluſtan-
 ti committeretur. Cuius tandem adhortationi-
 bus non tam perſuaſus quàm veluti compulſus
 Benno, oblatam ſibi ſuſcepit prouinciam anno
 itaque reſtaurata ſalutis 1066. à VVernhero Ma-
 gdeburgenſi Archiepiſcopo, pontificalibus in-
 ductus, inclytæ Miſſnenſis Eccleſiæ Præſul con-
 ſecratur; à totius vrbis clero ac populo gratula-
 bundo venerabundoque ſuſcipitur; & in Eccle-
 ſiam maiorem feſtiuiter adductus: magno om-
 nium plauſu & ingenti totius ciuitatis gaudio,
 in throno Pontificali collocatur. Et reuera, vt in
 prouerbio eſt: Magiſtratus virum oſtendit. Siqui-
 dem quanta is fuerit prudentia, quàm prouidus
 in conſilio, quàm iuſtus in iudicio, antè non ap-
 paruit, quàm in tanto ſaſtigio conſtitutus eſſet.
 Neque enim à dextris neque à ſiniſtris recedens,
 omnia quæcunque verbo monuit, factis ipſe ad-
 impleuit. Non pompoſus, non elatus: ſed opera
 ſua multa erga pauperes pietate ornabat. Inpri-
 mis

Qualiter ſe
 in epiſco-
 patu geſſe-
 rit.

mis autem ecclesiasticarum rerum & diuini cultus sollicita illi cura fuit; quibus ritè prouisis, ilicò ad visitandos singulos dioceseos suæ pagos & oppida, omnesque Ecclesias & earum rectores animum contulit: Benè se gerentes, vehementer laudauit; alios, leniter corripiendo in melius immutauit. Tanta porò gratia præditus erat, tantoque inter pauperes ac diuites æquilibrio se partebatur, vt passim eum omnes amarent: eiusque monitis obtemperantes, pacificè inter se uiuerent, & fraterno se inuicem amore diligerent. Verbum Dei quoque ità luculenter, ità suauiter tractabat ac prædicabat, vt per multa etiam milliaria, eius audiendi gratia confluerent.

Sedulam dein adhibuit curam, nè Ecclesiæ suæ vel ad diuinum cultum, vel ad alendos pauperes quippiam deficeret: vnde apud eos quibus ipse cælestia seminabat, temporalia Ecclesiæ subsidia suo quodam iure confidenter postulabat. Sicque non modò largis bonorum incrementis Ecclesiam suam Missnensem locupletauit & auxit: verumetiam ea quæ progressu temporis eidem vi & iniuria sunt ablata, sub anathematis ac diris diuinæ vindictæ imprecationibus restituere ac refarcire sedulo studuit. Pari diligentia ingentem Sclauorum multitudinem gentili errore ac dæmonum præstigijs circunuentam ad Christi fidem reduxit: pluresque indies reuocasset, ni omni bono inuidus diabolus molestè ferens eos à castris suis fieri transfugas, tantis virum sanctum impulisset tempestatibus & procellis, vt eorum curam ad tempus relinquere vel inuitus fuerit coactus.

Tem-

Quam sollicitus pro sua Ecclesia.

Pro conuersione Sclauorum.

Captus cum plurimis alijs in exiliū mittitur.

Soluitur cū alijs & ad suos reuertitur.

Proficiscitur Romam ad Concilium.

Tempore siquidem famosissimi filius Saxonici belli contrā Henricum 4. imperatorem, quod & ipse ex primario Saxonum sanguine, qui Imperatori penitū inuisus erat, esset: captus cum pluribus alijs in exilium missus est. Vbi beatus Pontifex neque de vita sua, neque de captiuitate sollicitus, solius Ecclesie suae catum inconsolabiliter deflebat; cum interim (p̄ d̄ dolor) calamitosa illa inter memoratum imperatorē & Gregorium 7. summum Pontificum exoritur seditio; eumque vterque, hic pro terreno, ille pro Dei regno causam suam constantissimē ageret; Imperator intelligens principes religionē radosensim ab eo deficere: dissimulato ad praesens odio, quod contrā Saxones aliebat captiuos eius genti (inter quos & Benno erat) ad sua impune redire permisit.

Rediens igitur beatissimus Pastor ad Ecclesiam suam Missnensem; eam plane desolatā vastatamque inuenit, quam tanto prius studio ac decore ornauerat. Quae quidem calamitas quamuis amarior illi, quam vel carceris vel exilij poenarar, spem tamen vultu simulans, prementique alto corde dolorem, suos benigne amplexus, diuinoque eloquio suauiter consolatus, illud infracto sese animo ad restaurandam ecclesiae suae ruinam totis viribus conuertit.

Paulò verò p̄d̄ tempore vibrato in Imperatorem à summo Praesule Romano ob varia crimina excommunicationis gladio, vir Domini posthabito Caesaris edicto excussoque omni pauore relicta synagoga Sathanae iter arripens Romam versus, ad indictum ibidem Concilium nō sine multo labore & difficultate peruenit: vbi à pientissimo Pontifice ob fidentiam summē colauda-

laudatus: in amicitiam non vulgarem receptus est. Cuius consuetudine cum & plurimum delectaretur, eundem tam diu secum cohabitantes retinuit: quousque fractis Imperatoris viribus, nil amplius timoris esset. Proinde vir Dei expeditis apud Pontificem Ecclesie sue negotijs, relicta tandem Roma, per multas viarum ambages ad ciuitatem suam Missnensem pretiosissimis sanctorum reliquijs & Apostolicis indulgentijs onustus feliciter appulit: ac sub habitu peregrini, (vt euitaret solitam introitus magnificam pompam) ad publicum hospitium omnibus ignotus diuertit. At paulò post agnitus pastor bonus ab ouibus suis, maximo totius vrbis applausu, ad Ecclesiam suam cõducitur. Quibus ille insequenti die inter sacrificandum pro concione Apostolicam nunciauit benedictionem & gratiam: easque pro maiori parte excommunicationis vinculo (ob ab Romanæ sedis obedientia descissionem) irretitas, simul omnes concessa sibi potestate absoluit, & Ecclesie reconciliauit. Post quæ, animum ad iam pridem coactè omissam Sclauorum curam & conuersionem omnimodis appulit: eosque tandem indefesso studio, diuina doctrina, præclarisque miraculorum signis ab antiquis eorum erroribus ad infallibilem Christi veritatem feliciter reuocauit.

Quadam autem die cum populus ob feruentissimum Solis æstum extrema siti laboraret, vir sanctus pia ad Deum facta precatione, terram baculo pastorali feriens, limpidissimum aquæ fontem produxit: aridaque hominum labra benignè refocillauit. Alio quoque tempore cum quandoque ad operarios in prato exijisset, illis siti ac labore fatigatis, signo crucis edito aquam

R r r

in vi-

Redit ad suos.

Excomunicatos absoluit s. Benno.

Sclauos ad Christi fidem conuertit.

Quædam eius miracula.

in vinum commutavit. Die verò iam ad occi-
 sum tendente, cum per pontem ad civitatem
 tardius quàm intrare posset se venturum pro-
 spiceret, iter ad proxima Albis fluenta deflexit;
 & Crucis signo se muniens: fluuium sicco pede
 pertransiuit. His porrò alijsque præclaris signis
 cum apud homines celebrior fieri inciperet, ti-
 mens nè tanquam popularis auræ affectator, in-
 dè apud Deum magis vilesceret, tacito secum e-
 git consilio quonam potissimùm modò frequen-
 tiam hominum euitare, & in solitario aliquo
 loco delitescendo, soli Deo seruire posset.

Vt pacatus
 Deo vacet
 petit solitu-
 dinem.

Ecclesiæ itaque suæ rebus accuratè dispositis,
 villam suam Naumborg, paucis admodum viz
 suæ conscijs secessit, ibique iuxta ædiculam om-
 nibus Sanctis sacram, cellam vnam humilem
 pro se & sacerdote socio ædificauit; ab ea dein-
 ceptus nusquam discedens: nisi Episcopalis curæ
 munere exigente serò vrgeretur. Vndè cellæ
 suæ solitudine se oblectans, diuinarumque re-
 rum meditationi tota mente incumbens humi-
 lis Christi seruus, quanto magis latere voluit,
 tanto excellentioribus muneribus eum subli-
 mare dignata est propitia diuinitas. Siquidem
 præter admirabilem agilitatis dotem (ita vt fa-
 penumerò diuina virtute in momento è villa
 ad Ecclesiam suam Missnensem raperetur, inde-
 que sacris omnibus confectis pari celeritate re-
 duceretur) complures habuit reuelationes, qui-
 bus futuræ quietis dulcedinem perfunctoriè
 saltem & quantum viatori licet degustasse cre-
 ditur. Eisdem quoque illuminatus, spiritu pro-
 phetico & futurorum præscientia egregiè cla-
 ruit.

Claruus do-
 no agilita-
 tis ac pro-
 phetis.

Ceterùm beatissimus Pontifex, cum iam la-
 borio-

bori
 vsqu
 insta
 ret: f
 prim
 rias
 statu
 post
 cultu
 defen
 uita
 pro n
 iussit
 uerli
 cept
 com
 regna
 eius
 quid
 xta p
 sua M
 non
 mira
 ad sep
 ficia
 ti ple
 libera
 Trans
 Eccle
 struct
 Relat
 sedis
 Anno

borioso huius vitæ cursu ad extremam ætatem
 vsque impigrè constanterque emenso, æternam
 instare sibi requiem spiritu reuelante cognosce-
 ret: festinus præ gaudio, suis in vnum cõuocatis,
 primò eis totius vitæ suæ cursum fortunâq; va-
 rias ad memoriam reuocare; dein ecclesiæ suæ
 statum solerter admodum disponere: Ac demũ
 postquàm eos ad mutuam charitatem, ad Diuini
 cultûs æmulationem, ad Ecclesiasticæ libertatis
 defensionem seuro admodũ vultu & senili gra-
 uitate fuisset adhortatus: singulorum manibus
 pro more deosculatis, illos hymnis ac psalmis
 iussit insistere; ipse verò toto corde ad Deum cõ-
 uersus, deuotissq; ad eum orationibus habitis, ac-
 cepto omni cum reuerentia debito Ecclesiastico
 comœatu, solutis mortalitatis vinculis Iesus ad
 regna cælorum conscendit; cum eccè ilicò Sacrum
 eius corpus dulci locum odore afflans, cæleste
 quid omnium naribus inspirat: donec ipsum iu-
 xta pontificalis muneris dignitatem in Ecclesia
 sua Missnensi honorificè sepelierint. Vbi quidem
 non minoribus apud Deum claruit meritis ac
 miraculis, quàm olim in vita; confugientibus
 ad sepulchrum ipsius plurima impetrans bene-
 ficia; quorum quidam à varijs languoribus cura-
 ti plerique à grauib; periculis & anxietatibus
 liberati, nonnulli etiam à morte fuscitati sunt.
 Translatio autem ipsius ex priori loco, ad mediũ
 Ecclesiæ, vbi nunc tumba ipsius honorificè in-
 structa cernitur, facta est circa annũ domini 1270.
 Relatus verò est in numerum SS. per Apostolicæ
 sedis Præfulem Adrianum eius nominis Sextum:
 Anno Christi Domini 1523.

Obdormit
 in Domino.

Miracula ad
 tumulum

Translatio
 reliquiarũ
 eius.

Canoniza-
 tio eius.

VITA S. AVITI PRESBYTERI, ET AB-
 batis Nutiacensis, quæ est apud Surium fide di-
 gnissima. Claruit autem anno à Christi Incar-
 natione 526 sub Clodomero Francorum Rege.

C. Baro to. 7
 Annal.

17. Iunii.
 Patris S.
 Auiti.

A Vitus, apud Aurelianos plebeio sanguine
 natus, matrem habuit ciuitate Virduino
 oriundam, quæ ut inopia & egestati suæ
 subueniret, Aureliam se conferre coacta est; ubi
 matrimonij vinculo, cuidam Belsicolæ socia-
 ta, Auitum egregia indole filium peperit. Is autem
 in ipso suo ortu tanto cum lumine prodijt, ut ob-
 stetrices ab officio deterritæ, & miraculi stupore
 percussæ, cælestem splendorem ausæ non fue-
 rint intueri.

Fit mona-
 chus.

Cum autem puer infantis rudimenta superaf-
 set, ad Mictianense monasterium deuotus aduola-
 uit, ubi tanto pietatis ac religionis studio Deo
 se ipsum consecrauit, ut cibo suo clam egenis im-
 partito, ipse ieiunus permaneret: detractisque
 sibi vestibus, aliorum nuditatem regeret. Ab-
 bas igitur cum cerneret eum cælestibus rebus
 præ cæteris deditum, ne eius ieiunandi vigilan-
 dique a fidiuitas inuidiæ pateret, cellulam ei lo-
 gè ab alijs semotim construxit, ut ibidem tran-
 quillo animo totus diuinarum rerum studio
 vacaret. Vt verò omnes manifestis indicijs vitæ
 eius integritatem cognouerunt, inuito profusus
 cellarij munus demandauerunt. Sed cum ab immi-
 ti familia, propter illam ministerij sarcinam,
 crebris insidijs appeteretur, nocte quadam de-
 positus caute ad lectum Abbatis clausus, reli-
 ctò onere ad Calanix loca abditissima secessit,
 ubi constructa est vitibus virgultis cellula, mul-
 tis diebus delituit, donec Maximino monasterij
 Abbate,

Secedit in
 locum de-
 sertum.

Abbate, vitæ munere magna cum laude perfun-
cto, à fratribus tandem repertus, & in defuncti
locum frustra reluctans constitutus est.

Tùm verò ingrato sub falce humilitas subli-
mata gemiscens, rursus fugam meditatur. Vno
igitur puero comite contentus, vastas Pictiaca
sylvæ solitudines expetijt; vbi exigua ex corti-
cum fragmentis domo congesta, longè à villa-
rum culminibus, clandestinum amplectitur exi-
lium: & diu multumq; ruricolis ignotus pomi-
feris dapib⁹. quas sylva ministrabat, sese sustentat.

Rursus fugit
in eremum.

Per id tempus vberimos glandium proquen-
tus nemus omne suppediravit; cumque duo su-
balci immensam illam vastitatem lustrarent,
vnus iam olim murus, lōgo silentio fratrem per
auiā comitabatur. Itaque pastoralī ritu inter
cæuleæ noctis spatia, accensis tedis vagantē pe-
cudem illis sequentibus, subitō tedis ab immen-
so imbre extinctis, pecus ab oculis euanuit, nec
vllam spem recuperandi luminis eremi vasti-
tas offerebat. Interim formidantes gregi, ocu-
lis maiori cura inuigilant. Tandem viso procul
igne, instar stellæ radiantis Olympi, mutus eo
properat. Vbi ad tugurium beati viri peruenit,
fixus in limine, balbutiensque, protensa teda,
nutibus rogat sibi ignem dari. At vir Dei in me-
dijs densæ noctis tenebris cernens hominem
tetra facie, deformi capillo, vilibus pannorum
fragmentis semitectum, nonnihil perterritus,
quòd putaret se aliquod immanis eremi mon-
strum videre, aut inter nocturnas tempestates
dæmonem sibi apparere, mox ad orationis præ-
sidia suo more confugiens, humi se prosternit,
& diu multumque Dominum cum lachrymis
deprecans, tandem surgit, ac Crucis signum

Rrr 3

contra

Mutus lo-
quitur, à
scto viro in-
terrogatus.

contra hominem manu pingens, sic affatur igno-
tum; Quis nā sis, tam subito meo illatus iugurio,
prorsus ignoro; sed per Christum omnipoten-
tis Dei filium cruci suffixum te adiuro, ut cu-
ius generis monstrum sis, vel quid in disertis
his locis agas, mihi edicas. Mox ad imperan-
tis vocem insontis lingua laxatur, voxque intra
fauces renascitur; indicat homo quid necessa-
riò petiturus venerit; fatetur maiora se accepisse,
quàm petierit; quippè qui lumen solum ex-
petens, etiam vocem sine pretio referat. Deindè
sentiens viri Dei virtutè, ad eius se pedes abijcit,
imensas gratias pro collata sibi medicina agit.

Porro effrenis porcorum grex cum custode
longiùs abscefferat, nec iam scire potuit homo,
ubi illum inter opaca sylvarum. & noctis um-
bras quæreret. Mox nouo iubilo complet ne-
mus, & fratris nomen crebra voce compellat.
Ille ut nomen suum audit iactari per auras ob-
stupescit, turbatusque animo, miratur quis vel
muto reformarit vocem, vel importunis clamoribus
ipsum ausit appellare, vel prius incognitus
eò aduenerit. Hæc autem illo inter arborum
umbras cogitante lumen obuium conspicitur,
aduentantisque vultus exploratur. Postquàm er-
go prodente lumine fratrem incolumen vidit,
irruit in collum eius, eumque complexans gau-
dia lachrymis permiscet, sciscitatur de medico,
virtutis vim illo narrante cognoscit.

Vir Dei per-
petuo absti-
net à carnium
esù.

Sole orto, ambo properant ad hominem Deis
prostrati ingentes agunt gratias, grandem pro
impetrata sanitate porcum offerunt sacerdoti.
Sed cum ille omnem sibi carnis esum penitus
interdixisset, noluit accipere; iubet suo gregi
porcum restitui, obsecrat, ne vel ipsum vel locu
aut

aut rem gestam vlli reuelent. Sed celari diu non potuit, quòd caelestis virtus, ipso Domino iubente, prodebat. Mox in vicinos rei gestæ fama diffunditur & Auitus vbique celebratur. Vndique deuoti confluunt populi, languentium ingens turba eum attingere cupit. Morbus omnis depellitur, languores omnes curantur, tolluntur in cælum voces Deum laudantium. Cumque vir Dei immensa populi multitudine pressus, nocturnis horis occultiora loca exquirere vellet, tam populi quàm presulum & precibus & auctoritate flexus, monasterium eodem in loco sanè egregium construxit, in quo in huc usque diem priscorum patrum Pauli & Antonij instituta inconvulsa seruantur.

Multi ad eum morbidi confluunt & sanantur.

Monasterium construit.

Per id tempus Aureliam proficiscebatur; liberaturus miseros qui in ergastulis vincti tenebantur. Venit autem ei obuiam immensa turba languentium; è quibus paruulus vnus à natiuitate cæcus, Crucis signo per eum lumen recepit. Tantis autem & tam egregijs vbique fulsit miraculis, vt ijs iudicium superba potestas permota, vinctos omnes, eo rogante, relaxarit. Fertur quoque vita functum vir sanctus precibus ad vitam reuocasse, quemadmodum Sanctus Leobinus Carnotensis antistes, se ab ipso fratre, cui tantum beneficium collatum fuerat, didicisse testabatur.

Signo crucis cæco reddidit lumen.

Exiit vita functum. Is & Leobinus floruit anno Christi 525.

Tandem multis admodùm virtutibus clarus, vir beatus certaminis sui finem obtinuit, & spiritu ad cælos abeunte, corpus Aniano coniunctum fuit; quorum virtutibus vrbs Aurelianorum circūseptæ, seruator in medio. Porro Childbertus Rex inclytus Fræcorum princeps. postquam ex Hispaniæ periculosis prælijs sospes

R r r 4

in re-

990 MARTYRIUM S. LEONTII
in regnum redij, insignem viro sancto ædem ex-
struxit, vbi alijs miraculis virtutum gesta
clarefcunt.

C. Baron in
not. marty.
Roma.

MARTYRIUM S. LEONTII ET SO-
ciorum, ex ea, quæ est per Cyrum, scribam. Extat
in Metaphrasse.

18. Iunij.
Floruit an-
no Christi
77.
Adrianus
Senator sæ-
uissimus.

Angelus ap-
paret tribu-
no idolola-
træ.

Quo tempore Vespasianus Romanum tene-
bat Imperium, Adrianus vir senatorij or-
dinis, animo crudeli & valdè immani, ab
Imperatore potestatem petijt, vt quoslibet Chri-
stiani nominis studiosos supplicijs subijcere, &
pro sua libidine excarnificare posset. Itaque ea
potestate obrenta, cum audisset in vrbis Tripoli,
virum Christianæ religionis opinione præstan-
tissimum. Leontium nomine degere, hilaritate
non mediocri affectus, suum eò tribunum Hy-
patium cum manu militum destinavit: vt eius
sanguine fauces suas avidè sitientes inebriaret.
Cum verò Tribunus militum caterua stipatus,
vrbi appropinquaret, repentina febre corre-
ptus, triduo incredibili ardore æstuauit, adeò vt
miser humano auxilio destitutus, deorum suo-
rum opem sine intermissione implorare coge-
retur. Nocte autè vna, extremis angustijs oppres-
so, ecce Angelus Domini idololatræ asat, mo-
netque, vt si vellet optata salute potiri. Leontij
Deo supplex cum militibus suis fieret, & ab eo
sanitatem minimè dubiam expeteret. Hanc visi-
onem vt audiuit Theodulus, vnus è militibus,
plus cæteris obstupuit, & ieiunio ac peruigilio
se macerans, sollicitè visionis illius rationem co-
gnoscere studuit. Interim Tribunus visioni pa-
rens, protinùs à febre liberatus, cælestiq; lumine
illustra-

illustratus idolorum vanitatem execrari cœpit.

Igitur recuperata valetudine, festinè ad urbem contenderunt, ut venienti Adriano Leontium vinculis alligatum sisterent. Accidit autem ut vir sanctus illis obuius fieret, comiterque saluans omnes, quæsiuit, quæ causa aduentus ac tantæ festinationis esset. Tum illi: Misisti, inquit, ab Adriano huc venimus, ut Leontium quendam, virum primarium, & deorum etiam cultorem eximium inquiramus, eumque quo par est honore Vespasiano Imperatori sitamus. Quibus Leontius: Quandoquidem, inquit, vos videam peregrinos, & huius regionis ignaros, adeste, ego vobis Leontium exhibebo, non quidem ut vos existimatis deorum amicum, sed Christi Iesu fidelem seruum. His auditis illi dubitare, & secreta secum consilia inire cœperunt, quid factu opus esset. Tandem singulari Leontij humanitate inuitati, alacres eum secuti sunt.

Ut autem domum peruenerunt, rebusque necessarijs corpora refecerunt, Tribunus & Theodulus urgere cœperunt, ut quamprimum Leontium eis indicaret: ne apud præsidem breui affuturum, malam gratiam iniret. Tum Christi martyr hilari fronte: Ego, inquit, sum Leontius ille quem vos queritis; ego sum ille Christi miles; ego sum quem Adrianus per vos insequitur. Tribunus & Theodulus his auditis, ingenti stupore percussi, in facies se prostrauerunt, & sceleris sui veniam postulantes dixerunt; Serue Dei altissimi, libera nos ab idolorum sceditate, & nos tecum pariter Christo associa. Tum verò Leontius præ gaudio lachrymas fundens, humi stratus proluxa admodum oratione contendit Christi numen illis propitiare & cognitionem veri Dei eis im-

Leontius
prodit sese.

Tribunus &
Theodulus
credunt, &
baptizantur
mirabiliter.

Rrr 5   petra-

petrare. Vix ille orationem finierat descendit
nubes aquæ in Theodulum & Tribunum eosque
illuminavit.

Eo miraculo, Græcorum multitudo permo-
ta tumultus cedere, Leontium magica arte imbu-
tum clamare, minas iactare ac mortem denique
intentare. Dum hæc fiunt, & ciuitas ingenti se-

**Sancti Mar-
tyres mittū-
tur in carce-
rem
Leōrius ver-
beratur.**

ditione commota, deorum iniuriam vindica-
re parat, Adrianus adueniens, totus furore ac-
census, tres Christi athletas in carcerem abdu-
cit: & mane primo diluculo Leontium verberibus
contundi iussit. At ille cum verberatur, ere-
ctis in cælum oculis: Tunc inquit Adriane putas
cruciatum mihi adferre, qui teipsum crucias?

Hanc inter supplicia vocem cum accepisset
Prætes, cerneretque animi eius fortitudinem
maiores, quam ut leuis ad tormentis su-
perari posset, iussit illum in carcerem recipi
& Tribunum ac Theodulum carnificinæ adhi-
beri. Et quidem Tribunus è ligno suspensus vi-
co laceratus fuit; Theodulus vero in terram
prostratus, verberibus atrociter cæsus; Qui in
medijs tormentis, nullam aliam præter hanc
vocem ediderunt: Salua nos Domine, quoniam
defecit sãctus. Adrianus verò cū animos eorū in
Christi cõfessione stabiles cerneret capit in eos
sententiam tulit; quã sancti Martyres magno cū
gaudio, psalmi illius versiculum canentes: Tu
es protector noster Domine, exceperunt.

**Tribunus
laceratur, &
Theodulus
caditur.**

**Capite ple-
ctuntur.**

**S. Leontius
dirè torque-
tur.**

Post hæc iterum adductus Leontius à qua-
tuor carnificibus humi stratus, atrocissime cæ-
sus est. Inde in ligno suspensus, hinc inde dirè la-
ceratus, prorsus ut latera & crura carnis nuda-
ta, horrendum affantibus spectaculum exhibe-
rent. Adrianus cum tam iniusti animi fortitudi-
nem

nem satis mirari non posset, è ligno solutum deponi iussit, dicen: Videte quanta dii nostri hominem istum benevolentia prosequuntur, dum elevatis ad cælum oculis numen eorum precatur. Ad hæc Leontius; Pereas tu cum dijs tuis, hominum omnium infelicissime. Ego enim Deum meum precor, qui mihi robur ac vires largitur, quo tormenta tua sustinere possim.

Adrianus martyr constantia inflammatus, iussit eum devoluto in terram capite, è pedibus suspendi & ingenti saxo ceruici alligato, vehementer cruciari. At Sanctus, generoso & forti animo cruciatus perferens, intentis cælo luminibus Deum precabatur: vt eadem virtute & constantia, cum Tribuno & Theodulo, victoriam de hoste obtinere posset. Porrò Adrianus, cum omnes furoris sui conatus ab inuicto athleta irrideri cerneret, iterum illum in carcerem abripi mandauit, vbi Angelica visitatione martyr consolari meruit. Insequenti verò luce denuò productus, primò ingentibus promissis à Præside oppugnatus est, vt dijs aliquem honorem tribueret. Cumque illis Adriani sermonibus, per summum contemptum, ne aures quidem præbere vellet, diceretque ne totius quidem mundi opes & honores tanti esse, vt vlla ex parte cum cælesti gloria conferendi essent: Præses incredibili furore agitatus, hanc in eum sententiam tulit: Leontium detorum contemptorem, iubemus è quatuor vectibus suspensum, tam diu plagis verberibusque fatigari, donec animam tradat.

Cùm igitur sanctus Martyr diutius cæderetur, vulneribus ac plagis toto corpore concussus, tandem beatum, Deo Creatori suo, spiritum tradidit. Corpus eius in ipsius Tripolis portu sepul-

Vide supplicii genus immane.

Inuicti Leontij constantia.

Inter verbera reddidit spiritum.

cum,

tum, omnibus Christi fidelibus insigne virtutis monumentum excitat.

Hæc commentaria beati Martyris Leontij, Cyrius scriba, tabulis plumbeis exarata, apud sancti Martyris monumentum deposuit: ut ex ijs posterius gloriosi inde triumphii exemplum caperent.

*Vitam S. S. Gervasij & Protasij habet lector 28. Aprilis.
Item Visini & Vitalis.*

VITA S. ROMVALDI, ANACHORETE, Camaldulensium monachorum Patri; ex ea que est à Petro Damiano præclare conscripta. Claruit sub Othone Imp. Iuniorè, anno salutis 973. & sequentibus.

19. Iunii

S Romualdi patria & genus.

Sergius pater eius.

Romualdus Ravennæ illustrissima Ducum stirpe progenitus, quanquam in prima adolescentia mundi vanitatibus supra modum deditus, ab omni religionis cultu penitus alienus videretur, insita tamen naturæ quædam bonitate, in pietatis studium acriter ferebatur; ad eum ut frequenter cum inter sylvas & iustra ferarum venationi operam daret, incredibile quodam desiderio eremum incolendi accenderetur, nemorumque recessus, ad melioris vitæ frugem eum inuitarent. Erat ei pater Sergius nomine homo secularibus negotijs totus implicatus, qui propter terrenarum rerum possessione, exorta cum propinquo quodam suo contentione, turpiter se homicidij crimine contaminauerat. ac filium etiam Romualdum ad eiusdem sceleris consensum pertrahere vehementer studebat. At Romualdus quanquam tota mente immane facinus detestaretur, tamen quia corpore præsens fuerat, tantum ex admisso patris pecca-

peccato dolorem concepit, ut ad Classense monasterium beati Apollinaris, homicidarum instar, quadraginta dierum luctu scelus expiatur, sese receperit. Vbi cum se totum ex animo poenitentiae laboribus daret, mens eius cōtinuis fetibus emollita, suave Christi iugum appetere cepit. Nec multò post monachorum pedibus prouolutus, precibus & lacrymis habitum monasticum extorsit; totoque triennio admirabili vitæ austeritate rebelles animi motus cōpescuit, vnaque secum laxioris disciplinae fratres, ad arduam perfectionis semitam cum verbo tum exemplo impellere conatus est. Sed cum illi seuerioris vitæ disciplinam non modo despicerent, sed impia etiam consilia agerent, ut caelestis disciplinae cupidum interficerent, Romualdus ut illis tantæ iniquitatis barathrum clauderet, ad Marinum quendam, eremiticæ vitæ cultu, in Venetiæ partibus admodum insignem commigravit.

Eodem verò tempore Petrus, cognomine Vrseolus, Dalmatici ducatus gubernator, ductus poenitudine, quòd iusto parum titulo ad eum dignitatis gradum ascēdisset, relictijs diuitijs, spretaque dignitate, in Gallias ad S. Michaëlis cenobium confugit; vbi sub Guarino eximia sanctitate viro, diuino seruitio se mancipauit. Porro hoc vitæ institutum, ex Marini & Romualdi consilio salubriter assumpserat, ut dignis poenitentiae fructibus sceleris sui reatum, quò astrictus erat, expiaret; atque ut melius omnes inimici insultus, quibus acriter semper recens ad Christum conuersi impugnari solent, sustinere posset, eisdem Marinum videlicet & Romualdum itineris sui comites elegerat, qui tamen Petro in monasterio nr-

Romualdi
poenitentia,
ob admissū
a patre ho-
micidium.

Fit mona-
chus.

Imprebime-
nachi, ei ne-
cem molitū-
tur.

Petrus Vrse-
olus Dux
Dalmatiæ,
fit monachus.

rio firmiter constituto, ad rigidiorē vitam, cui assueti fuerant, reuersi sunt. Quibus etiam Petrus, peracto vix anni spatio, ad eiusdem solitudinis districtiōem aggregatus est.

Multi se Romualdo, in disciplinam tradunt, & inter alios Sergius pater eius.

Romualdus multas dæmonum patitur infestationes.

Expellitur vir sanctus, à se constructo monasterio.

Interea Romualdus accenso mentis desiderio, ad eò in virtutum omnium studio crescere cepit, vt cuncti se eius disciplinis submittere gauderent. Et inter alios ipse Sergius pater, filij sui exemplo permotus, calcatis mundi pompis in eius disciplinam concessit: sed paulò post, prauæ consuetudinis mole pressus, in Aegyptum redire constituit; At Romualdi diligentia ab ea fuga retractus, & ad sanctæ conuersationis statum reductus, breui post ex hac vita ad meliorem migravit. Romualdus autem, post felicem patris obitum, ad paludem Classensem se contulit: vbi vili constructo tugurio, horrendas dæmonum infestationes sustinuit; ad eò vt non raro ab eis terræ allisus, multis plagis foedatus fuerit. Sed malignus hostis, cum cerneret se contra Dei famulum præualere non posse, animos discipulorum eius concitauit, vt saltem alienæ salutis curam deponeret. Construxerat vir sanctus in Saxonati territorio, monasterium beato Michaeli Archangelo sacrum: in quo non pauci praui dæmonis instinctu ad eò in odium viri sancti exarserunt, vt facta conspiratione, sudibus & phalangis eum expellerent. Expulsus autem hoc modo Romualdus decreuerat suæ cõtentus, alienæ salutis curam planè postponere. Sed hæc cogitationem tantus terror repenti inuasit, vt ad sempiternos phlegetontis ignes se abripiendum cõtinuò existimaret, nisi protinus eam cogitationem misissam faceret. Itaque iuniore Octhone Imperatore Classensem Abbatiam ordinante, animarum ibidē regi-

regimen coactus accepit. Sed cum fratrum mores prauitate vitæ corruptos, sanctioris instituti disciplinam pertinaciter respuere cerneret, illis relictis, cum Thamno & Bonifacio viris clarissimis, intima familiaritate regi iam antè coniunctis, alijsque quibusdam conuersis Theutonibus, ad Pereum, vbi dudum habitauerat, redijt ibique his, & alijs fratribus non paucis aggregatis, & percellas singulas constitutis, tanto feruore eremiticæ conuersationis rigorem & in se & in alijs instaurauit, vt illorum vita omnibus ingentem admirationem commoueret.

Præficitur
ab imp. Otthone, Casse
senfi Abbatij.

Redit ad Pereum.

Ottho Imp.
construit ei
monasteriũ
in Pereo.

Interea iunior Ottho Imperator in studiũ viri sancti pietate singulari incitatus, monasteriũ in Pereo ad honorem S. Adalberti construxit: cui contigua Classensis cœnobij prædia contulit, & Abbatem ex Romualdi discipulis constituit, quibus tamen omnibus ipse Romualdus suprema potestate præfuit, fratresque cœlestibus disciplinis ornarissimos reddidit. Post hæc ad ciuitatem Parentium transfretauit, vbi annis admodũ tribus in admiranda sanctitate exactis, eam quoque ciuitatem nouo monasterio beatam effecit, & insigni virtutum omnium splendore illustrauit. Inde progressus ad Camerinæ prouinciæ Comitum nuntios destinauit qui audito Romualdi nomine, quod longè lateque sanctitatis opinione admodũ celebre erat, ingenti repleti gaudio, cuncta suæ ditionis obrulere prædia, vt fratres sanctissimis eius disciplinis imbutos mitteret, qui eodem pietatis splendore terram illa illustrarent. Nec abnuic vir sanctus, sed locum cœlesti philosophiæ congruum, qui antiquitus Vallis de Castro vocabatur, fratribus suis elegit; vbi construxit monasterio, maximos animarum fructus fecit.

Monasteriũ
Vallis de
Castro.

fecit. Confluebant enim hinc inde ad illum homines, rebusque omnibus pauperibus benigne erogatis, ad sanctae conversationis ordinem, spiritu feruido festinabant. Erat enim vir beatissimus flamma diuini amoris adeo aestuans, ut alios quocumque pergeret, sanctae praedicationis facibus mirabiliter incenderet.

Monasterium
virginum.

Magnus viri
sancti sex-
tuor.

Instituit quoque eodem in loco, sacrarum virginum monasterium: & in Parulphi Comitis possessione aliud pietatis domicilium erexit, tantisque virtutum ornamentis ea decorauit, ut veriusque sexus homines innumerabiles in eius disciplinam e medio honorum ac voluptatum decursu, libenter immigrarent. Tanta enim erat viri sanctitas, tanta humanitas, tanta benignitas, ut ab eius consuetudine auelli non possent. Ipse vero tanto quoque salutis omnium amore ardebat, ut rebus a se preclaris gestis nunquam contentus, totum quasi mundum a rebus perituris, ad aeternitatis studia traducere conaretur.

Hinc quoque monasterium non longe a Massiliano castro construxit, atque in faucibus Calliensium montium aliquamdiu vitam transegit, ac deinde in Petranum montem, non longe a monasterio S. Vincentij situm commigrauit; vnde tandem peragratis diuersis locis, Sytriae monte habitaturus ascendit. Ibi vero quorundam demonum insidias, quos hominum insultus sustinuerit, quot contumelias Christi causa libenter pertulerit, non est nostrae facultatis euoluere. Certè hoc in monte vir sanctus, septem annos continuos ab omni hominum consuetudine angusto domicilio seclusus, in summa austeritate vixit; prorsus ut Pythagorico quodam silentio sibi indico mente ac cogitatione assidua in caelis degeret, & quasi mor-

Ille inter
septem
anno, simul &
austerissime
vixit.

si mortalitatis ergastulo planè solutus, omnes corporis necessitates despiceret. Nā toto Quadagesimæ tempore; nihil aliud neque in cibo, neq; in potu, præter pugillum farinae, & succum quendam herbarum valde exiguum, admisit.

Post quæ, cum iam iter ad cælestem patriam sibi instare prævideret, ad monasterium in Valle de Castro à se constructum redijt; vbi in cellula arctissime conclusus, vitimum vitæ terminum in silentio expectavit, ac tandem magno cū gaudio excepit. Vixit autē vir sanctissimus annis centum viginti, ex quibus viginti in seculo tres in monasterio, nonaginta septem in solitudine ac eremiticæ vitæ proposito transiit; & collapsam in Italia eremiticam disciplinam restituit; ac mirificè propagavit. Claruit porrò post obitum, varijs miraculorum signis, quæ per eum Deus ostendere dignatus est. Translatū verò tradunt eius corpus, Fabrianum, oppidum in Piceno, vbi magna veneratione colitur.

Felicissime obdormit in domino.

Grādis eius atas.

VITA S. PAVLINI, NOLANI EPISC. C. Baro. An. tom. 4. & 50
 ex Gr. Tur. D. Gregorio Papa, & Vranio presbyt.
 qui viro sancto familiaris fuit. Obijt an. Ch. 431.

Sanctus Paulinus Nolanæ urbis Antistes, Burdegalæ nobili familia ortus, Therasiam pari nobilitate foeminam sortitus est conjugem. Cumque magna diuitiarum gloria præstans, splendide vitam ageret, die quodam lectio illa Evangelica, quæ adolecenti præscribit, ut omnia sua venderet, & pauperibus distribueret, si vellet thesaurum in cælo consequi, ita animū eius perculit, ut statim venditis omnibus quæ habebat, pauperibus erogaret. Exoneratus igitur à cunctis cupiditatibus, gaudens & exultans

22. Iunij.

S. Paulini Patria.

Matt 19. Vendit sua, & dar pauperibus.

Sif

Chri-

Christi vestigijs præclarè institit, & cum cõinge
quasi peregrinaturus in aliã regionem perrexit.

Porrò cū esset ciuibus suis propter morū pro-
bitatē char^o, fuit ab ijs magno studio requisitus,
ac tandē à mercatore loci illius inuētus. Paulò
verò post, sacerdote Nolanæ vrbis vita functo,
Paulin^o in locū antistitis subrogatur. Erat .n. vir
cū diuinarū tū humanarū rerū cognitione egre-
giè instructus, & dicēdi facultate pollebat plu-
rimū; ad eò vt frequēs de eius virtutibus, & præ-
stantibus animi dotibus sermo in populo fieret;
& ipse præter hæc, admirabili benignitatis stu-
dio, omniū sibi animos deuinciebat; ad eò vt oēs
diuitias & possessiones, in pauperū inopia sub-
leuanda expēderet, nihilq; maiore diligētia cu-
raret, q̄ vt suis opibus, suoq; sanguine, calami-
tosis subueniret: quod hac vna re sanè memora-
bili egregiè testatusest. Cū sc̄uentiū Vanda-
lorū tempore Italia in Campania partibus de-
populata fuisset, multiq; in Africā miserāda ca-
ptiuitate abducti essent, Paulinus, cū iã oēs epi-
scopatus sui prouentus in redimendis captiuis
expēdisset, & vidua quædã lachrymabili voce
filiū suū vnicū, à regis genero captiuum teneri
quereretur, peteretq; à S. viro redēptionis pre-
ciū, ille mira alacritate: Mulier, inquit, auri ar-
gentive apud me relictū est nihil, sed me ipsum
tolle, seruū me iuris tui profiteri: atq; vt filium
tuū recipias, me vice illius in seruitutem trade.
Quod illa audiens, ridiculū esse existimauit. At
S. vir, qua erat dicendi facultate præditus, dubi-
tanti sc̄eminæ citius persuasit, vt antistitem pro
filij sui redemptione tradere non dubitaret.
Perrexêre igitur vtriq; in Africā, adductumq;
Paulinum ad regis generū, mulier offerre cœ-
pit;

**Nota infig-
nē tanti viri
charitatem.**

pit, & summis, infimisq; precibus regare, vt filiū
 sibi vnicum pro eo redderet. At barbarus quan-
 quā typho superbiæ tumidus, preces supplican-
 tis foeminæ primò despiceret, venusto tamē ho-
 minis vultu motus nō nihil, ecquā artem nosset
 inquisiuit. Cui vir Domini; Artis quidem omnis
 planè rudis sum, sed in horti cultura multū va-
 leo. Hoc audito vir gentilis, protinus filio viduē
 libertate concessa, eum recepit, & excolendī
 horti curam ei mandauit. Cumq; crebrò gener
 regis animi causa hortum ingrederetur, cœpit
 hortulani sui sermonib⁹ mirū in modū delecta-
 ri, prorsus vt amicis familiarib. desertis, alijsq;
 omnibus neglectis, cū eo penè assiduò versare-
 tur, & viri sancti prudentiā sine miraretur.
 Postquā vero intima familiaritate Paulinus ei
 cōiunctus esset, quodā die monuit eū, vt prudē-
 ter secū de Vandalorū regno disponderet: nā re-
 gē breui vitā cū morte permutaturum. Hoc ille
 cōtinuò regi: (fuit autem hic Guntharius, Ger-
 manus Genserici,) nunciauit, qui virum B. suo
 offerri conspectui iussit. Cumq; rex subito eum
 cōspexisset intremuit, & accersito eius domino
 genero suo ait; Profectò vera sunt quæ audisti.
 Nā hac ipsa nocte in somnio, sedentes cōtra me
 in tribunali. iudices vidi, inter quos & istū au-
 thoritate nequaquā infimū, quorū iudicio flagel-
 lū, quod aliquando acceperā, mihi tollebatur.
 Sed percunctare quisnā sit. Neq; .n. hunc tanti
 meriti virum, popularem esse suspicor. Tunc
 regis gener Paulinum, cuius conditionis vir es-
 set, dicere cōpulit. At vir sanctus quanquā pri-
 mō adduci non posset vt statum suum proderet,
 magnis tamē cōiurationibus cōstrictus, episco-
 pum se fuisse testatus est. Quo audito, possessor
 eius

visio regis
 Vandalorū.

eius valde pertimescens: Pete, inquit, à me quod vis, vt ad terram tuam magnò cum munere reuertaris. Cui Paulinus; Vnum est quod mihi impendere beneficium potes, vt omnes ciuitatis meæ captiuos relaxes. Qui pròtinus in Africana regione requisiti, cum onustis frumētò nauibus Paulino traditi sunt. Paucis verò post diebus dimittuntur. Guntharius Vandalorù rex occubuit, & flagellum quod ad suam perniciem dispensante Deo pro fidelium disciplina tenuerat, amisit. Sicque factum est, vt omnipotentis Dei famulus, qui se in voluntarià seruitutē tradiderat, cum multis à seruitute in libertatem rediret.

Ante mortē
videt SS
Martinum
& Ianuariū.
Torrò ante triduum, quam de hoc mundo ad caelestem patriam vocaretur vir Dei, corporeis oculis S. Martinum & Ianuariū, Italicum martyre, videre meruit, qui caelesti tunc gloria fruebantur; eumque ad eandem sortem beatitudinis inuocabant. Cum autem sancta illa anima è corpore migraret, cellula eius ingenti fuit terræ motu quassata, ad eò vt astantes exanimati metu humi laberentur. Quod sanè mirum videri non debet, si vnus angulus terræ motu concussus est, in cuius obitu totus penè orbis ingemuit. Fuit enim nati admodum & suauis ingenio, etiã cum in superbia seculi versaretur. Cum autem ad Christum conuersus est, aperuit horrea sua pauperibus, & apothecas suas aduenientibus perfecit. Nam parum ei erat proximos alere, nisi etiam vniq; euocaret quos pauceres atque vestiret. Quantos inque oppressos erexit; quantos captiuos redemit; quantos à alienò grãtatos, à creditoribus reddita pecunia liberauit. Profectò tantum sui desiderium non modo Christianis, sed etia Iudeis atq; Paganis reliquit vt cun-

vt cuncti scissis vestibus & planctu valde miserabili deformati, ad eius exequias conuenirent. Ereptum sibi patronum, defensorem, tutorem, vna omnes voce lamentabantur.

Cum igitur debitum Deo spiritum reddidisset, ita niueo candore vultus eius, & omne corpus affectum est, vt omnes inter singultus & lacrymas benedicerent Deum. Post mortem vero hoc etiam ad meritum eius nobis innotuit, quod Iohannes Neapolitanæ vrbis antistes, ante diem tertium quam de hoc mundo ad Dominum migraret, retulit se vidisse S. Paulinum, angelica dignitate ornatum, sydereâ claritate fulgentem, verbisque suauissimis sibi dicentem, Solue vincula rædiorum tuorum, vt nobiscum post diem tertium, eadem immortalitatis gloria fruaris. Quod sanè in Ioane, qui tunc integra adhuc erat corporis valetudine, post diem tertium completum est. Corpus verò S. Paulini Romam translatus, in Ecclesia S. Bartholomæi, in Insula, vnâ cum corpore eiusdem Apost. honorificè asseruatur.

**ILLUSTRE CERTAMEN DECEM MIL-
lium Martyrum Achatij nempè & sociorum, mi-
litum, qui passi sunt sub Hadriano & Antonino
Imp. in monte Ararath propè Alexandriam, quæ
iuxta Tigrim in Armenia sita est: de huius certami-
nis veritate vide Bar. de hoc die, in not. m. Ro.**

Quo tempore Hadrianus & Antoninus re-
rum potiebantur, Gadareni & Euphratenses facta conspiratione (incertum qua de causa) aperta vi atque armis imperium oppugnare decreuerunt. Quorum rebellionem Imperatores vt reprimerent, debitasq; de tanto scelere poenas repeterent, collecto xvj. hominum mil-
Sff 3   lium

Etiam Iudei
& Ethioei
plangunt
mortem eius.

Corpus de-
functi niueo
candore cor-
spicuum.

Apparet E-
piscopo Ne-
apolitano.

24 Junij.
Gadareni &
Euphraten-
ses, rebelles
Imp. Hadri-
ano & An-
tonino, qui
regnarunt
circa an. Ch

133. teste Ba.
20. An. 10. 2.

Achatij &
Heliadis ma-
gnanimitas.

Angelus ap-
paret Achaz-
tio.

Achatius cū
suis copiis
inuoat Ie-
sum, & victo-
ria potitur.

lium exercitu, contra sceleratam hostium con-
spirationem instructi rebus omnibus processerunt. Sed visa incredibili rebellatium multitudine (centum namq; hominum millia ad confligendum paratissima in acie stabant) diffisi de suorum animis, in effusam fugā cum septē millibus conuersi sunt. Achatius verò primicerius, & Heliades exercitus totius dux, ignauā aliorum detestati, conuersi ad reliquam multitudinem: State viri, dicebant, & venite, vt deorū numina sacrificijs placemus, quò gloriosum de hostibus nostris triumphum referamus. Cumq; sacrificio intenti, hædum de more excoriaret, maiori longè quā cæteri formidine subito oppressi, proiectis armis, fuga similiter salutē quaesierunt. Accidit autem vt cæteris hinc inde dispersis, Achatio adolescens quidam admirabili splendore coruscans (is erat Angelus Domini) obuius fieret, eumq; huiusmodi ferè verbis ab ea formidine, simulq; turpa fuga reuocaret. Quid mirum, si tantus & pavor inuasit, qui spem & robur omne in simulachris collocatis? sed audite me, & omisso simulachrorum cultu, Deum immortalem qui cæli terræque conditor est inuocate, atq; spem vestram in Christo Iesu, qui sacrosancto suo sanguine vos expiauit, defigite, & clarissima cōtinuò de hostibus victoria potieminī.

Hæc vbi dixit, Achatius de summa rei cōsultaturus, suos in consilium vocauit, qui vno pariter consensu saluberrimis adolescentis monitis parendum esse dixerunt. Moxque sublato ad cælum clamore, salutare Iesu nomen inuocarunt: & impetu in hostium copias facto, omnes in effusam fugam compulerunt. Ea victoria exultantes, & summis laudibus Dei potentiam in cælū tollentes, Angelus Domini in Ararath montem

scilicet minores Armenia, quingentis quasi stadijs ab Alexandria distantem deduxit. Ibi verò alij septem angeli, humana tamen specie tecti, se illis adiunxerunt: & incredibili verborum suavitate, singulare beneficium, quo ab omnipotenti Deo affecti fuerant, eis explicarunt; deinde de omnibus quæ ad æternam animarum salutem spectabant, plenissimè eos instruxerunt: imminentemq; tyrannorum furorem prædixerunt; quem si pro Christi gloria forti inuictoque animo sustinerent fore ut cælestem pro eo coronam breui perciperent. His dictis, beati illi spiritus ex oculis & conspectu eorum sublatis sunt. At illi ingenti consolatione perfusi, lachrymas præ gaudio continere non poterant, simulque præteritæ vitæ peccata detestantes, lacrymabili valde fletu numinis diuini misericordiam implorabant.

Postquam verò tertio iam die in hoc pietatis studio perseuerarent, missi continuò ab Imperatoribus adfunt nuncij, qui gesta eorum explorarent. Ij vt laudes & cantica suauissima, quibus Christum extollebant audierunt, eos, id quod res erat, Christianos factos esse cõiectantes, festinanter Imperatoribus nunciarunt, exercitum pro victoria de hostibus potita, Christi numen mirè prædicare, & deos opprobrijs ac contumelijs petere. Quo nuncio consternati sanè Imp. continuis 5. diebus in luctu & squallore versati sunt, nulla non consilia agentes, quibus fortissimos Christi milites ab ea mète ac religione deduceret. Tandè placuit alios 5. reges, Saborem non quidem Perlarum, sed Armeniæ regem, Maximum, Adrianum, Maximinum & Tyberianum in auxilium & consilium vocare; qui protinùs cõtracto ingenti exercitu præsto fuere, oblati-
 sss 4 prius

Triduo in diuinis laudibus perseuerant.

Quinq; Reguli, martyres persequuntur.

Vox caelitus
missa, Mar-
tyres confir-
mar.

prius idolo suo sacrificijs, ad novos Christi milites perquirendos perrexerunt. Sancti verò tota mente in consideratione diuinæ benignitatis absorpti, orationi incumbabant; quos Achatius tanquam dux & antesignanus omnium, vt venientes dæmonis ministros conspicatus est, luculentis verbis ad constantiam hortabatur. Illis autè ad quæuis supplicia pro Christi nomine excipienda sese offerentibus, & diuinas laudes concinentibus, vox huiusmodi ad eos caelitus dilapsa est. Nolite furorem eorū expanescere, qui corpori necem adferre possunt. Ego enim rerum omnium Dominus, vestri curam gero: ego vos protego, ego immortalis vos gloria donabo. Hac voce ad eum animi omnium roborati sunt, vt flexo poplite, irruentium gladios nudis cervicibus excipere vehementer cuperent. At milites accedentes, regum eis mandatum exposuere, vt sine mora illorum se conspectibus sisterent. Tum Achatius pulcherrimam martyrum aciem instructo ordine deducens, regibus illam exhibuit; qui visa eorum alacritate, & promptissima pro Christo moriendi voluntate impiam lachrymarum vim profuderunt; quasi cæco quodam mentis furore, in pestem & exitium ruerent. Ne tamen quicquam intentatum relinquerent, blandissimis verbis ad idolorum sacrificia eos inuitarunt. Quibus illi vna voce omnes responderunt; Absit vt tanta nos impietate contaminemus, vt idolis omni sensu destitutis thura offeramus; quin potius sacrificium viuam & immaculatum Deo nostro nosmetipsos offeremus, qui tanto nos indignos peccatores amore persecutus est, vt sanguinis tui preciosissimi effusione, scelerum nostrorum maculas abluere voluerit.

Egregia mar-
tyrum con-
stantia.

Hadria-

Hadrianns cum tantam animorum virtutem
 satis mirari non posset, inquisiuit diligenter que
 res in eam mentem eos ita subito impulisset; Cui
 Achatius, tanquam ex ore omnium, luculenta
 sane oratione clarissima Dei beneficia ei expo-
 suit, dixitque fieri non posse, ut ullis minis vel
 supplicijs ab amore Christi auellerentur. Tum
 vero Adrianus in rabiem furoremque conuer-
 sus, iussit eos lapidibus obrui; sed lapides
 in lapidantium ora conuersi, clarissime testaba-
 tur sub omnipotentis Dei protectione eos lati-
 tare. Post hec Imperator flagella expediri, & vi-
 ritim eos caedi mandauit. Cumque horrendè in
 corpora eorum sauirent, quidam Draconarius
 nomine, suppliciorum atrocitate motus: o fra-
 tres, inquit, iam oratione opus est, iam quæso vir-
 tutem nobis à Deo impetrate: nam quæ pati-
 mur tormenta, sanè grauiasunt. Cui Achatius,
 perseuerate fratres in confessione hac salutari,
 nam breui post tempore amplissima, imò sem-
 piterna huius certaminis corona vos manet. Hoc
 cum dixisset, oculis ad cælum, cum admirabili
 pietate sublatis, Christi numen ardenti spiritu
 precatus est; & statim ingens terræ motus
 omnium animos vehementer exterruit: & fla-
 gellantium manus protinus arefactæ, ceteris in-
 gentem pauorem incusserunt. Aderat in regis
 Maximini exercitu, magister quidam militum
 Theodorus nomine, qui mille militibus impe-
 rabat; qui huius miraculi stupore percussus, ex-
 clamauit; Domine Deus cæli & terræ, qui domi-
 naris vniuersæ creaturæ, qui que pro hominis tui
 gloria decernatibus, admirabili virtute subue-
 nis, dignare nos quoque indignos peccatores, in
 tam beatam militum tuorum sortem recipere.

Lapidibus
 martyres
 petuntur.

Flagellatur.

Achatius
 eos confes-
 ma.

Theodorus
 cum mille
 militibus
 credit.

Hac oratione expleta, protinus sublato signo, se vnà cum suis omnibus ad castra martyrum transtulit.

Ea re incredibili furore exagitati reges, animos in omnes partes versabant, vt de tanta contumelia vindictam fumerent, & dolorem suum aliquo modo lenirent. Iussere igitur sudes incubi speciem figuratos, per stadia viginti spargi vt martyres nudis plantis eos inambularent, vtque ijs grauissimè fauciati alij super alios procumberent, & luctu & clamore, quemadmodum putabant, omnia complerent, eoque spectaculo conceptum eorum dolorem diluerent. Sed accidit vt ea tormentorum instrumenta, continuò ab angelis vno in loco cumulerentur: & Christi militibus, per ea stadia, liber sine vlla offensione transitus præberetur.

Varijs tormentis afficiuntur martyres.

Maximus igitur, (qui horum omnium cruciatuum primarius auctor erat) cernens omnes suos conatus in nihilum recidere, frendens gemensque præcepit, vt omnibus poenis & supplicijs, quæ Christus pro humani generis redemptione libens sustinuit, excarnificarentur. Nec mora, ministri furore & amentia flagrantes virgarum nodis latera eorum dilacerant, & verberibus concidunt, & paulatim carpunt, vt non celeri morte doloribus acerbissimis finis imponeretur; deinde singulorum capitibus spineas coronas imponunt, iisdemque ferè cruciatibus ac ludibrijs, quæ Christus pro nobis pertulit, eos afficiunt. Illi verò omnem à corporibus suis dolorem, nomine Christi sepiùs inuocato, depellebant, & illi gratias agebant, quod seie tanto beneficio cumulare. Porro Achatius cæteros, vt supplicia libenter pro Christi gloria subirent,

subirent, verbis sine intermissione exhortabatur, & interim hostium immanitatem, impietatemque refutabat, & vultu oculisque, clarescissimum triumphum ex eorum crudelitate victor agebat. Numerus verò militū qui eos omni suppliciorum genere oppugnabant, fertur fuisse triginta millium: qui tamē Christianorum militum constantia perturbati, multò grauiora animis supplicia perferebant. Tandem cū diu multumq; hoc modo in corpora eorum sauiissent, singulis crucibus affixerunt, & in eos non modo, sed in ipsum quoque Christum ludibria multa & blasphemias sacrilego ore iactabant. Cumque illi tum multo magnificentius Christi numini vota persoluerent, ingens terramotus subito exortus, & densa admodum caligo hostes exterruit, atq; in effusam fugam compulit. Martyres verò in medijs supplicijs constituti, ad constantiam hortari se mutuò, diuinam opem in tali tantoque æternæ salutis discrimine expetere, Christi morte cruciatibusque memoria repetitis, ad eadem crucis supplicia fortiter perferenda sese incitare; ac postremò, Christiani officij in extremo illo spiritu memores, supplices pro omnium salute preces ad Deum fundere, vt quicumq; rebus in aduersis opem eorū imploraret, Christi gratiam, meritis ac precibus eorum abundè consequi mereretur. Postquam autem hoc modo omnia cruciamenta inuicto animo pertulissent, tandem in cælū mortalitatis vinculis expediti, immigrarunt. Corpora eorum fuere ab angelis in monte Ararath, qui tā præclaro eorū certamine celebris euasit, honorificè tumulata; vbi eorū virtus sauctitasq; multis miraculorum signis egregiè clarescunt.

VITA

Achatius cęteros ad cōstantiam hortatur.

VITA S. EDILTRVDIS REGINAE

C. Baron in
not. marty.
Roma.

*& virginis, ex ea qua est per venerabil. Bedam
Hisor. Ecclesiast. gentis Anglorum Lib. 4. cap. 19.
& 20. Floruit circa annum Domini 680.*

31. Iunij.

Ediltrudis
in coniugio
permanet
virgo.

Ediltrudis Annæ regis Orientalium An-
glorum filia, moribus & vitæ integritate
sanè admirabilis, primò principi cuidam
viro Australium Giruorum, nomine Tonbarr,
vinculo matrimonij sociata fuit; quo breui post
tempore è viuis sublato, regi Egfrido sanctissi-
mè copulata fuit. Cuius confectio cum annis ad-
modum duodecim vteretur, perpetua tamen
mansit virginittatis integritate gloriosa: ac tan-
dem magna ipsius regis voluntate regali diade-
mate còtempo, in monasterio Ebbæ Abbatisa,
vni regi Christo se consecrauit.

Fit Abbatis-
sa.

Post annum verò fuit & ipsa in regione Elge
virginum monasterio præfecta, quas sanè san-
ctissimis vitæ cælestis exemplis & monitis, ad
omnem sanctitatem informauit, vnaque tecum
plurimas ad portum salutis æternæ sceleriter
perduxit. Vixit etenim in magna vitæ austerita-
te, linearum vestium vsu penitus sibi interdicto
diuinarum verò rerum meditationi ità dedita
fuit, vt à tempore matutinæ synaxeos ad ortum
vsque diei incredibili spiritus feruore precibus
& lachrymis intenta perseveraret. Nunquam
autem vel certò rarò admodum, idque non nisi
corporis infirmitate vrgente, bina refectio-
ne in die vsa est. Multo verè ante quam è corpo-
rà migraret, clarissima mente cognouit quo ge-
nere mortis, nimirum pestilenti còtagione mo-
ritura, multas virgines tecum è suo monasterio
de mudo raperet & in cælestè regionè referret.
Post.

Perpetua ab-
sinentia es-
t.

Postquam verò annis septem illud sacrarum virginum collegium rexisset, vita sanctissimè perfuncta, in ligneo locello sepulta est. Successerat autem ei in Abbatissa ministerio Sexburga soror eius Canconberti regis Cantuariorum quondam coniunx; quæ post undecim annorum decursum, quo corpus eius tumulo illatum fuerat, voluit ossa eius celebriori loco sepulturæ honorare. Cumque aperto tumulo, sacrum sanctissimæ virginis corpus in lucem prolatum esset, ita incorruptum apparuit, ac si eodem plane die vitali spiritu destitutum esset. Neque corpus modò, sed ipsa quoque lintamina quibus involutum erat, ita ab omni putredine & corruptione aliena inuenta sunt, vt ipso die viderentur castis eius membris esse circumdata.

Post multos
annos, cor-
pus defun-
ctæ incor-
ruptum.

Porrò quod maiorem admirationem habet, quodque sanctitatis eius opinionem maxime auget, eorundem indumentorum tactu dæmonia ab obsessis corporibus fugata sunt, & varij corporis languores pulsati; prorsus, vt multi certatim ad loculum eius confluerent, optata sanitatis remedia reportantes.

Miracula ad
vestes & lo-
culum eius.

DE NATIVITATE S. IOHANNIS PA-
pistæ, ex R.P. Ludouici Granatensis concioni-
bus.

Cum Ecclesia in festis Sanctorum non dies quibus in hanc vitam ingressi sunt, sed quibus in alteram demigrarunt, solenni ritu honorare solita sit, eorum natales eorum appellare, inquisitione dignum esse videtur, cur Ecclesia maiori solennitate diem hunc celebret,

24. Iunij

Cur Eccle-
sia nativita-
tem s. Iohã-
nis celebret,
& aliorum sã-
ctorum non ita.

quo

quo Ioannes, in hanc vitā infinitis penē miserijs curisque refertam est natus, quā illum, in quo per gloriosam mortem, ad immortalem & beatam vitam foelicissimē est renatus. Ad quod respondetur, Ecclesiam in Iohannis festo non illud inspexisse, quod illi cōmodius & gloriosius fuit, sed quod vniuerso orbi salutarius, & iucūdius erat. At Iohannis natiuitas Christi natiuitatem, cuius ipse præcursor erat, mundo nuntiauit; quo nuntio nihil mundo faustius atque foelicius poterat nūciari. Hac igitur de causa (vt B. Maximus ait) rectissimē toto hodiē orbe Christi Ecclesia Iohannis primordia lætissima festiuitate concelebrat: qui æterna mortalibus adesse gaudia, stupendi mundo testis fidelissimus reuelauit. Quid enim salutarius aut iucundius annunciari mundo potuit, quā quōd is conspecto saluatore dixit? Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi? Qua ergo deuotione eius festum celebrare par est, qui Agni cælestis aduentum (vt idem Maximus ait) post sacrā Virginem & primus agnouit, & solus ostendit? Hoc enim vno verbo malorum omnium remedium, & bonorum omnium cumulum mundo allatum esse testatus est.

Ioannes primus à Virgine Christū agnouit.

Præconia S. Iohannis.

**Malach 3.
Matth. 23.**

Inter omnes autem præcursoris laudes non postrema illa est, quōd Prophetas, quōd Angelos, quōd Euangelistas, quōd ipsum Dominū meruit habere laudatorem. Prophetæ illum appellant Angelum: Angeli magnum coram Domino prædicant. Christus Dominus, maximum inter natos mulierū testatur. Euangelista vero res eius præclarè gestas & mirabilem vitæ sanctitatē sacris literis cōmendāunt. Et quidē prima præcursoris laus est, quōd à iustis parentibus

tibus sit prognatus, Adulterina namq; plātatio- Sap. 4.
nes non dabunt radices altas, nec stabile funda-
mentum collocabunt. Ab iniquo enim semen
exterminabitur. Foelix itaque Iohannes paren-
tum meritis: sed foelicior suis.

*Nam genus & proavos (vt ait ille) & qua non
fecimus ipsi*

Vix ea nostra voco.

Oni's Metā,

Secunda verò laus in qua beatissimus præcur-
sor eluxit numeratur illa, quòd Ioannis nomen
ei inditum fuerit; quod gratiam significat, &
diuinę gratiæ magnitudinem, quę in illum con-
ferenda erat declarat; Cùm autem duplex gra-
tiæ genus Theologi definiant, alteram qua Deus
nos ob immensam bonitatem suam ante om-
ne meritum gratuito præuenit, alteram, qua
ob eo excitati & adiuti, nos cum illo & ille
nobiscum operatur, Ioannes utroque gratiæ
genere mirum in modum excelluit. Nam & ma-
gna atque miranda illi dona, ante omne meri-
tum collata sunt, & magna atque admiranda
idem diuina gratia adiutus, operatus est. Fuit e-
nim Spiritu sancto in vtero matris repletus,
& nihilominus innocentissimū corpus suū tātā
asperitate maceravit, vt in tenera ætate quę ad
eremiticę vitę labores perferendos imbecillior
erat, solitudinem petierit. Quo quid admirabi-
lius, quod septē annorū puer qui propter ætatis
infirmatē pluriū rerū adminiculis fulciendus
atq; sustentandus erat, deserti solitudinē atq; ex-
tremam rerum omniū inopiā elegerit? Profectò
homo, quē natura inermen, nudū & rerū omniū
inopē genuit, animal politicū & sociale à Deo
creatum est: vt multorum artibus & officijs,
quod

Ioānes gra-
tiā significat

Duplex gra-
tia.

Asperitas
vitæ, ipsius.

quod inopi naturæ deest, suppleretur. At Iohannes puerulus, teneris sub annis; omnibus corporis huius necessitatibus despectis, in vastam eremi solitudinem se abdidit: & admiranda vitæ asperitate, sanctissimam carnem suam affixit, Erat enim (ut ait Evangelista) vestitus camelorum pilis, & zona pellicea circa lumbos eius locustis, herbarumque radicibus, quæ ignis vfu, nec vlla cõditura egebant, mellesq; siluestri victitabat.

Matthæi.
Locustæ &
mel siluestre
quid sit vide
Bato. To. 11.

Prædicatio
eius admi-
randa.

Confessio
peccatorum.

Neque tamen solitudinis spiritu contentus ibi conquevit, sed ab eremo, in qua à pueritiâ hominibus incognitus manserat, imperio Domini tandem egressus multos filiorum Israel, miro vitæ exemplo, & doctrinæ tonitru conuertit. Vique adeo enim omnium in se oculos animoque rapuit, ut ad illum omnium ordinum homines certatim confluerent, adeo ut milites etiam, publicani, & Pharisei, hoc est, profligatissimum hominum genus, ad eum venirent, confitentes peccata sua, & ab eo querentes, quid sibi factò opus esset, ut à ventura ira, & extinguibili igne, quem Iohannes improbis minabatur, seruariantur; quam Dei iram diuinus præco non verbis solum, sed multo magis ipso corporis cultu, & incredibili vitæ austeritate prædicabat. Hac enim docendi ratione dormientes in peccatis homines excitauit, & ad salutis suæ curam agendam extimulauit. His etiam adde admirabilem veri concionatoris fortitudinem, qua sic noster Iohannes animatus erat, ut non modò Phariseos, qui religionis nomine insignes habebantur, gemina viperarum appellaret, sed Herodem quoque regem non per parabolas, ut olim Natham propheta cum

cum David egit, sed aperta increpatione argue-
ret, dicens, Non licet tibi habere uxorem fratris
tui. Non enim ad fulgorem purpurę obstupesce-
bat, neque sceptrum, regiamq; dignitatem vere-
batur. Non personam spectabat, sed culpã, quę
eum ex rege tyrannum, & supplicio dignũ fece-
rat. Ideoquę tanquam mortis reum, adeo con-
stanter & liberę arguebat vt ne periculo quidẽ
capitis deterreri potuerit, quo minus adulteri
crimen ei acriter exprobraret. Quam eius con-
stantiam Dominus in Euangeliõ commendauit,
cum ad populum dixit: Quid existis in deser-
tum videre? Arundinẽ ventõ agitãtam? Non
est (ait Guërricus Abbas) Ioannes arundõ deser-
ti, sed cedrus paradisi, sed columna cęli, gloria
generis humani, miraculum mundi, virtute &
merito vltra mensuram hominum, conditione
citra naturam angelorum.

Lucę 7.

Hoc autem postremo loco vel maxime in
Iohanne considerationẽ dignum est, quod cum
diuina bonitas tot tantisque virtutum charis-
matibus Iohannis animam ornauerit, longẽ ta-
men dissimilem corporis eius curam gesserit.
Quę enim oratio explicare poterit, quibus vir-
tutum ornamentis, quibus cęlestium dono in-
opibus animam eius ab ipsis materni vteri præ-
cordijs, ad extremum vsque vitę diem Spiritus
sanctus excolendam atque illustrandam cura-
uerit? At corporis vitam, quam vili pretio tradi
passus est? Saltauit enim puella, cuius saltationi
leni aliquo obsonio satisfieri poterat, attamen
huius obsonij loco, sanctissimi viri caput ipsi
donatum fuit. Quis non iure miretur tantã rei
indignitatẽ, cum audiat eum, qui vincula pec-
catorum soluerat, vinculis peccatorũ alligari,
cum

Tcc

vt vin-

vt vincita venia, locus veniæ nõ relinquatur. Herodes facit adulterium, & Iohannes in carcere mittitur. Herodes cum sua adultera epulatur, & nefandis peccatorum fordibus se contaminat; Iohannes verò sanctissimum corpus incredibili abstinencia macerat, & omni contentione laborat, vt miserum regem ab animæ peste & interitu sempiterno liberet, & tamen saltatrici & adulteræ filiæ libidini, per summum scelus permittitur.

Prudentia
Iustorum.

Sed hæc est vera illa iustorum prudentia, ad quam Iohannes, teste angelo, incredulos traditurus erat; nimirum vt quid animæ nostræ dignitati, quid corporis vilitati debeamus agnoscentes, vtriusq; curam pro dignitate geramus. Quisquis igitur ad Iohannis fœlicitatē & gloriam aspirat, is hoc mortalitatis corpore neglecto, & in seruitutē spiritus redactō, totum studium suum, in anima sua, cunctis virtutum & gratiarum opibus excolenda, ponat.

C. Bar. Ann
tom. 3. & in
not. mart.
Rom.

BREVIS VITA S. SIMPLICII, EPISCOPI Augustodunensis, ex Greg. Turonen. lib. de Confessorum gloria cap. 76. & 77. Floruit temporibus Constantij Imper. Interfuitq; vna cum S. Seruatio, Concilio Agrippinensi, celebrato post consulatū Amantij & Albini anno Domini. 346. Item Sardicensi, anno sequenti. Fuit verò eiusdem nominis, insignis meritis, alius Simplicius, Episcopus Bituricensis, cuius egregias laudes scribit Sidonius lib. 7. epist. 10. numeraturq; decimus quintus eius sedis Episcopus.

24. Iunij.

DEcedente Egemone, beatus Simplicius non minùs nobilibus quàm diuitibus ortus na-

aus natalibus, nobilissimæ coniugi sociatus, Augustodunensi præponitur Ecclesiæ. Accepto igitur pontificatus ordine, beata soror, quæ non libidine, sed castitate viro sanctissimo coniuncta fuerat, primò quidem molestè ferebat, se à thòro pontificis submoueri, existimans virum sanctū alterius alicuius mulierculæ amoribus implicitum, propriam despiciere coniugem. Cumque die quodam clanculū explorare vellet, quid episcopus in cubiculo ageret, inuenit eum post meridiem dormientē, & agnum immensæ claritatis, in pectore eius quiescentē. Quo viso sanè perterrita, velociter se à lectulo sancti remouit; nec adiecit vltra quærere, quid vir Deo plenus ageret in occultis, quem diuina cælestiaque assidua mente agitare cognoscebat.

Sed læua dæmonis inuidia, contra Dei sanctos mox probrosa excitat bella, verbisque subdolis infamare nititur; Quid plura? Die illo quo Christiani festiuo gaudio, Christi pro nobis in terris nati memoriam recolunt, ciues improbi, dæmonis instinctu commoti, ad beatam virginē rapido cursu contendunt, aiuntque fieri nō posse, vt vir & mulier eādē in domo vinculo matrimoniali sociati, à corporis commixtione abstineant. Salomonis enim sententiam esse: Ne-

Prov 6.
Ex hoc populi scandalum animaduerti potest Episcopus non licere uxorem habere.

minem in sinu ignem, sine combustionē gestare posse. Itaque cum importunis clamoribus ciues instarent, eamque miris modis calumniarentur, virgo sanctissima illorum improbitate commota, pontificem simili castitata pollentem aggreditur, replicatisque coram omni populo sermonibus quos audierat, vocat puellam, (hæc autem tunc arculam plenam, vt assolēt pro iniuria hyemis, carbonibus retinebat) expansoque pallio

Ttt 2

pallio

Nota preclara
rū miracu-
lum.

pallio prunas ardētes suscipit, & ferè horæ vni-
us spatio tenens, sacerdotem euocat dicens; Ac-
cipe mitiorem solito ignem, nequaquam tuis
velaminibus nociturum, vt ostendant in nobis
hæ flammæ extinctas esse flammæ luxuriæ. Sus-
cipiente verò pontifice, nihil nocumēti velami-
ni ignis intulit; prorsus, vt tātō miraculo popu-
lus incredulus, protinus fidei lumine illustra-
retur, & intra septem dies, plusquàm mille ho-
mines sacro latice tingerentur.

Dea Bere-
cynthia a-
pud Gallos.

Ferunt etiam in hac vrbe simulacrum fuisse
Berecynthiæ. Hanc cum pro saluatione agro-
rum ac vinearum suarū, misero gentilitatis mo-
re deferrent, adfuit Simplicius antistes, haud
procul aspiciens cantantes atque psallētes ante
simulacrum, gemitumque pro stultitia plebis e-
mittens ait; Illumina quæso Domine oculos hu-
ius populi, vt cognoscat simulachri huius vani-
tatem; & facto signo crucis contra Berecynthiā,
protinus in terram ruit, ac defixa solo anima-
lia quæ plaustrum quo vehebatur, moueri non
poterant. Stupet vulgus, & deam læsam omnis
caterua conclamat; immolantur victimæ; ani-
malia verberantur, sed moueri non possunt.
Tunc quadringenti de stulta illa multitudine,
aiunt ad inuicem. Si virtus vlla est deitatis, eri-
gatur spontè, iubeatque boues qui tellure sunt
stabiliti, procedere. Certè si moueri nequit; ma-
nifestum est nihil esse diuinitatis in ea. Tunc ac-
cedentes, vnum de pecoribus immolarunt;
cumque viderent deam nullatenus mo-
ueri posse, relicto gentilitatis er-
rore, inquisitoque antistite;
Christo ex animo nomina
dederunt.

BEATI

**BEATI IVANIS, PRIMI IN BOHE-
mia Eremicola, vite curriculum. Ex annali-
bus Bohemorum, per D. Nicolaum Salium Pra-
gensem.**

Ivan Gestimuli, Dalmaticę Regis ex Elizabetha
filius Latinę Iohānes dictus, in salutatis pa-
rentibus in eremum Deo se credēs profugit:
& formidolosis sylvarum flexibus, duce Ange-
lo pererratis, in Bohemiam adhuc idolis deuotam,
Neclane rerum summam in ea administrāte,
deuenit; idq; circa annum Domini 857. Cum-
que in specu quadam tribus circiter miliaribus
à Praga dissecta, molestissimis dæmonum incur-
sibus, biennio quateretur, fessus tanta eorū in-
festatione, locum mutans abibat. Et sic eunti, Bea-
tus Iohannes Baptista obuiam factus percun-
ctari cœpit, quoniam se & cuius rei gratia ali-
orsum ferret. Ille quod res erat, fateri; dæmo-
num immoderatis se, & continuis vexationi-
bus ad eò conturbari, vt nec consistere, nec moram
ferre queat. Hic Baptista sanctus, rudem
tēramq; Tyronis Christi militiam miseratus,
præsidio Crucis donatæ eam firmat. Qua
ille fretus, intrepidè ad deserta castra redire,
& contra ouantes hostes, clamoribus eum in-
cessantes, quod ibi se balneum habere dice-
rent, infesto signo procedere. Cuius virtutem
illi non ferentes, quaquauersum dilabūtur; ille
victoriam prosequitur, & vltius ad eos pene-
trat. Vnus ibi teterrimus, appresso petreæ corpo-
re, proteruius hærebat dæmon, dirissimis voci-
bus, & immani oris rictu, deuoraturus similis
frendens. In cuius ille putentem hiatū crucem
coniiciens, ad eò illum hoc iactu perculit, vt per-

24. Iunij.
S. Iuan regis
profapia
ortus.

Cedit dæ-
monū infe-
stationibus.

Ioannes
Bapt. ei ap-
paret.

Dat ei cru-
cem.

Iuan 14. an-
nis nulli
mortalium
visus in ere-
mo vixit, &
ceruæ lacte
nutritur.

Barinoius
principum
Bohemorū
primus Chri-
stianus.

fossa grādi petra, foras erumpere coactus fuerit. Cernitur nūc quoque id altè ductum foramen, & profugi hostis pudendos conatus testatur. Sic coercitis dæmonum efferatis ausibus, pacatiùs deinde, 40. & duobus annorum circulis, eremitam egit Iuan, nulli mortalium annis 14. visus, lacte interim ceruæ, diuina cura ei tempestiue foecunda vbera exhibere iussæ, pastus.

Quo tempore Barinoius Dux feras persequens ceruam hanc nutricem Iuanis & sagittis traiecit & vestigijs eius hères, ad antrū viri Dei ignarus decurrit, miratus ceruam iacentem tam copioso lacte exuberare. Cū vir procero corpore, veste promissa, impexo & intonso crine, supercilijs oculos regentibus, specu progressus, seuerius cum Principe expostulare cœpit, quod animal suum telis appetierit. Consternatus Princeps, non expectata talis viri facie, prodigiōsamq; belluā existimans, vna cū comitū manu pedem retrò tulit, Deinde animosior factus, imperat ei per Christum (quē primus Bohemorum Principū fide agnouerat) edicere quid hominis sit, Ille adiuratus, nomen, patriam, genus, euentusque suos palām docet; quin & in petra aulam qua exierat, flagitantem hoc Principem inducit, & Dei circa se administrationem euulgat. Rogatusq; enixiùs, vt equo se in urbem Tatinam deferri pateretur (ibi quippè Borinoius vitam priuatæ similem, cum Ludmilla tenebat) recusauit, & quod equitadi omnino ignarus esset, & quod commodius, consequenti tēpore id se obsequium Principi exhibere posse opinaretur. Monuit interim, vt ceruam quam venator confecerat, egenis dispertiretur. Verum Ludmilla vidēdi tanti viri auida Borinoiū perurfit, vt my-

vt myſta ſuo cum ſex famulis & aſino emiſſis, illius Lud-
 eum ad ſe deportarent. Cui aduentanti, & illa mille paſſio
 & ille honoris ergò longè progreſſi, aue detule- infra in vita
 runt, & ſuſceptum intra limina dignis eorum S Venceslai
 nomine epulis honorârunt. Sed ille perpetua describitur.
 ieiunij lege appetitum guſtatumque ſuum defi-
 niens, nihil ex eis libare, nedum comedere ele-
 git: ſed ad ſuam ſpecum anhelâs, finito cû ijs de
 rebus diuinis colloquio, quamprimum reuerti
 contendit. Reuerſuſque eſt, Sacerdote Paulo &
 ſex comitibus ſtipatus, omnibus regijs aulis e-
 xeſi ſui antri præferens horrorem. Ad eû triduo
 poſt Paulus Myſta profectus lapſibus vitæ veteris
 auditis, eum expiauit, & re diuina ad adſpe-
 ctum eius facta, ſacro Chriſti corpore refecit.
 Quo ille ſumma animi & corporis demiffione
 ſumpto, traditaque presbytero cruce parua, Sacramētis
 Eccleſiæ, S. I-
 uan. antè
 mortē mu-
 nitur.
 quam D. Iohannis Baptiſtæ gratia, ad retunden-
 dos dæmonum impetus, acceperat, tertia die
 poſt Synaxim, ex ſpelunca tenebricoſa cæli re-
 giam adiit, corpore tantum ibi (nam ita fieri
 popoſcerat) depoſito. Quo in loco Boriuoius
 monaſterium ſub nomine D. Iohannis Bapti-
 ſtæ, à ſe ædificatum, amplis prouentibus dota-
 uit, duobuſque ſacerdotibus eius curam
 pro tempore tradidit. Eò poſteà vi-
 ri ad normam D. Benedicti
 viuentes traducti
 ſunt.

VITA S. PROSPERI AQUITANICI,
Episcopi Regiensis: ex ea, quæ est per Iohannem
Antonium Flammium Imolensem. Migravit è
corpore anno Domini 466. Aduertat autem le-
ctor, vixisse ysdem temporibus in Gallijs, alium
eiusdem nominis Prosperum, Episcopum Aurelia-
nensem, successorem S. Aniani: quem illum esse co-
pinatur Baron. (Annal tom. 6. in no. mart. Rom.)
qui subscriptus habetur Concilio Vaseri atque
Carpentor actensi.

25 Iunij.

Prosper A-
quitanus.

Matt. 19.

Res suas pau-
peribus lar-
gitur.

BEatus Prosper, vir multiplici doctrina &
sanctitate insignis, ex qua urbe quibusve
parentibus ortus fuerit, non satis comper-
tum habetur. Illud autem satis constat, Aquita-
num eum fuisse, miraque in patria futurae san-
ctitatis iecisse fundamenta. Cum enim assiduis
ac diligens sacræ scripturæ esset lector, quodam
die ex illo loco diuinitus ei oblato, vbi Christus
ait: Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ
habes, & da pauperibus, & veni sequere me,
permotus fuit, vt continuò rebus omnibus di-
uenditis, & in pauperes distributis, seruis etiam
& ancillis libertate donatis, Romam se contu-
lerit; quò rerum terrenarum sarcina leuatus, so-
li Christo vacare posset. Romanam sedem eo
tempore Leo primus, vir egregia eruditione ac
sanctitate conspicuus administrabat: qui tantam
et viri sancti conspectu lætitiā hausit, quantam
Petrum ex Pauli aduentu hausisse legimus. Vi-
debat enim inter cætera, quæ lætitiā eius ve-
hementer cumulabant, magnum sibi tempore
maximè opportuno adiutorem à Deo missum,
qui inualecentem quotidie magis magisque Ne-
storia-

storianam & Eutylianam hæresim euerteret. Neque eum summa de viro sancto concepta fiducia fefellit.

Nam aduersus hæresis Pelagianæ reliquias elegantissimus Catholicæ fidei defensor acerrimè decertauit, & scripta beati Augustini, quæ plerique Pelagianæ hæresis fautores, in vrbem Massiliensi, velut maiorum sententijs aduersa calumniabantur, egregia concertatione defendit. Existat eius ad B. Augustinum in senem epistolâ, quâ breuiter hæreticorum quærelas complectitur, atque eiusdem D. Augustini contra eosdem implorat auxilium. Quo tempore Hilarius Arelatensis, eiusdem argumenti ad eundem Augustinum scripsit epistolam; quibus responsurus Augustinus, duos insigni eruditione, quorum primum de Prædestinatione sanctorum, alterum de bono perseuerantiæ, conscripsit libros. Sed & cum defuncto Augustino, quidam presbyteri non cessarent (conuenientibus nonnullis Galliarum Episcopis) damnatis Pelagij sensibus inhærere, & apud imperitos D. Augustinum simulare, quod in duobus prædictis libris, multa cunctis Christi fidelibus meritò detestanda asseruisset, hi duo zelo fidei accensi, Cælestinum Romanum tunc Pontificem adierunt, & querela apud eum deposita, epistolam ab eo eruditissimam obtinuerunt; quâ non tantum fides Catholica, ex prædecessorum ipsius Cælestini Romanorum Pontificum decretis, contra Pelagianos grauissimè defenditur, verumetiam adeò prædicatur Augustinus, vt vel hinc non immeritò, hætenus præcipuus Ecclesiæ Doctor habitus sit.

Cum autem B. Prosper, & Leonis Pontificis precibus, & cælesti victus imperio, Regiensis ecclesiæ

S. Prosper
scribit contra
Pelagianos.

Fit Regiensis
Episcopus.

clesiæ cathedram ascendere debuit, ita se ad omnem virtutis perfectionem composuit, ut etiam ex ipso vultu, admirabilis quidam pietatis splendor eluceret. Qui populum in tantum eius amorem accendebat, ut moerorem omnem quem ex defuncti antistitis sui morte conceperat, protinus deponeret: ac miro cum desiderio eum exciperet, multisque notis egregiæ cuiusdam voluntatis, insitam in eum charitatem demonstraret. Ipse verò summa vigilantia eorum saluti inuigilabat, ac crebris declamationibus, quibus nihil facundius aut efficacius dici poterat, illos ad rectam viuendi normam incitabat, quæ tamen si gratia & lepore admirabili, ob innatam illi facundiam condiebatur, & sanctæ scripturæ testimonijs refertæ magnum apud populum pondus habebant: maiore tamen vim & auctoritatem, probatissimi eius mores, & vitæ sanctitas illis adferebat. Nihil enim dicebat, quod ipse viuus virtutum exemplis in se prius non exprimeret. Erat illius pectus flamma charitatis ardens, erat præsentia mitis, omnibus affabilis; seueritas verò in delinquentes ad eò temperata, ut magis illos corripiens charitas, quàm verborum asperitas moueret.

Cura viduarum & pupillorum.

Quid referam quanta pietate & cura pupillos & viduas prosequeretur? Nò sexus, nò ordo, nò ætas erat in ciuitate, quæ eius patrociniò nò foueretur. Cumq; omnibus esset benignus, omnibus affabilis, omnibus viscera misericordiæ aperiret, suã ipse carnẽ vigilijs, ieiunijs, oratione ac multiplici maceratione domabat. Magno etiã charitatis impulsu, finitimarum urbium antistites crebrò per epistolas hortabatur, ne dignitatis suæ, ne impositi sibi oneris obliuiscerentur.

Quæ

Quæ quidem omnia tanta faciebat modestia, tâta dexteritate, vt magnam sibi apud omnes non modò suos, sed etiam alienos gratiam & amorem conciliaret, vt non aliter ac omnium parètem illum diligerent ac venerarentur. Et quidem cùm talis ac tantus præsul, duos & viginti annos Sedem illam Regiensẽ administrasset, multisq̃ue virtutibus adornasset, corporis viribus destitutus cum admiranda insitæ pietatis significatione ad cælos migravit. Quantum verò sui desiderium reliquerit; totius ciuitatis mœror ac luctus testatus est: Vbique suspiria, vbiq; gemitus audiebatur, nec vllus erat lachrymis modus. Ductæ sunt deinde solenni apparatus totius populi omnium ætatum ac ordinum concursu, exequiæ: sepultusq̃ue est extra urbem in templo quod in honorem beati Apollinaris ipse consecrauerat.

Quâ verò gratus Deo extiterit, & quẽ locum in angelicis choris adeptus sit, mira ad illi sepulcrum prodigia continuo subsecuta declararunt; ad quod nullus, quacũq; detineretur egritudine frustra cõfugit. Claudi gressũ impetrarunt, cœci visũ, paralyticis confirmata sunt mēbra, ab obsessis corporibus dæmones fugati. Nemo verbis satis dignè cõsequi posset quãto splendore diuinũ Pontificẽ suũ Deus populis omnib. ac in Ecclesia sua veluti cœleste quoddam iubar fulgere voluerit: vt se tâto foelicẽ Præsule ac patrono, Regiẽsis ciuitas meritò dicere possit. Neq; tâtus ad illius sepulcrũ honor ac veneratio, temporis longinquitate cõsenuit, sed ad hoc vsq; tempus perdurat ac viget, nec vllius ad id piẽ accedẽtis diuina gratia fidem ac spem irritam esse finit.

Verũ quia extra vrbis muros erat sepultus & faui-

Odor suavis
simus è se-
pulcro S.
Prosperi.

seuientibus Barbarorum bellis, quibus vexata diu fuerat Italia, frequentari ex more sepulcrum non poterat: Thomas vir vitæ ac morum sanctitate venerabilis, qui sancto Christi Anstisti in ea dignitate successerat, ne tanti Præfulis veneratio paulatim obsolesceret, secundum quietem admonitus, sacram ædem extruxit amplissimam; in quam sacræ transferrentur reliquæ. Conuocatis igitur religiosorum omnium collegiis & populo, qui frequens confluxit, sepulcrum vetus, in quo vsque ad Luitprandi Longobardorum regis Christianissimi tempora quieuerat, apertum est; de quo tanta diuini odoris fragrantia effusa est, vt nulla ei aromata vel opobalsamariiuli, si per ædem fluerent, cõparari possent. Ita eductæ sacræ reliquæ, cum ingenti omnium plausu atque lætitia, nouo sepulcro magno cum honore illatæ sunt. Vbi mira quamplurima, antedictis nõ dissimilia, meritis sancti Confessoris, Deus cum omnium stupore operatus est,

C. Baro. An.
tom. 3.

VITA S. ADELBERTI, CONFESSORIS & LEUITÆ, DISCIPULI S. VVILLIBRORDI EPISCOPI. EX EA QUÆ EST PER CÆNOBIAS MEDELOCENSES. CLARUIT CIRCA ANNUM DOMINI 697.

25. Iunij.

S. Egbertus
multos Chri-
sto lucratur.

Adelbertus
Regis Dei-
rorum filius.

Beatus Egbertus cælesti afflatus desiderio, patria & parentibus ac cognatis relictis, studio peregrinationis in Hyberniam secesserat; vbi cum præclaro virtutum profectu, & hæud obscura vitæ sanctimonia, in multorum admirationem venisset, Deo id agente, multos sui sectatores effecit. Inter eos autem qui certatim ad eum confluebant, seque in eius disciplinam tradebant, Adelbertus Regis Deirorum filius, arctioris vitæ instituta non segni-

ter

ter est complexus. Porro vir Domini Egbertus, quotidiana sanctitatis capiens incrementa, cum pro paruo duceret suæ vnius saluti consulere, summoperè plurimis pròdesse appetebat: atque in primis hominès ethnicismi erroribus implicatos, ad Christianæ religionis amplexum sanctæ prædicationis studio adducere cupiebat.

Audiens igitur Germaniæ populos, infidelitatis nexibus præ cæteris tenaciùs irretitos, planè instituit ad eos commigrare; sed cum in hanc cogitationem & curam totus incumberet, diuino oraculo, ne eam ad effectum perduceret, retardatus est. Itaque vir sanctus cum neque posset, neque vellet diuinæ ordinationi reluctari, alios viros duodecim, & meritis sanctitatis, & eruditionis efficacia tantæ rei idôneos, instar duodecim Apóstolorum delegit, quos ad Christi fidem, Barbaris Frisonibus prædicandam destinauit. Et quidem his omnibus Villibrordus Apostolicæ gratiæ presbyter præfectus, inter alios hunc Adelbertum Leuitam discipulum habebat; in quo tanta fuit morum comitas, vt mirabili vitæ suauitate, omnes ad sui imitationem alliceret. Quicquid sermone faciendum ostendebat, prius ipse factis declarabat; maximò se affectum detrimento existimans, si non verba & institutiones suas; re ipsa & exemplis optimis confirmaret. In primis autem veræ humilitatis studiosus fuit, asserens eius industria & cautione; cætera omnia conseruari. Quanta autem in Deum & homines charitate flagrauerit, hoc vnum magno satis argumento est: quòd libenter propter eos, regale patrimonium demiserit, & suauissima patriæ, parentum, ac cognatorum cõsuetudine relicta, alacriter ad feras ac Barba-

ras

V Villibrordus presbyter.

Summè eol
lit humili
tatem.

ras nationes commigrauerit, vt eiusdem beatitudinis eas secum participes faceret.

**Discurrens in
opere Euan-
g-elij, recessu
sum saam in
Egmunda
capit.**

Eiusmodi ergò eximius heros munitus & instructus apparatu, quoquouersum proficiscens, lucrandis animabus operâ dabat. Vt plurimum tamen eo in loco hærebat, quem Egmundam vocant, ad cuius recessus ab importuna hominum frequentia, veluti receptum quendam habere visus est; vbi inter complures quos fama virtutù eius inuitarat, Eggo quidâ ad eum venit, & breui tempore in eius se familiaritatem insinuans, accuratè illi adhæsit: adeò vt vir Dei non rarè eius hospitio vteretur, foeliciq̃ue compensatione eius meteret carnalia, cui spiritalia seminabat; vtq̃ue inter ipsos conflata charitas & beneuolentia esset cõfirmatior, eius filium è sacro fonte suscepit, & vt par erat, etiam pleraque secreta sua cum illo vel maximè communicauit. Itaque die quodam inter cõnandum, cum se mutuis ex more colloquijs oblectarent, vir sanctus amico suo aperuit, velle se patriam parentesq̃ue reuifere, vt posset etiam illis aliquid gratiæ spiritalis impartiri. At Eggo nimis molestè tanti viri absentiam ferens, cum lachrymis ex eo sciscitabatur, ad quod tempus rediturus esset. Tum vir Deo plenus, eius pię sollicitudinis misertus, fragmentum pomi, quod fortè manu tenebat in ignem proijciens: Cum huius, inquit, pomi grana in virgultâ excreuerint, me, Deo benè propitio, tibi restitutum videbis. Deindè susceptam perfectionem prosequens, emenso mari, in patriam venit vbi aliquamdiù moratus, verbis & exemplis non paucos ad sui imitationem illexit. Interea Eggo sponsonis viri Dei æstimator auidissimus, eius reditum mirè sitiebat; cum ecce

**Prædicat is
miram.**

écce hospitio illo quodam tempore voracibus flammis in fauillas redacto, ubi opportunum aduentavit tempus, ex eodem loco prodijt germen odoris Domini, & grana in ignem iacta, reddiuiuos protulere flores; nec tamen fructus afferendo, tantam sui admirationem excitarunt, quantum attulit gaudij, reditus optatus beatissimi Patris Adelberti; qui, ut promiserat, in Frisiam reuersus, tanto maiori omnium studio & beneuolentia accipitur, quanto eius sanctitas euidetiori miraculorum attestatiōe quoquouersum sese celebrius diffudit.

Insigne miraculum.

Postremò vir beatus omni virtutum exercitatione instructus, ad ecclesie Traiectensis Archidiaconatū euectus est; quod munus cum præclare aliquamdiū administrasset, tandem post multorum Paganorum conuersionem, multis miraculis clarus, Christo sanctissimam animam suam reddidit 7. Kal. Iul. sepultus Egmundæ in Kenemaria. Vbi sub Theodorico primo, Hollandiæ Comite, corpus eius de tumulo leuatum est; cui Theodoricus Iunior, paternæ deuotionis feruentissimus æmulator, construxit monasterium Ordinis S. Benedicti, cui Egmond nomen indidit, totius Hollandiæ in diocesi Harlemensi facile celeberrimum.

Fit Archidiaconus Traiecten.

Moritur.

MARTYRIVM SS. IOHANNIS & PAULI. Item Gallicani viri clariss. Ex ijs quæ extant apud Bar. 10. 3. & 4. Passi sunt autem an. Christi 362. Pontificatus Liberij 11. Iuliani Apostata 2.

CVM Gallicanus Romani exercitus dux, Persarum gætem, quæ Syriam inuaserat, insigni victoria profligasset, eaq; de causa triumphalibus insulis sublimatus, Augusto Constan-

26. Iunij.

Gallicanus
filiam Con-
stantini vxor-
em poscit.

Constantia
virgo fan-
tissima.

Constantino valde acceptus esset, Constantiam virginem sacratissimam filiam eius poposcit uxorem; idque eo tempore, quo Scythica gens, quæ Thraciam occupauerat, infestis sanè armis imminebat. Et quia auctoritate ac potentia valebat plurimum, Comites & Præfetti cum vniuerso populo Romano, vt honestissimo eius postulato fieret satis, magna vi præcum instabant. Constantinus verò Augustus, cum sciret filiam suam, ne morte quidem proposita, à virginitatis amore auellendam, maximo animi dolore cruciatur: incertus quo nam modo, ab ijs se difficultatibus extricaret. At filia eius cælesti lumine mirabiliter iam antè illustrata, cum patris sollicitudinem studio sanctitatis conuincere recludere, dixit ad eum: Cùm certa sim mihi pater, Deum cui nocte dieque deseruiò, virginitatis meæ curam habiturum, quæso te vt hanc animi sollicitudinem, quæ te exeruciat, missam facias, teque me illi coniugem datum promittas, ea conditõe vt si Scytharum gentem foelici Marte protrauerit, me victor simul & Consul accipiat; porro huius sponsionis gratia, duas filias virgines quas ex amissa coniuge suscepit, vique ad nuptiarum diem apud me esse finat, atque ipse Iohannem Præpositum & Paulum Primicerium meum apud se comiter habeat; vt & ipse me per familiares meos penitus cognoscat & ego vicissim per eius filias, clarissimam morum illius vitæque instituti cogitationem accipiam. Placuit Gallicano virginis prudentissimæ oblata conditio, & protinùs Gallicani filie Constantiæ traditæ; & eunuchi similiter summa cum humanitate accepti sunt. Porro duæ illæ sorores, quarum altera ex ijs At-
rica,

rica, altera Arthemia dicebatur, cum essent liberalibus studijs apprimè erudita, facili negotio ad Christi cognitionè ac fidem ab Augusta adducta sunt.

Interè Gallicanus, Scythis bello foeliciter profigatis, glorioso triumpho elatus domum reuertitur; & ante quam urbem Romam ingreditur, recta ad sacra Petri Apostoli limina pergit. Qua re Constantius Imperator, totaque nobilium aula, qua ad excipiendum eum debito cum honore parata stabat, vehementer admirati sunt; ipseque Constantinus Gallicanum totum mentis & corporis habitum supplicationi intentum accedens ait; Gallicane quidnam hoc rei noue est, quam ego in te conspicio? quod ad bellum pergens, Capitolium & templa ingressus demonibus immolasti, & iam victor è bello rediens Christum adoras, & Apostolorum limina supplex veneraris? Cui Gallicanus; Desine, inquit, admirari; ò Imperator; Nam Christum verum caeli terraque Dominum, ex summa eius potentia cognoui. Cum enim cum Schyrica gente conflicturus, extremas essem in angustias reductus, ac penè mole belli obrutus, & sacrificijs interim insistens frustra à Deo Marte opem implorarem, prorsus ut iam omnem in fuga salutem posuissem, Paulus & Iohannes Constantiae filiae vestrae Augustae famuli, verbis me hortati sunt, ut Deo caeli votum nuncuparem: me Christianum fore, si perditis in rebus victoriam ex hostibus reportarem, Fateor, simulatque votum hoc ore prolatum est, apparuit mihi iuuenis statura excelsa glorioso Crucis trophæo praecedens, qui me stricto gladio suis insiltere vestigijs iussit. Institi viriliter, & dextera lenaque euaginatam tenes

Gallicani
de Schytis
victoria.

Gallicanus
vult se
Christianum
fore & vincit
Scythas.

V V V

gladi-

1034 MART. SS. IOAN. ET PAULI, &c.
gladium, ipso duce, ad regem perueni; qui meis
pedibus humi prostratus, sanguinem suum infi-
mis precibus à me deprecatus est. Ego pietate
flexus, & illius, & omnium vitæ peperi; atque
ita vniuersa Thracia à Scythis singulari omni-
potētis Dei beneficio liberata, ipsos Scythas tri-
butarios effeci. En habes quadruplicatum exer-
citum, habes Scythas tributarios, & omnē Thra-
ciam in libertatem vindicatam. Quod reliquū
est, hanc vnicam à te, ô Imperator, laboris mei
mercedē reposco, vt me ab huius dignitatis sar-
cina exoneratum, deinceps religioni, quam di-
dici, vacare permittas.

Insignis pie-
tas Gallica.
ni.

Imperator his verbis ad eò commotus est, vt
ruens in amplexus eius, vix lachrymas teneret,
narravitque quomodo duæ eius filiæ pari pieta-
te ad Christum accessissent, atque eius in laudi-
bus die at nocte incredibili mentis alacritate
perseuerarēt. Inter ea deductus in Regiam Gal-
licanum, quasi gener Augustorum habitus est: &
Consul in fascibus positus, quinque millia ser-
uorum libertate donauit, eosdemque ciues Ro-
manos effectos, prædijs ac domibus ditauit; ac
postremò omnibus facultatibus in pauperes di-
stributis, in vrbe Ostiensi Hilarino se adiunxit,
eiusque ædes pauperibus excipiendis accom-
modauit; in quibus innumerabilem peregrino-
rum multitudinem excepit, & singulari beni-
gnitatis studio fouit ac paut. Ibi tum videre li-
cebat, egregium profectò atque admirandū pie-
tatis studium; virum patritium & Cōsulem Au-
gustis amicissimum, & omnibus mundanæ glo-
riæ titulis decoratum, pauperum pedes lauan-
tem, cibum potumque offerentem, aquam ma-
nibus effundentem, languentibus sollicitè mi-
nistran-

Manumittit
5000. seruo-
rum.

vide S. Gal-
licani humi-
litem.

nistrantem, cæteraque sanctæ seruitutis officia,
mira alacritate ac gaudio exhibentem.

His alijsque eximia pietatis operibus clarus,
primus in Ostiensi vrbe ecclesiam extruxit, S.
Laurentij monitis excitatus; qui clara luce ap-
parens, eum hortabatur, vt ad multorum salutē
ritē constituendam ecclesiam fabricaret; quæ
vsque hodie Laurentia nuncupatur. Interea ipse
Gallicanus Christi gratia adeo multiplici illu-
stratus est, vt etiam dæmones eius nomen per-
horrescerent, eiusque conspectu ex obsessis cor-
poribus continuò migrarent.

Potens in
miraculis.

Cum autem, Constantio è viuis sublato, Iu-
lianus liberis nactus esset imperij habenas, vi-
deretque Christianam religionem, & numero &
robore auctam stabilitamque; Gentiliciam verò
superstitionem magna ex parte collapsam atque
prostratam, haud mediocri studio illam depri-
mere; hanc verò excitare, ac in priorem statum
reponere conatus est. At quoniam à Christianis
nollet palàm persecutor haberi, more suo dolo
in eos agere, multifariaque; excogitando causas,
ipsum p suos aggressus est persequi magistratus.

Iuliani per-
secutio in
Christianos

Res quidem lento gradu agi cœpta est, cum
in eorum bona primum fiscus insurgeret, qui in
aula Christianorum Imperatorum militassent,
causa illa communi obtenta (ne more prædon-
um in patrimonia locupletum grassari viderentur)
quod ex templorum diuitijs expilatis, olim
fortunas auxissent. Quod si adeo hæc causa
deesset, vt ne locus videretur esse fictioni atque
calumniæ, illa in promptu aderat, quam
etiam rescriptis suis inferere minimè erube-
scebat; nimirum Christianos, ex Euangelij
præscripto, nequaquam affluere diuitijs,

Vasticus
cius.

Lucæ 14.

1036 MART. SS. IOAN. ET PAULI, &c.
sed eas petentibus impendere & superaddere,
immo & perfectionis adipiscendæ gratia, om-
nipenitus erogare debere.

**Confiscatus
Gallicani
facultates.**

Hiscæ planè coloribus, rapax fiscus iniecit a-
uidas manus, in Gallicani opulentissimum pa-
trimonium. Sed quid accidit memoria dignum;
Ipsè Christus, in cuius pauperes Gallicani diui-
tiæ erogabantur, turatus est reditus egenorum,
pauendis planè prodigijs; Nam quicumque acce-
debat, vt prædijs vel domibus fiscales affigeret
titulos, vel exigeret pēsiones, arripiebatur à dæ-
mone, vel percussus lepra, euestigiò recedebat.

**Gallicani
martyrium.**

Sed nequam illi spiritus, expetentes de Gallica-
no vindictam, ab obsessis corporibus se minimè
egredi posse iactabant, nisi idem ipse dijs sacra
ageret. Qui ea de re conuentus, cum facere re-
nūisset, ex Italiæ finibus abire iussus, se contulit
Alexandriam, vbi à Raueiano Comite trūcatus
capite, martyrium feliciter consecutus est. Quo
eodem tempore, Romæ Hilarius, Gallicani per-
necessarius, necnon Donatus Episcopus Areti-
nūs, spectatæ vir sanctitatis, obruncatione ca-
pitis, martyrium consummârunt.

**Item Ioannis
& Pauli.**

Sed post hæc Iohannem & Paulum, negantes
se velle deinceps inter Iuliani familiares adnu-
merari, Terentianus Prætorianorum Præfectus,
domi conuentos, & ad Iouis cultum inuitatos,
renuentes, abscissis eorum capitibus, secretò se-
peliendos curauit; rumorem illum de ipsis in
vulgus dissipans, eos exilij sententia condemna-
tos, solum vertisse. Sed dæmones martyrum glo-
ria atq; virtute magnopere cruciati, scelus per-
petratum aperuerunt, dum ex obsessis corpori-
bus inclamarent, Paulum & Iohannem gladio
Terentiani esse necatos; quorum vnus, idemque
eius-

eiusdem Terentiani filius, arreptitius ad sepulchrum martyrum, quod ipsi demones inuiti manifestarant, adductus, continuo liberatus est. Quo tam mirifico signo ipse Terentianus admonitus, missum fecit prorsus patriorum deorum cultum, Christoque credens, initiari voluit sacro Baptismo; Ipsumque certamen martyrum, cuius auctor extiterat, scriptorum monumentis perpetuæ memoriæ commendavit; Quæ tamen Baronius censor exactissimus, haud ea prorsus esse contendit, quæ præ manibus hodie habentur, sed ex illis nonnulla accepta, additaque alia, quæ veritati haud videntur posse congruere; ut dum res gesta ita ponitur Romæ, cum ibi Iulianus adesset; quem constat his persecutionis temporibus, quibus solus regnavit, nunquam recessisse ab Oriente. De horum martyrum Iohannis & Pauli reliquijs in Gallias translatis, tempore Pelagij Papæ, meminit Gregorius Turorensis, de gloria martyrum cap. 83. De basilica quoque eorundem martyrum nomine, Ravennæ posita; deque egregio miraculo illic edito, meminit Paulus Diaconus, de gestis Longobar. lib. 2. cap. 9. & Fortunatus, lib. 4. de vita S. Martini in fine.

Miracula ad eorū sepulchrum.

Terentiani ad Christi fidem conversio.

Censura C. Baro. de horum 2. martyrum actis sub nomine Terentiani. tom. 4. Aug.

C. Baro in not. mart. Rom. lib. 2. cap. 9. & Fortunatus, lib. 4. de vita S. Martini in fine.

VITA S. VIGILII MARTYRIS, & Episcopi Tridentini, qui passus est anno Domini 506, Habetur in fronte operum ipsius.

C. Baro. in not. mart. Rom.

Vigilius patria Romanus, illustribus ortus parentibus, Athenis liberales artes & sacras literas didicit, breuique tantum sibi pietatis & eruditionis thesaurum per Dei gratiam comparavit, ut annos natus viginti, ab Aquilegiensi Episcopo, ad quem diuina delatus

26. Iunij.

Patria & parentes eius.

VVV 3 fuit

**Fit Episco-
pus Triden-
tinus.**

**Claret mi-
raculis.**

**Confringit
Saturni si-
mulachrū.**

fuit prouidentia, pastor ordinaretur Tridenti-
norum, quibus mira fide & constantia Euange-
lium Iesu Christi prædicauit, & potentiam be-
nificentiæque eius, miraculis in Christi nomi-
ne designatis, commendauit. Cæcis enim visum
& surdis auditū reddidit, mutorū linguas soluit
& dæmoniacos, & varijs morbis vexatos sana-
uit. Prætereā styliū in hæreses strinxit & hæreti-
cos, vt sinceritatem doctrinæ Apostolicæ plenè
assereret, & purgatā Ecclesiæ Christi contradere-
ret. Extāt hodie quinq; eius libri cōtra Eutyche:
nō extant autē ea, quorum in quinto libro memi-
nit. Ait enim se libros aliquot cōposuisse de Cō-
ciliorum decretis, & religiosa nominū nouita-
te, contra Sabelliū, Fotinum, & Arium.

Porro cū diuinæ bonitati iam visum esset,
fidelem seruū suum in gaudium Domini sui in-
troducere, placuit ipsum prius martyrij quo-
que corona decorare. Quemadmodum itaque
hæreses constanter impugnārat, ita idololatriā
nefariam funditū extirpatam cupiebat. Prosta-
bat autem in valle illa quæ flumē Sarcham fun-
dit, Saturni æreum simulacrum, quod incolæ
homines feri & agrestes magna religione ve-
nerabantur. In hanc itaque serendi Euangelici
seminis gratia profectus Vigilus, Randenam,
fratribus germanis, Claudiano & Maiorano,
Iuliano item presbytero comitibus, peruenit,
ac protinus in ipsum idolum incidit. Zelō ita-
que Dei exēstuanš, spiritu letus ac alacer, Satur-
num aggreditur ac spurcū idolum deijcit, fran-
git, & in præterfluentē conijcit, vt turpi sūmę
rei vel memoria apud posteros interiret: solius
autem Domini nomen sanctificaretur & regna-
ret. Mox vero in basin seu fulcrum deiecti idoli
residens

residens vir Dei, verbum Domini illis qui illius facinoris spectatores fuerant prædicare coepit. testificans salutem veram non aliunde vel sperandam vel petendam esse, quam à Iesu Christo Dei & hominis filio. Cæterum Barbari & impij idololatræ, deum & religionem suam contumelia affectam putantes concurrunt, & seruum Christi, animam suam Patri commendantem, lapidibus sternunt, obtegunt, atque collidunt, anno ætatis eius quadragesimo, Episcopatus verò vigesimo. Floruisse videtur sub Imperatore Anastasio; quo tẽpore Gelasius Antistes Romanus & Fulgentius Apher florũere, circiter annum Domini 500.

Lapidibus
obruitur.

VITA S. RODVLPHI EPISCOPI EV-
gubini & confessoris. partim ex Epistola B. Petri
Damiani ad Alexãdram Papam, partim ex qua-
dam præclaro M. S. Codice.

Rodolphus claris admodum & diuitiarũ gloria præstantibus ortus natalibus, magnam rebus à se insigni cum pietate gestis, splendorem attulit maioribus. Is enim cũ in-
fita naturæ quadam bonitate, magno impetu in
studiũ pietatis duceretur, labentibus huius mũ-
di rebus maximo animo despectis, assidua vol-
uebat mête, qua via modoq; ad propositam sibi
metam pertingere posset. Tandem post mul-
ta consilia cum animo suo prudenter agitata
spretis opibus, cõtemptis honoribus, voluptati-
bus aspernatis, matris lachrymis animo planè
virili despectis, & castro quodam suo inexpug-
nabili munitione vallato, cum omnibus quæ
sui iuris erant prædijs, Petro Damiano tra-
ditis in eremum, quasi in tranquillum vitæ

26. Iunij.
Parêtes eius
elati.

Rodulphi
egregia pie-
tas.

*Secedit in
eremum.*

*Mater, &
frater eius
Petrus, eum
sequuntur.*

*Petri egre-
gia sancti-
tas.*

portum, ab aduersa vitiorum tempestate cōfugit & habitum monasticae professionis accepit. Porro Damianus in eius possessione egregium pietatis domicilium construxit, vbi Rodulphus tam excellenti vitae integritate, tanto bonorum spiritualium affluentia, tanto denique tamque eximio virtutum splendore Christo seruebat, vt genitrix & frater eius Petrus primogenitus, studio tam admirabilis virtutis quam oculis intuebatur incēsi, pari alacritate mundū desererent, & in eandē vitae societatem cōmigrarent. Ibi verò quotidianis Rodulphi exercitijs prouocati, non modò cōstanter omnes huius vitae blanditias contempserunt, sed etiam duras eremiticae vitae disciplinas tam districtè secuti sūt, vt magnam cunctis admirationem commouerent: & alios item ad eandem pietatis æmulationem vehementer accenderent.

Et sanè quo rariùs eo pulchriùs admirabilisque tantæ fuit virtutis exemplum, cū cernere liceret, fratres duos nobiles adolescentes, in magnis opibus enutritos, & in summa spe dignitatis & honoris educatos, strenua virtutū ac pietatis æmulatione inter se contendere, ne alter ab altero aliquando vinceretur, Profectò ipse Petrus, fratris sui Rodulphi virtutibus prouocatus, ad eò mentem à corporis consuetudine penitus adduxerat, vt nihil cum terrena cōcreatione commercij habere videretur: adeoq; seuerè minutissima in se delicta plāgebat puniebatque, ac si grauissimorum criminum reus fuisset. Cū die quodam in familiari fratrum colloquio de monasticae vitae disciplinis disputatio instituta esset, & ipse in spiritali militiā adhuc tyro, ex seculari consuetudine verbulum à seniore disci-

disciplina non nihil alienū protulisset, post longiora correptionum flagella, iussus est quadraginta dieb⁹ cōtinuis ab omni planè vini vsu abstinere, eaque pœnitentia delictum expiare. Ea verò tam rigida pœnitentia eò solùm spectabat, vt animi eius constantiam ac patientiam probarent, quam ille non modo nō grauatè sed mira etiam cum alacritate, cunctis ad tantā viri sancti patientiam stupētibus peregit.

Porro Rodolphus quanq̄ atate iunior, inuitus ad sacerdotalis officij iura p̄motus & Eugubinae Ecclesiae p̄fectus est. Tū verò iacta iā antè in eremo senioris disciplina instituta, non modo non deseruit, sed indies magis magisque potiùs adauxit. Terebat delicata corporis membra cilicijs sanè asperis, & cibo interim potuque tenuissimo, fractam longo ieiunio carnem sustentabat. Cunctis verò officiosè demerendis atque omni ratione sibi conciliandis insistebat. adeoq; omniū saluti intentus erat, vt corporeæ necessitatis penitus oblitus, officio, suauitate, clementia, alijsq; artibus, quas spiritus cælestis ei suggerebat, duræ ceruicis populum emollire conaretur. Neque tamen adduci poterat; quāquā in alios clemens admodū existeret, vt quicquam carni aut sanguini daret, sed mox à pastoralis officij cura, ad eremum commeabat, ibidemque intermissa cælestis philosophiæ studia, magno animi ardore repetebat. Dictu profectò mirum, quanta feueritate vir sanctus in tenerū corpusculum sãuierit. Stabat frequenter in cellula vtraque manu scopis armata, disciplinis se conficiens, donec totum ex ordine psalterium intenta Deo supplicatione persolueret.

Porro cum in aliqua esset expeditione constitutus

V v v 5

stitutus

Rodolphus
fit Episcopus
Eugubinus.

Admiranda
vita eius asceticæ.

stitutus, quantalibet intempestæ noctis profunditate consurgens, nudis cruribus pedibusque, in precibus auroram præstolabatur: quam consuetudinem, dum in cella confisteret, diebus ac noctibus sine cessatione seruabat, & quantumlibet grauis bruma rigesceret, simplicibus tantum foccis pedes muniebat. Ex qua vitæ austeritate hunc fructum consequebatur, vt totus diuini amoris facibus incensus, in diuinæ benignitatis consideratione gaudio incredibili exultaret, vt non rarò oppressis corporis sensibus, pura mente cælestia atque diuina cōtemplaretur. Cum tantus esse, vilis ille tamen ac paruus in oculis suis, sæpe Petrum Damianum per Christi clementiam terribiliter adiurabat, vt si quādo, pro humana fragilitate à recto virtutis tramite exorbitaret, nequaquam, ob pontificiam, qua præminebat dignitatem, corripere ipsum timeret; sed omnem in eo disciplinæ modum impleret, qui monachis debebatur.

**Excessus
mentis eius.**

**Benignitas
in pauperes.**

**Moritur an-
no ætatis
sue 30.**

Inter hæc verò pietatis studia, præcipua quædam pauperum cura tenebatur; prorsus vt quicquid expensis proprijs surripere valeret, id totum in egenos benignè distribueret. His igitur & huiusmodi virtutum floribus adornatus, cum tanta assiduitate vigilijsque, in omnium salute procuranda, omniumque necessitatibus subleuandis versaretur, in grauem & periculosum morbum incidit, qui eum ita confecit, vt vix triginta plus minus ætatis suæ anno, è corporis ergastulo migrare cogeretur. Itaque rebus omnibus, quæ ad animæ expiationem necessariæ videbantur ritè procuratis, cum insita pietatis & sanctitatis egregia documenta dedisset, è corporis vinculis expeditus, lætus

lætus in cælum immigrauit. Ciuibus vniuersis magnum suum desiderium cum multis lachrymis & luctu diuturno coniunctum, reliquit. Fuit enim non modo sanctitatis & miraculorum gloria clarus, sed præcipuo quodam benignitatis studio præcellens, & laudibus mansuetudinis, & lenitatis, & clementiæ præstantissimus.

VITA S. ANTHELMI EX PRIMÆ

Carthusiæ Præfecto Episcopi Bellicensis: ex ea, quæ est apud Surium, edita à quodam eius æquali, & familiari amico. Vixit temporibus Alexandri tertij Rom. Pont. circa annum Domini 1160.

Teste C. Baron. in not. Mart. Rom.

Cessa magnaque progenie claris in mundo parētibus, tali prole beatis, patre Arduino ex Allobrogum castello Signino, 26. Iunij. Patria & parentes eius. matre nobilissimis suæ patriæ hominibus orta, beatus Anthelmus progenitus est; cui ea à teneris vnguiculis cura præcipuè in pectore vixit, quomodo perfectam Deo seruitutem, carnali nobilitate posthabita, exhiberet. Itaque cum magna parentum voluntate literis adhibitus, non mediocres in artium maximarum disciplinis fecisset progressus, egregia indole vir, parum cautè tanta gratiarum vsus affluentia, paulatim arridentis sæculi huius blandimentis alluci cœpit, adèd vt rebus omnibus ad votum mirificè affluentibus tandem abreptus sit: ac seuerioris disciplinæ oblitus, in Gebennensem & Bellicensem ecclesias, Mundus illi blanditur. magnis opibus & honoribus auctus concesserit. In Gebennensi enim Ecclesia Præpositus & Secretarius;

tarius; in Bellicēsi verò Secretarius creatus est: quas ille dignitates in ijs Ecclesijs præcipuas magna cum laude ac nominis sui gloria administrabat.

Et si autem vanis & caducis rebus esset implicatus, attamen ab omni flagitio, & sordibus imprimis auaritiæ alienus erat, & sacra omnia factorumque antistites, præcipuè religiosos viros perpetuo naturæ instinctu colebat, eorumque sermonibus ac familiaritate plurimùm gaudebat. Itaque cùm adolescentiæ flore in magna mundi vanitate consumpto, diuina bonitas in rectum salutis iter eū reuocare vellet, cœpit religiosorum hominum & imprimis Carthusiensium loca inuisere: vitamque eorum non tam conuersionis desiderio, quàm animi quadam curiositate diligenter explorare. Interim cùm suauitate ac dulcedine eorum paulatim afficeretur, fratres illos frequentius adiit, eorumque domilia & cetera omnia diligentius perlustrans, sermones etiam de rebus diuinis instituebat. Tùm verò fratres qui ad illum vsque diem vanitati eius non nihil indulerant, vt sensere eius animum emollitum, tempus nacti opportunum, de contemptu mundi sermones repetunt: hortanturque vt exigua pro magnis, pauca pro multis, falsa pro veris, pro sempiternis fluxa & caduca, contēnere ne dubitet. Quid multa? Diuini timoris spiritu correptus, cōsiliij & fortitudinis spiritu cōfirmatus, omnibus quæ mūdi sunt protinus ex animo abdicatis, totum se diuino cultui & seruituti addixit: & in Carthusia, quā Portarū vocāt, monastico ei⁹ Ordinis habitu hilariter suscepto, Christianæ militiæ nomē dedit.

Cùm autem eo tempore primaria Carthusia exiguo

Frequenter
visitat Car-
thusianos.

Fit Carthu-
sianus omni-
bus relictis.

exiguo esset Christianorum militum præsidio munita, Anselmus ex Portarum Carthusia eò destinatus fuit, vt suæ virtutis exemplo, tyrones in vasta illa eremò & horrore loci confirmaret excitaretque; quod sanè adeò egregiè viriliterque præstitit, vt prorsus esset nemo qui arduam virtutis eius semitam ingredi posset. Tanta illi in precibus & meditationibus erat lachrymarum copia, vt continui quidam riuuli intimo pietatis affectu expressi, ab eius oculis manare viderentur. Et quidem sub ipsa solenni quotidiana precum persolutione, non rarò terrentes quidam ex oculis prorumpébāt, tanta vi, vt nullo modo eos cohibere posset. In suorum verò & alienorum peccatorum commemoratiōe, creberrimis virgarum ictibus dorsum lateraq; cædebat, plagasque plagis cumulando, nunquam carnem suam liuoris expertem, aut cutem integram manere patiebatur.

Cùm his autem, alijsque maioribus pietatis studijs strenuè se Dei seruus exerceret, fuit ad Procuratoris officium euocatus, quòd summa cum laude, ac præcipua quadam charitate administrabat. Si quæ noxia vel inutilia reperiret, ea mox profligabat, religioni contraria demoliebatur, inhonesta corrigebat, fratres laicos ab illicitis compescebat. Si quem vidisset dissolutum, vagum aut negligentem, arguendo, obsecrando, increpando, castigando eum emendatiorem facere conabatur, nec quenquam sinebat à regulæ præscripto deflectere. Pauperibus & egenis pro insita sibi humanitate, non modo largam manu subueniebat, cibo potuq; recreabat, vestimenta nudis præbebat, sed etiam seipsum magno charitatis affectu totum impendebat.

Inde

Mittitur in
primariam
Carthusiã.

Gratia lachrymarum.

Disciplina
eius.

Fit Procurator.

Creatur ma-
gnæ Carthu-
siæ prior.

Multos ad
Deum con-
uertit.

Eius solici-
tudo & dili-
gētia in pec-
catoribus
conuertēdis.

Inde omnibus admodū charus effectus Guido-
ni Carthusiæ Priori, eximia virtute & prudētia
viro, vitæ munere sanctissimè perfuncto succes-
sit, & locum illum multis virtutibus sempitē-
na memoria dignis, adornauit. Parum namque
esse statuebat fratres diuino spiritu illustratos
in officio continere, ipsique paterna cura ac pro-
uidētia subuenire, sed aliorum etiam saluti
constituendæ sedulò inuigilabat. Nam præter
orationes quas multis cū lachrymis sine inter-
missione pro totius Ecclesiæ necessitatibus fun-
debat, non paucos ex medijs mundi vanitatibus
& profunda peccatorum caligine extraxit. Ad-
uentantes enim, quos non rarò ea domus habet,
hospites, magna beneuolentię significatione ex-
cipiebat eosque mira verborū lenitate ad fre-
quentem flagitiorum cōfessionem, vitęque emē-
dationem inuitabat. Fratrem quoque suum ex
medio honorum decursu, & certissimo æternæ
vitæ periculo ad rectū salutis iter perduxit; Pa-
rentem quoque scelicem non tam verbis quàm
clarissimis virtutum exemplis ad eò permouit,
vt tribus filijs magna virtute viris, præeunti-
bus, ipse quoque contempto cum suis vanitati-
bus & mortiferis illecebris mundo, Saluato-
rem sequutus sit. Et sanè hoc vel præcipuum in
tantis ornamentis ac beneficijs, quæ in eum
Deus plena manu congeffit, ducēdum est, quòd
corpore in solitudine constitutus, non vni tan-
tum sibi vacauerit, sed communis salutis cupi-
dissimus, multos Deo adiuuante ex barathro
perditionis, ad veram salutis viam, & verbo &
exemplo pertraxerit. Omnia enim pietatis suę
exercitia cū aliorū fructu & vtilitate volebat
esse coniuncta. Et quanquàm non rarò homines
qui

quidam, salutis suæ planè immemores, quos præceps in omnem licentiam natura cupiditateque corruerat cum indignatione recederent, & horrendas etiam in eum minas iactarent, nõ tamen propterea aduentantes excludebat, vel salutis documenta subtrahebat: sed eadem animi modestia, eadem benignitate, probos pariter ac improbos admittebat; & cum per se, tum per alios ad eam rem maximè idoneos, singulis salutaria animæ medicamenta administrabat. Porro fratribus suis nihil, quod vel ad animæ vel ad corporis cum necessitatem tum utilitatem quoquo modo faciebat, deesse patiebatur: ne qua occasione ab assidua diuinarum rerum contemplatione deflenderent.

Et quidem cum tot tantisque virtutum ornamenti esset decoratus, religiosæ quietis vitæque priuatæ auidissimus, summa fratrum voluntate Prioratu se abdicauit, & Carthusiæ gubernacula alij tradidit: non ita tamen, ut spiritum illum solitudinis vni sibi consecraret, sed tum vel maximè ab omni terrenarum rerum occupatione expeditus. Christianæ pietatis ac religionis studium propagabat. Sed ea vitæ tranquillitas non potuit viro sancto esse diuturna; nam paulò post Bernardus, Portarum Carthusiæ Prior officij sui vigiliam suam illi tradidit: quam nullo modo vir sanctus subterfugere potuit. Itaque Anthelmus quanquam inuitus, ne tamen minus dicto audiens videretur esse, se ad illam Carthusiam regendam diligentissimè contulit. Ac primùm ingentem frumenti vim, quam ibidem in magna annonæ caritate congestam inueniebat, pauperibus distribuit: & alijs item rerum omnium inopia laborantibus, pecunijs subuenit.

Abdicat se
Prioratu.

Anthelmus
præficitur
Carthusiæ
Portarum.

At

Interū se ab-
dicat Prio-
ratu.

Carthusia-
norum stu-
dium, erga
verum Pon-
tificem.

Anthelmus
eligitur Bel-
licensis Epi-
scopus.

At cum vir Dei multis occupatus, ab illis qui-
bus potissimum inhiabat, spiritualibus studijs &
exercitijs se distineri videret, vix biennij euolu-
to spatio, Prioris se officio rursus abdicans,
ad tutissimum semperq; concupitum quietis ac
silentij portum, in magna Carthusia se recepit.
Etsi aut solitudinis ac secreti amatissimus esset,
crebrò tamen magnorum virorum grata visita-
tione recreabatur, & illi vicissim sanctis eius
colloquijs refecti, magnò delibuti gaudio rece-
debant. Inter alias verò eius virtutes quibus e-
rat egregiè instructus, nequaquã infima fuit ar-
dentissimum Catholicæ vnitatis cõseruandæ
studium. Cùm enim Rom. curiæ Episcopi, Alexan-
drum Apostolicæ sedi Canonica electione præ-
fecissent, & Octavianus ambitione cæcus malo
dæmone impellente sedem inuasisset, & gratia
atque auctoritate illustris familiæ fretus, vni-
uersam penè ecclesiã suis partibus adiunxisset,
Ordo Carthusiensis, auctore Anthelmo, primus
in Occidentali Ecclesia, Alexandro obedientiã
obtulit, cæterosq; ut eandem præstarent, &
exemplo & doctrina impulit, confirmavitq;.

Non multò post accidit Bellicensem Ecclesiã
suo orbari pastore, cui protinùs Anthel-
mus è latebris eremi extractus, succedere com-
pulsus est. Nitebatur ille quidem fuga illum ho-
noris gradum declinare, nullumq; non moue-
bat lapidem, ut reliquum vitæ tempus in silètio
& solitudine exigere posset; quinimo i-
psum adijt Romanum Pontificem, ut illum per-
moueret, ne adigeretur, eius auctoritate, ad id,
quod neque sibi neque ecclesiæ à qua expeteba-
tur, utile foret: sed Alexander Pontif. Max. diu
multumq; reluctans, & summis infimisq; pre-
ci-

precibus deprecantem, tãto maiore honore dignum existimabat, quo ille se magis deprimebat, eoq; indignum reputabat.

Igitur manibus ipsius Pontificis consecratus ^{Episcopus factus vt se gesserit.} animarum curam suscepit, seseq; nõ minus strenuè quam prudenter ad opus Euangelij comparauit. Et primò quidem totis viribus obscuratã pietatis ac religionis faciem, multis virtutibus ac documentis illustrauit: & summa contentione profligatos clericorum mores, seueriore disciplina astrinxit. Nam qui infami foeminarum cõubernio dignitatis suæ immemores viuebãt, suis prouentibus & officio priuare non verebatur; ita tamen, vt eosdem foueret, tuendosq; susciperet, ne qua ab alijs ignominia læderetur. In pauperes verò & inopes incredibili fuit benignitate & misericordia. Profectò in eorũ subleuanda inopia nemo sollicitior fuit. Omnia enim quæ possidebat, pauperum esse patrimonium assererebat. Itaq; præter tenuem victum nihil sibi reseruabat, sed in pauperes erogabat. Susceperat duas in primis cõgregationes, singulari quodam studio tuendas fouendasq;: Ex quibus vna viduarum & virginum, quæ sexum imbecillum cum ipso mundo virili animo vicerant; Altera leprosorũ, quibus omnia quæ ad victum vestitumq; necessaria erant, liberaliter præbebat.

Eo anno quò ab hac vita decessit, magna annonæ caritas, magna fame & miserãda valde calamitate hoës opprimebat; quò tempore, S. vir innumerabilem pauperum multitudinẽ suis fouebat beneficijs; prorsus vt cuncti miraculũ agnoscerent, quo Deus frumentum eius multiplicarat. Præfixerat autẽ S. vir certũ diem, ad quem vsq; eorum inopiã benignè subueniret, neq; patere-

Moritur vir
sanctus.

teretur vt cū graui paupertatis malo cōflictarē-
tur. Illo verò die aduentante, subito acuta febre
corruptus in morbū incidit; quo paulatim con-
fectus, 6. Kal. Iul. anno ætat. suæ amplius 70. Epi-
scopatus verò 15. inter suorū lachrymas & am-
plexus, beatum Deo spiritum tradidit.

Vita functus
ad sepulchrū
eius reui-
micit.

Sacrum eius corpus fuit in Bellicensi Eccle-
sia honorificè tumulatum, vbi innumeris corus-
cans miraculis, quāta in cælis gloria eius anima
fruat, clarissimè testatur. Certè inter alia hoc
vnum constat, puerum quendam vita functū ad
sepulchrum eius ad vitam reuocatum esse. Por-
rò quidam adolescens haud infimæ nobilitatis,
cū die quodam venerabile viri sancti sepul-
chrum transfret, cerneretque homines morbi-
dos & malè affectos opem eius implorare, illo-
rum fidem stultitiæ tribuens, ibat cachinnans.
Et ecce subito intolerabili febris ardore corre-
ptus, spem vitæ abijcere cogebatur. Tum verò
pœnitentia ductus, peccatum suum agnoscere,
& sociorum manibus ad sepulchrū perductus,
cum lachrymis & crebro singultu veniam pete-
re, vota nuncupare, nihilq; non facere, vt am-
issam sanitatem recuperaret. Tandem verò preci-
bus viri sancti manifesto miraculo liberatus, di-
dicit quanto vir sanctus honore ac veneratio-
ne dignus esset.

C. Ber. in no-
mar. Rom.

27. Iulij.

Fatria & pa-
rentes eius.

MARTYRIVM S. ZOILI CORDVBENSIS,
vt habetur in Lucij Marinei sculi, Regij historiogr. de re-
bus Hispan. lib. 3. Passus est temp. Dioclet. & Maximia.

Beatissimus martyr Zoilus Cordubæ claris
ortus natalibus, ab infantia Christianæ
pietatis disciplinis imbutus, cū adole-
scens publicè Christum confiteretur, à paganis
arreptus, Iudicis cuiusdā tribunali oblati est
atque

atque ab ipso ad dæmonum culturam, cùm minis tū promissis diu multumq; exhortatus. Qui cùm minas pariter & promissa constanti animo despiceret, clam abductus in præfatę vrbis cœmiterio cum peregrinorum corporibus sepultus est, ne aliquando digna veneratione tanquã martyr à Christianis coleretur. Sed cum Christo donante, pax ecclesię reddita esset temporibus Regis Sisebuti, quidã vir nobilis de Gothorum propagine clarus, Agapitus nomine, ex laica in monasticã vitã disciplinam concedens, tandem ad summum sacerdotium electus est. Is cùm mira vitã austeritate Deo seruiret, meruit secundum quietem beati martyris certamen, & nomen, locumq; quo sepultus erat, cognoscere. Mane itaq; factò, quia nihil de visionis veritate dubitabat, cõgregatis fratribus, & maxima vulgi multitudine, ad ostensum sibi locum sine mora perrexit: effossaq; humo; sacratissimum martyris corpus integrum inuenit, quod præ amoris magnitudine osculis demulcere cœpit, indignum se reputans, vt manibus suis tanti viri tangeret reliquias. Accidit autem vt crebrius osculando, subito primoribus dentibus priuaretur; quos ab ore excidentes, in sarcophagum vbi viri sancti corpus humatũ fuerat, proiecit. Peracto autem inuentionis obsequio, sequenti nocte S. Zoilus per visum ita eum affatus est; Cur me sæpius osculando verberasti? iam pro eis quę à me poposceras intercedens, à Domino Iesu Christo impetrasti, & nunc certus esto, quia dimissa tibi sunt peccata.

Sepultura eius inter peregrinos.

Agapitus episcopus Cordubensis

Inuenit corpus martyris.

Vide Bar. in
no hoc die.

VITA S. SAMPSONIS, HOSPITVM EXCE-
ptoris, ex ea, quæ est per Metaphr. Docet aut Baro. nequa-
quæ eum sub Iustiniâno Imp. vixisse, quem admodum in eius
actis legitur: sed multo ante tempora Iustini. vita factum esse.

27 Iunij.

Patria & pa-
rentes eius.

Studet me-
dicinæ.

Totum se ad
pauperes
subleuan-
dos confert.

Abit Con-
stantinopo-
lim.

Magnus hic Sampson, fama rerum gesta-
rum toto orbe celeberrimus, Romanis
parentibus & generis dignitate & diui-
tiarum gloria ortus est præstantissimis. Cùm aut
insita naturæ generositate, ardua quæq; summo
studio consecranda sibi proponeret, animum in-
primis ad perfectâ diuinarum humanarumq; rerum
cognitionem applicuit; deinde pari diligentia
artem medicinæ consecutus est, non tam ad quæ-
stum, quàm ut ea morbidis & calamitosi, pro in-
sita sibi humanitate subueniret. Sed cùm paren-
tes tam humili abiectoque officio, notâ ignomi-
niæ sibi totique familiæ irrogari putarent, eum
multis modis à tam præstati charitatis officio im-
pediebant, prorsus ut vir sanctus non nisi furim
ijs rebus operam dare posset.

Postquam verò parentibus è vita sublati, li-
beram rerum suarum administrationem obtinuit,
nulla interposita mora, totum se suaque omnia in
pauperum curâ studiumq; trãtulit. Et primo qui-
dem seruorum greges libertate donatos, opibus
& consilio iuuit, ut perfectâ etiam in Christo li-
bertatè consequerentur: Deinde patria relicta,
& maxima diuinarum copia in pauperes benignè
admodum distributa, diuino haud dubiè numi-
ne impulsus Constantinopolim abiit, vbi incre-
dibili benignitate omnibus egenis & malè affe-
ctis domum suam aperuit, cibum potumq; ministra-
uit, & singulari industria morbidos curauit, nec
desuit paulò post admiranda miraculorum vir-
tus, qua mira facilitate, quos humana industria
non

nō poterat, gratia diuina sanabat. Cū aut tam excellēs in omni genere virtus nequaquam ob-
scura esse posset, tum ad ipsum Pontificem Me-
nam, qui sedem illam tūc temporis administra-
bat, fama illius peruenit: qui protinus virū san-
ctum annos plus minus 30. natū, sacerdotio ini-
tiauit, vt maiori tum auctoritate male affectas
animas, similiter ad sanitatem adduceret.

Fit Sacerdos

Interea Imperator, qui graui vlcere vesicæ la-
borabat, cum ab inanibus medicorū promissis
frustra diu sanitatem sperasset, tandem ope hu-
mana planē destitutus, ad diuinum tota mente
auxilium cōfugit: & ecce leni sopore oppressus,
inter medicorum turbas, vidit virū quendam
insigni morum honestate ac grauitate præditū,
qui certissimam ei salutem spondebat. Mane fa-
cto, diligentissima medicorū omniū habita in-
quisitione, tandem inuētus est Sampson, qui for-
mam ab Imperatore visam, toto corporis habi-
tu ad amissim exprimebat. Tum verò Impera-
tor incredibili gaudio exultare, & certa de Sā-
psonis virtute concepta fiducia, virum sanctum
orare atque obsecrare, vt sacrae manus suæ con-
tactu dolorem pellat, & integram, quæ ei in vi-
su promissa erat, sanitatē reddat. Recusauit pri-
mò Sampson, multis se peccatis obnoxium, nec
vllā virtutum præditum clamitās. Sed cū Im-
perator instaret, & precib. vim propè inferret,
vir sanctus cōsuetā pietate permotus, manu sua
morbum pepulit: in quo innumerabilis medi-
corum turba curando, frustra diū multumq; de-
fudauerat. Imperator verò tātā in viro sancto
virtutē sine fine admirans, vt acceptum benefi-
cium immortalitati consecraret, ædem hospiti-
alem sanè celeberrimam domui ipsius Sampso-

Sanat Impe-
ratorē Sam-
pson contas-
tu manus
suæ.

Xxx 3

nis

Insp. extruit
de mum ho-
spitale.

nis contiguâ extruxit, eamq; viro sancto tradi-
dit, & donis & muneribus & possessionib. am-
plissimis ornauit: quæ omnia Sampson in paupe-
rû & calamitosorû miseria subleuanda egregiè
expedit. Vixit aut in eo pietatis studio, à primis
annis ad decrepitâ vsq; ætatè, tantaq; beneuolè-
tia & cura omniû necessitatè subleuauit, mor-
bos curauit, contagiones ad totius corporis pe-
stè manantes tractauit, vt cuncti eius charitatè
obstupescerent, & ardens benignitatis studium
sine fine mirarètur. Postquâ verò ætatè hoc mo-
do & in Dei seruitio, & proximorû cura assidua
præclare expendisset, cû admiranda pietatis si-
gnificatione, & clarissima opinione sanctitatis,
vltimum vitæ actû absoluit, lætulq; è corporis
vinculis in cælos immigrauit. Quàm multis aut
clar^o fuerit miraculis, nò in vita solû, sed multò
etiâ magis post mortem, nullis verbis explicari
potest. Et primùm quidè hoc constat, illius vir-
tute horrificum illud incendiû, quo Sophiæ tē-
plû Constantinopoli vnum omniû celeberrimû
conflagrabit, restinctum fuisse; cum scilicet vir
sanctus à viris quibusdam, per tecta discurrere
visus sit, flammalq; manu submouere; itâ vt cun-
ctis stupentibus, domus sacra prorsus illæsa ma-
neret. Fuit autem non solum in vita pauperibus
& calamitosis beneficus, sed multò etiam magis
post mortem; quando multos varijs ægritudini-
bus detentos, & spe vitæ destitutos sanauit, &
plurimis secundum quietem apparens, in rebus
deploratis opem tulit.

C Bar. Ann.
tom. 2.

MART. SS. PLYTARCHI, SERENI, HERA-
clidis, Herois, item alterius Sereni, Potamiæna, &c. Ex
hist. Eccles. Eusebij Cæsar. lib. 6. c. 4. Passi sunt circa annû
Domini 205. sub Severo Imperat.

Cum

Cum plurimi Originis discipuli eius seculitate, fidem & certā in verbo Dei persuasionem interiore mentis suæ recessu ingenuè syncereque hausissent, in illo persecutionis tempore præclarè se admodū & constanter gesserunt; vnde nonnulli eorum capti, beato martyrio finem viuendi gloriosè fecerunt. Ex quorum numero primus erat Plutarchus: quo ad mortem abducto, parum aberat, quin Originis, dum illi in extremo iam vitæ suæ exitu adesset, à Plutarchi ciuibus (quippè causam mortis Plutarchi in eum transferiebant) iam denudè interfectus fuisset. Cæterum perspicax Dei prouidentia, illum etiam eo tempore è periculo eripuit. Post Plutarchum secundus ex Originis discipulis, martyr fuit Seren^o; cuius in Christum fides, quam animò imbiberat, ignis incendio satis exploratè probata fuit. Heraclides tertius martyr, & quartus Herois, eadē schola profecti; quorum vterque prior, dum adhuc catechumenus erat, posterior antè nuper iam baptizatus securi percussus fuit. Præterea ex eodem ludo alius à primo Serenus quintus Athleta, pro pietatis defensione quam susceperat, pleno ore laudatur; cui post ingentē tormentorū perpeffionē fama est, caput ceruicib⁹ abscissu esse.

Ex mulierum numero, quæ erāt eius disciplina institutæ, Rhais adhuc catechumena baptismum per ignem consecuta, excelsit è vita. Septimus inter istos numeratur Basilides, qui Potamicenā multorum commendatione insignem ad supplicium deduxit, de qua frequens & celebris sermo apud ciues suos iam habetur, ut potè quæ cum infinitas propè pugnas pro corporis pudicitia & virginitate, qua præ cæteris excelle-

Xxx 4 bat,

28. Iunij.

Discipuli
Originis.

Plutarchus.

Serenus.

Heraclides,
Herois.

Serenus
alter.

Rhais fœ-
mina.
Basilides.
Potamicena

1056 MAR. SS. PLUTARCHI SERENI &c.
bat, contra insanos amatorum suorum impetus
(in ea enim præter animi virtutes, eximia præ-
terea & integra corporis pulchritudo, cum ve-
nustate elucebat) constanter sustinuit; tum mul-
tiplices & graues ærumnas pro fide in Christum
exhauriens, ad extremum post tormēta acerbā,
dictūq; horrēda, vnā cum matre Marcella, ignis
incendijs absumpta, mortē oppetiit. Ferunt qui-
dem Aquilā (hoc enim Iudicis nomen fuit) post-
quam graues vniuerso illius corporis plagas in-
fixisset, tandem ad corporis ignominiam & cō-
tumeliam, libidinosis gladiatoribus illam
se traditurum interminatum; illam autem pau-
lis per intra se meditatam, cum rogaretur quid
sentiret, eiusmodi responsum dedisse, vnde visa
est illis, aliquid impietatis (sic enim putabatur)
manifestò elocuta. Atq; euestigio, post definiti-
uam de ea latam sententiā, Basilides vnus ex sa-
tellitibus, eam acceptam ad locum supplicij de-
duxit. Simulatq; aut multitudo ei molestiam fa-
cessere, & verborum petulantia insectari cona-
batur, hic eos, qui cōtumeliam ei faciebant, re-
pulsos coercuit, & maximam clementiam, sum-
mamq; humanitatem, in eam declarauit. Illa ve-
rò hominem, pro illius erga se commiseratione
vehementer amplexata, bono animo esse hortat-
ur, nam ait se, simul ac abiret è vita, à Domino
suo veniam & gratiam pro eo efflagitaturam, &
non diu post eius in se merita iusta remunera-
tione compensaturam. Hac cum dixisset, pice
ferrenti per varia & diuersa corporis membra,
ab imis pedibus ad capitis verticem, sensim ac
pedetentim diffusa, generoso & excelsa animo
migravit è vita. Tale certamen, ab hac percele-
bri & gloriosa virgine, confectum fuit.

Non

Marcella.

Clementia
Basilidis in
Potamicenā.

Sancti in ce-
lis orāt pro
nobis.

Arox cri-
ciatus.

Non longo temporis interuallo interposito, Basilides, cum satellites socij sui, certa de causa iusiurandum ab ipso exigent, asseueranter affirmat, omnino sibi non licere iurare; Christianum enim se esse, & hoc se pro palam fateri. At illi primo eum etiamnum iocari putabant. Verum ubi illud constanter asserit, abducitur ad Iudicem, & coram illo intentionem confessus, in vincula conijcitur. Cum fratres in Domino ad eum aduentarent, causamque; repentinæ & admirabilis huius mutationis sciscitarétur, fertur respondisse: Potamicenâ, triduo post martyriû, noctu ei assistentē, coronâ ipsius capiti imposuisse, dixissetque; se pro eo gratiam à domino postulasse, postulatâ obtinuisse: & Dominû nō longo tempore post eum, ad suam gloriam recepturû. Post illa, ubi fratres sigillum in Domino ei impertuerant, postero die securi percussus, præclara martyrij corona donatus est. Alij item complures Alexandria, iisdem temporibus, utpotè quibus Potamicena secundum quietem apparuisset, eosque fuisset impensè ad Dei verbum amplectendum cohortata, frequentes ad fidē Christi accessisse commemorantur.

Basilidis
martyrium.

Apparet Po-
tamicena
Basilidi.

ACTA SS. APOSTOLORUM PETRI ET

Pauli, per Egesippum scripta lib. 3. de excidio Hierosolymitano cap. 2. Omitimus hic integram verum ab ijs gestarum seriem referre, partim ne prolixiores simus, partim quia diligens lector, eandem multo uberius clariusque; in doctissimi Baronij Annalibus habere potest; tum ad varias multorum opiniones parum sincera fide, tum ad hereticorum argumenta refellenda. Subierunt martyrium Lucio Fonteio Capitone, & Caio Iulio Ruffo Cons. ann. 0 à Christo Domino sexagesimo nono, Neronis verò 13.

C. Baronij
Ann. tom. 7.

Erant Neronis temporibus Romæ, Petrus & Paulus doctores Christianorum, subli-

29 Iunij,

XXV

mes

**Petrus &
Paulus do-
cent Romæ.**

**Simon Ma-
gus.**

mes operibus, clari magisterio; qui virtute suorum operum Imperatorem aduersum fecerant, captum Magi Simonis delinimentis, qui sibi animum eius conciliauerat. Cui adiumentum victorię, subiectiones gentium, vitę longauitatem, salutis custodiam feralibus artibus pollicebatur, atque ille credebatur qui vim rerum nesciret examinare. Denique summum apud illum tenebat amicitię locum; quandoquidem etiam pręfulem suę salutis vitęque custodem arbitrabatur. Sed vbi Petrus eius vanitates & flagitia detexit & species illum rerũ mentiri, nõ solidũ aliquid aut verum efficere, demonstrauit, ludibrio habitus, & digno est consumptus moerore. Et quamuis in alijs terrarum partibus Petri esset expertus potentiam, tamen pręueniens Romam, ausus est iactare, quod mortuos suscitaret.

Defunctus erat id temporis Romę adolescens nobilis, propinquus Cęsarıs, cum vniuersorum dolore. Admonuere plerique experientum, vtrum posset resuscitari. Celeberrimus in his operibus habebatur Petrus; sed apud Gęntiles, nulla facti huiusmodi deferebatur fides. Dolor exegit remedium: perrectum est ad Petrum. Fuere qui etiam Simonem accersendum putarent; vterque affuerunt. Ait Petrus Simoni, qui se de sua iactaret potentia, priores sese partes dare: vt si posset mortuum resuscitaret. Si ille non resuscitaret, se non defuturum, vt Christus opem ferret defuncto, quò posset resurgere. Simon, qui putaret apud urbem gentilium, plurimum tuas valituras artes, conditione proposuit: vt si ipse resuscitasset mortuum, Petrus occideretur; qui magnę potentię (sic enim appella-

**Simoni quã-
tum tribatũ
Romæ.**

appellabatur) laceffendo iniurias irrogauiffet: fin verò præualiffet Petrus, in Simonem pari genere vindicaretur. Acquieuit Petrus, adorfus est Simon. Accessit ad lectulum defuncti, incãtare atque immurmerare dira carmina vt cœpit, visus est caput agitare, qui mortuus erat. Clamor ingēs gentilium, quòd iã viueret, quod loqueretur cū Simone. Ira & indignatio in Petrum, quòd ausus effet cõferre sese tãtã potestati. Sanctus Apostolus poposcit silentiũ, & dixit; Si viuit defunctus, loquatur; si resuscitatus est, surgat, ambulet, pabuletur. Phantasma illud esse, nõ veritatem, quod videatur caput mouisse. Denique separetur, inquit, Simon à lectulo, & tunc ne id quidem ostentui futurum. Abducitur Simon à lectulo, manet sine specie motus alicuius, qui mortuus erat. Adsticit Petrus longius, & intra se paulisper orationi intentus, cum magna voce ait; Adoloscens surge; sanet te Dominus Iesus. Et statim surrexit adoloscens, & locutus ambulauit, & cibum sumpsit, & dedit eũ Petrus matri suã. Qui cū rogaretur, vt ab eo non discederet, ait; Non derelinquetur ab eo qui eũ fecit resurgere, cuius nos serui sumus. Secura esto mater filio, nõ verearis, habet custodem suum. Et cū populus in Simonem insurgeret, vt lapidaretur, ait Petrus; Satis est ad pœnam eius quod cognoscit suas artes nihil valere: viuat, & Christi regnũ crescere videat vel inuit^o. Torquebatur Magus Apostoli gloria, collegit sese atque omnem excitans carminum luorũ potentiam, congregat populum, offensumque se dicit à Galilæis relicturum se vrbem, quam tueri solet. Diem statuit, pollicetur volatũ, quo supernis sedibus inucheretur: cui quando vellet, cælum

S. Petrus excitat mortuum.

1460 ACTA SS. APOS. PETRI & PAULI
cælum pateret. Conscendit statuto die montem
Capitolinũ, ac se de rupe deijciẽs, volare cœpit;
Mirari populus ac venerari pleriq;, dicẽtes Dei
esse potẽtiam, non hominis, qui cũ corpore vo-
litarẽt; nihil tale fecisse Christum. Tunc Petrus
in medio stãs, ait; Iesu Domine, ostende ei vanas
artes suas esse, ne hac specie populus iste qui
creditur est, decipiatur. Decidat domine, sic ta-
men vt nihil se potuisse viuens recognoscat. Et
statim in voce Petri, implicatis remigijs alarũ
quas sumpserat, corruit: nec exanimatus est, sed
fractõ debilitatoq; crure Aritiam concessit, at-
que ibi mortuus est.

Simon Ma-
gus dũ vult
volare cor-
ruit: deinde
moritur.

Vide Nero
nis nequitia

Quo comperto, deceptum se Nero & destitu-
tum dolens, tanti casũ amici, sublatumq; sibi vi-
rum vtilem & necessariũ Republicæ indigna-
tus, quærere cœpit causas quibus Petrũ occide-
ret. Et iam tempus aderat quo sancti vocarentur
Apostoli, Petrus & Paulus. Denique dato vt cõ-
prehenderetur, præcepto, rogabatur Petrus, vt
sefe aliõ conferret, Resistebat ille, dicẽs nequa-
quam se facturũ, vt tanquã metu mortis territus
cederet, bonũ esse pro Christo pati, qui pro om-
nibus se morti obtulisset; nõ mortẽ illã, sed im-
mortalitatẽ futurã; indignũ, vt ipse fugeret pas-
sionẽ sui corporis, qui multos doctrina sua cõ-
pulisset, se hostias pro Christo offerre; debere
sibi secundũ Domini vocẽ, vt & ipse in passione
sua Christo gloriam atque honorem daret. Hac
& alia Petrus obtexere, sed plebs lachrymans,
quærẽs ne se relinqueret, & fluctuatẽ inter pro-
cellas gẽtiliũ destitueret, victus stertibus Petrus
cessit: Promisit se vrbem egressurũ. Proxima no-
ctẽ salutatis fratribus, & celebrata oratione,
proficisci solus cœpit. Vbi ventũ est ad portam
videt

videt sibi Christum occurrere. & adorans eum, dixit; Domine quò vadis? Cui Christus; Iterù venio crucifigi. Intellexit Petrus de sua dictù passione, quòd ea Christus passurus videretur, qui patitur in singulis, nò vtiq; corporis dolore, sed quadam misericordiæ passione aut gloriæ celebritate. Et conuersus in vrbé redijt, captusq; à persecutoribus Cruci adiudicatus, poposcit vt inuersis vestigijs cruce affigeretur, quòd indignus esset, qui simili modo crucifigeretur, vt passus est Dei fili. Quo impetrato, vel qui aita debebatur vt Christus prædixerat, vel quia persecutor non inuitus indulget poenarum incrementa, & ipse Paulus, alter cruce, alter gladio necatus est.

VITA S. THEOBALDI PRESBYT. EREMITÆ & confesso. ex ea quæ est optima fide apud Surium. Floruit temporibus Henrici Augusti, & Henrici Regis Franc. & filij eius Philippi, qui regnarunt Anno Domini 1050 & sequenti. teste Genebrardo in Chroni.

Theobaldus è gente Fræcorù territorio Senonensi oriundus, patre Arnulpho, matre verò Gisla, flos vt ita dicà è spinis erupit. Illi enim & diuitiarù & nobilitatis gloria elati splendide vitam ducebant; Theobaldus verò ab ipsis penè incunabilis inedia & paupertatem sectabatur: omnesq; corporis delicias respués, solus plerunque de pietatis studio, & suauitate cælestis disciplinæ, consilia agitabat. Degebat id temporis in castro Prunino Odonis Campaniensis qui affinitate Theobaldum attingebat. Igitur adolescens optimæ indolis, ne per abrupta vitiarù paulatim abiret, sedulo de eremi solitudine incolenda cogitare cœpit. AEmulabatur Pauli & Anthonij vitæ austeritatem, victus tenuitatem, vestiù aulperitatem, animi contem-
platio-

In cuius rei memoriam extat adhuc Roma, extra portam Appiam, erectum tabernaculum quod vulgò appellatur: Domine quo vadis.

30. Iunii.
Parentes S.
Theobaldi

*Affumit sui
instituti, so-
cium.*

plationem; & angelorū in solitudine contubernium. His igitur & huiusmodi facibus accēsus, clandestina discessione adiit quendam eremitā, in quadam insula Sequanæ latitantem; quo cum omnia sua consilia, cogitationesque de imitatione Sanctorū contulit. Inito igitur cōsilio assumptoque Gualtero quodam milite socio, asscēsis uterque equis, cū singulis armigeris, ad Rhemensem ciuitatem peruenerūt. Quam simulatq; ingressi sunt, ante omnia apud S. Remigium numine salutato, animum protinūs ad eremiticæ vitæ cultum obfirmarunt.

*Incedūt nu-
dis pedibus
& capite.*

Vt autem arcana consiliorum suorum quàm accuratissimè tegeret, occasione visēdorū amicorum, armigeris atq; equis in hospitio relictis pedes in viam cū fideli milite se dedit. Paululum verò progressi, inuentis duobus peregrinis, pretiosa vestimenta, quibus erant ornati, largiuntur: seseque vicissim optato sacco induunt. Deindē reliquū iter nudis pedibus, & capite itē nudo, ad Pitingum vsque (qui locus, in Teutonicorum regno situs est) confecerunt. Ibi denio & obscuro quodam loco aliquamdiu delituere, & voluntariam paupertatem Christi amore sustinentes, multo labore victum sibi quaritarūt; simulque vt Christianæ humilitatis, quæ cæterarū est parens custosque virtutum, solida iacerent fundamenta, vilissima quæq; rusticorum opera obibant. Tenuissimo verò nummorum quæstu collecto, indē nudis pedibus, ad S. Iacobum, in Galicia Hispaniæ perrexerunt. Cū autē votis precibusq; ex animi sententiā ibidē persolutis reuēterentur, diabolus in itinere humana specie assumpta, varias eis insidias struxit; qui tamen fusus fugatusq; ac Theobaldi præcipuam virtu-

virtutem, sanctitatemq; reueritus est. Indè Tre-
 uerim delatus, repertoq; ibidè patre, haud me-
 diocri dolore affectus, Romam petijt, vt Hiero-
 solymas indè contenderet. Hac igitur intentio-
 ne Italię fines oberrans, tãdem ad locũ quendã,
 cui vetustas Salanica nomẽ indidit, puenit. Per-
 lustrato verò loco, in saltu quodã satis spatiofo,
 veteris quasi ecclesię ruinas ibidem reperit; vbi
 paruo vilisq; tugurio raptim excitato, angelicã
 in terris vitã amulari cœpit, Et primò quidẽ pa-
 ne & aqua victitare, & extrema inedia carnem
 macerare, deindè à pane omniq; potu abstinẽs,
 fructibus tantũ & herbis, earumq; radicibus vi-
 tã sustentare. Postquã verò aliquandiu hoc mo-
 do, nõ sine magna sanctitatis opinione, Christo
 ibidem famulatus esset, in Vincentina ecclesiã
 sacris omnibus initiatus est. Tũ verò multò ma-
 iora animo moliri cœpit; non quo modo se tan-
 tum, sed alios omnes ad eximã sanctitatẽ per-
 duceret Biennio autẽ expleto, ex quo vir sanctus
 iam dictũ cœperat incolere locum, socius eius
 Gualterus vita functus est. Porrò Theobaldus
 cùm eiusmodi vitę cursum, magno animi fructu
 sine vlla offensione tenuisset, mox grauioribus
 prælijs, & occultis apertisq; dæmonum insidijs
 exagitari cœpit; neq; tamen diuina in medijs tẽ-
 tationũ procellis defuere solatia; prorsus vt nõ
 rarò angelica visitatione consolaretur; & dia-
 bolicã caligine discussã, incredibili quodã mẽ-
 tis iubilo perfunderetur. Intereã cùm fama san-
 ctitatis eius, nominisq; celebritas longè lateq;
 vagaretur, pater & mater eius inclita fama per-
 moti, cũ maxima nobiliũ turba ad eũ venerunt.
 Ibi mater cũ filiũ, quẽ amisũ longo tempore a-
 cerbè luxerat, tãtis cerneret charitatib. plenũ,

Venit Treue-
 rim.

Fuit sacerdos

Patentes eũ
 visitant, &
 mater ei
 adheret.

præ

præ gaudio vim lachrymarum fudit; & inter lachrymosa suspiria dubitare coepit, an patria & viro & liberis relictis Theobaldo adhereret. Tandem post varias fluctuantis animi procellas abruptis omnibus seculi retinaculis soli Domino Deo cum filio seruitura adhaesit. Itaque quae magnam in mundo possederat praediorum amplitudinem, vnius brevis cellulae cum filio Deo famulatura elegit solitudinem. Cui filius cum tanta humilitate obsecutus est, ut non facile queat enarrari.

Biennio vero antequam ex hoc mundo migraret, ita corporis vulneribus obsitus fuit, ut neque gressum figere, neque ori suo manum admoovere posset. Neque tamen vlla corporis infirmitate a proposito vitae rigore potuit flecti. Cumque duodecimus annus volueretur, ex quo patriam reliquerat (nam tribus annis peregrinatus est & novem in solitudine exegit) ingrauescente ulcerum valetudine, corporis vigore plane desitui coepit. Accersito igitur Petro Abate, intima sibi familiaritate coniuncto matrem, suosque spirituales filios cum totius eremi cura, illi commendat. Ante vero diem tertium, quam corporis vinculis solueretur, quinque ingenti motu terra quassata fuit. Cumque diu in agone deludasset, epulo caelesti, quo sanctissimum Christi corpus Christianae nationi porrigitur, refectus, cum sepius iterasset: Domine miserere populi tui, diuinis fatigatum officijs spiritum, Deo tradidit. Sacrum eius corpus fuit multorum lachrymis & crebro singultu, in basilica Virginis matris, ad cuius titulum sacerdotij functus est honore, honorifice conditum. Ibi vero quantis quamque stupendis coruscat miraculis nulla vis orationis explicare potest.

**Novem annis
vixit solita-
rius.**

Tetrazmotus

Obitus eius.

**Miracula
sua ad se-
pulchrum eius.**

FINIS TOMI SECUNDI
Annumeror Bibliotheca S. Capucinarum
paderbornae.